ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2002

Vyhlásené: 26. 7. 2002 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

413

ZÁKON

z 29. mája 2002

o sociálnom poistení

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

PRVÁ HLAVA

PRVÝ DIEL
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1
Predmet a pôsobnosť zákona

(1) Tento zákon vymedzuje sociálne poistenie, upravuje rozsah základného sociálneho poistenia, právne vzťahy pri vykonávaní základného sociálneho poistenia, organizáciu základného sociálneho poistenia, financovanie základného sociálneho poistenia, dozor štátu nad vykonávaním základného sociálneho poistenia a konanie v základnom sociálnom poistení.

(2) Tento zákon upravuje aj poistenie v nezamestnanosti na účely výberu, platenia, odvádzania, kontroly a vymáhania poistného na poistenie v nezamestnanosti a výberu, platenia, odvádzania, kontroly a vymáhania príspevku do garančného fondu.

(3) Tento zákon sa nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, colníkov[1]) (ďalej len „policajt"), profesionálnych vojakov a vojakov, ktorí sa počas výkonu vojenskej služby v ozbrojených silách štúdiom alebo výcvikom pripravovali na výkon profesionálnej služby v ozbrojených silách[2]) (ďalej len „vojak prípravnej služby"), ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 2

(1) Sociálne poistenie je

a) základné sociálne poistenie upravené týmto zákonom,

b) doplnkové dôchodkové poistenie podľa osobitného predpisu,[3])

c) sociálne zabezpečenie alebo výsluhové zabezpečenie podľa osobitného predpisu.[4])

(2) Základné sociálne poistenie podľa tohto zákona je poistenie pre prípad straty príjmu alebo zníženia príjmu zo zárobkovej činnosti v dôsledku dočasnej pracovnej neschopnosti, tehotenstva a materstva, staroby, invalidity, čiastočnej invalidity, úmrtia poistenca a pre prípad poškodenia

zdravia v dôsledku pracovného úrazu, služobného úrazu (ďalej len „pracovný úraz") a choroby z povolania.

§ 3
Rozsah základného sociálneho poistenia

Základné sociálne poistenie sa člení na

a) nemocenské poistenie,

b) dôchodkové poistenie,

c) úrazové poistenie.

DRUHÝ DIEL
ZÁKLADNÉ POJMY

§ 4
Zárobková činnosť

Zárobková činnosť podľa tohto zákona je činnosť

a) zamestnanca,

b) samostatne zárobkovo činnej osoby,

c) spolupracujúcej osoby,

d) spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným.

§ 5
Zamestnanec

(1) Zamestnanec podľa tohto zákona je

a) fyzická osoba v pracovnom pomere,[5])

b) fyzická osoba v štátnozamestnaneckom pomere,[6])

c) fyzická osoba v služobnom pomere,[7])

d) fyzická osoba v pracovnom vzťahu k družstvu,[8])

e) ústavný činiteľ,[9])

f) predseda samosprávneho kraja,[10]) starosta obce a primátor mesta,[11])

g) poslanec samosprávneho kraja a poslanec obecného zastupiteľstva dlhodobo uvoľnený na výkon funkcie,

h) doktorand v dennej forme doktorandského štúdia,[12])

i) pestún v zariadení pestúnskej starostlivosti,[13])

j) fyzická osoba vo väzbe[14]) a fyzická osoba vo výkone trestu odňatia slobody,[15]) ak je zaradená do práce.

(2) Zamestnanec na účely úrazového poistenia je aj fyzická osoba, ktorá vykonáva práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.

§ 6
Samostatne zárobkovo činná osoba

Samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá

a) vykonáva poľnohospodársku výrobu vrátane hospodárenia v lesoch a na vodných plochách,[16])

b) má oprávnenie na prevádzkovanie živnosti,[17])

c) má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu[18]) okrem činnosti

1. znalca a tlmočníka, ktorú vykonávajú podľa osobitného predpisu[19]) v konaní pred štátnym orgánom a orgánom, na ktorý prešli úlohy štátnych orgánov,
2. fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu,[20])

d) podľa svojho vyhlásenia sústavne vykonáva umeleckú činnosť alebo inú tvorivú činnosť podľa osobitného predpisu,[21])

e) je spoločníkom verejnej obchodnej spoločnosti a komplementárom komanditnej spoločnosti,[22])

f) vykonáva športovú činnosť zárobkovo ako svoje povolanie, ale nie v pracovnom pomere,

g) vykonáva činnosť obchodného zástupcu podľa osobitného predpisu.[23])

§ 7
Spolupracujúca osoba

Spolupracujúca osoba podľa tohto zákona je

a) manžel (manželka), dieťa a súrodenec od skončenia povinnej školskej dochádzky, rodič, svokor, svokra, zať, nevesta osoby uvedenej v § 6 písm. a) a manžel (manželka) tejto spolupracujúcej osoby, ak sa podieľa na jej činnosti a ak nejde o pracovnoprávny vzťah,

b) manžel (manželka) osoby uvedenej v § 6 písm. b) až g), ak sa podieľa na jej činnosti.

§ 8
Spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným

Spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá je spoločníkom spoločnosti s ručením obmedzeným a vykonáva pre spoločnosť s ručením obmedzeným so sídlom na území Slovenskej republiky prácu, za ktorú je odmeňovaná formou, ktorá sa podľa osobitného predpisu[24]) považuje za príjem zo závislej činnosti.

§ 9
Poistenec

(1) Poistenec podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá je alebo bola nemocensky poistená alebo dôchodkovo poistená podľa tohto zákona.

(2) Poistencovi patria práva pri výkone základného sociálneho poistenia bez akýchkoľvek obmedzení, priamej diskriminácie a nepriamej diskriminácie bez ohľadu na pohlavie s odvolaním sa na manželský alebo rodinný stav okrem ustanovení týkajúcich sa ochrany žien v dôsledku materstva a bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod.

(3) Ak sa poistenec v dôsledku neuplatnenia zásady rovnakého zaobchádzania podľa odseku 2 považuje za poškodeného, môže sa domáhať svojich práv na súde.

§ 10
Zamestnávateľ

(1) Zamestnávateľ podľa tohto zákona je pre

a) fyzickú osobu v pracovnom pomere právnická osoba alebo fyzická osoba, ku ktorej je fyzická osoba v pracovnom pomere,

b) fyzickú osobu v štátnozamestnaneckom pomere služobný úrad,

c) fyzickú osobu v služobnom pomere služobný úrad alebo služobný orgán, v ktorom fyzická osoba

vykonáva štátnu službu,

d) fyzickú osobu v pracovnom vzťahu k družstvu družstvo,

e) ústavného činiteľa orgán, ktorý obstaráva veci ústavného činiteľa súvisiace s výkonom jeho mandátu alebo funkcie,

f) predsedu samosprávneho kraja samosprávny kraj, pre starostu obce obec a pre primátora mesta mesto,

g) poslanca samosprávneho kraja samosprávny kraj a pre poslanca obecného alebo mestského zastupiteľstva obec alebo mesto,

h) doktoranda v dennej forme doktorandského štúdia právnická osoba, u ktorej sa toto štúdium vykonáva,

i) fyzickú osobu, ktorá je pestún v zariadení pestúnskej starostlivosti, samosprávny kraj alebo obec, ktoré zariadenie pestúnskej starostlivosti zriadili,

j) fyzickú osobu vo väzbe a pre fyzickú osobu vo výkone trestu odňatia slobody, ak sú zaradené do práce, ústav Zboru väzenskej a justičnej stráže.

(2) Zamestnávateľ na účely úrazového poistenia je aj právnická osoba alebo fyzická osoba, pre ktorú zamestnanec vykonáva prácu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.

(3) Právnická osoba uvedená v odsekoch 1 a 2 je zamestnávateľ, ak jej sídlo alebo sídlo jej organizačnej zložky je na území Slovenskej republiky.

(4) Fyzická osoba je zamestnávateľ podľa odseku 1 písm. a) a podľa odseku 2, ak zamestnáva inú fyzickú osobu v pracovnom pomere alebo na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.

§ 11
Pracovný úraz a choroba z povolania

(1) Pracovný úraz podľa tohto zákona je poškodenie zdravia alebo smrť fyzickej osoby spôsobené nezávisle od jej vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov, ktoré

a) zamestnanec uvedený v § 5 utrpel pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh, pre plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh alebo ako fyzická osoba pri činnostiach uvedených v § 18 ods. 2 alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami,

b) fyzická osoba uvedená v § 18 ods. 2 utrpela pri činnostiach uvedených v tomto ustanovení alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami.

(2) Choroba z povolania podľa tohto zákona je choroba uznaná príslušným zdravotníckym zariadením, zaradená do zoznamu chorôb z povolania uvedeného v prílohe č. 1, ak vznikla za podmienok uvedených v tejto prílohe

a) zamestnancovi pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh, alebo ako fyzickej osobe pri činnostiach uvedených v § 18 ods. 2,

b) fyzickej osobe uvedenej v § 18 ods. 2 pri činnostiach uvedených v tomto ustanovení alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami.

(3) Choroba z povolania je aj choroba, ktorá bola zistená pred jej zaradením do zoznamu chorôb z povolania, najviac tri roky pred dňom jej zaradenia do tohto zoznamu.

(4) Plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh podľa odsekov 1 a 2 je

a) výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru alebo služobných povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru,

b) iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa a

c) činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty alebo služobnej cesty.

(5) V priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh zamestnanca podľa odsekov 1 a 2 je

a) úkon potrebný na výkon práce a úkon počas práce zvyčajný alebo potrebný pred začiatkom práce alebo po jej skončení; tieto úkony nie sú cesta do zamestnania a späť, stravovanie, ošetrenie alebo vyšetrenie v zdravotníckom zariadení ani cesta na ne a späť, ak sa nevykonáva v priestore zamestnávateľa, s výnimkou uvedenou v písmene b),

b) vyšetrenie zamestnanca v zdravotníckom zariadení vykonané na príkaz zamestnávateľa alebo ošetrenie v zdravotníckom zariadení pri prvej pomoci a cesta na ne a späť,

c) účasť zamestnanca na vzdelávaní, prehlbovaní kvalifikácie alebo na jej zvyšovaní, na ktorých sa zamestnanec zúčastnil na príkaz zamestnávateľa, vrátane školenia alebo vzdelávania organizovaného odborovou organizáciou alebo vyšším odborovým orgánom pre zamestnancov a pre funkcionárov výboru odborovej organizácie, ak sa na nich zúčastňujú so súhlasom alebo s vedomím zamestnávateľa,

d) povinná účasť zamestnanca na rekondičnom pobyte[25]) alebo v priamej súvislosti s ňou.

(6) V priamej súvislosti s činnosťou osôb uvedených v § 18 ods. 2 sú úkony potrebné na výkon tejto činnosti a úkony počas tejto činnosti zvyčajné; odsek 5 písm. a) časť vety za bodkočiarkou platí rovnako.

(7) Pracovný úraz a choroba z povolania nie je služobný úraz a choroba z povolania, ktoré vznikli pri výkone služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby alebo v súvislosti s nimi.

§ 12
Nezaopatrené dieťa a sústavná príprava na povolanie

(1) Nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona je dieťa do skončenia povinnej školskej dochádzky[26]) a po jej skončení najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku, ak

a) sústavne sa pripravuje na povolanie,

b) pre chorobu alebo úraz sa nemôže sústavne pripravovať na povolanie alebo nemôže vykonávať zárobkovú činnosť, z ktorej je povinne dôchodkovo poistené, alebo

c) pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je neschopné sa sústavne pripravovať na povolanie alebo je neschopné vykonávať zárobkovú činnosť, z ktorej je povinne dôchodkovo poistené.

(2) Nezaopatrené dieťa nie je dieťa,

a) ktoré sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom, ak už získalo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa a bol mu priznaný akademický titul podľa osobitného predpisu,[27])

b) ktoré v období sústavnej prípravy na povolanie na strednej škole alebo na vysokej škole vykonáva zárobkovú činnosť, z ktorej je povinne dôchodkovo poistené, alebo bolo zaradené do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie,

c) ktoré je poberateľom invalidného dôchodku alebo

d) ktoré v období školských prázdnin v školskom roku, v ktorom skončilo povinnú školskú

dochádzku, začalo vykonávať zárobkovú činnosť, z ktorej je povinne dôchodkovo poistené, alebo bolo zaradené do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie podľa osobitného predpisu,[28]) a to odo dňa začatia výkonu tejto zárobkovej činnosti alebo odo dňa zaradenia do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie.

(3) Sústavná príprava na povolanie podľa tohto zákona je štúdium na strednej škole[29]) po skončení povinnej školskej dochádzky alebo štúdium na vysokej škole do získania vysokoškolského vzdelania druhého stupňa.[30])

(4) Sústavná príprava na povolanie podľa odseku 1 písm. a) sa začína

a) žiakovi strednej školy od začiatku školského roka nasledujúceho po školskom roku, v ktorom skončí povinnú školskú dochádzku,

b) študentovi vysokej školy odo dňa zápisu na štúdium prvého stupňa alebo na štúdium druhého stupňa.

(5) Sústavná príprava na povolanie podľa odseku 1 písm. a) sa končí

a) žiakovi strednej školy spôsobom ustanoveným osobitným predpisom,[31])

b) študentovi vysokej školy spôsobom ustanoveným osobitným predpisom.[32])

(6) Sústavná príprava na povolanie podľa tohto zákona je aj obdobie

a) bezprostredne nadväzujúce na skončenie štúdia na strednej škole, najdlhšie do konca školského roka, v ktorom dieťa skončilo štúdium na strednej škole,

b) od skončenia štúdia na strednej škole do zápisu na štúdium na vysokú školu vykonaného v kalendárnom roku, v ktorom dieťa skončilo štúdium na strednej škole,

c) po skončení posledného ročníka strednej školy do vykonania skúšky podľa osobitného predpisu,[31]) najdlhšie do konca školského roka, v ktorom malo byť štúdium skončené,

d) od získania vysokoškolského vzdelania prvého stupňa do zápisu na vysokoškolské štúdium druhého stupňa, ak zápis na vysokoškolské štúdium druhého stupňa bol vykonaný do konca kalendárneho roka, v ktorom bolo získané vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa.

(7) Sústavná príprava dieťaťa na povolanie je aj iné štúdium alebo výučba, ak sú svojím rozsahom a úrovňou podľa rozhodnutia Ministerstva školstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva") postavené na roveň štúdia na školách uvedených v odseku 3.

§ 13
Všeobecný vymeriavací základ

(1) Všeobecný vymeriavací základ je dvanásťnásobok priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky (ďalej len „štatistický úrad") za príslušný kalendárny rok.

(2) Všeobecný vymeriavací základ v poslednom kalendárnom roku rozhodujúceho obdobia uvedeného v § 68 sa rovná všeobecnému vymeriavaciemu základu za predposledný kalendárny rok rozhodujúceho obdobia.

(3) Všeobecné vymeriavacie základy v kalendárnych rokoch pred rokom 2002 sú uvedené v prílohe č. 2.

(4) Suma všeobecného vymeriavacieho základu po roku 2001 za príslušný kalendárny rok sa ustanoví opatrením, ktoré vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo") podľa údajov štatistického úradu a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka zákonov").

TRETÍ DIEL
DÁVKY ZÁKLADNÉHO SOCIÁLNEHO POISTENIA

§ 14

Zo základného sociálneho poistenia sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytujú

a) z nemocenského poistenia nemocenské dávky, a to
   1. nemocenské,
   2. ošetrovné,
   3. vyrovnávacia dávka,
   4. materské,
   5. kúpeľná starostlivosť,
b) z dôchodkového poistenia dôchodkové dávky, a to
   1. starobný dôchodok,
   2. pomerný starobný dôchodok,
   3. invalidný dôchodok,
   4. čiastočný invalidný dôchodok,
   5. vdovský dôchodok a vdovecký dôchodok,
   6. sirotský dôchodok,
   7. kúpeľná starostlivosť,
c) z úrazového poistenia úrazové dávky, a to
   1. úrazový príplatok,
   2. úrazová renta,
   3. jednorazové vyrovnanie,
   4. pozostalostná úrazová renta,
   5. jednorazové odškodnenie,
   6. pracovná rehabilitácia a rehabilitačné,
   7. rekvalifikácia a rekvalifikačné,
   8. náhrada za bolesť a náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia,
   9. náhrada nákladov spojených s liečením,
   10. náhrada nákladov spojených s pohrebom.

ŠTVRTÝ DIEL
OSOBNÝ ROZSAH ZÁKLADNÉHO SOCIÁLNEHO POISTENIA

§ 15
Osobný rozsah nemocenského poistenia

(1) Povinne nemocensky poistení sú

a) zamestnanec, ktorý vykonáva prácu na území Slovenskej republiky alebo mimo územia Slovenskej republiky počas obdobia určeného zamestnávateľom, ak medzinárodná zmluva, ktorá má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, neustanovuje inak,

b) samostatne zárobkovo činná osoba, ktorej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu[33]) bol vyšší ako 121 000 Sk.

(2) Dobrovoľne nemocensky poistená osoba môže byť

a) samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá nie je povinne nemocensky poistená,

b) spolupracujúca osoba nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby,

c) spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným.

§ 16
Osobný rozsah dôchodkového poistenia

(1) Povinne dôchodkovo poistení sú

a) zamestnanec, ktorý je povinne nemocensky poistený,

b) samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá je povinne nemocensky poistená,

c) občan Slovenskej republiky, ktorý vykonáva základnú službu, náhradnú službu, zdokonaľovaciu službu[34]) alebo mimoriadnu vojenskú službu[35]) v rámci vojenskej služby v ozbrojených silách,

d) občan Slovenskej republiky, ktorý vykonáva civilnú službu,[36])

e) fyzická osoba, ktorá sa osobne a celodenne stará o dieťa do troch rokov jeho veku alebo o dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom do šiestich rokov jeho veku,

f) fyzická osoba, ktorá je zaradená do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie, ktorej sa poskytuje podpora v nezamestnanosti,[28])

g) fyzická osoba, ktorá sa pripravuje na pracovné uplatnenie zaškolením alebo prípravou na prácu, ktorej sa poskytuje podpora v období zaškoľovania a v období prípravy na prácu,[37])

h) fyzická osoba, ktorá sa po dovŕšení 18 rokov veku sústavne pripravuje na povolanie, ak sa považuje za nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona,

i) fyzická osoba, ktorá poberá invalidný dôchodok podľa tohto zákona, a to do dovŕšenia veku ustanoveného na vznik nároku na starobný dôchodok.

(2) Dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba môže byť

a) samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá nie je povinne dôchodkovo poistená,

b) spolupracujúca osoba dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby,

c) spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným,

d) fyzická osoba, ktorá je zaradená do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie, ktorej sa neposkytuje podpora v nezamestnanosti,[28])

e) fyzická osoba, ktorá sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom na vysokej škole a nie je nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona,

f) fyzická osoba, ktorá bola najmenej jeden rok dôchodkovo poistená a dobrovoľne pokračuje v dôchodkovom poistení.

(3) Nárok na dôchodkové dávky za podmienok ustanovených týmto zákonom majú aj manžel (manželka) a nezaopatrené dieťa po osobách uvedených v odsekoch 1 a 2 a po poberateľoch starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku a čiastočného invalidného dôchodku.

§ 17
Osobný rozsah úrazového poistenia

Povinne úrazovo poistený je zamestnávateľ, ak osobitný predpis neustanovuje inak.[38])

§ 18

(1) Nárok na úrazové dávky z úrazového poistenia zamestnávateľa má jeho zamestnanec po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom.

(2) Nárok na úrazové dávky v rozsahu ustanovenom týmto zákonom má aj

a) žiak strednej školy a študent vysokej školy, ktorí utrpeli pracovný úraz alebo bola u nich zistená choroba z povolania pri praktickom vyučovaní v období odbornej (výrobnej) praxe,

b) fyzická osoba, ktorá utrpela pracovný úraz alebo bola u nej zistená choroba z povolania pri výkone základnej služby, náhradnej služby, zdokonaľovacej služby,[34]) mimoriadnej vojenskej služby[35]) v rámci vojenskej služby v ozbrojených silách alebo civilnej služby,[36])

c) fyzická osoba združená v Dobrovoľnej požiarnej ochrane Slovenskej republiky a v iných občianskych združeniach, ktorá utrpela pracovný úraz alebo bola u nej zistená choroba z povolania pri plnení úloh na úseku ochrany pred požiarmi podľa osobitného predpisu,[39]) a člen banského záchranného zboru, ktorý utrpel pracovný úraz alebo bola u neho zistená choroba z povolania pri činnostiach tohto zboru,

d) fyzická osoba, ktorá na výzvu orgánu verejnej moci alebo veliteľa zásahu a podľa jeho pokynov, prípadne s jeho vedomím osobne pomáha pri zásahu pri živelnej udalosti a pri odstraňovaní jej následkov a pri výkone tejto činnosti utrpela pracovný úraz alebo bola u nej zistená choroba z povolania,

e) dobrovoľný zdravotník Slovenského Červeného kríža alebo inej právnickej osoby, ktorý utrpel pracovný úraz alebo bola u neho zistená choroba z povolania pri výkone zdravotníckych služieb na športovom podujatí alebo spoločenskom podujatí,

f) dobrovoľný člen horskej služby a fyzická osoba, ktorí na výzvu horskej služby a podľa jej pokynov osobne pomáhali pri záchrannej akcii v teréne a pri výkone tejto činnosti utrpeli pracovný úraz alebo bola u nich zistená choroba z povolania.

(3) Nárok na úrazové dávky za podmienok ustanovených týmto zákonom majú aj manžel (manželka), nezaopatrené dieťa po osobách uvedených v odsekoch 1 a 2 a fyzická osoba, voči ktorej mala osoba uvedená v odsekoch 1 a 2 v čase úmrtia vyživovaciu povinnosť.

PIATY DIEL
OSOBNÝ ROZSAH POISTENIA V NEZAMESTNANOSTI

§ 19

(1) Povinne poistení v nezamestnanosti sú

a) zamestnanec, ktorý je povinne nemocensky poistený a povinne dôchodkovo poistený,

b) policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby,

c) samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá je povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená.

(2) Dobrovoľne poistená osoba v nezamestnanosti môže byť

a) samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá nie je povinne poistená v nezamestnanosti,

b) spolupracujúca osoba samostatne zárobkovo činnej osoby poistenej v nezamestnanosti,

c) spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným a komanditista komanditnej spoločnosti,

d) fyzická osoba, ktorá vykonáva osobnú asistenciu podľa osobitného predpisu[40]) v rozsahu najmenej 90 hodín mesačne.

(3) Komanditista komanditnej spoločnosti podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá je komanditistom komanditnej spoločnosti a vykonáva pre túto spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky prácu, za ktorú je odmeňovaná formou, ktorá sa podľa osobitného predpisu[24]) považuje za príjem zo závislej činnosti.

ŠIESTY DIEL
VZNIK A ZÁNIK ZÁKLADNÉHO SOCIÁLNEHO POISTENIA

§ 20
Vznik a zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia zamestnanca

Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie vzniká

a) fyzickej osobe v pracovnom pomere odo dňa vzniku pracovného pomeru a zaniká odo dňa skončenia pracovného pomeru,

b) fyzickej osobe v štátnozamestnaneckom pomere odo dňa vzniku štátnozamestnaneckého pomeru a zaniká odo dňa skončenia štátnozamestnaneckého pomeru,

c) fyzickej osobe v služobnom pomere odo dňa vzniku služobného pomeru a zaniká odo dňa skončenia služobného pomeru,

d) fyzickej osobe v pracovnom vzťahu k družstvu odo dňa vzniku pracovného vzťahu k družstvu a zaniká odo dňa zániku pracovného vzťahu k družstvu,

e) ústavnému činiteľovi, predsedovi samosprávneho kraja, primátorovi mesta a starostovi obce odo dňa, ktorý je podľa osobitného predpisu určený na nástup do funkcie, a zaniká odo dňa zániku mandátu podľa osobitného predpisu,

f) poslancovi samosprávneho kraja a poslancovi obecného zastupiteľstva odo dňa, od ktorého je dlhodobo uvoľnený z výkonu činnosti zamestnanca na výkon funkcie poslanca, a zaniká odo dňa, od ktorého už nie je dlhodobo uvoľnený na výkon tejto funkcie,

g) doktorandovi odo dňa zápisu na dennú formu doktorandského štúdia podľa osobitného predpisu[12]) a zaniká odo dňa, ktorým doktorand prestal byť doktorandom,

h) pestúnovi v zariadení pestúnskej starostlivosti odo dňa začatia výkonu pestúnskej starostlivosti a zaniká odo dňa skončenia výkonu pestúnskej starostlivosti,

i) fyzickej osobe vo väzbe a fyzickej osobe vo výkone trestu odňatia slobody odo dňa zaradenia do práce a zaniká odo dňa vyradenia z práce.

§ 21
Vznik a zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnej osoby

(1) Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnej osobe vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu[33]) bol vyšší ako 121 000 Sk, a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu[33]) nebol vyšší ako 121 000 Sk, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnej osobe, ktorej bola predĺžená lehota na podanie daňového priznania podľa osobitného predpisu,[41]) vzniká od 1. októbra kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu[33]) bol vyšší ako 121 000 Sk, a zaniká 30. septembra kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu[33]) nebol vyšší ako 121 000 Sk.

(3) Povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniká vždy

a) samostatne zárobkovo činnej osobe uvedenej v § 6 písm. a) odo dňa odhlásenia sa z evidencie vedenej v obci,

b) samostatne zárobkovo činnej osobe uvedenej v § 6 písm. b) a c) odo dňa zániku oprávnenia na prevádzkovanie alebo na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti,

c) samostatne zárobkovo činnej osobe uvedenej v § 6 písm. d) odo dňa vyhlásenia, že skončila sústavný výkon samostatnej zárobkovej činnosti,

d) samostatne zárobkovo činnej osobe uvedenej v § 6 písm. e) odo dňa vystúpenia z verejnej obchodnej spoločnosti alebo z komanditnej spoločnosti alebo odo dňa výmazu verejnej obchodnej spoločnosti a komanditnej spoločnosti z obchodného registra,

e) samostatne zárobkovo činnej osobe uvedenej v § 6 písm. f) odo dňa skončenia platnosti zmluvy, na ktorej základe vykonávala športovú činnosť,

f) samostatne zárobkovo činnej osobe uvedenej v § 6 písm. g) odo dňa zániku obchodného zastúpenia podľa osobitného predpisu.[23])

§ 22
Vznik a zánik povinného dôchodkového poistenia iných fyzických osôb

Povinné dôchodkové poistenie vzniká inej fyzickej osobe uvedenej v § 16 ods. 1 písm. c) až i) odo dňa, v ktorom nastala skutočnosť podmieňujúca povinné dôchodkové poistenie, a zaniká odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom zanikla skutočnosť podmieňujúca povinné dôchodkové poistenie.

§ 23
Vznik a zánik nemocenského poistenia dobrovoľne nemocensky poistenej osoby

(1) Dobrovoľne nemocensky poistenej osobe vzniká nemocenské poistenie odo dňa prihlásenia sa, najskôr odo dňa podania prihlášky, a zaniká odo dňa odhlásenia sa z tohto poistenia, najskôr odo dňa podania odhlášky, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Dobrovoľne nemocensky poistenej osobe vzniká nemocenské poistenie najskôr odo dňa nasledujúceho po zániku povinného nemocenského poistenia a zaniká vždy odo dňa, ktorý predchádza dňu vzniku povinného nemocenského poistenia.

(3) Dobrovoľne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnej osobe zaniká nemocenské poistenie aj z dôvodu uvedeného v § 21 ods. 3.

(4) Spolupracujúcej osobe zaniká nemocenské poistenie aj odo dňa zániku nemocenského poistenia samostatne zárobkovo činnej osoby.

(5) Spoločníkovi spoločnosti s ručením obmedzeným zaniká nemocenské poistenie aj odo dňa, v ktorom prestal byť spoločníkom spoločnosti s ručením obmedzeným z dôvodu zániku spoločnosti s ručením obmedzeným.

§ 24
Vznik a zánik dôchodkového poistenia dobrovoľne dôchodkovo poistenej osoby

(1) Dobrovoľne dôchodkovo poistenej osobe vzniká dôchodkové poistenie odo dňa prihlásenia sa, najskôr odo dňa podania prihlášky, a zaniká odo dňa odhlásenia sa z tohto poistenia, najskôr odo dňa podania odhlášky, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Dobrovoľne dôchodkovo poistenej osobe vzniká dôchodkové poistenie najskôr odo dňa

nasledujúceho po zániku povinného dôchodkového poistenia a zaniká vždy odo dňa, ktorý predchádza vzniku povinného dôchodkového poistenia.

(3) Dobrovoľne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osobe zaniká dôchodkové poistenie vždy aj z dôvodu uvedeného v § 21 ods. 3.

(4) Spolupracujúcej osobe zaniká dôchodkové poistenie aj odo dňa zániku dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnej osoby.

(5) Spoločníkovi spoločnosti s ručením obmedzeným zaniká dôchodkové poistenie aj odo dňa, v ktorom prestal byť spoločníkom spoločnosti s ručením obmedzeným z dôvodu zániku spoločnosti s ručením obmedzeným.

(6) Fyzickej osobe, ktorá dobrovoľne pokračuje v dôchodkovom poistení, zaniká dôchodkové poistenie aj získaním desiatich rokov dobrovoľného pokračovania v dôchodkovom poistení.

§ 25
Úprava hranice príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti

(1) Hranica príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti uvedená v § 15 ods. 1 písm. b) a § 21 ods. 1 a 2 sa zvyšuje vždy od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po roku 2003 o 10 % sumy tohto príjmu platnej do 30. júna bežného roka. Príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti po tomto zvýšení sa zaokrúhľuje na celé slovenské koruny nahor.

(2) Hranica príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti zistená na základe dodatočného daňového priznania je rozhodujúca na vznik a zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia alebo na vznik a zánik dobrovoľného nemocenského poistenia a dobrovoľného dôchodkového poistenia len vtedy, ak má vplyv na aktuálne nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie. Zmena poistenia sa vykoná od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bolo predložené dodatočné daňové priznanie správcovi dane.

§ 26
Vznik a zánik úrazového poistenia

Úrazové poistenie vzniká zamestnávateľovi odo dňa, v ktorom začal zamestnávať aspoň jedného zamestnanca, a zaniká odo dňa, v ktorom už nezamestnáva ani jedného zamestnanca.

§ 27
Prerušenie povinného nemocenského poistenia a prerušenie povinného dôchodkového poistenia

(1) Zamestnancovi sa prerušuje povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie v období, v ktorom

a) čerpá pracovné voľno bez náhrady mzdy podľa osobitného predpisu[42]) alebo čerpá služobné voľno bez nároku na plat alebo služobný príjem podľa osobitného predpisu,[7])

b) je dlhodobo uvoľnený z pracovného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru alebo zo služobného pomeru na výkon verejnej funkcie alebo na výkon odborovej funkcie podľa osobitných predpisov,[43])

c) má neospravedlnenú neprítomnosť v práci,

d) je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody; to platí vo vzťahu k činnosti, z ktorej je povinne nemocensky poistený a povinne dôchodkovo poistený a počas vykonávania ktorej bol vzatý do väzby alebo nastúpil výkon trestu odňatia slobody.

(2) Samostatne zárobkovo činnej osobe sa prerušuje povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie v období, v ktorom je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody; časť vety za bodkočiarkou v odseku 1 písm. d) platí rovnako.

(3) Zamestnancovi a samostatne zárobkovo činnej osobe sa prerušuje povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie od 11. dňa potreby ošetrovania osoby uvedenej v § 42 ods. 1 písm. a) alebo starostlivosti o dieťa uvedené v § 42 ods. 1 písm. b) do skončenia potreby tohto ošetrovania alebo tejto starostlivosti.

(4) Obdobie prerušenia povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia podľa odsekov 1 až 3 sa posudzuje rovnako ako zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia.

SIEDMY DIEL
VZNIK A ZÁNIK POISTENIA V NEZAMESTNANOSTI

§ 28
Vznik a zánik povinného poistenia v nezamestnanosti

(1) Zamestnancovi vzniká povinné poistenie v nezamestnanosti odo dňa vzniku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia zamestnanca a zaniká odo dňa zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia zamestnanca.

(2) Policajtovi, profesionálnemu vojakovi a vojakovi prípravnej služby vzniká povinné poistenie v nezamestnanosti odo dňa vzniku služobného pomeru a zaniká odo dňa skončenia služobného pomeru.

(3) Samostatne zárobkovo činnej osobe vzniká povinné poistenie v nezamestnanosti odo dňa vzniku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnej osoby a zaniká odo dňa zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnej osoby.

(4) Na prerušenie povinného poistenia v nezamestnanosti platí § 27 rovnako.

§ 29
Vznik a zánik poistenia v nezamestnanosti dobrovoľne poistenej osoby v nezamestnanosti

(1) Dobrovoľne poistenej osobe v nezamestnanosti poistenie v nezamestnanosti vzniká odo dňa prihlásenia sa, najskôr odo dňa podania prihlášky, a zaniká odo dňa odhlásenia sa z tohto poistenia, najskôr odo dňa podania odhlášky, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Dobrovoľne poistenej osobe v nezamestnanosti poistenie v nezamestnanosti vzniká najskôr odo dňa nasledujúceho po zániku povinného poistenia v nezamestnanosti a zaniká vždy odo dňa, ktorý predchádza dňu vzniku povinného poistenia v nezamestnanosti.

(3) Samostatne zárobkovo činnej osobe dobrovoľne poistenej v nezamestnanosti poistenie v nezamestnanosti zaniká aj z dôvodu uvedeného v § 21 ods. 3.

(4) Spolupracujúcej osobe zaniká poistenie v nezamestnanosti aj dňom zániku poistenia v nezamestnanosti samostatne zárobkovo činnej osobe.

ÔSMY DIEL
SPÔSOBILOSŤ FYZICKEJ OSOBY V PRÁVNYCH VZŤAHOCH ZÁKLADNÉHO SOCIÁLNEHO POISTENIA A POISTENIA V NEZAMESTNANOSTI

§ 30

(1) Spôsobilosť fyzickej osoby mať v právnych vzťahoch základného sociálneho poistenia a poistenia v nezamestnanosti práva a povinnosti vzniká narodením a zaniká smrťou, prípadne vyhlásením za mŕtveho.

(2) Spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať v právnych vzťahoch základného sociálneho poistenia a poistenia v nezamestnanosti práva a brať na seba povinnosti vzniká dovŕšením 15. roku veku.

(3) Fyzická osoba mladšia ako 15 rokov veku musí byť zastúpená zákonným zástupcom. Kto je zákonný zástupca tejto fyzickej osoby, ustanovuje osobitný predpis.[44])

(4) O pozbavení a o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, o zákonnom zástupcovi fyzickej osoby, ktorá bola tejto spôsobilosti pozbavená alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, a o vyhlásení fyzickej osoby za mŕtvu platí rovnako osobitný predpis.[45])

DEVIATY DIEL
PRÁVNE ÚKONY A POČÍTANIE LEHÔT

§ 31
Právne úkony

(1) Na právne úkony v základnom sociálnom poistení a v poistení v nezamestnanosti platí osobitný predpis[45]) rovnako, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Právny úkon, ktorý sa neurobil formou ustanovenou týmto zákonom, je neplatný.

§ 32
Počítanie lehôt v základnom sociálnom poistení a v poistení v nezamestnanosti

(1) Lehota určená podľa dní sa začína odo dňa, ktorý nasleduje po udalosti rozhodujúcej pre jej začiatok.

(2) Posledný deň lehoty určený podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, keď došlo k udalosti určujúcej začiatok lehoty. Ak takýto deň v mesiaci nie je, posledný deň lehoty je posledný deň v mesiaci.

(3) Ak posledný deň lehoty pripadne na deň pracovného pokoja, je posledný deň lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na príslušnom orgáne vykonávajúcom základné sociálne poistenie alebo ak sa podanie odovzdá na prepravu poštou.

DRUHÁ HLAVA
NEMOCENSKÉ DÁVKY

PRVÝ DIEL
VŠEOBECNÉ PODMIENKY NÁROKU NA NEMOCENSKÉ DÁVKY

§ 33
Všeobecné podmienky nároku na nemocenské dávky zamestnanca

Zamestnanec má nárok na nemocenskú dávku, ak tento zákon neustanovuje inak, ak

a) splnil podmienky ustanovené na vznik nároku na nemocenskú dávku počas trvania nemocenského poistenia alebo po jeho zániku počas trvania nároku na výplatu nemocenskej dávky alebo v ochrannej lehote a

b) za obdobie, v ktorom nevykonáva činnosť zamestnanca z dôvodu uvedeného v § 36 ods. 1 alebo 2, v § 42 ods. 1 a v § 51 ods. 1 písm. a), nemá príjem, ktorý sa považuje za vymeriavací základ podľa § 138 ods. 1 až 7.

§ 34
Všeobecné podmienky nároku na nemocenské dávky povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby a dobrovoľne nemocensky poistenej osoby

(1) Povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba a dobrovoľne nemocensky poistená osoba majú nárok na nemocenskú dávku, ak tento zákon neustanovuje inak, ak

a) splnili podmienky ustanovené na vznik nároku na nemocenskú dávku počas trvania nemocenského poistenia alebo po jeho zániku počas trvania nároku na výplatu nemocenskej dávky alebo v ochrannej lehote a

b) zaplatili poistné na nemocenské poistenie za obdobie nemocenského poistenia povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby a dobrovoľne nemocensky poistenej osoby do konca kalendárneho mesiaca predchádzajúceho kalendárnemu mesiacu, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky, najneskôr v posledný deň kalendárneho mesiaca, v ktorom vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky.

(2) Ak vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky v kalendárnom mesiaci, v ktorom povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnej osobe a dobrovoľne nemocensky poistenej osobe prvýkrát vzniklo nemocenské poistenie, nárok na nemocenskú dávku vznikne, ak za tento mesiac zaplatili poistné na nemocenské poistenie najneskôr v posledný deň splatnosti poistného na nemocenské poistenie.

(3) Povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnej osobe a dobrovoľne nemocensky poistenej osobe, ktorým vznikol dôvod na poskytnutie nemocenskej dávky v ochrannej lehote, nárok na nemocenskú dávku vznikne, ak zaplatili poistné na nemocenské poistenie za obdobie nemocenského poistenia povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby a dobrovoľne nemocensky poistenej osoby najneskôr v posledný deň splatnosti poistného na nemocenské poistenie.

§ 35
Ochranná lehota

(1) Ochranná lehota je 42 dní po zániku nemocenského poistenia, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Ochranná lehota

a) poistenca, ktorý bol nemocensky poistený menej ako 42 dní, je toľko dní, koľko trvalo nemocenské poistenie,

b) poistenkyne, ktorej nemocenské poistenie zaniklo v období tehotenstva, je šesť mesiacov.

(3) Ak poistencovi vznikne nemocenské poistenie v ochrannej lehote, počet dní ochrannej lehoty získaný z nového nemocenského poistenia sa pripočíta k nevyčerpanému počtu dní ochrannej lehoty z predchádzajúceho nemocenského poistenia. Ochranná lehota nemôže byť viac ako 42 dní.

(4) Ochranná lehota nevzniká, ak nemocenské poistenie

a) bolo prerušené podľa § 27 ods. 1 a 2,

b) zaniklo v období, v ktorom má poistenec nárok na výplatu starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku.

(5) Ochranná lehota zaniká, ak nezanikla skôr, dňom, od ktorého má poistenec nárok na výplatu starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku.

DRUHÝ DIEL
NEMOCENSKÉ

Podmienky nároku na nemocenské

§ 36

(1) Poistenec má nárok na nemocenské, ak nevykonáva zárobkovú činnosť, z ktorej je nemocensky poistený, pretože bol pre chorobu alebo úraz uznaný za dočasne práceneschopného podľa osobitného predpisu[46]) na výkon zárobkovej činnosti (ďalej len „dočasná pracovná neschopnosť") alebo poistencovi bolo nariadené karanténne opatrenie podľa osobitného predpisu.[47])

(2) Poistenkyňa má nárok na nemocenské aj vtedy, ak nevykonáva zárobkovú činnosť, z ktorej je nemocensky poistená, pretože bola uznaná v súvislosti s tehotenstvom a pôrodom za dočasne práceneschopnú a nemá nárok na materské.

(3) Dobrovoľne nemocensky poistená osoba má po splnení podmienok ustanovených v odseku 1 alebo 2 a v § 34 nárok na nemocenské, ak v posledných dvoch rokoch pred vznikom dočasnej pracovnej neschopnosti bola nemocensky poistená najmenej 270 dní. Do obdobia 270 dní sa nezapočítava obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby.

§ 37

(1) Poistencovi vzniká nárok na nemocenské od prvého dňa dočasnej pracovnej neschopnosti a zaniká odo dňa skončenia dočasnej pracovnej neschopnosti alebo odo dňa uznania invalidity alebo čiastočnej invalidity, najneskôr uplynutím 52 týždňov od vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti (ďalej len „podporné obdobie"), ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Do podporného obdobia sa započítavajú aj predchádzajúce obdobia dočasnej pracovnej neschopnosti, ak patria do obdobia 52 týždňov pred jej vznikom.

(3) Predchádzajúce obdobia dočasnej pracovnej neschopnosti sa nezapočítavajú do podporného obdobia podľa odseku 1, ak nemocenské poistenie trvalo aspoň 26 týždňov od skončenia poslednej dočasnej pracovnej neschopnosti a poistenec počas tohto obdobia nemocenského poistenia nebol dočasne práceneschopný.

(4) Poistenkyni, ktorá je v období šiestich týždňov pred očakávaným dňom pôrodu dočasne práceneschopná, zaniká nárok na nemocenské od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným

dňom pôrodu určeným lekárom, ak jej vznikol nárok na materské.

§ 38

(1) Poistencovi, ktorému bolo nariadené karanténne opatrenie podľa osobitného predpisu,[47]) vzniká nárok na nemocenské od prvého dňa obdobia, v ktorom bolo nariadené karanténne opatrenie, a zaniká posledným dňom obdobia, v ktorom bolo nariadené karanténne opatrenie.

(2) Obdobie nariadeného karanténneho opatrenia sa nezapočítava do podporného obdobia podľa § 37 ods. 1 a 3.

§ 39
Poskytovanie nemocenského

Nemocenské sa poskytuje za dni.

Výška nemocenského

§ 40

Výška nemocenského je 55 % denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 59, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 41

Poistenec má nárok na nemocenské vo výške polovice nemocenského podľa § 40 odo dňa porušenia liečebného režimu určeného lekárom do skončenia dočasnej pracovnej neschopnosti.

TRETÍ DIEL
OŠETROVNÉ

§ 42
Podmienky nároku na ošetrovné

(1) Poistenec má nárok na ošetrovné, ak nevykonáva zárobkovú činnosť, z ktorej je nemocensky poistený, pretože

a) ošetruje choré dieťa, chorého manžela, chorú manželku, chorého rodiča alebo chorého rodiča manžela (manželky), ktorého zdravotný stav podľa potvrdenia príslušného lekára nevyhnutne vyžaduje ošetrovanie inou osobou, alebo

b) sa stará o dieťa do desiatich rokov veku, ak

1. dieťaťu bolo nariadené karanténne opatrenie podľa osobitného predpisu,[47])
2. predškolské zariadenie alebo zariadenie sociálnych služieb, v ktorých sa poskytuje dieťaťu starostlivosť, alebo škola, ktorú dieťa navštevuje, boli rozhodnutím príslušných orgánov uzavreté alebo v nich bolo nariadené karanténne opatrenie podľa osobitného predpisu[47]) alebo
3. fyzická osoba, ktorá sa inak o dieťa stará, ochorela, bolo jej nariadené karanténne opatrenie podľa osobitného predpisu[47]) alebo v súvislosti s pôrodom bola prijatá do ústavnej starostlivosti, a preto sa nemôže o dieťa starať.

(2) Dieťa na účely poskytovania ošetrovného je

a) vlastné dieťa alebo osvojené dieťa poistenca alebo jeho manžela (manželky),

b) dieťa, ktoré bolo poistencovi zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na

základe rozhodnutia príslušného orgánu.

§ 43
Poskytovanie ošetrovného

Ošetrovné sa poskytuje za dni.

Výška ošetrovného

§ 44

Výška ošetrovného je 55 % denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 59.

§ 45

(1) Poistencovi vzniká nárok na ošetrovné, ak osobitný predpis neustanovuje inak,[48]) od prvého dňa potreby ošetrovania osoby uvedenej v § 42 ods. 1 písm. a) alebo starostlivosti o dieťa uvedené v § 42 ods. 1 písm. b) a zaniká odo dňa skončenia potreby ošetrovania alebo starostlivosti, najneskôr uplynutím desiateho dňa.

(2) Ošetrovné patrí v tom istom prípade len raz a len jednému poistencovi.

§ 46

Poistenec nemá nárok na ošetrovné v období, v ktorom má nárok na

a) nemocenské,

b) materské,

c) rodičovský príspevok s výnimkou, ak ide o poistenca, ktorý počas poberania rodičovského príspevku vo výške podľa osobitného predpisu[49]) vykonáva zárobkovú činnosť, z ktorej je nemocensky poistený.

ŠTVRTÝ DIEL
VYROVNÁVACIA DÁVKA

§ 47
Podmienky nároku na vyrovnávaciu dávku

(1) Zamestnankyňa má nárok na vyrovnávaciu dávku, ak počas tehotenstva je preradená na inú prácu, pretože práca, ktorú predtým vykonávala, je podľa osobitného predpisu[50]) zakázaná tehotným ženám alebo podľa lekárskeho posudku ohrozuje jej tehotenstvo a pri práci, na ktorú je preradená, dosahuje bez svojho zavinenia nižší príjem ako pri práci, ktorú vykonávala pred preradením.

(2) Zamestnankyňa má nárok na vyrovnávaciu dávku, ak počas materstva do konca deviateho mesiaca po pôrode je preradená na inú prácu, pretože práca, ktorú predtým vykonávala, je podľa osobitného predpisu[50]) zakázaná matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode alebo podľa lekárskeho posudku ohrozuje jej zdravie alebo materstvo a pri práci, na ktorú je preradená, dosahuje bez svojho zavinenia nižší príjem ako pri práci, ktorú vykonávala pred preradením.

(3) Podľa tohto zákona sa za preradenie na inú prácu v tehotenstve a materstve považuje, aj keď nedochádza k zmene druhu práce,

a) zníženie normovaného výkonu práce, ktorým sa odstránia príčiny, na ktorých základe je také vykonávanie práce zakázané tehotným ženám a matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode alebo ktoré podľa lekárskeho posudku ohrozuje tehotenstvo ženy alebo jej zdravie, alebo materstvo, s výnimkou kratšieho pracovného času,

b) oslobodenie od vykonávania niektorých pracovných činností pri prácach, ktoré sú zakázané tehotným ženám a matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode alebo ktoré podľa lekárskeho posudku ohrozujú jej tehotenstvo alebo jej zdravie, alebo materstvo, s výnimkou oslobodenia tehotnej zamestnankyne alebo zamestnankyne do konca deviateho mesiaca po pôrode od vykonávania uvedených pracovných činností v kratšom pracovnom čase,

c) preradenie tehotnej zamestnankyne alebo zamestnankyne do konca deviateho mesiaca po pôrode na iné pracovisko alebo pracovné miesto, ak jej doterajšie pracovisko alebo pracovné miesto patrí medzi také, ktoré sú zakázané tehotným ženám a matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode, alebo ak dochádzanie na doterajšie pracovisko alebo pracovné miesto ohrozuje podľa lekárskeho posudku tehotenstvo ženy, jej zdravie alebo materstvo,

d) oslobodenie od vykonávania nočnej práce tehotnej zamestnankyne alebo zamestnankyne do konca deviateho mesiaca po pôrode.

Poskytovanie vyrovnávacej dávky

§ 48

Vyrovnávacia dávka sa poskytuje za kalendárny mesiac, a to aj vtedy, ak v jeho priebehu zamestnankyňa bola preradená na inú prácu alebo sa preradenie skončilo.

§ 49

(1) Vyrovnávacia dávka sa poskytuje v období, v ktorom zamestnankyňa mala po preradení na inú prácu príjem, ktorý sa považuje za vymeriavací základ podľa § 138 ods. 1 až 7.

(2) Počas tehotenstva sa vyrovnávacia dávka poskytuje najdlhšie do nástupu na materskú dovolenku a po skončení materskej dovolenky najdlhšie do konca deviateho mesiaca po pôrode.

§ 50
Výška vyrovnávacej dávky

Výška vyrovnávacej dávky je 55 % z rozdielu medzi mesačným vymeriavacím základom určeným podľa § 60 a vymeriavacím základom, z ktorého zamestnankyňa platí poistné na nemocenské poistenie v jednotlivých kalendárnych mesiacoch po preradení na inú prácu.

PIATY DIEL
MATERSKÉ

Podmienky nároku na materské

§ 51

(1) Poistenkyňa má nárok na materské, ak

a) z dôvodu tehotenstva alebo starostlivosti o narodené dieťa nevykonáva zárobkovú činnosť, z ktorej je nemocensky poistená, a

b) v posledných dvoch rokoch pred pôrodom bola nemocensky poistená najmenej 270 dní. Do obdobia 270 dní sa nezapočítava obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby.

(2) Poistenkyni vzniká nárok na materské od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom, najskôr od začiatku ôsmeho týždňa pred týmto dňom, a zaniká uplynutím 28. týždňa od vzniku nároku na materské, ak tento zákon neustanovuje inak.

(3) Podmienka starostlivosti o narodené dieťa sa považuje za splnenú v období, v ktorom je dieťa prijaté do ústavnej starostlivosti podľa osobitného predpisu.[51])

(4) Ak sa poistenkyni vyplácalo materské pred očakávaným dňom pôrodu menej ako šesť týždňov alebo materské sa jej nevyplácalo, pretože pôrod nastal skôr, ako určil lekár, má nárok na materské do konca 28. týždňa od vzniku nároku na materské.

(5) Ak sa poistenkyni vyplácalo materské pred očakávaným dňom pôrodu menej ako šesť týždňov z iného dôvodu, ako je uvedený v odseku 4, má nárok na materské do konca 22. týždňa odo dňa pôrodu, ale nie dlhšie ako do konca 28. týždňa od vzniku nároku na materské.

(6) Poistenkyňa, ktorej sa narodilo mŕtve dieťa, má nárok na materské do konca 14. týždňa od vzniku nároku na materské.

(7) Poistenkyňa, ktorej dieťa zomrelo v období trvania nároku na materské, má nárok na materské do konca druhého týždňa odo dňa úmrtia dieťaťa, ale nie dlhšie ako do konca 28. týždňa od vzniku nároku na materské.

(8) Obdobie nároku na materské poistenkyne, ktorá dieťa porodila, nesmie byť kratšie ako 14 týždňov od vzniku nároku na materské a nesmie zaniknúť pred uplynutím šiestich týždňov odo dňa pôrodu.

§ 52

(1) Iný poistenec, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti, má nárok na materské odo dňa prevzatia dieťaťa do starostlivosti v období 22 týždňov od vzniku nároku na materské, najdlhšie do dovŕšenia ôsmich mesiacov veku dieťaťa, ak

a) z dôvodu starostlivosti o dieťa nevykonáva zárobkovú činnosť, z ktorej je nemocensky poistený, a

b) v posledných dvoch rokoch pred prevzatím dieťaťa do starostlivosti bol nemocensky poistený najmenej 270 dní; do obdobia 270 dní sa nezapočítava obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby.

(2) Iný poistenec, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti, je

a) otec dieťaťa, ak matka dieťaťa zomrela,

b) otec dieťaťa, ak sa podľa lekárskeho posudku matka o dieťa nemôže starať alebo nesmie starať pre svoj nepriaznivý zdravotný stav, ktorý trvá najmenej jeden mesiac, a matka nepoberá materské alebo rodičovský príspevok s výnimkou, keď dieťa bolo zverené matke rozhodnutím súdu,

c) manžel matky dieťaťa, ak sa matka podľa lekárskeho posudku o dieťa nemôže starať alebo nesmie starať pre svoj nepriaznivý zdravotný stav, ktorý trvá najmenej jeden mesiac, a matka nepoberá materské alebo rodičovský príspevok,

d) manželka otca dieťaťa, ak sa stará o dieťa, ktorého matka zomrela, alebo

e) fyzická osoba, ak sa stará o dieťa na základe rozhodnutia príslušného orgánu.

§ 53

Ak poistenkyni zaniklo nemocenské poistenie v období tehotenstva, nárok na materské jej vzniká od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom, ak

a) jej trvala ochranná lehota ku dňu začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom alebo skutočným dňom pôrodu alebo

b) ku dňu začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom alebo

skutočným dňom pôrodu poberala nemocenské alebo ošetrovné.

§ 54

(1) Ak dieťa prevzala do starostlivosti iná fyzická osoba alebo právnická osoba z dôvodu, že sa poistenec podľa lekárskeho posudku nemôže alebo nesmie starať o dieťa pre svoj nepriaznivý zdravotný stav, nárok na materské tomuto poistencovi zaniká odo dňa prevzatia dieťaťa do tejto starostlivosti a opätovne vzniká odo dňa prevzatia dieťaťa zo starostlivosti inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Nárok na materské trvá do uplynutia celkového obdobia trvania nároku na materské, najdlhšie do dovŕšenia ôsmich mesiacov veku dieťaťa.

(2) Ak sa poistenec prestal starať o dieťa z iného dôvodu, ako je jeho nepriaznivý zdravotný stav, nárok na materské zaniká odo dňa skončenia jeho starostlivosti o dieťa a opätovne vzniká odo dňa pokračovania v starostlivosti o toto dieťa. Obdobie, počas ktorého sa poistenec prestal starať o dieťa z iných dôvodov, sa započíta do celkového obdobia trvania nároku na materské.

§ 55
Poskytovanie materského

(1) Materské sa poskytuje za dni.

(2) Materské sa poskytuje za to isté obdobie len raz a len jednému poistencovi.

§ 56
Výška materského

Výška materského je 55 % denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 59.

ŠIESTY DIEL
KÚPEĽNÁ STAROSTLIVOSŤ

§ 57
Kúpeľná starostlivosť

(1) Kúpeľná starostlivosť môže byť poskytnutá poistencovi, ktorý má v dôsledku choroby[52]) pokles pracovnej schopnosti a podľa návrhu ošetrujúceho lekára možno predpokladať opätovné zaradenie poistenca do pracovného procesu.

(2) O výbere poistencov na kúpeľnú starostlivosť sa rozhoduje na základe lekárskeho návrhu.

(3) Pri kúpeľnej starostlivosti patrí poistencovi nemocenské, ak sa táto starostlivosť poskytuje mimo dovolenky na zotavenie pri chorobách uvedených v indikačnom zozname[53]) ako „X".

(4) Náklady spojené s kúpeľnou starostlivosťou hradí Sociálna poisťovňa zo základného sociálneho poistenia; ich súčasťou sú náklady na liečebnú zložku a na stravovanie. Ubytovanie a cestovné výdavky nie sú súčasťou nákladov hradených Sociálnou poisťovňou.

(5) Kúpeľnú starostlivosť zabezpečuje Sociálna poisťovňa v kúpeľných zariadeniach, ktoré spĺňajú podmienky podľa osobitného predpisu.[54]) Na zabezpečenie jej vykonávania uzatvára Sociálna poisťovňa s týmito zariadeniami zmluvy, ktoré obsahujú najmä podmienky, zameranie, rozsah a sumu nákladov spojených s poskytovaním kúpeľnej starostlivosti.

SIEDMY DIEL
SPOLOČNÉ USTANOVENIA O NEMOCENSKÝCH DÁVKACH

§ 58
Rozhodujúce obdobie na zistenie denného vymeriavacieho základu

(1) Rozhodujúce obdobie na zistenie denného vymeriavacieho základu je kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na nemocenskú dávku, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Ak poistencovi vzniklo nemocenské poistenie

a) v kalendárnom roku, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na nemocenskú dávku, rozhodujúce obdobie na zistenie denného vymeriavacieho základu je obdobie od vzniku nemocenského poistenia do konca tohto kalendárneho roka,

b) v kalendárnom roku, v ktorom vznikol nárok na nemocenskú dávku, rozhodujúce obdobie na zistenie denného vymeriavacieho základu je obdobie od vzniku nemocenského poistenia do konca kalendárneho mesiaca predchádzajúceho kalendárnemu mesiacu, v ktorom vznikol nárok na nemocenskú dávku,

c) v kalendárnom mesiaci, v ktorom vznikol nárok na nemocenskú dávku, rozhodujúce obdobie na zistenie denného vymeriavacieho základu je obdobie od vzniku nemocenského poistenia do dňa predchádzajúceho dňu, v ktorom vznikol nárok na nemocenskú dávku.

(3) Ak nárok na nemocenskú dávku vznikol v ochrannej lehote, rozhodujúce obdobie na zistenie denného vymeriavacieho základu sa zisťuje ku dňu zániku nemocenského poistenia.

(4) Rozhodujúce obdobie na zistenie denného vymeriavacieho základu na určenie výšky materského zamestnankyne, ktorá bola z dôvodu tehotenstva preradená na inú prácu podľa osobitného predpisu,[50]) sa zisťuje ku dňu tohto preradenia.

(5) Z rozhodujúceho obdobia na zistenie denného vymeriavacieho základu sa vylučujú obdobia, za ktoré poistenec nie je povinný platiť poistné na nemocenské poistenie.

§ 59
Denný vymeriavací základ na určenie výšky nemocenskej dávky

Denný vymeriavací základ na určenie výšky nemocenskej dávky je podiel súčtu vymeriavacích základov na platenie poistného na nemocenské poistenie dosiahnutých poistencom v rozhodujúcom období a počtu dní rozhodujúceho obdobia. Denný vymeriavací základ sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

§ 60
Mesačný vymeriavací základ na určenie výšky vyrovnávacej dávky

Mesačný vymeriavací základ na určenie výšky vyrovnávacej dávky je 30,4167-násobok denného vymeriavacieho základu určeného podľa § 59. Mesačný vymeriavací základ sa zaokrúhľuje na celé slovenské koruny nahor.

§ 61
Pravdepodobný denný vymeriavací základ na určenie výšky nemocenských dávok

(1) Výška nemocenskej dávky sa určuje z pravdepodobného denného vymeriavacieho základu, ak

a) poistenec nemal v rozhodujúcom období uvedenom v § 58 ods. 1 a 2 príjem zo zárobkovej činnosti, z ktorej je nemocensky poistený, alebo

b) poistencovi vznikol nárok na nemocenskú dávku v deň vzniku nemocenského poistenia.

(2) Pravdepodobný denný vymeriavací základ zamestnanca je jedna tridsatina mzdy, platu, odmeny za prácu alebo služobného príjmu, z ktorých by sa určil vymeriavací základ na platenie poistného na nemocenské poistenie za kalendárny mesiac, v ktorom vznikol nárok na nemocenskú dávku.

(3) Pravdepodobný denný vymeriavací základ povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby a dobrovoľne nemocensky poistenej osoby je jedna tridsatina vymeriavacieho základu na platenie poistného na nemocenské poistenie za kalendárny mesiac, v ktorom vznikol nárok na nemocenskú dávku.

ÔSMY DIEL
NÁROKY Z NEMOCENSKÉHO POISTENIA V OSOBITNÝCH PRÍPADOCH

§ 62
Nárok na nemocenské dávky pri trvaní nemocenského poistenia z viacerých zárobkových činností

(1) Nárok na nemocenskú dávku sa posudzuje samostatne z každej zárobkovej činnosti, z ktorej je poistenec nemocensky poistený.

(2) Ak vznikne nárok na nemocenskú dávku z viacerých zárobkových činností, nemocenská dávka sa určí z úhrnu denných vymeriavacích základov na určenie výšky nemocenských dávok z činností, z ktorých vznikol nárok na nemocenskú dávku a nemocenská dávka sa vypláca len jedna.

§ 63
Nároky z nemocenského poistenia pri vojenskej službe v ozbrojených silách a pri civilnej službe

(1) Ak bol poistenec povolaný na výkon základnej služby, náhradnej služby, zdokonaľovacej služby,[34]) mimoriadnej vojenskej služby[35]) alebo ak vykonával prípravnú službu[55]) v rámci vojenskej služby v ozbrojených silách alebo bol povolaný na výkon civilnej služby,[36]) nemá za obdobie výkonu tejto služby nárok na nemocenské dávky.

(2) Ak skutočnosť zakladajúca nárok na nemocenskú dávku vznikla poistencovi v období výkonu základnej služby, náhradnej služby, zdokonaľovacej služby,[34]) mimoriadnej vojenskej služby[35]) alebo prípravnej služby[55]) v rámci vojenskej služby v ozbrojených silách alebo civilnej služby[36]) a trvá aj po skončení tejto služby, poistenec má nárok na nemocenskú dávku odo dňa nasledujúceho po skončení výkonu tejto vojenskej služby v ozbrojených silách alebo civilnej služby.

(3) Ak skutočnosť zakladajúca nárok na nemocenskú dávku vznikla poistencovi

a) do troch dní po skončení výkonu základnej služby, náhradnej služby, zdokonaľovacej služby,[34]) mimoriadnej vojenskej služby[35]) alebo prípravnej služby[55]) v rámci vojenskej služby v ozbrojených silách alebo civilnej služby,[36]) skôr než opäť začal vykonávať zárobkovú činnosť, má nárok na nemocenskú dávku, ktorá sa určí z pravdepodobného vymeriavacieho základu, alebo

b) po troch dňoch od skončenia vojenskej služby v ozbrojených silách alebo civilnej služby[36]) a poistenec nezačal vykonávať zárobkovú činnosť, nevzniká nárok na nemocenskú dávku.

(4) Povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnej osobe a dobrovoľne nemocensky poistenej osobe sa podmienka výkonu zárobkovej činnosti podľa odseku 3 písm. a) považuje za splnenú.

TRETIA HLAVA
DÔCHODKOVÉ DÁVKY

PRVÝ DIEL
VYMEDZENIE POJMOV DÔCHODKOVÉHO POISTENIA

Obdobie dôchodkového poistenia

§ 64

(1) Obdobie dôchodkového poistenia je obdobie povinného dôchodkového poistenia, obdobie dobrovoľného dôchodkového poistenia, ak za tieto obdobia s výnimkou obdobia uvedeného v § 140 bolo zaplatené poistné na dôchodkové poistenie podľa tohto zákona a ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Ak zamestnávateľ nesplnil povinnosť platiť a odvádzať poistné na dôchodkové poistenie, podmienka zaplatenia poistného u zamestnanca sa považuje za splnenú.

(3) Obdobie dôchodkového poistenia osôb uvedených v § 16 ods. 1 písm. e) až g) sa započíta ako obdobie povinného dôchodkového poistenia len vtedy, ak fyzická osoba získala aspoň jeden rok dôchodkového poistenia ako zamestnanec, samostatne zárobkovo činná osoba, spolupracujúca osoba, spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným alebo ako fyzická osoba uvedená v § 16 ods. 1 písm. h).

(4) Obdobie dôchodkového poistenia fyzickej osoby uvedenej v § 16 ods. 1 písm. c) sa započítava ako obdobie povinného dôchodkového poistenia len vtedy, ak táto fyzická osoba získala aspoň jeden rok dôchodkového poistenia ako zamestnanec, samostatne zárobkovo činná osoba, spolupracujúca osoba, spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným alebo ako fyzická osoba uvedená v § 16 ods. 1 písm. h), toto obdobie spolu s obdobím výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, nezískala v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu[56]) a nebol jej priznaný invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.[56])

(5) Obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu[56]) a nebol mu priznaný invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.[56])

(6) Obdobie dôchodkového poistenia nie je obdobie dôchodkového poistenia fyzickej osoby uvedenej v § 16 ods. 1 písm. c) a obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak tieto obdobia boli zhodnotené na nárok na vdovský výsluhový dôchodok, vdovecký výsluhový dôchodok a sirotský výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.[56])

(7) Ak sa kryjú obdobia dôchodkového poistenia navzájom, hodnotí sa to isté obdobie dôchodkového poistenia len raz.

(8) Rok dôchodkového poistenia je 365 dní dôchodkového poistenia.

§ 65

(1) Fyzická osoba uvedená v § 16 ods. 1 písm. e) je rodič alebo osvojiteľ dieťaťa, jeho manžel

(manželka) a fyzická osoba, ktorej bolo toto dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu.

(2) Ak sa dieťaťu poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb celoročne alebo týždenne, starostlivosť fyzickej osoby uvedenej v odseku 1 o toto dieťa sa nepovažuje podľa tohto zákona za osobnú a celodennú starostlivosť.

(3) To isté obdobie osobnej a celodennej starostlivosti o dieťa sa hodnotí ako obdobie dôchodkového poistenia len jednej fyzickej osobe.

§ 66
Osobný vymeriavací základ

Osobný vymeriavací základ je úhrn vymeriavacích základov za kalendárny rok, z ktorých poistenec platil poistné na dôchodkové poistenie.

§ 67
Osobný mzdový bod

(1) Osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky sa určí ako podiel osobného vymeriavacieho základu a všeobecného vymeriavacieho základu. Osobný mzdový bod sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

(2) Osobný mzdový bod za obdobie dôchodkového poistenia fyzických osôb uvedených v § 16 ods. 1 písm. c), d), f) až i), ktoré trvalo celý kalendárny rok, je 0,3. Osobný mzdový bod za obdobie dôchodkového poistenia fyzických osôb uvedených v § 16 ods. 1 písm. e), ktoré trvalo celý kalendárny rok, je 0,5. Ak obdobie dôchodkového poistenia trvalo len časť kalendárneho roka, osobný mzdový bod sa určí ako súčin pomernej časti osobného mzdového bodu a počtu dní tohto obdobia poistenia. Pomerná časť osobného mzdového bodu je podiel osobného mzdového bodu patriaceho za obdobie dôchodkového poistenia fyzických osôb uvedených v § 16 ods. 1 písm. c) až i), ktoré trvalo celý kalendárny rok, a počtu dní kalendárneho roka, v ktorom sa toto obdobie poistenia získalo. Pomerná časť osobného mzdového bodu sa zaokrúhľuje na sedem desatinných miest nahor.

§ 68
Priemerný osobný mzdový bod

(1) Priemerný osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky sa určí ako podiel súčtu osobných mzdových bodov dosiahnutých v jednotlivých kalendárnych rokoch rozhodujúceho obdobia a obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období, ak tento zákon neustanovuje inak. Obdobie dôchodkového poistenia sa vyjadruje v dňoch prepočítaných na roky a zaokrúhľuje sa na štyri desatinné miesta nahor, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Priemerný osobný mzdový bod v hodnote nižšej ako 1,25 sa započítava v celej výške, z hodnoty od 1,25 do hodnoty neprevyšujúcej 2 sa započítava jedna tretina a na výšku prevyšujúcu 2 sa neprihliada.

(3) V období rokov 2004 až 2013 sa výška priemerného osobného mzdového bodu, na ktorú sa neprihliadalo v predchádzajúcom kalendárnom roku, zvyšuje vždy k 1. januáru kalendárneho roka o 0,1. Od 1. januára 2013 sa na priemerný osobný mzdový bod vo výške nad 3 neprihliada.

(4) Priemerný osobný mzdový bod po úprave podľa odsekov 2 a 3 sa určí na štyri desatinné miesta.

(5) Rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky

pred rokom,

a) v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku z dôchodkového poistenia alebo

b) do ktorého patrí deň, od ktorého sa priznáva starobný dôchodok alebo pomerný starobný dôchodok, ak poistenec po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok alebo pomerný starobný dôchodok ďalej vykonával zárobkovú činnosť, z ktorej bol dôchodkovo poistený, až do tohto dňa a nepoberal starobný dôchodok alebo pomerný starobný dôchodok.

(6) Poistencovi, ktorý má rozhodujúce obdobie podľa odseku 5 písm. a) a b), na určenie sumy starobného dôchodku alebo pomerného starobného dôchodku sa použije priemerný osobný mzdový bod z toho rozhodujúceho obdobia, v ktorom je tento bod vyšší.

(7) Do rozhodujúceho obdobia nepatria kalendárne roky pred 1. januárom 1993, ak tento zákon neustanovuje inak.

(8) Ak v rozhodujúcom období určenom podľa odsekov 5 až 7 nie je najmenej päť kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body, predlžuje sa rozhodujúce obdobie pred rok 1993 postupne tak, aby v ňom bolo päť takýchto kalendárnych rokov. Ak poistenec ani po tomto predĺžení nemá päť kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body, zisťuje sa priemerný osobný mzdový bod z tohto nižšieho počtu kalendárnych rokov. Rozhodujúce obdobie sa nepredlžuje, ak osobné mzdové body nemožno určiť z dôvodu, že poistenec, ktorý bol povinný platiť poistné na dôchodkové poistenie, nezaplatil toto poistné.

(9) Ak rozhodujúce obdobie určené podľa odsekov 5 až 8 je kratšie ako jeden kalendárny rok, priemerný osobný mzdový bod sa určí ako podiel súčtu vymeriavacích základov na platenie poistného na dôchodkové poistenie dosiahnutých v tomto kratšom období a počtu dní tohto obdobia dôchodkového poistenia. Odsek 4 platí rovnako.

(10) Ak vznikol nárok na dôchodkovú dávku v kalendárnom roku, v ktorom poistencovi prvý raz vzniklo dôchodkové poistenie, priemerný osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky sa určí ako podiel súčtu osobných mzdových bodov dosiahnutých v období od vzniku dôchodkového poistenia do vzniku nároku na dôchodkovú dávku a obdobia tohto dôchodkového poistenia. Druhá veta odseku 1 a odsek 4 platia rovnako.

(11) Ak poistencovi vznikol nárok na dôchodkovú dávku v deň vzniku dôchodkového poistenia, priemerný osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky je osobný mzdový bod určený ako podiel pravdepodobného vymeriavacieho základu na platenie poistného na dôchodkové poistenie za kalendárny mesiac, v ktorom vznikol nárok na dôchodkovú dávku, a jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu. Pravdepodobný vymeriavací základ zamestnanca je mzda, plat, odmena za prácu alebo služobný príjem, z ktorého by sa určil vymeriavací základ na platenie poistného na dôchodkové poistenie za kalendárny mesiac, v ktorom vznikol nárok na dôchodkovú dávku. Pravdepodobný vymeriavací základ povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby a dobrovoľne dôchodkovo poistenej osoby je jedna dvanástina vymeriavacieho základu na platenie poistného na dôchodkové poistenie za kalendárny mesiac, v ktorom vznikol nárok na dôchodkovú dávku.

§ 69
Dôchodková hodnota

(1) Dôchodková hodnota je 168,88 Sk.

(2) Dôchodková hodnota platná k 31. decembru kalendárneho roka sa zvyšuje od 1. januára nasledujúceho kalendárneho roka indexom, ktorý sa určí ako podiel priemernej mzdy zistenej za tretí štvrťrok predchádzajúceho kalendárneho roka a priemernej mzdy zistenej za tretí štvrťrok kalendárneho roka dva roky predchádzajúceho kalendárnemu roku, od ktorého sa dôchodková

hodnota zvyšuje. Takto určená dôchodková hodnota platí vždy od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka.

(3) Priemerná mzda uvedená v odseku 2 je priemerná mzda v hospodárstve Slovenskej republiky zistená štatistickým úradom.

(4) Dôchodková hodnota sa zaokrúhľuje na dve desatinné miesta nahor.

(5) Aktuálna dôchodková hodnota je dôchodková hodnota určená podľa odsekov 1 až 4, ktorá platí v čase vzniku nároku na výplatu dôchodkovej dávky.

(6) Výšku aktuálnej dôchodkovej hodnoty po roku 2003 na príslušný kalendárny rok ustanoví opatrenie, ktoré vydá ministerstvo a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov.

DRUHÝ DIEL
STAROBNÝ DÔCHODOK

§ 70
Podmienky nároku na starobný dôchodok

(1) Poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 25 rokov a dovŕšil najmenej vek potrebný na nárok na starobný dôchodok (ďalej len „dôchodkový vek").

(2) Dôchodkový vek je 60 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

(3) Poistenkyni, ktorá vychovala päť detí a viac detí a v období od 1. júla 2003 do 31. decembra 2019 dovŕšila vek 53 rokov, sa dôchodkový vek určí tak, že sa k veku 53 rokov pripočíta

a) v roku 2003 štyri kalendárne mesiace,

b) v roku 2004 osem kalendárnych mesiacov,

c) v roku 2005 dvanásť kalendárnych mesiacov,

d) v roku 2006 šestnásť kalendárnych mesiacov,

e) v roku 2007 dvadsať kalendárnych mesiacov,

f) v roku 2008 dvadsaťštyri kalendárnych mesiacov,

g) v roku 2009 dvadsaťdeväť kalendárnych mesiacov,

h) v roku 2010 tridsaťštyri kalendárnych mesiacov,

i) v roku 2011 tridsaťdeväť kalendárnych mesiacov,

j) v roku 2012 štyridsaťštyri kalendárnych mesiacov,

k) v roku 2013 štyridsaťdeväť kalendárnych mesiacov,

l) v roku 2014 päťdesiatštyri kalendárnych mesiacov,

m) v roku 2015 päťdesiatdeväť kalendárnych mesiacov,

n) v roku 2016 šesťdesiatštyri kalendárnych mesiacov,

o) v roku 2017 šesťdesiatdeväť kalendárnych mesiacov,

p) v roku 2018 sedemdesiatštyri kalendárnych mesiacov,

q) v roku 2019 sedemdesiatdeväť kalendárnych mesiacov.

(4) Poistenkyni, ktorá vychovala tri deti alebo štyri deti a v období od 1. júla 2003 do 31. decembra 2019 dovŕšila vek 54 rokov, sa dôchodkový vek určí tak, že sa k veku 54 rokov pripočíta

a) v roku 2003 štyri kalendárne mesiace,

b) v roku 2004 osem kalendárnych mesiacov,

c) v roku 2005 dvanásť kalendárnych mesiacov,

d) v roku 2006 šestnásť kalendárnych mesiacov,

e) v roku 2007 dvadsať kalendárnych mesiacov,

f) v roku 2008 dvadsaťštyri kalendárnych mesiacov,

g) v roku 2009 dvadsaťosem kalendárnych mesiacov,

h) v roku 2010 tridsaťdva kalendárnych mesiacov,

i) v roku 2011 tridsaťšesť kalendárnych mesiacov,

j) v roku 2012 štyridsať kalendárnych mesiacov,

k) v roku 2013 štyridsaťštyri kalendárnych mesiacov,

l) v roku 2014 štyridsaťosem kalendárnych mesiacov,

m) v roku 2015 päťdesiatdva kalendárnych mesiacov,

n) v roku 2016 päťdesiatšesť kalendárnych mesiacov,

o) v roku 2017 šesťdesiat kalendárnych mesiacov,

p) v roku 2018 šesťdesiatštyri kalendárnych mesiacov,

q) v roku 2019 šesťdesiatosem kalendárnych mesiacov.

(5) Poistenkyni, ktorá vychovala dve deti a v období od 1. júla 2003 do 31. decembra 2019 dovŕšila vek 55 rokov, sa dôchodkový vek určí tak, že sa k veku 55 rokov pripočíta

a) v roku 2003 tri kalendárne mesiace,

b) v roku 2004 šesť kalendárnych mesiacov,

c) v roku 2005 deväť kalendárnych mesiacov,

d) v roku 2006 dvanásť kalendárnych mesiacov,

e) v roku 2007 pätnásť kalendárnych mesiacov,

f) v roku 2008 osemnásť kalendárnych mesiacov,

g) v roku 2009 dvadsaťjeden kalendárnych mesiacov,

h) v roku 2010 dvadsaťštyri kalendárnych mesiacov,

i) v roku 2011 dvadsaťsedem kalendárnych mesiacov,

j) v roku 2012 tridsať kalendárnych mesiacov,

k) v roku 2013 tridsaťtri kalendárnych mesiacov,

l) v roku 2014 tridsaťšesť kalendárnych mesiacov,

m) v roku 2015 štyridsať kalendárnych mesiacov,

n) v roku 2016 štyridsaťštyri kalendárnych mesiacov,

o) v roku 2017 štyridsaťosem kalendárnych mesiacov,

p) v roku 2018 päťdesiatdva kalendárnych mesiacov,

q) v roku 2019 päťdesiatšesť kalendárnych mesiacov.

(6) Poistenkyni, ktorá vychovala jedno dieťa a v období od 1. júla 2003 do 31. decembra 2019 dovŕšila vek 56 rokov, sa dôchodkový vek určí tak, že sa k veku 56 rokov pripočíta

a) v roku 2003 dva kalendárne mesiace,

b) v roku 2004 štyri kalendárne mesiace,

c) v roku 2005 šesť kalendárnych mesiacov,

d) v roku 2006 osem kalendárnych mesiacov,

e) v roku 2007 desať kalendárnych mesiacov,

f) v roku 2008 dvanásť kalendárnych mesiacov,

g) v roku 2009 pätnásť kalendárnych mesiacov,

h) v roku 2010 osemnásť kalendárnych mesiacov,

i) v roku 2011 dvadsaťjeden kalendárnych mesiacov,

j) v roku 2012 dvadsaťštyri kalendárnych mesiacov,

k) v roku 2013 dvadsaťsedem kalendárnych mesiacov,

l) v roku 2014 tridsať kalendárnych mesiacov,

m) v roku 2015 tridsaťtri kalendárnych mesiacov,

n) v roku 2016 tridsaťšesť kalendárnych mesiacov,

o) v roku 2017 tridsaťdeväť kalendárnych mesiacov,

p) v roku 2018 štyridsaťdva kalendárnych mesiacov,

q) v roku 2019 štyridsaťpäť kalendárnych mesiacov.

(7) Poistenkyni, ktorá v období od 1. júla 2003 do 31. decembra 2019 dovŕšila vek 57 rokov, sa dôchodkový vek určí tak, že sa k veku 57 rokov pripočíta

a) v roku 2003 dva kalendárne mesiace,

b) v roku 2004 štyri kalendárne mesiace,

c) v roku 2005 šesť kalendárnych mesiacov,

d) v roku 2006 osem kalendárnych mesiacov,

e) v roku 2007 desať kalendárnych mesiacov,

f) v roku 2008 dvanásť kalendárnych mesiacov,

g) v roku 2009 štrnásť kalendárnych mesiacov,

h) v roku 2010 šestnásť kalendárnych mesiacov,

i) v roku 2011 osemnásť kalendárnych mesiacov,

j) v roku 2012 dvadsať kalendárnych mesiacov,

k) v roku 2013 dvadsaťdva kalendárnych mesiacov,

l) v roku 2014 dvadsaťštyri kalendárnych mesiacov,

m) v roku 2015 dvadsaťšesť kalendárnych mesiacov,

n) v roku 2016 dvadsaťosem kalendárnych mesiacov,

o) v roku 2017 tridsať kalendárnych mesiacov,

p) v roku 2018 tridsaťdva kalendárnych mesiacov,

q) v roku 2019 tridsaťštyri kalendárnych mesiacov.

(8) Dôchodkový vek určený podľa odsekov 3 až 7 je vek dovŕšený v kalendárnom mesiaci v deň, ktorý sa číslom zhoduje s dňom narodenia poistenkyne.

(9) Ak deň dovŕšenia dôchodkového veku určeného podľa odsekov 3 až 7 pripadne na deň, ktorý

sa číselne nezhoduje s dňom narodenia poistenkyne, za deň dovŕšenia dôchodkového veku sa považuje posledný deň posledného pripočítaného kalendárneho mesiaca.

§ 71
Určenie sumy starobného dôchodku

(1) Suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 68 ods. 1 druhá veta platí rovnako.

(2) Ak poistenec vykonával zárobkovú činnosť, z ktorej bol dôchodkovo poistený, po splnení podmienok nároku na starobný dôchodok a nepoberal tento dôchodok alebo invalidný dôchodok, suma starobného dôchodku sa určí podľa odseku 1 a pripočíta sa k nej suma určená ako súčin súčtu osobných mzdových bodov získaných za obdobie výkonu zárobkovej činnosti po vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Všeobecný vymeriavací základ na určenie osobného mzdového bodu za posledný rok výkonu zárobkovej činnosti po vzniku nároku na starobný dôchodok je všeobecný vymeriavací základ ustanovený na kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý sa zisťuje osobný mzdový bod.

TRETÍ DIEL
POMERNÝ STAROBNÝ DÔCHODOK

§ 72
Podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok

Poistenec má nárok na pomerný starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov, dovŕšil vek najmenej 65 rokov a nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok.

§ 73
Určenie sumy pomerného starobného dôchodku

(1) Suma pomerného starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na pomerný starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 68 ods. 1 druhá veta platí rovnako.

(2) Ak poistenec vykonával zárobkovú činnosť, z ktorej bol dôchodkovo poistený, po splnení podmienok nároku na pomerný starobný dôchodok a nepoberal tento dôchodok alebo invalidný dôchodok, suma pomerného starobného dôchodku sa určí podľa odseku 1 a pripočíta sa k nej suma určená ako súčin súčtu osobných mzdových bodov získaných za obdobie výkonu zárobkovej činnosti po vzniku nároku na pomerný starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Ustanovenie § 71 ods. 2 druhej vety platí rovnako.

ŠTVRTÝ DIEL
INVALIDNÝ DÔCHODOK

§ 74
Podmienky nároku na invalidný dôchodok

Poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 76 a ku dňu vzniku invalidity nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo pomerný starobný dôchodok.

§ 75
Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť

(1) Poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 66 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

(2) Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

(3) Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené pre nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.[56])

(4) Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a) výpisu zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a

b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

(5) Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 3.

(6) Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

(7) Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

(8) Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť možno zvýšiť nad hornú hranicu miery poklesu podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pre určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho zamestnania, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

(9) Ak v prílohe č. 3 nie je uvedené zdravotné postihnutie, ktoré je príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, určí sa miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa takého zdravotného postihnutia uvedeného v tejto prílohe, ktoré je s jeho funkčným dopadom najviac porovnateľné.

(10) Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav na účely invalidity sa posúdi opätovne, ak sa predpokladá zmena vo vývoji zdravotného stavu a zmena schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

§ 76

(1) Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku

do 20 rokov je menej ako jeden rok,
nad 20 rokov do 22 rokov je najmenej jeden rok,
nad 22 rokov do 24 rokov je najmenej dva roky,
nad 24 rokov do 26 rokov je najmenej tri roky,
nad 26 rokov do 28 rokov je najmenej štyri roky,
nad 28 rokov je najmenej päť rokov.

(2) Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity, a ak ide o poistenca vo veku nad 28 rokov, z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity.

(3) Poistencovi, ktorý sa stal invalidný v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, sa podmienka počtu rokov dôchodkového poistenia uvedená v odseku 1 považuje za splnenú.

§ 77
Určenie sumy invalidného dôchodku

Suma invalidného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku, a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 68 ods. 1 druhá veta platí rovnako.

PIATY DIEL
ČIASTOČNÝ INVALIDNÝ DÔCHODOK

§ 78
Podmienky nároku na čiastočný invalidný dôchodok

(1) Poistenec má nárok na čiastočný invalidný dôchodok, ak sa stal čiastočne invalidný a získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 76.

(2) Poistenec je čiastočne invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 33 %, ale najviac o 66 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou; § 75 odseky 2 až 10 platia rovnako.

(3) Poistencovi, ktorý sa stal čiastočne invalidný v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, sa podmienka počtu rokov dôchodkového poistenia uvedená v § 76 ods. 1 považuje za splnenú.

§ 79
Suma čiastočného invalidného dôchodku

(1) Suma čiastočného invalidného dôchodku sa určuje z invalidného dôchodku percentuálnym podielom poklesu schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť.

(2) Ak sa počas trvania nároku na čiastočný invalidný dôchodok zmení pokles schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť, suma čiastočného invalidného dôchodku sa určí podľa odseku 1 zo sumy invalidného dôchodku určenej ako súčin priemerného osobného mzdového bodu získaného v rozhodujúcom období pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na čiastočný invalidný dôchodok, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na čiastočný invalidný dôchodok vrátane obdobia pripočítaného od vzniku nároku na čiastočný invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty platnej v kalendárnom roku, v ktorom sa zmenil pokles schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť; § 68 ods. 1 druhá veta platí rovnako.

§ 80
Nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku

(1) Ak bol čiastočný invalidný dôchodok priznaný v období od 1. januára do 30. júna, poistenec má nárok na jeho výplatu do 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, v ktorom bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok.

(2) Ak bol čiastočný invalidný dôchodok priznaný v období od 1. júla do 31. decembra, poistenec má nárok na jeho výplatu do 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho dva roky po kalendárnom roku, v ktorom bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok.

(3) Po uplynutí obdobia uvedeného v odseku 1 alebo 2 poistenec má nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku do 30. júna každého nasledujúceho kalendárneho roka, ak má pokles zárobku.

(4) Rozhodujúce obdobie, za ktoré sa prvýkrát zisťuje pokles zárobku po uplynutí obdobia nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku uvedeného v odseku 1, je obdobie od priznania čiastočného invalidného dôchodku do konca kalendárneho roka, v ktorom bol tento dôchodok priznaný. Pri ďalšom zisťovaní poklesu zárobku rozhodujúce obdobie je vždy obdobie od 1. januára do 31. decembra kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa zisťuje pokles zárobku.

(5) Rozhodujúce obdobie, za ktoré sa zisťuje pokles zárobku po uplynutí obdobia nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku uvedeného v odseku 2, je vždy obdobie od 1. januára do 31. decembra kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa zisťuje pokles zárobku.

(6) Pokles zárobku je splnený, ak osobný mzdový bod v porovnaní s priemerným porovnateľným osobným mzdovým bodom poklesol najmenej o percentuálny pokles schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť. Osobný mzdový bod sa určí ako podiel pomernej časti príjmu zo zárobkovej činnosti, z ktorej bol poistenec povinne dôchodkovo poistený za rozhodujúce obdobie, a pomernej časti všeobecného vymeriavacieho základu. Ak sa v rozhodujúcom období zmení pokles schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť, pokles zárobku je splnený, ak osobný mzdový bod v porovnaní s priemerným porovnateľným osobným mzdovým bodom poklesol najmenej o priemerný percentuálny pokles schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť. Priemerný percentuálny pokles schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť sa určí tak, že sa súčet dní rozhodujúceho obdobia pred zmenou tohto poklesu schopnosti vynásobených mierou poklesu schopnosti poistenca v tomto období a dní rozhodujúceho obdobia po zmene poklesu schopnosti vynásobených zmenenou mierou poklesu schopnosti vydelí číslom 365. Priemerný percentuálny pokles schopnosti poistenca sa zaokrúhľuje na celé číslo nadol.

(7) Pomerná časť príjmu zo zárobkovej činnosti, z ktorej bol poistenec povinne dôchodkovo poistený, je príjem pripadajúci na jeden deň rozhodujúceho obdobia.

(8) Príjem zo zárobkovej činnosti podľa odseku 7 je vymeriavací základ na platenie poistného na dôchodkové poistenie.

(9) Pomerná časť všeobecného vymeriavacieho základu je všeobecný vymeriavací základ pripadajúci na jeden deň kalendárneho roka, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa zisťuje pokles zárobku.

(10) Priemerný porovnateľný osobný mzdový bod je podiel súčtu porovnateľných osobných mzdových bodov za kalendárne roky rozhodujúceho obdobia, z ktorého sa zisťoval priemerný osobný mzdový bod na určenie sumy čiastočného invalidného dôchodku, a počtu kalendárnych

rokov tohto rozhodujúceho obdobia.

(11) Porovnateľný osobný mzdový bod za každý kalendárny rok rozhodujúceho obdobia uvedeného v odseku 10 sa určí ako podiel príjmu zo zárobkovej činnosti uvedeného v odseku 8 a všeobecného vymeriavacieho základu.

(12) Pokles zárobku je splnený aj vtedy, ak poberateľ čiastočného invalidného dôchodku v celom období, za ktoré sa sleduje pokles zárobku, nevykonával zárobkovú činnosť, z ktorej by bol povinne dôchodkovo poistený, alebo ak pomerná časť príjmu zo zárobkovej činnosti, z ktorej bol poistenec povinne dôchodkovo poistený, nie je vyššia ako suma minimálnej mzdy zamestnancov,[57]) ktorá platí k 1. júlu kalendárneho roka, v ktorom sa rozhoduje o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku, pripadajúca na jeden deň.

(13) Pokles zárobku sa nezisťuje za obdobie dobrovoľného dôchodkového poistenia.

(14) Osobný mzdový bod ustanovený v odseku 6 a porovnateľný osobný mzdový bod ustanovený v odseku 11 sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

(15) Pomerná časť príjmu ustanovená v odseku 7 a pomerná časť všeobecného vymeriavacieho základu ustanovená v odseku 9 sa zaokrúhľuje na celé slovenské koruny nahor.

ŠIESTY DIEL
VDOVSKÝ DÔCHODOK A VDOVECKÝ DÔCHODOK

§ 81
Podmienky nároku na vdovský dôchodok a podmienky nároku na vdovecký dôchodok

(1) Vdova má nárok na vdovský dôchodok po manželovi, ktorý

a) ku dňu smrti bol poberateľom starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku,

b) ku dňu smrti splnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo pomerný starobný dôchodok alebo získal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok alebo

c) zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

(2) Vdova má nárok na výplatu vdovského dôchodku počas jedného roka od smrti manžela.

(3) Po uplynutí obdobia uvedeného v odseku 2 má vdova nárok na výplatu vdovského dôchodku, ak

a) sa stará o nezaopatrené dieťa,

b) je invalidná alebo

c) dovŕšila dôchodkový vek.

(4) Nárok na výplatu vdovského dôchodku vznikne znovu, ak sa vdova znovu začne starať o nezaopatrené dieťa.

(5) Nezaopatrené dieťa podľa odseku 3 písm. a) a podľa odseku 4 je dieťa, ktoré má po zomretom rodičovi nárok na sirotský dôchodok, a dieťa, ktoré bolo v rodine zomretého vychovávané, ak ide o vlastné dieťa alebo osvojené dieťa vdovy alebo ak bolo dieťa vdove alebo zomretému manželovi zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu počas trvania manželstva.

(6) Nárok na vdovský dôchodok zaniká

a) uzatvorením manželstva,

b) dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu, podľa ktorého vdova úmyselným trestným činom spôsobila smrť manžela.

(7) Pre nárok vdovca na vdovecký dôchodok po manželke platia odseky 1 až 6 rovnako.

(8) Ustanovenia o vzniku nároku na vdovecký dôchodok platia rovnako aj na vdovcov, ktorí ovdoveli v predchádzajúcom období a ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona spĺňajú podmienky ustanovené v odsekoch 1 až 6.

§ 82
Suma vdovského dôchodku a suma vdoveckého dôchodku

(1) Suma vdovského dôchodku je 60 % starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku, na ktorý mal alebo by bol mal nárok zomretý manžel ku dňu smrti. Ak sú splnené podmienky nároku na dva dôchodky, vdovský dôchodok sa určí z vyššieho dôchodku.

(2) Vdovský dôchodok po poberateľovi čiastočného invalidného dôchodku, ktorý ku dňu smrti nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok, pomerný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok je 60 % čiastočného invalidného dôchodku, na ktorý mal jeho poberateľ nárok ku dňu smrti.

(3) Na určenie sumy vdoveckého dôchodku platia odseky 1 a 2 rovnako.

SIEDMY DIEL
SIROTSKÝ DÔCHODOK

§ 83
Podmienky nároku na sirotský dôchodok

(1) Nárok na sirotský dôchodok má nezaopatrené dieťa, ktorému zomrel rodič alebo osvojiteľ dieťaťa, ak rodič alebo osvojiteľ ku dňu smrti bol poberateľom starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku alebo ku dňu smrti získal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok, alebo splnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo pomerný starobný dôchodok, alebo zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

(2) Nárok na sirotský dôchodok nevzniká nezaopatrenému dieťaťu v pestúnskej starostlivosti po pestúnovi alebo po jeho manželovi.

(3) Nárok na výplatu sirotského dôchodku zaniká osvojením nezaopatreného dieťaťa. Zrušením osvojenia nárok na výplatu sirotského dôchodku vznikne opätovne.

(4) Nárok na sirotský dôchodok zaniká dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu, podľa ktorého nezaopatrené dieťa úmyselne spôsobilo smrť fyzickej osoby, po ktorej vznikol nárok na sirotský dôchodok.

§ 84
Suma sirotského dôchodku

(1) Suma sirotského dôchodku je 30 % starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku, na ktorý mal alebo by bol mal nárok rodič alebo osvojiteľ dieťaťa, ktorého smrťou vznikol nezaopatrenému dieťaťu nárok na sirotský dôchodok.

(2) Sirotský dôchodok po poberateľovi čiastočného invalidného dôchodku, ktorý ku dňu smrti nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok, pomerný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok, je 30 % čiastočného invalidného dôchodku, na ktorý mal jeho poberateľ nárok ku dňu smrti.

(3) Ak zomretý rodič alebo osvojiteľ dieťaťa splnil podmienky nároku na dva dôchodky, sirotský dôchodok sa určí z vyššieho dôchodku.

ÔSMY DIEL
KÚPEĽNÁ STAROSTLIVOSŤ

§ 85
Kúpeľná starostlivosť z dôchodkového poistenia

(1) Kúpeľná starostlivosť z dôchodkového poistenia môže byť poskytnutá poberateľom dôchodkov za podmienok ako poberateľom nemocenských dávok.

(2) Náklady spojené s kúpeľnou starostlivosťou hradenou z dôchodkového poistenia zahŕňajú náklady na liečebnú zložku, stravovanie, ubytovanie a cestovné výdavky.

DEVIATY DIEL

Spoločné ustanovenia o dôchodkových dávkach

§ 86

(1) Povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osobe a dobrovoľne dôchodkovo poistenej osobe, ktoré nezaplatili včas a v správnej sume poistné na dôchodkové poistenie za obdobie, za ktoré boli povinné platiť poistné na dôchodkové poistenie, sa toto obdobie započíta ako obdobie dôchodkového poistenia odo dňa, v ktorom bolo zaplatené dlžné poistné na dôchodkové poistenie.

(2) Ak sa na základe dodatočného daňového priznania alebo na základe kontroly vykonanej správcom dane zmení vymeriavací základ povinne alebo dobrovoľne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby, z ktorého už bola určená tejto osobe dôchodková dávka, zmena sumy dôchodkovej dávky sa vykoná od splátky dôchodkovej dávky splatnej po kalendárnom mesiaci, v ktorom poberateľ tejto dávky bol povinný predložiť dodatočné daňové priznanie Sociálnej poisťovni alebo v ktorom správca dane oznámil zmenu základu dane z príjmov samostatne zárobkovo činnej osoby.

§ 87

(1) Suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku a čiastočného invalidného dôchodku poistenca, ktorý poberá alebo poberal niektorú z týchto dôchodkových dávok, sa nesmie určiť z nižšieho priemerného osobného mzdového bodu, než ktorý bol poistencovi určený na výpočet predchádzajúcej dôchodkovej dávky.

(2) Ak predchádzajúca dôchodková dávka bola vypočítaná podľa predpisov platných pred 1. júlom 2003, určí sa osobný mzdový bod podľa § 67 za každý kalendárny rok patriaci do piatich zárobkovo najlepších kalendárnych rokov v rozhodujúcom období, z ktorých bol určený priemerný mesačný zárobok na výpočet predchádzajúcej dôchodkovej dávky. Priemerný osobný mzdový bod sa určí za týchto päť kalendárnych rokov a upravuje sa podľa tohto zákona. Ak bol priemerný mesačný zárobok určený z nižšieho počtu kalendárnych rokov, priemerný osobný mzdový bod sa určí z tohto nižšieho počtu kalendárnych rokov. Ak hrubý zárobok bola pevne určená suma,

osobný mzdový bod sa určí z tejto sumy.

§ 88

(1) Poberateľ starobného dôchodku a pomerného starobného dôchodku nemá nárok na výplatu tohto dôchodku počas obdobia, v ktorom vykonáva zárobkovú činnosť, a počas obdobia dočasnej pracovnej neschopnosti, v ktorom sa mu poskytuje nemocenské, plat alebo služobný príjem podľa osobitného predpisu,[4]) ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Poberateľ starobného dôchodku alebo pomerného starobného dôchodku, ktorý vykonáva zárobkovú činnosť dohodnutú najviac na obdobie troch rokov, má nárok na výplatu starobného dôchodku a pomerného starobného dôchodku, a to aj počas obdobia, v ktorom mu patrí nemocenské, plat alebo služobný príjem podľa osobitného predpisu.[4])

(3) Samostatne zárobkovo činnej osobe, spolupracujúcej osobe, spoločníkovi spoločnosti s ručením obmedzeným, primátorovi mesta a starostovi obce sa podmienka dohodnutia zárobkovej činnosti najviac na obdobie troch rokov považuje za splnenú.

§ 89

(1) Invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok sa nevypláca počas obdobia poberania nemocenského, platu alebo služobného príjmu podľa osobitného predpisu[4]) priznaného pred vznikom nároku na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok.

(2) Nárok na výplatu invalidného dôchodku zaniká, ak poberateľ tohto dôchodku začne vykonávať zárobkovú činnosť, z ktorej je povinne dôchodkovo poistený. To neplatí, ak poberateľ invalidného dôchodku vykonáva činnosť zamestnanca v pracovnom pomere na kratší pracovný čas nepresahujúci 20 hodín týždenne.

§ 90
Súbeh nárokov na výplatu dôchodkových dávok

(1) Ak sú súčasne splnené podmienky nároku na výplatu viacerých dôchodkových dávok toho istého druhu z dôchodkového poistenia, s výnimkou nárokov na výplatu sirotských dôchodkov obojstranne osiroteného dieťaťa, alebo ak sú súčasne splnené podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku a čiastočného invalidného dôchodku, vypláca sa iba jedna dôchodková dávka, a to tá, ktorá je vyššia alebo najvyššia. Pri rovnakej sume týchto dôchodkových dávok sa vypláca tá dôchodková dávka, ktorú si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty dôchodkových dávok pre súbeh nárokov na ich výplatu zanikajú nároky na dôchodkové dávky, ktoré sa nevyplácajú.

(2) Ak sú súčasne splnené podmienky nároku na výplatu dôchodkovej dávky uvedenej v odseku 1 a podmienky nároku na výplatu vdovského dôchodku alebo vdoveckého dôchodku, alebo sirotského dôchodku alebo ak sú súčasne splnené podmienky nároku na výplatu vdovského dôchodku a sirotského dôchodku alebo vdoveckého dôchodku a sirotského dôchodku, vypláca sa v plnej sume z týchto dôchodkových dávok tá dávka, ktorá je vyššia, a z dôchodkovej dávky, ktorej suma je nižšia, sa vypláca jedna polovica. Pri rovnakej sume dôchodkových dávok sa vypláca v sume jednej polovice vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok alebo sirotský dôchodok. Pri rovnakej sume vdovského dôchodku a sirotského dôchodku alebo vdoveckého dôchodku a sirotského dôchodku sa vypláca v sume jednej polovice dôchodok, ktorý si poistenec zvolil.

(3) Ak sú súčasne splnené podmienky nároku na výplatu dôchodkovej dávky uvedenej v odseku 1 a podmienky nároku na vdovský dôchodok alebo vdovecký dôchodok a podmienky nároku na sirotský dôchodok alebo sirotské dôchodky obojstranne osiroteného dieťaťa, vypláca sa v plnej sume dôchodková dávka, ktorá je vyššia alebo najvyššia, a zostávajúce dôchodkové dávky sa

vyplácajú v sume jednej polovice. Pri rovnakej sume dôchodkových dávok sa vyplácajú v sume jednej polovice vdovský dôchodok alebo vdovecký dôchodok a sirotský dôchodok alebo sirotské dôchodky.

(4) Ak sú súčasne splnené podmienky nároku na výplatu vdovského dôchodku alebo vdoveckého dôchodku a podmienky nároku na sirotské dôchodky obojstranne osiroteného dieťaťa, vypláca sa v plnej sume dôchodková dávka, ktorá je vyššia alebo najvyššia, a zostávajúce dôchodkové dávky v sume jednej polovice. Pri rovnakej sume dôchodkových dávok sa vypláca v plnej sume dôchodková dávka, ktorú si poistenec zvolil.

(5) Ak priznaním starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku, vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku dôjde k súbehu nárokov na výplatu dôchodkov, o súbehu nárokov na výplatu dôchodkov sa rozhodne po zvýšení dôchodku, prípadne dôchodkov podľa § 91.

(6) Pri vzniku nárokov na výplatu vdovského dôchodku a sirotského dôchodku alebo sirotských dôchodkov a pri vzniku nárokov na výplatu vdoveckého dôchodku a sirotského dôchodku alebo sirotských dôchodkov po tom istom poistencovi nesmie úhrn sumy týchto dôchodkových dávok presiahnuť 100 % dôchodkovej dávky zomretého poistenca, na ktorú mal nárok alebo by bol mal nárok ku dňu smrti; to neplatí, ak k prekročeniu tejto sumy došlo z dôvodu zaokrúhľovania dôchodkových dávok podľa § 118 ods. 5. Ak úhrn dôchodkových dávok presiahne túto sumu, suma každej z uvedených dôchodkových dávok sa zníži pomerne tak, aby suma uvedená v prvej vete nebola prekročená. To platí rovnako aj pre úhrn súm sirotských dôchodkov po tom istom zomretom poistencovi. Ak niektorému z poberateľov uvedených dôchodkových dávok zanikne nárok na túto dôchodkovú dávku alebo vznikne nárok na túto dôchodkovú dávku aj ďalšiemu poberateľovi, sumy dôchodkových dávok ostatných poberateľov po tom istom poistencovi sa úmerne upravia tak, aby nepresiahli sumu uvedenú v prvej vete vrátane zvýšenia, ktoré by k nej patrilo podľa § 91 ku dňu, v ktorom sa sumy dôchodkových dávok úmerne upravujú.

DESIATY DIEL

§ 91
Zvyšovanie dôchodkových dávok

(1) Dôchodkové dávky vyplácané k 1. júlu príslušného kalendárneho roka a dôchodkové dávky priznané od 1. júla do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú v závislosti od priemerného medziročného rastu spotrebiteľských cien a od medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky vykázaných štatistickým úradom za kalendárny rok, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Príslušný kalendárny rok je rok, v ktorom sa zvýšenie dôchodkových dávok vykonáva, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Dôchodkové dávky sa zvyšujú od 1. júla príslušného kalendárneho roka o percento medziročného rastu ukazovateľa uvedeného v odseku 1, ktorý má nižšiu hodnotu. Percento zvýšenia dôchodkovej dávky sa ustanoví opatrením, ktoré vydá ministerstvo podľa údajov štatistického úradu a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov. Dôchodkové dávky, ktoré sú priznané od 1. júla do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú odo dňa ich priznania.

(3) Na zvýšenie dôchodkovej dávky je rozhodujúca mesačná suma dôchodkovej dávky vyplácaná ku dňu, od ktorého sa zvyšuje.

(4) Invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok, ktorý sa v príslušnom kalendárnom roku nevyplácal z dôvodu poskytovania nemocenského priznaného pred vznikom nároku na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok, sa zvýši za každý príslušný kalendárny rok, v ktorom sa z uvedeného dôvodu nevyplácal. Tieto zvýšenia patria od vzniku nároku na

výplatu invalidného dôchodku a od vzniku nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku.

(5) Dôchodková dávka, ktorá sa v príslušnom kalendárnom roku nevyplácala z dôvodu zániku nároku na jej výplatu, sa zvýši pri opätovnom vzniku nároku na jej výplatu za každý príslušný kalendárny rok, v ktorom sa dôchodková dávka nevyplácala. Tieto zvýšenia patria od vzniku nároku na výplatu dôchodkovej dávky.

(6) Ak je dôchodková dávka upravená z dôvodu súbehu s iným dôchodkom, určí sa percento zvýšenia z mesačnej sumy vyplácanej dôchodkovej dávky. Pri prvej zmene sumy vyplácanej dôchodkovej dávky, ktorá súvisí s dôvodom zníženia dôchodkovej dávky, sa určí percento zvýšenia z mesačnej sumy dôchodkovej dávky vyplácanej odo dňa tejto zmeny.

(7) Pri súbehu nárokov na viac dôchodkových dávok zvyšuje sa každá z týchto dôchodkových dávok.

(8) Vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok a sirotský dôchodok sa v príslušnom kalendárnom roku nezvyšuje, ak bol vymeraný zo starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku zvýšeného v príslušnom kalendárnom roku.

(9) Zvýšenie dôchodkových dávok sa zlučuje s dôchodkovou dávkou, pri ktorej toto zvýšenie patrí.

ŠTVRTÁ HLAVA
ÚRAZOVÉ DÁVKY

PRVÝ DIEL

VYMEDZENIE POJMOV NA ÚČELY ÚRAZOVÝCH DÁVOK

§ 92
Poškodený

Poškodený na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec a fyzická osoba uvedená v § 18 ods. 2, ak utrpeli pracovný úraz alebo bola u nich zistená choroba z povolania.

§ 93
Denný vymeriavací základ na určenie sumy úrazových dávok

(1) Denný vymeriavací základ zamestnanca na určenie sumy úrazových dávok uvedených v § 14 písm. c) prvý bod, druhý bod a štvrtý bod a na určenie sumy rehabilitačného a rekvalifikačného je podiel súčtu vymeriavacích základov zamestnanca neobmedzených podľa § 138 ods. 15 dosiahnutých v rozhodujúcom období a počtu kalendárnych dní rozhodujúceho obdobia, ak tento zákon neustanovuje inak. Na určenie rozhodujúceho obdobia platí § 58 ods. 1, 2 a 5. Skutočnosť rozhodujúca na určenie rozhodujúceho obdobia je vznik nároku na úrazovú dávku, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Ak zamestnanec nemal v rozhodujúcom období určenom podľa odseku 1 príjem, z ktorého sa určuje jeho vymeriavací základ, alebo ak nárok na úrazovú dávku vznikol v deň vzniku nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia, suma úrazovej dávky uvedenej v odseku 1 sa určí z pravdepodobného denného vymeriavacieho základu. Na určenie pravdepodobného denného vymeriavacieho základu platí § 61 ods. 2 primerane.

(3) Ak zamestnancovi vznikne nárok na úrazovú dávku uvedenú v odseku 1 po skončení výkonu činnosti zamestnanca, počas ktorého utrpel pracovný úraz alebo počas ktorého naposledy pred

zistením choroby z povolania pracoval za podmienok, za ktorých vzniká choroba z povolania, určí sa denný vymeriavací základ podľa odsekov 1 alebo 2. Skutočnosť rozhodujúca na určenie rozhodujúceho obdobia je deň skončenia výkonu tejto činnosti.

(4) Ak vznikne nárok na úrazovú dávku uvedenú v odseku 1 v období po kalendárnom roku nasledujúcom po roku, v ktorom zamestnanec skončil výkon činnosti zamestnanca a počas ktorého utrpel pracovný úraz alebo počas ktorého naposledy pracoval za podmienok, za ktorých vzniká choroba z povolania, určí sa denný vymeriavací základ podľa odseku 3 a vynásobí sa koeficientom určeným ako podiel všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na úrazovú dávku, a všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý bezprostredne predchádza roku, v ktorom skončil výkon tejto činnosti.

(5) Denný vymeriavací základ fyzickej osoby uvedenej v § 18 ods. 2, ktorá nemá príjem zo zárobkovej činnosti zamestnanca, je jedna tridsatina minimálnej mzdy zamestnancov v pracovnom pomere odmeňovaných mesačnou mzdou, ktorá platí k prvému dňu kalendárneho mesiaca, v ktorom vznikol nárok na úrazovú dávku.

DRUHÝ DIEL
ÚRAZOVÝ PRÍPLATOK

§ 94
Podmienky nároku na úrazový príplatok

Zamestnanec, ktorý v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania bol uznaný za dočasne práceneschopného, má nárok na úrazový príplatok od prvého dňa dočasnej pracovnej neschopnosti, ak sa zamestnancovi vypláca nemocenské z nemocenského poistenia.

§ 95
Poskytovanie úrazového príplatku

Úrazový príplatok sa poskytuje za dni.

§ 96
Suma úrazového príplatku

Suma úrazového príplatku je 25 % denného vymeriavacieho základu zamestnanca.

TRETÍ DIEL
ÚRAZOVÁ RENTA

§ 97
Podmienky nároku na úrazovú rentu

(1) Poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 33 %-ný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 18 ods. 2 (ďalej len „pokles pracovnej schopnosti").

(2) Poškodený nemá nárok na úrazovú rentu v období, počas ktorého má nárok na úrazový príplatok, a v období, počas ktorého má nárok na rehabilitačné alebo rekvalifikačné.

(3) Pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 11 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 18 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami. Pokles pracovnej schopnosti sa opätovne posúdi, ak sa predpokladá zmena vo vývoji pracovnej

schopnosti. Pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené pre nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.[56])

§ 98
Určenie sumy úrazovej renty

(1) Mesačná suma úrazovej renty sa určí ako súčin 30,4167-násobku sumy zodpovedajúcej 80 % denného vymeriavacieho základu poškodeného a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100.

(2) Ak sa poškodenému vypláca starobný dôchodok, pomerný starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok, zníži sa suma úrazovej renty určená podľa odseku 1 o sumu tohto dôchodku. Úrazová renta sa vypláca v sume zníženej podľa prvej vety aj vtedy, ak zanikol nárok na výplatu dôchodkovej dávky.

(3) Na zníženie úrazovej renty podľa odseku 2 je rozhodujúca suma dôchodku, na ktorú má poškodený nárok ku dňu priznania úrazovej renty, a ak bol dôchodok uvedený v odseku 2 priznaný po priznaní úrazovej renty, rozhodujúca je suma dôchodku, na ktorú má nárok ku dňu jeho priznania.

(4) Ak u poškodeného došlo k zmene poklesu pracovnej schopnosti z dôvodu toho istého pracovného úrazu alebo tej istej choroby z povolania, doterajšia suma úrazovej renty sa upraví v pomere novej percentuálnej miery poklesu pracovnej schopnosti k doterajšej percentuálnej miere poklesu pracovnej schopnosti odo dňa zmeny poklesu pracovnej schopnosti.

(5) Pri opätovnom vzniku nároku na úrazovú rentu z dôvodu toho istého pracovného úrazu alebo tej istej choroby z povolania sa suma úrazovej renty určí z denného vymeriavacieho základu, z ktorého bola určená jej suma pri prvom vzniku nároku vynásobená koeficientom určeným ako podiel všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom znovu vznikol nárok na úrazovú rentu, a všeobecného vymeriavacieho základu, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom vznikol nárok na úrazovú rentu prvýkrát.

(6) Ak sú súčasne splnené podmienky nároku na výplatu viacerých úrazových rent z dôvodu viacerých pracovných úrazov alebo chorôb z povolania, vypláca sa iba jedna úrazová renta, a to tá, ktorej suma je vyššia alebo najvyššia. Na výplatu úrazovej renty a zánik nároku na úrazovú rentu platí § 90 ods. 1 druhá veta a tretia veta primerane.

(7) Na zvyšovanie úrazovej renty platí § 91 primerane.

ŠTVRTÝ DIEL
JEDNORAZOVÉ V YROVNANIE

§ 99
Podmienky nároku na jednorazové vyrovnanie

(1) Poškodený má nárok na jednorazové vyrovnanie, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má pokles pracovnej schopnosti nepresahujúci 33 %, ale najmenej 10 %.

(2) Poškodený má nárok na jednorazové vyrovnanie aj vtedy, ak zanikol nárok na úrazovú rentu a pokles pracovnej schopnosti je najmenej 10 %.

§ 100
Určenie sumy jednorazového vyrovnania

Suma jednorazového vyrovnania sa určí ako súčin tristošesťdesiatpäťnásobku denného vymeriavacieho základu a koeficientu určeného ako podiel čísla zodpovedajúceho percentuálnemu poklesu pracovnej schopnosti a čísla 100.

PIATY DIEL
POZOSTALOSTNÁ ÚRAZOVÁ RENTA

§ 101
Podmienky nároku na pozostalostnú úrazovú rentu

(1) Fyzická osoba, voči ktorej mal poškodený, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, v čase úmrtia vyživovaciu povinnosť podľa osobitného predpisu[44]) alebo vyživovaciu povinnosť určenú súdom, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu.

(2) Pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovacia povinnosť uvedená v odseku 1.

(3) Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu nevzniká fyzickej osobe, ktorej z dôvodu smrti poškodeného vznikol nárok na jednorazové odškodnenie.

§ 102
Suma pozostalostnej úrazovej renty

(1) Mesačná suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí vo výške výživného alebo príspevku na výživu, ktorý bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti.

(2) Suma pozostalostnej úrazovej renty alebo úhrn súm pozostalostných úrazových rent po tom istom poškodenom nesmie presiahnuť sumu úrazovej renty, na ktorú mal alebo by bol mal poškodený nárok pri 100 % strate pracovnej schopnosti. To platí aj vtedy, ak poškodený bol poberateľ úrazovej renty z dôvodu nižšieho percentuálneho poklesu pracovnej schopnosti. Skutočnosť rozhodujúca pri určení rozhodujúceho obdobia na výpočet pozostalostnej úrazovej renty je deň úmrtia poškodeného, po ktorom vzniká nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Ak poškodený v deň úmrtia nepoberal úrazovú rentu, skutočnosťou na určenie rozhodujúceho obdobia na výpočet úrazovej renty je deň jeho smrti.

(3) Na zvyšovanie pozostalostnej úrazovej renty platí § 91 primerane.

ŠIESTY DIEL

§ 103
Jednorazové odškodnenie

(1) Manžel, manželka a nezaopatrené dieťa poškodeného, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, majú nárok na jednorazové odškodnenie.

(2) Suma jednorazového odškodnenia manžela alebo manželky je sedemstotridsaťnásobok denného vymeriavacieho základu, najviac 1 000 000 Sk.

(3) Suma jednorazového odškodnenia na každé nezaopatrené dieťa uvedené v odseku 1 je polovica sumy jednorazového odškodnenia manžela alebo manželky poškodeného. Úhrn súm jednorazového odškodnenia nezaopatrených detí nesmie presiahnuť 1 000 000 Sk. Ak úhrn

jednorazových odškodnení presiahne túto sumu, znížia sa sumy jednorazových odškodnení nezaopatrených detí pomerne tak, aby ich úhrn bol najviac 1 000 000 Sk.

SIEDMY DIEL
PRACOVNÁ REHABILITÁCIA A REHABILITAČNÉ

§ 104
Pracovná rehabilitácia

(1) Pracovná rehabilitácia môže byť poskytnutá poškodenému, ktorý v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má pokles pracovnej schopnosti, ak podľa posudku posudkového lekára možno predpokladať opätovné zaradenie poškodeného do pracovného procesu.

(2) Pracovná rehabilitácia sa neposkytuje, ak poškodený je poberateľ starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku.

(3) Pracovná rehabilitácia je výcvik potrebný na získanie pracovnej schopnosti na výkon doterajšej zárobkovej činnosti alebo inej vhodnej zárobkovej činnosti. Iná vhodná zárobková činnosť je zárobková činnosť zodpovedajúca zdravotnej spôsobilosti na prácu s prihliadnutím na vek, pracovné schopnosti a na kvalifikáciu.

(4) Pracovnú rehabilitáciu zabezpečuje Sociálna poisťovňa u zamestnávateľa alebo v zdravotníckom zariadení podľa osobitného predpisu.[58]) O vykonaní pracovnej rehabilitácie uzatvára so zamestnávateľom alebo so zariadením na pracovnú rehabilitáciu písomnú dohodu, ktorá obsahuje najmä zameranie, rozsah a náklady spojené s poskytovaním pracovnej rehabilitácie. Náklady spojené s pracovnou rehabilitáciou uhrádza Sociálna poisťovňa; ich súčasťou sú aj výdavky na stravovanie, ubytovanie a cestovné výdavky podľa osobitného predpisu.[59])

(5) Z dôvodu toho istého pracovného úrazu alebo tej istej choroby z povolania pracovná rehabilitácia sa môže poskytovať v rozsahu najviac šiestich mesiacov. V odôvodnených prípadoch, ak možno predpokladať, že poškodený získa pracovnú schopnosť na výkon doterajšej zárobkovej činnosti alebo inej vhodnej zárobkovej činnosti po uplynutí šiestich mesiacov, pracovná rehabilitácia sa môže poskytnúť aj po uplynutí tohto obdobia, najviac v rozsahu ďalších šiestich mesiacov.

(6) Pracovnú rehabilitáciu možno prerušiť z vážnych dôvodov poškodeného na základe jeho písomnej žiadosti. Obdobie prerušenia pracovnej rehabilitácie sa nezapočítava do obdobia podľa odseku 5.

§ 105
Rehabilitačné

(1) Poškodený, ktorému sa poskytuje pracovná rehabilitácia, má nárok na rehabilitačné.

(2) Rehabilitačné sa poskytuje za dni trvania pracovnej rehabilitácie s výnimkou dní,

a) v ktorých sa poškodený nezúčastnil na pracovnej rehabilitácii bez vážneho dôvodu uznaného Sociálnou poisťovňou alebo v ktorých maril priebeh pracovnej rehabilitácie,

b) za ktoré mal poškodený nárok na nemocenské a úrazový príplatok alebo

c) počas ktorých bola pracovná rehabilitácia prerušená.

(3) Suma rehabilitačného je 80 % denného vymeriavacieho základu poškodeného.

(4) Ak sa poberateľovi rehabilitačného súčasne vypláca čiastočný invalidný dôchodok alebo úrazová renta, suma rehabilitačného sa určí ako rozdiel sumy rehabilitačného určeného podľa

odseku 3 a sumy týchto dávok pripadajúcej na deň.

ÔSMY DIEL
REKVALIFIKÁCIA A REKVALIFIKAČNÉ

§ 106
Rekvalifikácia

(1) Rekvalifikácia môže byť poskytnutá poškodenému, ktorý v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má pokles pracovnej schopnosti, ak podľa posudku posudkového lekára možno predpokladať opätovné zaradenie poškodeného do pracovného procesu.

(2) Rekvalifikácia je zmena doterajšej kvalifikácie poškodeného, ktorú treba zabezpečiť získaním nových znalostí a zručností, teoretickou alebo praktickou prípravou umožňujúcou jeho pracovné uplatnenie v inej vhodnej zárobkovej činnosti; § 104 ods. 3 druhá veta platí rovnako.

(3) Rekvalifikáciu zabezpečuje Sociálna poisťovňa vo vzdelávacom zariadení na výkon rekvalifikácie, ktoré spĺňa podmienky podľa osobitného predpisu.[60]) Na zabezpečenie jej vykonávania uzatvára Sociálna poisťovňa s týmto zariadením písomnú dohodu, ktorá obsahuje najmä zameranie, rozsah a sumu nákladov spojených s poskytovaním rekvalifikácie; § 104 ods. 4 platí rovnako.

(4) Na rozsah poskytovania rekvalifikácie a na jej prerušenie § 104 ods. 5 a 6 platia rovnako.

(5) Rekvalifikácia sa neposkytuje, ak poškodený je poberateľ starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku.

§ 107
Rekvalifikačné

(1) Poškodený, ktorému sa poskytuje rekvalifikácia, má nárok na rekvalifikačné.

(2) Na poskytnutie rekvalifikačného a na určenie jeho sumy § 105 ods. 2 až 4 platia rovnako.

DEVIATY DIEL
NÁHRADA ZA BOLESŤ A NÁHRADA ZA SŤAŽENIE SPOLOČENSKÉHO UPLATNENIA

§ 108

Poškodený má nárok na náhradu za bolesť a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu.

DESIATY DIEL
NÁHRADA NÁKLADOV SPOJENÝCH S LIEČENÍM

§ 109

(1) Poškodený má nárok na náhradu nákladov spojených s liečením, ktoré účelne vynaložil na svoje liečenie v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania a ktoré sa neuhrádzajú z povinného zdravotného poistenia.

(2) Suma náhrady nákladov spojených s liečením je najviac 500 000 Sk.

(3) Suma uvedená v odseku 2 platná k 31. decembru kalendárneho roka sa zvyšuje vždy od 1. januára nasledujúceho kalendárneho roka o 5 %.

JEDENÁSTY DIEL
NÁHRADA NÁKLADOV SPOJENÝCH S POHREBOM

§ 110

(1) Ak poškodený zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, má ten, kto uhradil náklady spojené s pohrebom, nárok na ich náhradu.

(2) Za náklady spojené s pohrebom sa podľa tohto zákona považujú najmä

a) náklady účtované pohrebnou službou, ktorá poskytla služby spojené so zabezpečením pohrebu,

b) cintorínske poplatky,

c) náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej tabule,

d) náklady na úpravu hrobu.

(3) Suma náhrady nákladov uvedených v odseku 2 je najviac 50 000 Sk. Na zvýšenie tejto sumy § 109 ods. 3 platí rovnako.

(4) Fyzická osoba, ktorá s poškodeným, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, žila ku dňu jeho smrti v domácnosti, a nezaopatrené dieťa poškodeného majú nárok na náhradu

a) jednej tretiny výdavkov vynaložených na smútočné ošatenie, najviac v sume 3 000 Sk a

b) cestovných výdavkov vynaložených na jej prepravu z miesta trvalého pobytu na miesto pohrebu a späť.

(5) Suma náhrady výdavkov uvedených v odseku 4 je najviac 50 000 Sk. Na zvýšenie tejto sumy § 109 ods. 3 platí rovnako.

PIATA HLAVA
SPOLOČNÉ USTANOVENIA O NEMOCENSKÝCH DÁVKACH, DÔCHODKOVÝCH DÁVKACH A O ÚRAZOVÝCH DÁVKACH

§ 111
Vznik nároku na nemocenské dávky, dôchodkové dávky a úrazové dávky a vznik nároku na ich výplatu

(1) Nárok na nemocenskú dávku, dôchodkovú dávku a úrazovú dávku (ďalej len „dávka") vzniká odo dňa splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom.

(2) Nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených týmto zákonom na vznik nároku na dávku, splnením podmienok nároku na jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

§ 112
Vylúčenie nároku na dávku

(1) Nárok na nemocenské, invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok nevzniká, ak sa poistenec stal dočasne práceneschopný, invalidný alebo čiastočne invalidný v dôsledku úmyselného trestného činu, za ktorý bol poistencovi uložený trest odňatia slobody.

(2) Nárok na úrazové dávky nevzniká, ak sa zamestnávateľ zbaví zodpovednosti za poškodenie zdravia alebo smrť poškodeného celkom podľa osobitného predpisu.[61])

§ 113
Obmedzenie sumy dávky

(1) Suma nemocenského, invalidného dôchodku a čiastočného invalidného dôchodku je polovica sumy nemocenského, invalidného dôchodku a čiastočného invalidného dôchodku, ak sa poistenec stal dočasne práceneschopný, invalidný alebo čiastočne invalidný v dôsledku požitia alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok.

(2) Ak sa zamestnávateľ zbaví zodpovednosti za poškodenie zdravia alebo smrť poškodeného podľa osobitného predpisu[62]) sčasti a osobitný predpis[63]) neustanovuje inak, poškodený má nárok na úrazovú dávku s výnimkou pracovnej rehabilitácie a rekvalifikácie v sume určenej podľa miery zavinenia zamestnávateľa.

§ 114
Zmeny v nároku na dávku, zmeny v nároku na výplatu dávky a zmeny sumy dávky

(1) Dávka sa prizná alebo sa zvýši odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo sa vyplácala v nižšej sume, ako patrí, alebo najviac tri roky spätne od uplatnenia nároku na dávku alebo nároku na jej zvýšenie, ak sa dodatočne zistí, že sa dávka

a) priznala v nižšej sume, ako patrí,

b) vypláca v nižšej sume, ako patrí,

c) neprávom odoprela alebo

d) priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí.

(2) Dávka sa odníme, ak zanikol nárok na dávku alebo ak sa zistí, že sa dávka priznala neprávom.

(3) Dávka sa zníži, ak sa zistí, že sa dávka priznala vo vyššej sume, ako patrí.

(4) Výplata dávky sa zastaví alebo uvoľní alebo dávka sa vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

(5) Výplata dávky sa zastaví, ak poberateľ dávky na písomnú výzvu, aby preukázal skutočnosti rozhodujúce na nárok na dávku, nárok na jej výplatu a jej sumu, tejto výzve nevyhovie v ustanovenej lehote alebo v lehote určenej Sociálnou poisťovňou. Výplata dávky po preukázaní rozhodujúcich skutočností sa uvoľní odo dňa zastavenia jej výplaty, najviac tri roky spätne od preukázania týchto skutočností.

(6) Dávka sa odníme alebo zníži alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila.

(7) Výplata dávky, ktorá je podmienená invaliditou, čiastočnou invaliditou, stratou alebo poklesom pracovnej schopnosti sa zastaví, ak sa poberateľ dávky, ktorého zdravotný stav treba posúdiť, nepodrobí vyšetreniu zdravotného stavu. Ak sa zistí, že poberateľ dávky prestal byť invalidný alebo čiastočne invalidný alebo u neho došlo k zmene poklesu pracovnej schopnosti až po zastavení výplaty dávky, dávka nepatrí odo dňa zastavenia jej výplaty.

(8) Ak zanikol nárok na dávku alebo nárok na jej výplatu pre priznanie inej dávky, zúčtujú sa sumy inej dávky patriacej odo dňa jej priznania so sumami doterajšej dávky vyplatenými za ten istý čas.

§ 115
Zánik nároku na dávku a na výplatu dávky

(1) Nárok na dávku nezaniká uplynutím času.

(2) Nárok na dávku a nárok na jej výplatu zaniká dňom smrti fyzickej osoby, ktorá splnila podmienky nároku na dávku a podmienky nároku na výplatu dávky, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 116
Premlčanie nároku na výplatu dávky

(1) Nárok na výplatu dávky alebo jej časti sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, za ktorý dávka alebo jej časť patrili.

(2) Lehota ustanovená v odseku 1 neplynie počas konania o dávke a v období, v ktorom účastníkovi konania, ktorý musí mať opatrovníka, nebol opatrovník ustanovený.

§ 117
Zúčtovanie dávok s podporou v nezamestnanosti a s dávkou sociálnej pomoci

(1) Ak sa priznáva starobný dôchodok, pomerný starobný dôchodok, invalidný dôchodok, čiastočný invalidný dôchodok alebo úrazová renta spätne aj za obdobie, v ktorom sa poistencovi vyplácala podpora v nezamestnanosti, Sociálna poisťovňa zúčtuje za toto obdobie priznané uvedené dávky s vyplatenou podporou v nezamestnanosti, a

a) ak suma priznaného starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo úrazovej renty prevyšuje sumu vyplatenej podpory v nezamestnanosti, poukáže
   1. na účet Národného úradu práce sumu, ktorá zodpovedá sume poskytnutej podpory v nezamestnanosti,
   2. poberateľovi starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo úrazovej renty rozdiel medzi sumou tohto priznaného dôchodku alebo úrazovej renty a poskytnutou podporou v nezamestnanosti,
b) ak suma priznaného starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo úrazovej renty je nižšia alebo dosahuje sumu vyplatenej podpory v nezamestnanosti, poukáže
   1. na účet Národného úradu práce sumu, ktorá zodpovedá sume poskytnutej podpory v nezamestnanosti,
   2. poberateľovi starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo úrazovej renty dôchodok alebo úrazovú rentu prvýkrát až v príslušnom mesiaci, v ktorom súčet nevyplatených dôchodkov alebo úrazovej renty je vyšší ako vyplatená podpora v nezamestnanosti; takto vzniknutý rozdiel poukáže poberateľovi starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo úrazovej renty.

(2) Na zúčtovanie starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo úrazovej renty s dávkou sociálnej pomoci a poukázanie súm na účet príslušného okresného úradu a poberateľovi dôchodku alebo úrazovej renty platí odsek 1 rovnako.

§ 118
Lehoty na výplatu dávok a zaokrúhľovanie sumy dávok

(1) Nemocenské dávky, úrazový príplatok, rekvalifikačné a rehabilitačné sa vyplácajú mesačne pozadu v lehotách určených Sociálnou poisťovňou.

(2) Dôchodkové dávky, úrazová renta a pozostalostná úrazová renta sa vyplácajú vopred v pravidelných mesačných lehotách. Deň splatnosti dávky určí Sociálna poisťovňa.

(3) Dôchodkové dávky, úrazová renta a pozostalostná úrazová renta sa vyplácajú do cudziny pozadu v trojmesačných lehotách po predchádzajúcom potvrdení o žití poberateľa dávky, ak medzinárodná zmluva neustanovuje inak.

(4) Ak sú splnené podmienky na vznik nároku na dávku, dôchodková dávka, úrazová renta a pozostalostná úrazová renta sa môžu vyplácať preddavkovo; preddavky sa zúčtujú za obdobie nepresahujúce 12 mesiacov, ak nejde o zúčtovanie dôchodkovej dávky z cudziny.

(5) Sumy jednotlivých dávok sa zaokrúhľujú na celé slovenské koruny nahor.

§ 119
Poukazovanie dávok a poberateľ dávky

(1) Dávky sa poukazujú na účet príjemcu dávky v banke alebo v pobočke zahraničnej banky.[64]) Na žiadosť príjemcu dávky sa dávka vypláca v hotovosti, ak tento zákon neustanovuje inak. Na písomnú žiadosť poberateľa dávky sa dávka poukazuje na účet manžela (manželky) v banke alebo v pobočke zahraničnej banky,[64]) ak má v čase poberania dávky právo disponovať s finančnými prostriedkami na tomto účte a ak s týmto spôsobom poukazovania dávky manžel (manželka) súhlasí; manžel (manželka) poberateľa dávky je povinný vrátiť splátky dôchodku poukázané na tento účet po dni smrti poberateľa dávky.

(2) Ak poberateľ dávky požiada o zmenu spôsobu výplaty dávky, Sociálna poisťovňa je povinná vykonať túto zmenu najneskôr od splátky dávky splatnej v treťom kalendárnom mesiaci nasledujúcom po kalendárnom mesiaci, v ktorom bola žiadosť o zmenu spôsobu výplaty dávky doručená Sociálnej poisťovni.

(3) Poberateľovi dávky, ktorému sa poskytuje starostlivosť v zariadení sociálnych služieb, sa dávka poukazuje prostredníctvom poukazu do tohto zariadenia, ak poberateľ dávky nepožiada o iný spôsob poukazovania dávky.

(4) Príjemca dávky je poberateľ dávky alebo zákonný zástupca poberateľa dávky.

(5) Zákonný zástupca je povinný dávku použiť len v prospech poberateľa dávky a osôb, ktoré je poberateľ dávky povinný vyživovať.

§ 120
Prechod nároku na dávku

(1) Ak fyzická osoba, ktorá splnila podmienky nároku na dávku, zomrela po uplatnení tohto nároku a nároku na jej výplatu, prechádzajú nároky na sumy splatné ku dňu smrti tejto osoby postupne na manžela (manželku), deti a rodičov.

(2) Ak fyzická osoba, ktorá splnila podmienky nároku na nemocenské dávky, úrazový príplatok, rehabilitačné alebo rekvalifikačné, zomrela pred uplatnením nároku na tieto dávky, prechádzajú nároky na sumy dávky splatnej ku dňu smrti tejto osoby postupne na manžela (manželku), deti

a rodičov.

(3) Ak sa dávka priznala pred smrťou fyzickej osoby, ktorá splnila podmienky nároku na dávku a nároku na jej výplatu, vyplatia sa splatné sumy, ktoré sa nevyplatili ku dňu smrti tejto osoby, osobám uvedeným v odseku 1.

(4) Nároky prechádzajúce na osoby uvedené v odsekoch 1 až 3 nie sú predmetom dedičstva; predmetom dedičstva sa stávajú, ak niet týchto osôb.

(5) Ak niet osôb, ktoré by podľa odsekov 1 až 4 nadobudli nárok na dávky, patria tieto dávky Sociálnej poisťovni.

§ 121
Postúpenie nároku na dávku

Nárok na dávku nemožno postúpiť.

DRUHÁ ČASŤ

PRVÁ HLAVA

PRVÝ DIEL
VÝKON A ORGANIZÁCIA ZÁKLADNÉHO SOCIÁLNEHO POISTENIA

§ 122
Sociálna poisťovňa

(1) Základné sociálne poistenie vykonáva Sociálna poisťovňa.

(2) Sociálna poisťovňa je verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon základného sociálneho poistenia a na výber, platenie, odvádzanie, kontrolu a vymáhanie poistného na poistenie v nezamestnanosti a na výber, platenie, odvádzanie, kontrolu a vymáhanie príspevku do garančného fondu.

(3) Sociálna poisťovňa je právnická osoba so sídlom v Bratislave.

(4) Sociálna poisťovňa pri výkone základného sociálneho poistenia je styčný orgán na komunikáciu medzi príslušnými inštitúciami a príjemcami dávok a medzi inštitúciami členských štátov Európskej únie.

DRUHÝ DIEL
ORGÁNY SOCIÁLNEJ POISŤOVNE

§ 123

Sociálna poisťovňa vykonáva svoju činnosť samosprávnymi orgánmi a výkonnými orgánmi Sociálnej poisťovne.

§ 124

(1) Samosprávne orgány Sociálnej poisťovne sú

a) Správna rada Sociálnej poisťovne (ďalej len „správna rada") a

b) Dozorná rada Sociálnej poisťovne (ďalej len „dozorná rada").

(2) Výkonné orgány Sociálnej poisťovne sú

a) Ústredie Sociálnej poisťovne (ďalej len „ústredie"),

b) pobočky Sociálnej poisťovne (ďalej len „pobočka").

(3) Územné obvody a sídla výkonných orgánov Sociálnej poisťovne určí štatút Sociálnej poisťovne.

§ 125
Členstvo v samosprávnych orgánoch

(1) Funkčné obdobie správnej rady a dozornej rady je päťročné. Po uplynutí funkčného obdobia správna rada a dozorná rada vykonáva svoju činnosť až do zvolenia novej správnej rady a novej dozornej rady.

(2) Členstvo v správnej rade a dozornej rade je čestné. Člen správnej rady a dozornej rady má nárok na náhradu nákladov spojených s výkonom tejto funkcie.

(3) Členovi správnej rady za výkon funkcie v správnej rade a členovi dozornej rady za výkon funkcie v dozornej rade možno raz za rok priznať odmenu. O priznaní odmeny členovi dozornej rady rozhoduje správna rada a o priznaní odmeny členovi správnej rady rozhoduje Národná rada Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada").

(4) Výkon funkcie v správnej rade a výkon funkcie v dozornej rade sa považuje za prekážku v práci alebo za prekážku v štátnej službe z dôvodu všeobecného záujmu, pri ktorej patrí zamestnancovi pracovné voľno s náhradou mzdy.

(5) Člen správnej rady a člen dozornej rady je pri výkone svojej funkcie nezastupiteľný. Člen správnej rady a člen dozornej rady nemôže byť v pracovnom pomere k výkonným orgánom Sociálnej poisťovne. Člen správnej rady nemôže byť súčasne aj členom dozornej rady.

§ 126
Správna rada

(1) Správna rada rokuje a rozhoduje o zásadných otázkach organizácie a činnosti Sociálnej poisťovne, najmä

a) prerokúva návrh rozpočtu Sociálnej poisťovne na príslušný kalendárny rok s predpokladaným vývojom príjmov a výdavkov na obdobie najmenej piatich rokov a po jeho odsúhlasení orgánom dozoru štátu predkladá tento návrh na schválenie národnej rade v termíne určenom na predloženie návrhu štátneho rozpočtu,

b) prerokúva účtovnú uzávierku Sociálnej poisťovne a po jej odsúhlasení orgánom dozoru štátu predkladá účtovnú uzávierku spolu s návrhom na priznanie odmeny členom správnej rady na schválenie národnej rade v termíne určenom na predloženie návrhu štátneho záverečného účtu,

c) volí a odvoláva generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne (ďalej len „generálny riaditeľ"),

d) volí a odvoláva členov dozornej rady,

e) rozhoduje o veciach presahujúcich rámec bežného hospodárenia Sociálnej poisťovne,

f) schvaľuje správu o činnosti Sociálnej poisťovne a výročnú správu Sociálnej poisťovne a predkladá ju orgánu dozoru štátu,

g) schvaľuje štatút Sociálnej poisťovne,

h) schvaľuje rokovací poriadok správnej rady,

i) schvaľuje návrh na uzatvorenie zmluvy o postúpení pohľadávky na poistnom na nemocenskom poistení, dôchodkovom poistení, úrazovom poistení, na pokutách a na penále uložených

v základnom sociálnom poistení,

j) schvaľuje vnútorné predpisy výkonných orgánov, najmä organizačný poriadok, pracovný poriadok, mzdový poriadok, kontrolný poriadok, pravidlá financovania a hospodárenia Sociálnej poisťovne,

k) rozhoduje o ďalších otázkach, ktoré si vyhradí.

(2) Správna rada má 21 členov. Správna rada sa tvorí

a) zo siedmich zástupcov navrhnutých reprezentatívnymi združeniami odborových zväzov a záujmovými združeniami občanov[65]) reprezentujúcimi poberateľov dôchodkových dávok,

b) zo siedmich zástupcov navrhnutých reprezentatívnymi združeniami zamestnávateľov,[65])

c) zo siedmich zástupcov navrhnutých vládou.

(3) Členov správnej rady volí a odvoláva národná rada.

(4) Správna rada si zvolí zo svojich členov predsedu správnej rady a dvoch podpredsedov správnej rady.

(5) Schôdze správnej rady zvoláva a riadi predseda správnej rady alebo ním poverený podpredseda správnej rady podľa potreby, najmenej raz za štvrťrok. Na požiadanie aspoň jednej tretiny členov správnej rady zvolá predseda správnej rady alebo ním poverený podpredseda správnej rady schôdzu správnej rady do 30 dní. O zvolanie schôdze správnej rady môže požiadať aj generálny riaditeľ, dozorná rada a orgán dozoru štátu. Predseda správnej rady alebo ním poverený podpredseda správnej rady v takomto prípade zvolá schôdzu správnej rady do 30 dní.

(6) Na schôdzi správnej rady sa zúčastňuje generálny riaditeľ a môže sa zúčastniť aj generálny riaditeľ Národného úradu práce.

(7) Správna rada je schopná uznášať sa, ak sa na jej schôdzi zúčastnia najmenej štyria členovia podľa odseku 2 písm. a), štyria členovia podľa odseku 2 písm. b) a štyria členovia podľa odseku 2 písm. c).

(8) Správna rada rozhoduje uznesením. Na prijatie uznesenia sa vyžaduje, aby bolo schválené väčšinou prítomných členov zastupujúcich každý subjekt uvedený v odseku 2.

(9) Pravidlá rokovania správnej rady upraví rokovací poriadok správnej rady.

(10) Členstvo v správnej rade zaniká

a) uplynutím funkčného obdobia správnej rady, najneskôr do zvolenia novej správnej rady,

b) odvolaním,

c) písomným vzdaním sa členstva alebo

d) smrťou.

(11) Národná rada odvolá člena správnej rady, ak

a) sa neodôvodnene nezúčastnil najmenej na troch schôdzach správnej rady,

b) začal vykonávať činnosť nezlučiteľnú s členstvom v správnej rade uvedenú v § 125 ods. 5,

c) si neplní povinnosti ustanovené týmto zákonom a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi,

d) bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti, ak výkon trestu nebol podmienečne odložený.

(12) Člena správnej rady môže národná rada odvolať, ak odvolanie

a) člena správnej rady navrhnutého reprezentatívnymi združeniami odborových zväzov a záujmovými združeniami občanov[65]) reprezentujúcimi poberateľov dôchodkových dávok navrhnú tieto reprezentatívne združenia,

b) člena správnej rady navrhnutého reprezentatívnymi združeniami zamestnávateľov[65]) navrhnú reprezentatívne združenia zamestnávateľov,

c) člena správnej rady navrhnutého vládou navrhne vláda.

§ 127
Dozorná rada

(1) Dozorná rada je dozorný a kontrolný orgán Sociálnej poisťovne. Za svoju činnosť zodpovedá správnej rade, ktorej predkladá svoje návrhy, uznesenia a stanoviská.

(2) Dozorná rada najmä

a) kontroluje hospodárenie výkonných orgánov s finančnými prostriedkami nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a úrazového poistenia,

b) kontroluje dodržiavanie tohto zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov týkajúcich sa dodržiavania finančnej disciplíny,

c) prerokúva správy o činnosti Sociálnej poisťovne,

d) navrhuje zvolať správnu radu, najmä ak zistí nedostatky v hospodárení výkonných orgánov, a predkladá jej návrhy na rozhodnutie o opatreniach potrebných na odstránenie zistených nedostatkov,

e) schvaľuje rokovací poriadok dozornej rady.

(3) Dozorná rada vykonáva kontrolnú činnosť z vlastného podnetu, z podnetu správnej rady, z podnetu generálneho riaditeľa, z podnetu generálneho riaditeľa Národného úradu práce alebo z podnetu orgánu dozoru štátu.

(4) Dozorná rada vykonáva kontrolu vždy, ak vzniklo podozrenie, že došlo k priestupku alebo k trestnému činu v súvislosti s hospodárením výkonných orgánov.

(5) Dozorná rada má deväť členov. Dozorná rada sa tvorí z odborníkov z oblasti nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, úrazového poistenia a poistenia v nezamestnanosti.

(6) Dozorná rada si zvolí zo svojich členov predsedu, ktorý zvoláva a riadi schôdze dozornej rady.

(7) Schôdze dozornej rady sa konajú najmenej raz za štvrťrok. O zvolanie schôdze dozornej rady môže požiadať aj správna rada, generálny riaditeľ a orgán dozoru štátu. Predseda dozornej rady v takomto prípade zvolá schôdzu dozornej rady do 30 dní.

(8) Dozorná rada je schopná uznášať sa, ak je na schôdzi prítomná dvojtretinová väčšina všetkých jej členov. Na prijatie uznesenia je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov.

(9) Členovia dozornej rady sú oprávnení nahliadať do dokladov a záznamov týkajúcich sa hospodárenia výkonných orgánov a požadovať potrebné vysvetlenia od zamestnancov Sociálnej poisťovne.

(10) Pravidlá rokovania dozornej rady upraví rokovací poriadok dozornej rady.

(11) Členstvo v dozornej rade zaniká

a) uplynutím funkčného obdobia dozornej rady, najneskôr do zvolenia novej dozornej rady,

b) odvolaním,

c) písomným vzdaním sa členstva alebo

d) smrťou.

(12) Člena dozornej rady môže správna rada odvolať najmä, ak

a) si neplní povinnosti ustanovené týmto zákonom, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a správnou radou,

b) začal vykonávať činnosť nezlučiteľnú s členstvom v dozornej rade uvedenú v § 125 ods. 5 a

c) bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti, ak výkon trestu nebol podmienečne odložený.

§ 128
Generálny riaditeľ

(1) Sociálnu poisťovňu riadi a za jej činnosť zodpovedá generálny riaditeľ. Funkcia generálneho riaditeľa je nezlučiteľná s členstvom v samosprávnych orgánoch.

(2) Funkčné obdobie generálneho riaditeľa je šesť rokov. Za generálneho riaditeľa môže byť zvolená tá istá osoba najviac na dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia.

(3) Generálny riaditeľ je štatutárny orgán Sociálnej poisťovne. Počas jeho neprítomnosti zastupuje generálneho riaditeľa ním poverený zástupca.

(4) Generálny riaditeľ

a) zodpovedá za výkon rozhodnutí správnej rady,

b) zodpovedá za činnosť výkonných orgánov Sociálnej poisťovne,

c) vymenúva a odvoláva vedúcich zamestnancov ústredia a riaditeľov pobočiek.

(5) Generálny riaditeľ nemôže popri svojej funkcii vykonávať inú zárobkovú činnosť. Toto obmedzenie sa nevzťahuje na vedeckú, pedagogickú, publicistickú, literárnu alebo umeleckú činnosť.

(6) Správna rada odvolá generálneho riaditeľa z funkcie, ak generálny riaditeľ

a) neplní povinnosti ustanovené týmto zákonom a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi,

b) vykonáva činnosť nezlučiteľnú s výkonom funkcie generálneho riaditeľa,

c) bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin z nedbanlivosti, ak výkon trestu nebol podmienečne odložený.

(7) Generálneho riaditeľa možno odvolať aj vtedy, ak odvolanie generálneho riaditeľa navrhnú

a) reprezentatívne združenia odborových zväzov a záujmové združenia občanov[65]) reprezentujúce poberateľov dávok,

b) reprezentatívne združenia zamestnávateľov[65]) alebo

c) vláda.

§ 129
Riaditeľ pobočky

(1) Pobočku riadi riaditeľ pobočky.

(2) Riaditeľ pobočky nemôže popri svojej funkcii vykonávať inú zárobkovú činnosť. Toto obmedzenie sa nevzťahuje na vedeckú, pedagogickú, publicistickú, literárnu alebo umeleckú činnosť.

DRUHÁ HLAVA

PRVÝ DIEL
POISTNÉ NA ZÁKLADNÉ SOCIÁLNE POISTENIE, NA POISTENIE V NEZAMESTNANOSTI A PRÍSPEVOK DO GARANČNÉHO FONDU

§ 130
Platitelia poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu

(1) Poistné na nemocenské poistenie platí

a) zamestnanec,

b) zamestnávateľ,

c) povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba,

d) dobrovoľne nemocensky poistená osoba.

(2) Poistné na dôchodkové poistenie platí

a) zamestnanec,

b) zamestnávateľ,

c) povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba,

d) dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba,

e) Národný úrad práce,

f) štát.

(3) Národný úrad práce platí poistné na dôchodkové poistenie za fyzickú osobu

a) zaradenú do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie, ktorej sa poskytuje podpora v nezamestnanosti,

b) zaradenú do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie pripravujúcu sa na pracovné uplatnenie zaškolením alebo prípravou na prácu, ktorej sa poskytuje podpora v období zaškoľovania a v období prípravy na prácu.[37])

(4) Štát platí poistné na dôchodkové poistenie za

a) občana Slovenskej republiky, ktorý vykonáva základnú službu, náhradnú službu, zdokonaľovaciu službu,[34]) mimoriadnu vojenskú službu[35]) alebo prípravnú službu[55]) v rámci vojenskej služby v ozbrojených silách Slovenskej republiky,

b) občana Slovenskej republiky, ktorý vykonáva civilnú službu,[36])

c) fyzickú osobu, ktorá sa osobne a celodenne stará o dieťa do šiestich rokov jeho veku,

d) fyzickú osobu, ktorá sa po dovŕšení 18. roku veku sústavne pripravuje na povolanie, ak sa považuje za nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona,

e) fyzickú osobu, ktorá poberá invalidný dôchodok podľa tohto zákona, a to do dovŕšenia jej dôchodkového veku.

(5) Štát platí poistné na dôchodkové poistenie za fyzické osoby uvedené v odseku 4, ak tieto osoby nie sú povinné platiť poistné na dôchodkové poistenie samy. Platenie poistného a zúčtovanie

poistného na dôchodkové poistenie platené štátom ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií").

(6) Poistné na úrazové poistenie platí zamestnávateľ.

(7) Poistné na poistenie v nezamestnanosti platí

a) zamestnanec, ak osobitný predpis[66]) neustanovuje inak,

b) policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby, ak osobitný predpis[56]) neustanovuje inak,

c) zamestnávateľ, ak osobitný predpis[61]) neustanovuje inak,

d) samostatne zárobkovo činná osoba povinne poistená v nezamestnanosti,

e) dobrovoľne poistená osoba v nezamestnanosti.

(8) Príspevok do garančného fondu platí zamestnávateľ okrem zamestnávateľa, ktorý je rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia.

§ 131
Poistné na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti a príspevok do garančného fondu

(1) Suma poistného na nemocenské poistenie, suma poistného na dôchodkové poistenie, suma poistného na úrazové poistenie, suma poistného na poistenie v nezamestnanosti a suma príspevku do garančného fondu sa určuje percentuálnou sadzbou z vymeriavacieho základu dosiahnutého v rozhodujúcom období (ďalej len „vymeriavací základ").

(2) Jednotlivé sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na dôchodkové poistenie, poistného na úrazové poistenie, poistného na poistenie v nezamestnanosti (ďalej len „poistné") a príspevku do garančného fondu sa zaokrúhľujú na celé slovenské koruny nahor.

§ 132
Sadzba poistného na nemocenské poistenie

Sadzba poistného na nemocenské poistenie je pre

a) zamestnanca 1,4 % z vymeriavacieho základu,

b) zamestnávateľa 3,4 % z vymeriavacieho základu,

c) povinne nemocensky poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu 4,8 % z vymeriavacieho základu,

d) dobrovoľne nemocensky poistenú osobu 4,8 % z vymeriavacieho základu.

§ 133
Sadzba poistného na dôchodkové poistenie

(1) Sadzba poistného na dôchodkové poistenie je pre

a) zamestnanca 6,4 % z vymeriavacieho základu,

b) zamestnávateľa 21,6 % z vymeriavacieho základu,

c) povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu 28 % z vymeriavacieho základu,

d) dobrovoľne dôchodkovo poistenú osobu 28 % z vymeriavacieho základu,

e) Národný úrad práce 28 % z vymeriavacieho základu,

f) štát 7 % z vymeriavacieho základu.

(2) Poistné zamestnanca sa znižuje o 0,5 % na každé nezaopatrené dieťa (§ 12).

§ 134
Sadzba poistného na úrazové poistenie

(1) Sadzba poistného na úrazové poistenie je pre zamestnávateľa zaradeného do

prvej nebezpečnostnej triedy	0,3 %	z vymeriavacieho základu,
druhej nebezpečnostnej triedy	0,5 %	z vymeriavacieho základu,
tretej nebezpečnostnej triedy	0,7 %	z vymeriavacieho základu,
štvrtej nebezpečnostnej triedy	0,9 %	z vymeriavacieho základu,
piatej nebezpečnostnej triedy	1,1 %	z vymeriavacieho základu,
šiestej nebezpečnostnej triedy	1,3%	z vymeriavacieho základu,
siedmej nebezpečnostnej triedy	1,5 %	z vymeriavacieho základu,
ôsmej nebezpečnostnej triedy	1,7 %	z vymeriavacieho základu,
deviatej nebezpečnostnej triedy	1,9 %	z vymeriavacieho základu,
desiatej nebezpečnostnej triedy	2, 1 %	z vymeriavacieho základu.

(2) Nebezpečnostná trieda sa určuje v závislosti od bezpečnostného rizika jednotlivých skupín ekonomických činností podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností.[67])

(3) Hodnotenie bezpečnostného rizika sa vykonáva pre každú skupinu ekonomických činností podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností na základe údajov súvisiacich s výkonom úrazového poistenia za hodnotené roky s prihliadnutím na sumu nákladov vynaložených na úrazové dávky z úrazového poistenia, a to vypočítaním priemerných štatistických ukazovateľov počtu

a) pracovných úrazov na 1 000 zamestnancov,

b) smrteľných pracovných úrazov na 1 000 zamestnancov,

c) chorôb z povolania na 1 000 zamestnancov,

d) závažných pracovných úrazov a chorôb z povolania, v ktorých dôsledku bola priznaná úrazová renta, na 1 000 zamestnancov,

e) zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v prepočte na 1 000 zamestnancov.

(4) Pri určovaní početnosti výskytu pracovných úrazov podľa odseku 3 sa prihliada len na pracovné úrazy, pri ktorých bolo na základe vyšetrenia okolností a príčin ich vzniku orgánmi na ochranu zdravia, orgánmi inšpekcie práce a orgánmi štátnej banskej správy zistené porušenie predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zo strany zamestnávateľa alebo zamestnanca; neprihliada sa na pracovné úrazy, ktoré sú klasifikované v 11. až 14. skupine podľa klasifikačnej schémy príčin úrazov.

(5) Na určenie bezpečnostného rizika na základe ukazovateľov uvedených v odseku 3 je rozhodujúci dátum nahlásenia pracovného úrazu alebo choroby z povolania a dátum priznania úrazovej renty.

(6) Zaradenie zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy určí Sociálna poisťovňa podľa prevažujúcej skupiny ekonomických činností vykonávaných zamestnávateľom.

(7) Prevažujúca skupina ekonomických činností je skupina ekonomických činností klasifikovaná

podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností, ktorú vykonáva pre zamestnávateľa najväčší počet zamestnancov.

(8) Zmenu vykonávaných prevažujúcich ekonomických činností, ktorá je rozhodujúca pre zaradenie zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy, je zamestnávateľ povinný písomne ohlásiť Sociálnej poisťovni do 14 dní od tejto zmeny.

(9) Ak u zamestnávateľa nastala zmena vykonávanej ekonomickej činnosti a jeho prevažujúcou ekonomickou činnosťou sa stala ekonomická činnosť zaradená do inej nebezpečnostnej triedy, Sociálna poisťovňa môže z vlastného podnetu alebo na základe písomnej žiadosti zamestnávateľa zmeniť jeho zaradenie do nebezpečnostnej triedy. Zmena zaradenia zamestnávateľa do novej nebezpečnostnej triedy sa vykoná od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom Sociálna poisťovňa rozhodla o jeho preradení.

(10) Nebezpečnostné triedy s určenými sadzbami poistného na úrazové poistenie ustanoví opatrenie, ktoré vydá ministerstvo a vyhlási jeho úplné znenie uverejnením v Zbierke zákonov.

§ 135
Prirážka k poistnému na úrazové poistenie a zľava z poistného na úrazové poistenie

(1) K poistnému na úrazové poistenie sa ukladá prirážka k poistnému na úrazové poistenie (ďalej len „prirážka") alebo sa poskytuje zľava na poistnom na úrazové poistenie (ďalej len „zľava") v závislosti od úrovne bezpečnostného rizika u zamestnávateľa zistenej porovnaním s priemerným bezpečnostným rizikom zisteným za všetkých zamestnávateľov zaradených do rovnakej skupiny ekonomických činností podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností.

(2) Úroveň bezpečnostného rizika u zamestnávateľa sa určí porovnaním hodnoty štatistických ukazovateľov za zamestnávateľa za predchádzajúci kalendárny rok k priemerným hodnotám rovnakých ukazovateľov vypočítaných za rovnaké obdobie za celú skupinu zamestnávateľov zaradených podľa ekonomickej činnosti do rovnakej skupiny podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností a vyjadruje sa v percentách.

(3) Na určenie úrovne bezpečnostného rizika u zamestnávateľa sa použijú štatistické ukazovatele

a) o počte
   1. pracovných úrazov na 1 000 zamestnancov,
   2. smrteľných pracovných úrazov na 1 000 zamestnancov,
   3. chorôb z povolania na 1 000 zamestnancov,
   4. závažných pracovných úrazov a chorôb z povolania, v ktorých dôsledku bola priznaná úrazová renta, na 1 000 zamestnancov,
b) o sume nákladov vynaložených na dávky úrazového poistenia jeho zamestnancov v prepočte na jedného zamestnanca.

(4) Ak je úroveň bezpečnostného rizika zistená podľa odsekov 2 a 3 u zamestnávateľa percentuálne vyššia ako priemerná hodnota vypočítaná za celú skupinu zamestnávateľov zaradených do rovnakej skupiny podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností, v rozsahu
do 25 % prirážka sa neuloží,
nad 25 % do 50 % uloží sa prirážka 1 % k poistnému,
nad 50 % do 100 % uloží sa prirážka 2 % k poistnému,
nad 100 % do 200 % uloží sa prirážka 3 % k poistnému,
nad 200 % uloží sa prirážka 4 % k poistnému.

(5) Ak je úroveň bezpečnostného rizika zistená podľa odsekov 2 a 3 u zamestnávateľa

percentuálne nižšia ako priemerná hodnota vypočítaná za celú skupinu zamestnávateľov zaradených do rovnakej skupiny podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností, v rozsahu
do 25 % zľava sa neposkytuje,
nad 25 % do 50 % poskytuje sa zľava 0,5 % z poistného,
nad 50 % do 75 % poskytuje sa zľava 1 % z poistného,
nad 75 % poskytuje sa zľava 2 % z poistného.

(6) Štatistické ukazovatele uvedené v odseku 3 sa na účely odsekov 4 a 5 hodnotia osobitne.

(7) Súčtom percent na uloženie prirážky a súčtom percent na poskytnutie zľavy zo všetkých štatistických ukazovateľov uvedených v odseku 3 a vypočítaním ich rozdielu sa určí výsledná percentuálna výška prirážky alebo zľavy, ktorú bude zamestnávateľ platiť v období kalendárneho roka nasledujúceho po roku, v ktorom sa prirážka alebo zľava určila.

(8) Na určenie bezpečnostného rizika podľa odseku 2 je rozhodujúci dátum nahlásenia pracovného úrazu alebo choroby z povolania a dátum priznania úrazovej renty.

§ 136
Sadzba poistného na poistenie v nezamestnanosti

(1) Sadzba poistného na poistenie v nezamestnanosti je pre

a) zamestnanca 1 % z vymeriavacieho základu,

b) zamestnávateľa 2,75 % z vymeriavacieho základu,

c) povinne poistenú v nezamestnanosti samostatne zárobkovo činnú osobu 3 % z vymeriavacieho základu,

d) dobrovoľne poistenú osobu v nezamestnanosti 3 % z vymeriavacieho základu.

(2) Sadzba poistného zamestnávateľa na poistenie v nezamestnanosti, u ktorého podiel zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou a zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím spolu na celkovom priemernom evidenčnom počte zamestnancov za príslušný rok je väčší ako 5 %, ale nie je väčší ako 25 %, je 0,9 % z úhrnu vymeriavacích základov všetkých zamestnancov. Ak podiel podľa prvej vety je väčší ako 25 %, táto sadzba je 0,5 % z úhrnu vymeriavacích základov všetkých zamestnancov.

§ 137
Sadzba príspevku do garančného fondu

(1) Sadzba príspevku do garančného fondu je 0,25 % z vymeriavacieho základu.

(2) Sadzba príspevku do garančného fondu zamestnávateľa, ktorého podiel zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou a zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím spolu na celkovom priemernom evidenčnom počte zamestnancov za príslušný mesiac je väčší ako 5 %, ale nie je väčší ako 25 %, je 0,1 % z úhrnu vymeriavacích základov všetkých zamestnancov. Ak podiel podľa prvej vety je väčší ako 25 %, zamestnávateľ príspevok do garančného fondu neplatí.

§ 138
Vymeriavací základ

(1) Vymeriavací základ zamestnanca je

a) príjem zamestnanca za vykonanú prácu, ktorý podlieha dani z príjmu fyzických osôb podľa osobitného predpisu,[68])

b) príjem zamestnanca, ktorý nepodlieha dani z príjmu fyzických osôb preto, že tak ustanovujú predpisy o zamedzení dvojitého zdanenia,

c) náhrada mzdy za dovolenku na zotavenie, náhrada mzdy za sviatok, náhrada mzdy pri prekážkach v práci podľa osobitného predpisu[69]) a náhrada mzdy plynúca z neplatného skončenia pracovného pomeru.[70])

(2) Do vymeriavacieho základu zamestnanca sa nezahŕňa odstupné, odchodné, cestovné náhrady, výnosy z kapitálových podielov (akcií) alebo obligácií, odmena za pracovnú pohotovosť, príspevky zo sociálneho fondu, príjem zamestnanca v súvislosti s používaním motorového vozidla na služobné účely a súkromné účely, odmeny podľa osobitných predpisov o objavoch, vynálezoch, zlepšovacích návrhoch a priemyselných vzoroch, odmeny vyplácané pri pracovných jubileách a životných jubileách, odmeny pri odchode do starobného dôchodku a plnenia poskytované zamestnávateľom zamestnancovi zo zisku po zdanení a plnenia poskytnuté zamestnávateľom po skončení pracovného pomeru, služobného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru.

(3) Vymeriavací základ zamestnanca, ktorý vykonáva štátnu službu v sídle služobného úradu v zahraničí, zamestnanca, ktorý vykonáva verejnú službu v zahraničí a zahraničného spravodajcu Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie je časť platu určená v slovenských korunách;[71]) odsek 1 písm. c) platí rovnako.

(4) Vymeriavací základ fyzickej osoby v pracovnom vzťahu k družstvu je príjem zo závislej činnosti podľa osobitného predpisu;[68]) odsek 1 písm. b) a c) platí rovnako.

(5) Vymeriavací základ doktoranda v dennej forme doktorandského štúdia je štipendium podľa osobitného predpisu;[12]) odsek 1 písm. b) a c) platí rovnako.

(6) Vymeriavací základ fyzickej osoby vo väzbe a fyzickej osoby vo výkone trestu odňatia slobody, ak je zaradená do práce, je pracovná odmena tejto osoby; odsek 1 písm. b) a c) platí rovnako.

(7) Vymeriavací základ pestúna v zariadení pestúnskej starostlivosti je odmena pestúna za výkon pestúnskej starostlivosti podľa osobitného predpisu.[13])

(8) Vymeriavací základ zamestnávateľa je úhrn vymeriavacích základov jeho zamestnancov.

(9) Vymeriavací základ povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby, povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby a povinne poistenej v nezamestnanosti samostatne zárobkovo činnej osoby je, ak tento zákon neustanovuje inak, polovica pomernej časti základu dane z príjmov fyzických osôb dosiahnutých vykonávaním samostatnej zárobkovej činnosti. Pomerná časť základu dane je časť pripadajúca na jeden kalendárny mesiac výkonu samostatnej zárobkovej činnosti.

(10) Vymeriavací základ v kalendárnom roku, v ktorom si povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba, dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba a povinne poistená v nezamestnanosti samostatne zárobkovo činná osoba uplatnila osobitný spôsob zdaňovania príjmov podľa osobitného predpisu,[72]) je jedna šestina paušálnej dane. Ak v tomto kalendárnom roku došlo k zmene skutočností rozhodujúcich na uplatnenie osobitného spôsobu zdaňovania príjmov podľa osobitného predpisu,[72]) vymeriavací základ sa určí podľa odseku 9 od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom došlo k zmene skutočností rozhodujúcich na uplatnenie osobitného spôsobu zdaňovania príjmov.

(11) Vymeriavací základ dobrovoľne nemocensky poistenej osoby, dobrovoľne dôchodkovo poistenej osoby, dobrovoľne poistenej osoby v nezamestnanosti a samostatne zárobkovo činnej osoby, ktorá nemá vymeriavací základ podľa odsekov 9, 10 a odseku 14 písm. e), je ňou určená suma.

(12) Vymeriavací základ samostatne zárobkovo činnej osoby, ktorej bola predĺžená lehota na podanie daňového priznania podľa osobitného predpisu,[41]) je v období od 1. júla do 30. septembra kalendárneho roka vymeriavací základ, z ktorého platila poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti do 30. júna kalendárneho roka.

(13) Vymeriavací základ, ak tento zákon neustanovuje inak, je mesačne najmenej vo výške minimálnej mzdy[57]) zamestnancov v pracovnom pomere odmeňovaných mesačnou mzdou, ktorá platí k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa platí poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie, poistné na poistenie v nezamestnanosti a príspevok do garančného fondu.

(14) Vymeriavací základ je mesačne najmenej

a) 75 % vymeriavacieho základu uvedeného v odseku 13, ak ide o zamestnanca, ktorý je poberateľom čiastočného invalidného dôchodku, alebo ak ide o mladistvého zamestnanca staršieho ako 16 rokov,

b) 50 % vymeriavacieho základu uvedeného v odseku 13, ak ide o zamestnanca, ktorý je poberateľom invalidného dôchodku, alebo ak ide o zamestnanca mladšieho ako 18 rokov, ktorý je invalidný, alebo ak ide o zamestnanca mladšieho ako 16 rokov,

c) suma príjmu zodpovedajúca kratšiemu pracovnému času zamestnanca, ktorý má dohodnutý pracovný pomer na kratší pracovný čas podľa osobitného predpisu,[73])

d) suma náhrady mzdy poskytnutá z dôvodu prekážok v práci na strane zamestnávateľa podľa osobitného predpisu,[74])

e) 2 700 Sk mesačne, ak sa povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnej osobe, povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osobe a povinne poistenej v nezamestnanosti samostatne zárobkovo činnej osobe poskytla úľava na dani podľa osobitného predpisu.[75])

(15) Vymeriavací základ podľa odsekov 1 až 12 je najviac 32 000 Sk mesačne.

(16) Obmedzenie uvedené v odseku 15 sa nepoužije na určenie vymeriavacieho základu, z ktorého zamestnávateľ platí poistné na úrazové poistenie.

(17) Ak poistenec vykonáva viacero zárobkových činností, z ktorých je povinne poistený, poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti sa platí z každej zárobkovej činnosti. Na určenie úhrnu vymeriavacích základov na nemocenské poistenie, na dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti platí odsek 15. Poradie povinností platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti pre zamestnanca a zamestnávateľa sa určuje výškou príjmu zamestnanca, pričom sa postupuje od príjmu najvyššieho k príjmu najnižšiemu. Ak je výška príjmov u zamestnanca rovnaká, prednostná povinnosť platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti sa viaže na príjem dosiahnutý u toho zamestnávateľa, u ktorého toto poistenie vzniklo skôr. Ak zamestnanec súčasne vykonáva aj samostatnú zárobkovú činnosť, z ktorej je povinne nemocensky poistený, povinne dôchodkovo poistený a povinne poistený v nezamestnanosti, poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti sa platí vždy prednostne z príjmu dosiahnutého z výkonu činnosti zamestnanca.

(18) Vymeriavací základ Národného úradu práce je úhrn podpôr v nezamestnanosti, podpôr za obdobie zaškoľovania a za obdobie prípravy na prácu, ktoré sú vyplatené v rozhodujúcom období. Na určenie vymeriavacieho základu Národného úradu práce sa odseky 13 až 15 nevzťahujú.

(19) Vymeriavací základ štátu je priemerná mesačná suma poistného na dôchodkové poistenie,

ktorú boli povinní zaplatiť poistenci a zamestnávatelia v rozhodujúcom období. Na určenie vymeriavacieho základu štátu sa odseky 13 až 15 nevzťahujú.

(20) Vymeriavací základ fyzickej osoby uvedenej v § 142 ods. 3 je ňou určená suma, ktorá je najmenej v sume vymeriavacieho základu uvedenej v odseku 13, platnej ku dňu, v ktorom sa poistné na dôchodkové poistenie dopláca, a je najviac v sume vymeriavacieho základu uvedenej v odseku 15 platnej ku dňu, v ktorom sa poistné na dôchodkové poistenie dopláca.

(21) Vymeriavací základ sa zaokrúhľuje na celé koruny nahor.

§ 139
Rozhodujúce obdobie na určenie vymeriavacieho základu

(1) Rozhodujúce obdobie na určenie vymeriavacieho základu zamestnanca je kalendárny mesiac, za ktorý platí poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti.

(2) Rozhodujúce obdobie na určenie vymeriavacieho základu povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby, povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby a povinne poistenej v nezamestnanosti samostatne zárobkovo činnej osoby je

a) v čase od 1. júla do 31. decembra kalendárneho roka kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom táto osoba platí poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti,

b) v čase od 1. januára do 30. júna kalendárneho roka kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom táto osoba platí poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti.

(3) Rozhodujúce obdobie na určenie vymeriavacieho základu zamestnávateľa je kalendárny mesiac, za ktorý platí poistné a príspevok do garančného fondu.

(4) Rozhodujúce obdobie na určenie vymeriavacieho základu Národného úradu práce je kalendárny mesiac, za ktorý platí poistné na dôchodkové poistenie.

(5) Rozhodujúce obdobie na určenie vymeriavacieho základu štátu je kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom štát platí poistné.

§ 140
Vylúčenie povinnosti platiť poistné poistencom a zamestnávateľom

(1) Zamestnanec, povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba, povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba a povinne poistená v nezamestnanosti samostatne zárobkovo činná osoba nie sú povinní platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti

a) v období, počas ktorého sa im poskytuje materské,

b) v období, počas ktorého sa im poskytuje rodičovský príspevok podľa osobitného predpisu, ak nevykonávajú zárobkovú činnosť,

c) od prvého dňa potreby ošetrovania osoby uvedenej v § 42 ods. 1 písm. a) alebo starostlivosti o dieťa uvedenej v § 42 ods. 1 písm. b) najdlhšie do desiateho dňa, ak potreba ošetrovania alebo starostlivosti trvá v tomto období,

d) v období, počas ktorého vykonávajú základnú službu, náhradnú službu, zdokonaľovaciu službu,[34]) mimoriadnu vojenskú službu[35]) alebo prípravnú službu[55]) v rámci vojenskej služby v ozbrojených silách a civilnú službu.[36])

(2) Zamestnanec nie je povinný platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti ani v období, počas ktorého je uznaný za dočasne práceneschopného alebo má nariadené karanténne opatrenie podľa osobitného predpisu,[47]) ak sa zamestnancovi počas týchto období neposkytuje plat alebo služobný príjem podľa osobitného predpisu,[4]) a v období, počas ktorého sa vypláca rekvalifikačné alebo rehabilitačné.

(3) Povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba, povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba a povinne poistená v nezamestnanosti samostatne zárobkovo činná osoba nie je povinná platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti ani v období, počas ktorého je uznaná za dočasne práceneschopnú alebo má nariadené karanténne opatrenie podľa osobitného predpisu.[47])

(4) Zamestnávateľ nie je povinný platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti v období, počas ktorého zamestnanec nie je povinný platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti.

§ 141
Odvod poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti

(1) Za zamestnanca odvádza poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti zamestnávateľ. Zamestnávateľ vykoná zrážku poistného na nemocenské poistenie, poistného na dôchodkové poistenie a poistného na poistenie v nezamestnanosti, ktoré je povinný platiť zamestnanec.

(2) Za spolupracujúcu osobu odvádza poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na poistenie v nezamestnanosti samostatne zárobkovo činná osoba.

(3) Za štát odvádza poistné na dôchodkové poistenie za osoby uvedené v § 130 ods. 4 ministerstvo.

§ 142
Platenie poistného, prirážky a príspevku do garančného fondu

(1) Poistné, prirážka a príspevok do garančného fondu sa platia za kalendárny mesiac pozadu, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Ak poistencovi trvalo poistenie len časť kalendárneho mesiaca, poistné sa platí len za túto časť.

(3) Poistné na dôchodkové poistenie sa môže zaplatiť aj dodatočne za obdobie, počas ktorého fyzická osoba

a) bola zaradená do evidencie nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie a nebola jej poskytovaná podpora v nezamestnanosti[28]) alebo

b) sústavne sa pripravovala na povolanie štúdiom na vysokej škole a nebola nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona.

(4) Ak sa na základe dodatočného daňového priznania alebo na základe dodatočného platobného výmeru vydaného správcom dane zmení vymeriavací základ povinne nemocensky poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby, povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby a povinne poistenej v nezamestnanosti samostatne zárobkovo činnej osoby, poistné sa platí

zo zmeneného vymeriavacieho základu od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po predložení dodatočného daňového priznania správcovi dane alebo po nadobudnutí právoplatnosti dodatočného platobného výmeru.

(5) Ak dobrovoľne nemocensky poistená osoba, dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba, dobrovoľne poistená osoba v nezamestnanosti a samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá nemá vymeriavací základ podľa § 138 ods. 9, 10 a 14 písm. e), zmení vymeriavací základ, poistné sa platí zo zmeneného vymeriavacieho základu od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom sa zmena vymeriavacieho základu písomne oznámila Sociálnej poisťovni.

(6) Poistné, prirážka a príspevok do garančného fondu sa platí

a) bezhotovostným prevodom,

b) poštovou poukážkou alebo

c) v hotovosti v Sociálnej poisťovni.

§ 143
Splatnosť poistného, prirážky a príspevku do garančného fondu

(1) Poistné je splatné do ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa platí poistné, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Poistné, prirážka a príspevok do garančného fondu, ktoré platí a odvádza zamestnávateľ, sú splatné v deň určený na výplatu príjmov, ktoré sú vymeriavacím základom zamestnanca. Ak je výplata týchto príjmov pre jednotlivé organizačné útvary zamestnávateľa rozložená na rôzne dni, poistné, prirážka a príspevok do garančného fondu sú splatné v deň poslednej výplaty príjmov zúčtovaných za príslušný kalendárny mesiac. Ak nie je taký deň určený, poistné, prirážka a príspevok do garančného fondu sú splatné v prvý deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po uplynutí výplatného obdobia skončeného v predchádzajúcom kalendárnom mesiaci.

(3) Ak platba poistného, prirážky a príspevku do garančného fondu sa na účet Sociálnej poisťovne uskutočnila oneskorene, poistné, prirážka a príspevok do garančného fondu sa považujú za zaplatené včas, ak

a) pri platení bezhotovostným prevodom ako deň prevodu je uvedený posledný deň splatnosti podľa odsekov 1 alebo 2; to neplatí, ak sa platba uskutočnila oneskorene pre nedostatok finančných prostriedkov na účte osôb povinných platiť a odvádzať poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu,

b) pri platení poštovou poukážkou sa poistné, prirážka a príspevok do garančného fondu poukázali v posledný deň splatnosti podľa odsekov 1 alebo 2.

(4) Ak platba poistného, prirážky alebo príspevku do garančného fondu sa na účet Sociálnej poisťovne poukázala v nesprávnej sume, Sociálna poisťovňa poukázanú sumu rozdelí pomerne podľa jednotlivých sadzieb.

§ 144
Predpísanie poistného, prirážky a príspevku do garančného fondu

(1) Sociálna poisťovňa predpíše osobe povinnej odvádzať poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu, ak táto osoba neodviedla poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu vôbec alebo ak ich odviedla v nesprávnej sume. Ak suma dlžného poistného, prirážky a príspevku do garančného fondu v úhrne je nižšia ako 100 Sk, Sociálna poisťovňa dlžnú sumu nepredpíše.

(2) Ak zamestnávateľ na výzvu Sociálnej poisťovne nepredloží podklady potrebné na zistenie správnej sumy poistného, prirážky a príspevku do garančného fondu, Sociálna poisťovňa môže

predpísať poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu na základe dokladov zamestnávateľa za predchádzajúce obdobie alebo na základe podkladov iného zamestnávateľa s činnosťou obdobného charakteru. Druhá veta odseku 1 platí rovnako.

§ 145
Vrátenie poistného, prirážky a príspevku do garančného fondu

(1) Sociálna poisťovňa je povinná vrátiť poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu, ktoré boli zaplatené bez právneho dôvodu, fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu alebo jej právnemu nástupcovi do 30 dní od

a) zistenia tejto skutočnosti Sociálnou poisťovňou,

b) doručenia písomnej žiadosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby povinnej odvádzať poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu alebo jej právneho nástupcu.

(2) Právo vrátiť poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu sa premlčí do desiatich rokov od posledného dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom bola platba uvedená v odseku 1 zúčtovaná na účet Sociálnej poisťovne.

(3) Poistné a prirážka, ktoré je Sociálna poisťovňa povinná vrátiť, sa použijú na započet pohľadávky Sociálnej poisťovne voči fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné a prirážku alebo voči jej právnemu nástupcovi.

(4) Poistné na poistenie v nezamestnanosti a príspevok do garančného fondu, ktoré je Sociálna poisťovňa povinná vrátiť, sa použijú na započet pohľadávky Národného úradu práce voči fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistné na poistenie v nezamestnanosti a príspevok do garančného fondu alebo voči jej právnemu nástupcovi.

§ 146
Povolenie splátok dlžných súm poistného, prirážky a príspevku do garančného fondu

(1) Sociálna poisťovňa môže na základe písomnej žiadosti osoby povinnej odvádzať poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu povoliť splátky dlžných súm pre platobnú neschopnosť tejto osoby, ak dôvodne možno predpokladať, že v období nie dlhšom ako 18 mesiacov bude schopná zaplatiť dlžné sumy poistného, prirážky a príspevku do garančného fondu, a ak je už v čase rozhodovania o povolení splátok týchto dlžných súm schopná plniť odvodové povinnosti.

(2) V rámci povolenia splátok dlžných súm Sociálna poisťovňa uvedie aj zvýšenie dlžných súm o úroky vo výške diskontnej úrokovej sadzby platnej ku dňu povolenia splátok.

(3) V prípade nedodržania termínu splátky určeného Sociálnou poisťovňou na jednotlivé splátky zaplatením nižšej sumy jednotlivých splátok, ako určila Sociálna poisťovňa, alebo neplnenia odvodovej povinnosti, stáva sa splatnou celá dlžná suma. Zaplatená suma poistného, prirážky, pokuty a penále uložených v základnom sociálnom poistení sa použije na započet pohľadávky Sociálnej poisťovne. Zaplatená suma na poistnom na poistenie v nezamestnanosti, príspevku do garančného fondu, pokuty a penále uložených v súvislosti s poistným na poistenie v nezamestnanosti a príspevkom do garančného fondu sa použije na započet pohľadávky Národného úradu práce.

(4) Na povolené sumy splátok dlžných súm sa ustanovenie o predpísaní penále nepoužije.

§ 147
Premlčanie poistného, prirážky a príspevku do garančného fondu

(1) Právo predpísať poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu sa premlčí za desať rokov

odo dňa jeho splatnosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Právo predpísať poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu sa nepremlčuje, ak nebola splnená povinnosť ustanovená v § 222 ods. 3 a § 225 ods. 1 písm. b).

(3) Právo vymáhať poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu sa premlčí za šesť rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa poistné, prirážka a príspevok do garančného fondu predpísali.

DRUHÝ DIEL
POHĽADÁVKY

§ 148

(1) Pohľadávky na poistnom, prirážke, pokutách a na penále vymáha Sociálna poisťovňa podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov[76]) na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia.

(2) Rozhodnutie uvedené v odseku 1 možno vykonať najneskôr do desiatich rokov odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti.

§ 149
Postúpenie pohľadávky

(1) Pohľadávku na poistnom, prirážke, pokutách a na penále okrem pohľadávky na poistnom na nemocenské poistenie a na dôchodkové poistenie za rok 1993 vrátane penále podľa osobitného predpisu[77]) (ďalej len „pohľadávka") môže Sociálna poisťovňa za podmienok ustanovených týmto zákonom postúpiť tretej osobe.

(2) Pohľadávka je len predpísaná neuhradená pohľadávka alebo jej neuhradená časť,

a) ak proti rozhodnutiu, ktorým bola predpísaná, nemožno z dôvodu uplynutia času uplatniť ustanovenia o opravných prostriedkoch a

b) ktorej vymáhanie bolo v období najmenej troch rokov neúspešné.

(3) Sociálna poisťovňa nemôže postúpiť pohľadávku, ak povolila jej zaplatenie v splátkach; to neplatí, ak sa pohľadávka stala splatnou podľa § 146 ods. 3.

(4) O postúpení pohľadávky vrátane práv zo zabezpečenia pohľadávky uzatvára Sociálna poisťovňa s treťou osobou písomnú zmluvu o postúpení pohľadávky (ďalej len „zmluva") za odplatu. Suma odplaty nemôže byť nižšia, ako je suma dlžného poistného a prirážky.

(5) Sociálna poisťovňa môže uzatvoriť zmluvu s treťou osobou, len ak táto osoba má voči Sociálnej poisťovni vyrovnané všetky záväzky podľa tohto zákona.

(6) Sociálna poisťovňa je povinná bez zbytočného odkladu oznámiť postúpenie pohľadávky osobe povinnej odvádzať poistné. Súhlas tejto osoby s postúpením pohľadávky sa nevyžaduje.

(7) Námietky proti pohľadávke, ktoré mohla osoba povinná odvádzať poistné uplatniť v čase postúpenia, zostávajú zachované aj po postúpení pohľadávky.

(8) Právo nakladať s postúpenou pohľadávkou prechádza na tretiu osobu uzatvorením zmluvy a uhradením odplaty za postúpenú pohľadávku na účet Sociálnej poisťovne.

(9) Od prechodu práva nakladať s postúpenou pohľadávkou na tretiu osobu táto pohľadávka prestáva byť pohľadávkou Sociálnej poisťovne a súčasne zaniká

a) povinnosť osoby povinnej odvádzať poistné splniť záväzok voči Sociálnej poisťovni v rozsahu postúpenej pohľadávky,

b) oprávnenie Sociálnej poisťovne nakladať s postúpenou pohľadávkou.

(10) Od prechodu práva nakladať s postúpenou pohľadávkou na tretiu osobu vzniká

a) povinnosť osoby povinnej odvádzať poistné splniť záväzok voči tretej osobe v rozsahu postúpenej pohľadávky,

b) právo tretej osoby vyžadovať peňažné plnenie od osoby povinnej odvádzať poistné v rozsahu postúpenej pohľadávky,

c) právo tretej osoby vymáhať postúpenú pohľadávku.

(11) Na postúpenie pohľadávky podľa tohto zákona sa osobitný predpis[78]) nepoužije.

(12) Podľa tohto zákona sa odplata za postúpenie pohľadávky na poistnom na nemocenské poistenie považuje za príjem Sociálnej poisťovne z poistného na nemocenské poistenie, odplata za postúpenie pohľadávky na poistnom na dôchodkové poistenie za príjem z poistného na dôchodkové poistenie a odplata za postúpenie pohľadávky na poistnom na úrazové poistenie za príjem z poistného na úrazové poistenie; odplata za postúpenie pohľadávky na pokute a na penále sa považuje za príjem z pokuty a z penále.

(13) Na postúpenie pohľadávky na poistnom na poistenie v nezamestnanosti, na príspevku do garančného fondu, na pokute a na penále platia odseky 1 až 12 primerane. Návrh na uzatvorenie zmluvy o postúpení pohľadávky na poistnom na poistenie v nezamestnanosti a na príspevku do garančného fondu schvaľuje predstavenstvo Národného úradu práce.

(14) Ustanovenia odsekov 1 až 13 o postúpení pohľadávky sa použijú, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

§ 150
Odpísanie pohľadávky

(1) Sociálna poisťovňa môže pohľadávku odpísať z vlastného podnetu, ak je nevymáhateľná. Za nevymáhateľnú pohľadávku sa podľa tohto zákona považuje pohľadávka, pri ktorej

a) je pravdepodobné, že by náklady na jej vymáhanie presiahli výťažok z vymáhania,

b) je zrejmé, že vzhľadom na majetkové pomery osoby povinnej odvádzať poistné by vymáhanie neviedlo ani k čiastočnému uspokojeniu pohľadávky,

c) sa najmenej v období troch rokov bezvýsledne vedie výkon rozhodnutia podľa osobitného predpisu,[76])

d) alebo vymáhanie je spojené s nadmernými ťažkosťami, pričom je zrejmé, že ďalšie vymáhanie by neviedlo ani k čiastočnému uspokojeniu pohľadávky,

e) nemohlo dôjsť k uspokojeniu pohľadávky ani vymáhaním na dedičoch dlžníka.

(2) O odpísaní pohľadávky podľa odseku 1 vydá Sociálna poisťovňa rozhodnutie, ktoré sa osobe povinnej odvádzať poistné nedoručuje a je právoplatné odo dňa jeho vydania.

(3) Ak osoba povinná odvádzať poistné uhradí pohľadávku, ktorú Sociálna poisťovňa odpísala, nepovažuje sa táto úhrada za plnenie bez právneho dôvodu a osoba povinná platiť poistné nemá nárok na vrátenie zaplatenej sumy.

(4) Na odpísanie pohľadávky na poistnom na poistenie v nezamestnanosti, na príspevku do garančného fondu, na pokute a na penále platia odseky 1 až 3 rovnako. Sociálna poisťovňa môže

odpísať pohľadávku Národného úradu práce len s jeho písomným súhlasom.

(5) Ustanovenia odsekov 1 až 4 o odpísaní pohľadávky sa použijú, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

TRETÍ DIEL

§ 151
Uplatňovanie pohľadávok na účely konkurzného konania a vyrovnacieho konania

(1) Ak je na osobu povinnú odvádzať poistné vyhlásený konkurz alebo ak je tejto osobe povolené vyrovnanie podľa osobitného predpisu,[79]) na účely konkurzného konania a vyrovnacieho konania sa za pohľadávky na poistnom považujú nezaplatené sumy tohto poistného vrátane pokuty a penále uložených Sociálnou poisťovňou podľa tohto zákona.

(2) Pokuty a penále uložené Sociálnou poisťovňou, ktoré sa vzťahujú na skutočnosti, ktoré nastali pred vyhlásením konkurzu alebo pred povolením vyrovnania, alebo na pohľadávky na poistnom, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu alebo pred povolením vyrovnania a ktoré do vyhlásenia konkurzu alebo do povolenia vyrovnania neboli predpísané ani uložené, považujú sa za pohľadávky na poistnom podľa odseku 1 iba do polovice najvyššej sumy pokuty alebo penále, ktoré Sociálna poisťovňa mohla uložiť alebo predpísať do vyhlásenia konkurzu alebo do povolenia vyrovnania.

(3) Za záväzky z poistného sa na účely konkurzného konania a vyrovnacieho konania považujú sumy tohto poistného vrátane pokuty a penále uložených Sociálnou poisťovňou, na ktorých vrátenie má osoba povinná odvádzať poistné podľa tohto zákona právny nárok, a to aj keď si tento nárok neuplatnila.

(4) Za pohľadávky na poistnom, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu alebo pred povolením vyrovnania, sa na účely týchto konaní považujú pohľadávky na poistnom, na pokute a na penále uložených Sociálnou poisťovňou vzťahujúce sa na kalendárne mesiace, ktoré sa končia pred vyhlásením konkurzu alebo pred povolením vyrovnania, ako aj ich časť vzťahujúca sa na kalendárny mesiac, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo povolené vyrovnanie, a to v pomernej sume pripadajúcej na dni od začiatku tohto kalendárneho mesiaca do vyhlásenia konkurzu alebo do povolenia vyrovnania.

(5) Ostatné pohľadávky na poistnom sa považujú za pohľadávky, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu alebo po povolení vyrovnania.[80])

(6) Po vyhlásení konkurzu alebo po povolení vyrovnania Sociálna poisťovňa prihlási pohľadávky na poistnom vrátane pokuty a penále uložených Sociálnou poisťovňou spôsobom a v lehotách ustanovených osobitným predpisom.[81])

(7) Sociálna poisťovňa vo vyrovnacom konaní môže uplatňovať pohľadávky na poistnom, na pokute a na penále, ktoré vznikli pred povolením vyrovnania.

(8) V čase od vyhlásenia konkurzu do zrušenia konkurzu nevznikajú ani neprirastajú pokuty a penále a Sociálna poisťovňa ich nemôže ukladať ani predpisovať. Od povolenia vyrovnania nevznikajú ani neprirastajú pokuty a penále vzťahujúce sa na pohľadávky na poistnom, ktoré sa považujú za pohľadávky na poistnom vzniknuté pred povolením vyrovnania, ani pokuty a penále vzťahujúce sa na skutočnosti, ktoré nastali pred povolením vyrovnania. Sociálna poisťovňa takéto pokuty a penále nemôže ukladať ani predpisovať.

(9) Právoplatnosťou uznesenia o potvrdení vyrovnania a včasným a úplným splnením povinností dlžníka, ktoré bol povinný plniť podľa vyrovnacieho plánu, zaniká mu povinnosť plniť pohľadávky

na poistnom alebo ich časti, ktoré osoba povinná odvádzať poistné na základe schváleného vyrovnacieho plánu nemusí plniť. Súčasne nie je povinný plniť

a) všetky pohľadávky na poistnom alebo ich časti, ktoré sa na účely vyrovnania považujú za pohľadávky na poistnom vzniknuté pred povolením vyrovnania a ktoré nemožno vo vyrovnaní uspokojiť, a

b) pokuty a penále alebo tie ich časti, ktoré sa na účely vyrovnacieho konania nepovažovali za pohľadávky na poistnom podľa odsekov 1 a 2, ak sa tieto pokuty a penále vzťahujú na pohľadávky na poistnom, ktoré sa na účely vyrovnania považujú za pohľadávky na poistnom vzniknuté pred povolením vyrovnania.

(10) Pohľadávky, pokuty a penále alebo ich časti (odsek 9) nemožno po skončení vyrovnania dodatočne uložiť alebo predpísať.

(11) Ostatné účinky vyhlásenia konkurzu a vyrovnania upravuje osobitný predpis.[76])

(12) Na uplatňovanie pohľadávok na poistnom na poistenie v nezamestnanosti, na príspevku do garančného fondu, na pokuty a na penále na účely konkurzného konania a vyrovnacieho konania platia odseky 1 až 11 rovnako.

TRETIA HLAVA
LEKÁRSKA POSUDKOVÁ ČINNOSŤ PRI VÝKONE ZÁKLADNÉHO SOCIÁLNEHO POISTENIA

§ 152
Lekárska posudková činnosť pri výkone základného sociálneho poistenia

(1) Lekárska posudková činnosť pri výkone základného sociálneho poistenia sa člení na lekársku posudkovú činnosť

a) nemocenského poistenia,

b) dôchodkového poistenia,

c) úrazového poistenia.

(2) Lekárska posudková činnosť nemocenského poistenia so zreteľom na účelné vynakladanie prostriedkov na nemocenské poistenie zahŕňa kontrolu

a) posudzovania spôsobilosti na prácu ošetrujúcim lekárom,

b) dodržiavania liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca.

(3) Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie

a) dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť,

b) dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu nezaopatreného dieťaťa.

(4) Lekárska posudková činnosť úrazového poistenia zahŕňa

a) posudzovanie poklesu pracovnej schopnosti,

b) posudzovanie zdravotnej spôsobilosti poškodeného absolvovať pracovnú rehabilitáciu alebo rekvalifikáciu,

c) kontrolu bodového ohodnotenia pracovného úrazu na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia,

d) posudzovanie schopnosti poškodeného na jeho opätovné zaradenie do pracovného procesu na účely poskytovania pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie,

e) posudzovanie účelnosti vynaložených nákladov spojených s liečením.

(5) Lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár základného sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár základného sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár") a podľa odseku 2 písm. b) aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

(6) Posudkový lekár posudzuje na účely základného sociálneho poistenia pri kontrolných lekárskych prehliadkach zdravotný stav, schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť a pracovnú schopnosť poistenca a poškodeného

a) v lehote určenej pri predchádzajúcom posudzovaní alebo aj skôr, ak zistí posudkovo významné skutočnosti, ktoré odôvodňujú vykonanie kontrolnej lekárskej prehliadky,

b) na podnet inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

(7) Posudkový lekár pri výkone lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje s praktickým lekárom, ošetrujúcim lekárom[54]) a s revíznym lekárom zdravotnej poisťovne.

§ 153
Kontrola posudzovania spôsobilosti na prácu

(1) Kontrola posudzovania spôsobilosti na prácu zahŕňa kontrolu

a) odbornej úrovne posudzovania spôsobilosti na prácu ošetrujúcim lekárom,

b) diagnostického a liečebného procesu vo vzťahu k dĺžke dočasnej pracovnej neschopnosti,

c) potreby ošetrovania alebo starostlivosti na poskytovanie ošetrovného,

d) potreby preradenia na inú prácu na poskytovanie vyrovnávacej dávky.

(2) Kontrolu posudzovania spôsobilosti na prácu vykonáva posudkový lekár.

(3) Na vykonanie kontroly posudzovania spôsobilosti na prácu ošetrujúci lekár je povinný najmä

a) predložiť potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti,

b) predložiť výpis zo zdravotnej dokumentácie posudzovanej osoby,

c) umožniť vykonanie kontroly v termíne určenom posudkovým lekárom,

d) zabezpečiť účasť posudzovanej osoby na kontrole, ak posudkový lekár neurčí inak,

e) doplniť vyšetrenia a zabezpečiť ústavné liečenie posudzovanej osoby, ak o to písomne požiada posudkový lekár a ak tomu nebránia závažné dôvody,

f) prerokovať trvanie dočasnej pracovnej neschopnosti posudzovanej osoby, ak trvá dlhšie ako 21 dní.

(4) Posudzované osoby podľa odseku 3 sú

a) poistenec uznaný za dočasne práceneschopného,

b) poistenec, ktorému bolo nariadené karanténne opatrenie,

c) fyzická osoba, ktorá vyžaduje ošetrovanie alebo starostlivosť poistenca,

d) zamestnankyňa preradená na inú prácu na účely vyrovnávacej dávky.

(5) Kontrola posudzovania spôsobilosti na prácu sa vykonáva na pracovisku ošetrujúceho lekára. V odôvodnených prípadoch sa môže vykonať na inom mieste, určenom dohodou medzi posudkovým lekárom a ošetrujúcim lekárom.

(6) Kontrola posudzovania spôsobilosti na prácu sa vykonáva v lehotách určených posudkovým lekárom; ak ide o dočasnú pracovnú neschopnosť posudzovanej osoby, vykonáva sa najmenej raz

za štyri týždne trvania dočasnej pracovnej neschopnosti.

§ 154
Kontrola dodržiavania liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca

(1) Dodržiavanie liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca, ktorý určil ošetrujúci lekár, kontroluje a organizuje posudkový lekár s určeným zamestnancom Sociálnej poisťovne.

(2) Posudkový lekár a určený zamestnanec podľa odseku 1 sú povinní najmä

a) v súčinnosti s ošetrujúcim lekárom vykonávať výber dočasne práceneschopných poistencov, u ktorých sa má uskutočniť kontrola so zreteľom na diagnostické a terapeutické postupy, choroby a úrazy, na dĺžku trvania dočasnej pracovnej neschopnosti a iné závažné skutočnosti,

b) informovať dočasne práceneschopného poistenca o jeho právach a povinnostiach v súvislosti s nemocenskými dávkami a v súvislosti s uznaním dočasnej pracovnej neschopnosti,

c) uviesť na potvrdení o dočasnej pracovnej neschopnosti, kedy a kde vykonali kontrolu, a údaje potvrdiť svojím podpisom,

d) oznámiť dočasne práceneschopnému poistencovi nemožnosť vykonania kontroly z dôvodu jeho neprítomnosti na tlačive určenom Sociálnou poisťovňou,

e) oznámiť ošetrujúcemu lekárovi porušenie liečebného režimu,

f) preukázať dočasne práceneschopnému poistencovi oprávnenie na vykonanie kontroly.

(3) Kontrola dodržiavania liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca sa môže vykonať na podnet

a) posudkového lekára,

b) ošetrujúceho lekára,

c) zamestnávateľa,

d) inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

(4) Kontrola dodržiavania liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca sa vykonáva v byte dočasne práceneschopného poistenca s jeho súhlasom alebo na mieste, kde je predpoklad, že sa dočasne práceneschopný poistenec zdržuje.

§ 155
Zdravotné výkony na účely základného sociálneho poistenia

Zdravotné výkony na účely základného sociálneho poistenia sú:

a) vystavenie potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti,

b) vystavenie preukazu o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti,

c) vystavenie potvrdenia o potrebe ošetrovania alebo starostlivosti,

d) vystavenie potvrdenia o potrebe preradenia na inú prácu,

e) vystavenie potvrdenia o očakávanom dni pôrodu,

f) vystavenie bodového ohodnotenia pracovného úrazu alebo choroby z povolania na účely náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia,

g) vystavenie nálezu o zdravotnom stave na písomné vyžiadanie posudkového lekára,

h) zdravotná starostlivosť poskytnutá na písomné vyžiadanie posudkového lekára,

i) vystavenie tlačiva „Hlásenie o úraze" a tlačiva „Hlásenie choroby z povolania".

ŠTVRTÁ HLAVA
HOSPODÁRENIE SOCIÁLNEJ POISŤOVNE

§ 156
Hospodárenie Sociálnej poisťovne

(1) Sociálna poisťovňa hospodári s finančnými prostriedkami, s vlastným majetkom a s majetkom, ktorý nadobudla svojou činnosťou. Sociálna poisťovňa môže mať v správe majetok štátu. Majetok štátu spravuje podľa osobitného predpisu.[82])

(2) Vlastný majetok Sociálnej poisťovne tvoria hnuteľné veci, nehnuteľné veci, pohľadávky okrem pohľadávky na poistnom, pokute, penále, na prirážke a finančné prostriedky správneho fondu vrátane z nich plynúcich úrokov.

(3) Majetkom Sociálnej poisťovne nie sú finančné prostriedky základného fondu nemocenského poistenia, základného fondu dôchodkového poistenia, základného fondu úrazového poistenia, rezervného fondu nemocenského poistenia, rezervného fondu dôchodkového poistenia a rezervného fondu úrazového poistenia vrátane z nich plynúcich úrokov a pohľadávky na poistnom vrátane pokút a penále.

(4) V prípade platobnej neschopnosti niektorého zo základných fondov poskytne štát Sociálnej poisťovni finančnú výpomoc.

(5) Výber, kontrolu a vymáhanie poistného na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu vykonáva Sociálna poisťovňa za odplatu. Výška odplaty a spôsob jej úhrady sa určí zmluvou medzi Sociálnou poisťovňou a Národným úradom práce.

§ 157
Rozpočet Sociálnej poisťovne

Sociálna poisťovňa zostavuje rozpočet Sociálnej poisťovne v členení na

a) 1. základný fond nemocenského poistenia,
   2. rezervný fond nemocenského poistenia,
b) 1. základný fond dôchodkového poistenia,
   2. rezervný fond dôchodkového poistenia,
c) 1. základný fond úrazového poistenia,
   2. rezervný fond úrazového poistenia,
d) správny fond.

§ 158
Príjmy Sociálnej poisťovne a príjmy Národného úradu práce

(1) Príjmy Sociálnej poisťovne sú:

a) poistné,

b) poistné prevedené Úradom sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „úrad sociálneho zabezpečenia ministerstva vnútra") a Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovni podľa osobitného predpisu,[56])

c) prirážky,

d) pokuty a penále,

e) odplata za postúpenú pohľadávku na poistnom, prirážke a na sankciách,

f) úroky z vkladov v banke alebo pobočke zahraničnej banky znížené o osobitnú sadzbu dane (ďalej len "úrok"),

g) odplata za výber, kontrolu a vymáhanie poistného na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu,

h) dary,

i) ostatné príjmy.

(2) Poistné na poistenie v nezamestnanosti, príspevok do garančného fondu, pokuty a penále uložené v súvislosti s poistným na poistenie v nezamestnanosti a príspevkom do garančného fondu a odplata za postúpenú pohľadávku na tomto poistnom a na tomto príspevku, na pokutách a na penále znížená o odplatu za výber, kontrolu a vymáhanie poistného na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu sú príjmami Národného úradu práce.

(3) Sociálna poisťovňa je povinná poistné na poistenie v nezamestnanosti, príspevok do garančného fondu, pokuty a penále uložené v súvislosti s týmto poistným a s týmto príspevkom a odplatu za postúpenú pohľadávku na poistnom na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu, na pokute a na penále po znížení o odplatu uvedenú v § 156 ods. 5 previesť na účet Národného úradu práce do piatich dní odo dňa ich pripísania na účet Sociálnej poisťovne. Podrobnosti prevodu finančných prostriedkov na účet Národného úradu práce určí dohoda medzi Sociálnou poisťovňou a Národným úradom práce.

§ 159
Výdavky Sociálnej poisťovne

Výdavky Sociálnej poisťovne sú výdavky

a) na dávky základného sociálneho poistenia,

b) na poistné prevedené na úrad sociálneho zabezpečenia ministerstva vnútra a na Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia Sociálnou poisťovňou podľa osobitného predpisu,[56])

c) súvisiace s vykonávaním základného sociálneho poistenia,

d) súvisiace s výberom, kontrolou a vymáhaním poistného na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu.

§ 160
Základný fond nemocenského poistenia

(1) Základný fond nemocenského poistenia je určený na výplatu nemocenských dávok.

(2) Základný fond nemocenského poistenia sa tvorí

a) z poistného na nemocenské poistenie,

b) z pokuty a penále,

c) z odplaty za postúpenú pohľadávku na poistnom na nemocenské poistenie, pokút a penále,

d) z úrokov,

e) z darov, ak spôsob ich využitia nie je darcom určený inak,

f) z ostatných príjmov.

§ 161
Rezervný fond nemocenského poistenia

(1) Rezervný fond nemocenského poistenia je určený na nemocenské dávky, na ktorých úhradu

nie je dostatok finančných prostriedkov v základnom fonde nemocenského poistenia.

(2) Rezervný fond nemocenského poistenia sa tvorí

a) vo výške najviac 0,5 % z platieb poistného na nemocenské poistenie,

b) zo zostatku rezervného fondu nemocenského poistenia za predchádzajúci kalendárny rok,

c) z 1/3 pokút uložených orgánom dozoru štátu.

(3) Suma finančných prostriedkov rezervného fondu nemocenského poistenia nemôže v kalendárnom roku presiahnuť dvojnásobok mesačných rozpočtovaných výdavkov základného fondu nemocenského poistenia na príslušný kalendárny rok. Finančné prostriedky presahujúce túto sumu sú príjmom základného fondu nemocenského poistenia.

(4) Finančné prostriedky rezervného fondu nemocenského poistenia sa nemôžu použiť na úhradu výdavkov súvisiacich s činnosťou Sociálnej poisťovne.

§ 162
Základný fond dôchodkového poistenia

(1) Základný fond dôchodkového poistenia je určený na výplatu dôchodkových dávok.

(2) Základný fond dôchodkového poistenia sa tvorí

a) z poistného na dôchodkové poistenie,

b) z poistného prevedeného úradom sociálneho zabezpečenia ministerstva vnútra a Vojenským úradom sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovni podľa osobitného predpisu,[56])

c) z pokuty a penále,

d) z odplaty za postúpenú pohľadávku na poistnom na dôchodkové poistenie, na pokute a na penále,

e) z úrokov,

f) z darov, ak spôsob ich využitia nie je darcom určený inak,

g) z ostatných príjmov.

§ 163
Rezervný fond dôchodkového poistenia

(1) Rezervný fond dôchodkového poistenia je určený na dôchodkové dávky, na ktorých úhradu nie je dostatok finančných prostriedkov v základnom fonde dôchodkového poistenia.

(2) Rezervný fond dôchodkového poistenia sa tvorí

a) vo výške najviac 0,5 % z platieb poistného na dôchodkové poistenie,

b) zo zostatku rezervného fondu dôchodkového poistenia za predchádzajúci kalendárny rok,

c) z 1/3 pokút uložených orgánom dozoru štátu.

(3) Suma finančných prostriedkov rezervného fondu dôchodkového poistenia nemôže v kalendárnom roku presiahnuť dvojnásobok mesačných rozpočtovaných výdavkov základného fondu dôchodkového poistenia na príslušný kalendárny rok. Finančné prostriedky presahujúce túto sumu sú príjmom základného fondu dôchodkového poistenia.

(4) Finančné prostriedky rezervného fondu dôchodkového poistenia sa nemôžu použiť na úhradu výdavkov súvisiacich s činnosťou Sociálnej poisťovne.

§ 164
Základný fond úrazového poistenia

(1) Základný fond úrazového poistenia je určený na výplatu úrazových dávok.

(2) Základný fond úrazového poistenia sa tvorí

a) z poistného na úrazové poistenie a prirážky,

b) z pokuty a penále,

c) z odplaty za postúpenú pohľadávku na poistnom na úrazové poistenie, na prirážke, na pokute a na penále,

d) z úrokov,

e) z darov, ak spôsob ich využitia nie je darcom určený inak,

f) z ostatných príjmov.

§ 165
Rezervný fond úrazového poistenia

(1) Rezervný fond úrazového poistenia je určený na úrazové dávky, na ktorých úhradu nie je dostatok finančných prostriedkov v základnom fonde úrazového poistenia.

(2) Rezervný fond úrazového poistenia sa tvorí

a) vo výške najviac 0,5 % z platieb poistného na úrazové poistenie,

b) zo zostatku rezervného fondu úrazového poistenia za predchádzajúci kalendárny rok,

c) z 1/3 pokút uložených orgánom dozoru štátu.

(3) Suma finančných prostriedkov rezervného fondu úrazového poistenia nemôže v kalendárnom roku presiahnuť dvojnásobok mesačných rozpočtovaných výdavkov základného fondu úrazového poistenia na príslušný kalendárny rok. Finančné prostriedky presahujúce túto sumu sú príjmom základného fondu úrazového poistenia.

(4) Finančné prostriedky rezervného fondu úrazového poistenia sa nemôžu použiť na úhradu výdavkov súvisiacich s činnosťou Sociálnej poisťovne.

§ 166
Správny fond

(1) Správny fond je určený na krytie výdavkov súvisiacich s činnosťou orgánov Sociálnej poisťovne pri vykonávaní základného sociálneho poistenia. Pri nakladaní s finančnými prostriedkami správneho fondu Sociálna poisťovňa je povinná zabezpečiť ich hospodárne a efektívne použitie.

(2) Správny fond sa tvorí

a) vo výške 3,5 % z poistného na nemocenské poistenie, poistného na dôchodkové poistenie a poistného na úrazové poistenie a z odplaty za postúpenú pohľadávku na poistnom na nemocenské poistenie, na poistnom na dôchodkové poistenie a na poistnom na úrazové poistenie,

b) z príjmov, ktoré plynú z majetku Sociálnej poisťovne,

c) z úrokov na účte správneho fondu,

d) z poriadkových pokút podľa § 200.

(3) Príjmom správneho fondu je aj odplata za výber, kontrolu a vymáhanie poistného na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu.

(4) Finančné prostriedky správneho fondu možno investovať so súhlasom správnej rady.

(5) Zo správneho fondu sa uhrádzajú

a) náklady spojené s výplatou dávok základného sociálneho poistenia okrem nákladov na zriadenie a vedenie účtu poberateľa dávky v banke alebo v pobočke zahraničnej banky,

b) zdravotné výkony na účely základného sociálneho poistenia ustanovené v § 155,

c) trovy konania ustanovené v § 201.

§ 167
Účtovníctvo

Sociálna poisťovňa vedie účtovníctvo podľa osobitného predpisu.[83])

Informačný systém

§ 168

(1) Sociálna poisťovňa utvára a používa na výkon základného sociálneho poistenia a svojej činnosti vlastný informačný systém. Používanie údajov informačného systému je výhradným právom Sociálnej poisťovne.

(2) Sociálna poisťovňa môže poskytovať údaje zo svojho informačného systému len so súhlasom osôb, ktorých sa údaje priamo týkajú, ak tento zákon neustanovuje inak.

(3) Orgánom štátnej správy, súdom a v prípadoch ustanovených osobitným predpisom sa poskytujú údaje z informačného systému bezplatne.

(4) Sociálna poisťovňa poskytuje potrebné štatistické údaje štatistickému úradu podľa osobitného predpisu.[84])

(5) Sociálna poisťovňa môže zverejniť štatistické údaje o výkone základného sociálneho poistenia, a to tak, aby osoby povinné odvádzať poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie a poistné na úrazové poistenie a poberatelia dávok základného sociálneho poistenia nemohli byť identifikované.

(6) Na ochranu údajov informačného systému Sociálna poisťovňa je povinná utvárať technické a organizačné podmienky.

(7) Sociálna poisťovňa zverejňuje správu o činnosti Sociálnej poisťovne a výročnú správu Sociálnej poisťovne za príslušný kalendárny rok po jej schválení v národnej rade.

(8) Na spracovanie údajov vrátane osobitných kategórií údajov[85]) sa nevyžaduje súhlas dotknutej osoby. Dotknutou osobou je každá fyzická osoba, o ktorej sa vedú údaje v informačnom systéme Sociálnej poisťovne.

(9) Sociálna poisťovňa určí vnútorným predpisom čas, ktorého uplynutím je splnený účel spracúvania údajov v informačnom systéme.

(10) Sociálna poisťovňa poskytuje informácie o platiteľoch poistného na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu len Národnému úradu práce a iným subjektom, len ak to ustanovuje osobitný predpis.

§ 169

(1) Sociálna poisťovňa zverejňuje zoznam osôb, voči ktorým eviduje pohľadávky. Sumu pohľadávky, ktorá je dôvodom na zaradenie do zoznamu týchto osôb, určí správna rada. Sumu pohľadávky na poistnom na poistenie v nezamestnanosti, na príspevku do garančného fondu a na pokute a na penále uložených v súvislosti s týmto poistným a s týmto príspevkom, ktorá je dôvodom na zaradenie do zoznamu osôb, voči ktorým eviduje pohľadávky, určí správna rada po dohode s predstavenstvom Národného úradu práce.

(2) Zoznam osôb uvedených v odseku 1 obsahuje

a) meno a priezvisko fyzickej osoby, jej trvalý pobyt alebo sídlo prevádzkarne,

b) obchodné meno právnickej osoby a jej sídlo.

TRETIA ČASŤ
KONANIE V ZÁKLADNOM SOCIÁLNOM POISTENÍ A V POISTENÍ V NEZAMESTNANOSTI

§ 170
Konanie

(1) V konaní vo veciach základného sociálneho poistenia a poistenia v nezamestnanosti podľa tohto zákona rozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov právnych vzťahov základného sociálneho poistenia a poistenia v nezamestnanosti Sociálna poisťovňa.

(2) Konanie vo veciach podľa odseku 1 je

a) konanie v dávkových veciach základného sociálneho poistenia (ďalej len „dávkové konanie"),

b) iné konanie (ďalej len „nedávkové konanie").

(3) Predmetom dávkového konania je rozhodovanie o dávkach.

(4) Predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku základného sociálneho poistenia v sporných prípadoch, o poistnom v sporných prípadoch, o prirážke, o zľave, o pokute, o penále, o povolení splátok dlžných súm poistného, prirážky, pokuty, penále, o odpustení povinnosti zaplatiť penále alebo o znížení penále a o zaradení zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy.

(5) Predmetom nedávkového konania je aj rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku poistenia v nezamestnanosti v sporných prípadoch, o poistnom na poistenie v nezamestnanosti a o príspevku do garančného fondu v sporných prípadoch, o pokute, o penále uložených v súvislosti s poistením v nezamestnanosti, o povolení splátok dlžných súm poistného na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu a o odpustení alebo o znížení penále uloženého v súvislosti s poistením v nezamestnanosti.

Účastníci konania

§ 171

(1) Účastník konania vo veciach základného sociálneho poistenia a vo veciach poistenia v nezamestnanosti upravených týmto zákonom je právnická osoba alebo fyzická osoba, o ktorej právach alebo povinnostiach ustanovených týmto zákonom sa má konať alebo ktorej práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté (ďalej len „účastník konania").

(2) Účastník konania spolupracuje s výkonnými orgánmi Sociálnej poisťovne počas celého

konania.

(3) Všetci účastníci konania majú v konaní rovnaké procesné práva a povinnosti.

§ 172

Účastník konania môže samostatne konať v takom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti.

Zastupovanie

§ 173

(1) Účastníka konania, ktorý nemôže konať samostatne, zastupuje zákonný zástupca.

(2) Vecne príslušný výkonný orgán Sociálnej poisťovne ustanoví účastníkovi konania opatrovníka, ak je to potrebné na obhajovanie jeho práv, ak nemá zákonného zástupcu, ak nie je známy pobyt účastníka konania alebo ak sa nepodarilo účastníkovi konania doručiť písomnosť na známu adresu v cudzine.

(3) Proti rozhodnutiu o ustanovení opatrovníka sa môže odvolať účastník konania a ten, kto bol ustanovený za opatrovníka.

§ 174

(1) Účastník konania, jeho zákonný zástupca a opatrovník môžu byť zastúpení advokátom alebo iným zástupcom, ktorého si zvolia.

(2) Právnická osoba koná prostredníctvom štatutárneho orgánu alebo prostredníctvom svojho zástupcu.

(3) Splnomocnenie na zastupovanie sa preukazuje písomným plnomocenstvom alebo plnomocenstvom vyhláseným do zápisnice.

§ 175
Príslušnosť

Na konanie vo veciach základného sociálneho poistenia a vo veciach poistenia v nezamestnanosti upravených týmto zákonom sú vecne príslušné výkonné orgány Sociálnej poisťovne.

§ 176
Vecná príslušnosť pobočky

(1) Pobočka

a) rozhoduje v prvom stupni

1. o vzniku, prerušení a zániku základného sociálneho poistenia v sporných prípadoch,
2. o vzniku, prerušení a zániku poistenia v nezamestnanosti v sporných prípadoch,
3. o nemocenských dávkach,
4. o úrazových dávkach okrem úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty,
5. o povinnosti poberateľa nemocenskej dávky a úrazovej dávky okrem úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty vrátiť dávku alebo jej časť vyplatené neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili,

6. o povinnosti zamestnávateľa nahradiť neprávom vyplatené sumy na nemocenských dávkach a na úrazových dávkach okrem úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty,
7. o poistnom,
8. o poistnom na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu,
9. o prirážke a o zľave,
10. o uložení pokuty a penále,
11. o povolení splátok dlžných súm poistného, prirážky, príspevku do garančného fondu, pokuty a penále,
12. o odpustení povinnosti zaplatiť penále alebo znížiť penále,
13. o zaradení zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy,
14. o skončení dočasnej pracovnej neschopnosti podľa osobitného predpisu,[86])

b) vykonáva lekársku posudkovú činnosť,

c) spisuje žiadosť o priznanie dávky okrem nemocenských dávok a úrazového príplatku,

d) vypláca nemocenské dávky a úrazové dávky okrem úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty,

e) vyberá a vymáha poistné, prirážku, pokuty a penále,

f) uplatňuje právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá Sociálnej poisťovni vznikla výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania,

g) vyberá a vymáha poistné na poistenie v nezamestnanosti, príspevok do garančného fondu, pokuty a penále uložené v súvislosti s poistením v nezamestnanosti,

h) vykonáva kontrolnú činnosť, konzultačnú činnosť a poradenskú činnosť.

(2) Pobočka vystupuje v mene Sociálnej poisťovne vo všetkých veciach patriacich do jej pôsobnosti.

§ 177
Vecná príslušnosť ústredia

(1) Ústredie rozhoduje v prvom stupni

a) o dôchodkových dávkach, o úrazovej rente a o pozostalostnej úrazovej rente,

b) o povinnosti poberateľa dávky vrátiť dôchodkovú dávku alebo jej časť, alebo úrazovú rentu, alebo pozostalostnú úrazovú rentu alebo ich časť vyplatené neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrili,

c) o povinnosti zamestnávateľa nahradiť neprávom vyplatené sumy na dávkach uvedených v písmene a).

(2) Ústredie rozhoduje v druhom stupni vo veciach, o ktorých v prvom stupni rozhodovala pobočka.

(3) Ústredie

a) riadi a kontroluje činnosť pobočiek,

b) hospodári s finančnými prostriedkami, s majetkom, ktorý Sociálna poisťovňa nadobudla svojou činnosťou, a spravuje majetok štátu podľa osobitného predpisu,[82])

c) vypláca dôchodkové dávky, úrazovú rentu a pozostalostnú úrazovú rentu,

d) vymáha navyše vyplatené sumy na dôchodkových dávkach, úrazovej rente a pozostalostnej

úrazovej rente,

e) spisuje žiadosti o priznanie dôchodkovej dávky podľa § 182 ods. 10 písm. a),

f) vykonáva lekársku posudkovú činnosť,

g) plní administratívno-technické úlohy spojené s činnosťou samosprávnych orgánov,

h) vykonáva kontrolnú činnosť, konzultačnú činnosť a poradenskú činnosť,

i) uzatvára zmluvy o kúpeľnej starostlivosti a pracovnej rehabilitácii s príslušnými zdravotníckymi zariadeniami.

(4) Ústredie vystupuje v mene Sociálnej poisťovne vo všetkých veciach patriacich do jej pôsobnosti.

§ 178
Miestna príslušnosť

(1) Miestna príslušnosť pobočky v konaní vo veciach základného sociálneho poistenia a vo veciach výberu, kontroly a vymáhania poistného na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu sa určuje

a) sídlom zamestnávateľa,

b) miestom trvalého pobytu poistenca v ostatných prípadoch, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Miestna príslušnosť pobočky na účely kontroly dodržiavania liečebného režimu dočasne práceneschopného poistenca a kontroly posudzovania spôsobilosti na prácu sa určuje miestom výkonu práce ošetrujúceho lekára oprávneného na posudzovanie spôsobilosti na prácu. Ak sa dočasne práceneschopný poistenec zdržiava mimo miesta výkonu práce ošetrujúceho lekára, miestne príslušná je pobočka, v ktorej obvode sa dočasne práceneschopný poistenec zdržiava.

(3) Ak je miestne príslušných niekoľko pobočiek, uskutočňuje konanie pobočka, ktorá konanie začala prvá, ak sa pobočky nedohodli inak.

(4) Ak je miestne príslušných niekoľko pobočiek a ak každá z nich odmieta uskutočniť konanie, ústredie určí, ktorá z nich konanie uskutoční.

(5) Na žiadosť účastníka konania alebo s jeho súhlasom môže miestne príslušná pobočka podľa odseku 1 písm. b) postúpiť vec na vybavenie inej pobočke, ak s tým súhlasia ostatní účastníci konania a pobočka, ktorej sa má vec postúpiť.

Vylúčenie zamestnancov výkonného orgánu Sociálnej poisťovne

§ 179

(1) Zamestnanec výkonného orgánu Sociálnej poisťovne je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na jeho vzťah k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosť o jeho nezaujatosti.

(2) Z prejednávania a rozhodovania pred výkonnými orgánmi Sociálnej poisťovne je vylúčený aj ten, kto sa v tej istej veci zúčastnil na konaní ako zamestnanec výkonného orgánu Sociálnej poisťovne iného stupňa.

§ 180

(1) Účastník konania oznámi výkonnému orgánu Sociálnej poisťovne skutočnosti odôvodňujúce vylúčenie zamestnanca výkonného orgánu Sociálnej poisťovne, len čo sa o nich dozvie.

(2) Len čo sa zamestnanec výkonného orgánu Sociálnej poisťovne dozvie o skutočnostiach, ktoré odôvodňujú jeho vylúčenie, oznámi to bez meškania svojmu najbližšiemu nadriadenému vedúcemu.

(3) Zamestnanec výkonného orgánu Sociálnej poisťovne, u ktorého sú dôvody na jeho vylúčenie, urobí iba také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad.

§ 181

(1) O tom, či je zamestnanec výkonného orgánu Sociálnej poisťovne z konania vylúčený, rozhoduje,

a) ak ide o konanie patriace do pôsobnosti pobočky Sociálnej poisťovne, riaditeľ pobočky a

b) ak ide o konanie patriace do pôsobnosti ústredia Sociálnej poisťovne, generálny riaditeľ.

(2) Ak riaditeľ pobočky alebo generálny riaditeľ rozhodol, že zamestnanec výkonného orgánu Sociálnej poisťovne je vylúčený, urobí opatrenie na zabezpečenie riadneho uskutočnenia ďalšieho konania.

(3) Proti rozhodnutiu o vylúčení zamestnanca výkonného orgánu Sociálnej poisťovne z konania nemožno podať odvolanie.

Začatie konania

§ 182

(1) Dávkové konanie sa začína, ak tento zákon neustanovuje inak, na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby, ktorá si uplatnila nárok na dávku a nárok na výplatu dávky.

(2) Dávkové konanie o poskytnutie pracovnej rehabilitácie a rekvalifikácie sa začína na základe písomnej žiadosti poškodeného. Dávkové konanie o priznanie rehabilitačného a rekvalifikačného sa začína na základe rozhodnutia výkonného orgánu Sociálnej poisťovne o poskytnutí pracovnej rehabilitácie alebo o poskytnutí rekvalifikácie.

(3) Ak sa začalo dávkové konanie o priznanie invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku a počas konania sa zistí, že poistenec je čiastočne invalidný alebo invalidný, rozhodne sa po predchádzajúcom súhlase žiadateľa bez novej žiadosti aj o čiastočnom invalidnom dôchodku alebo o invalidnom dôchodku.

(4) Dávkové konanie o zmene poskytovania dávky alebo sumy už priznanej dávky sa začína na základe písomnej žiadosti fyzickej osoby uvedenej v odseku 1 alebo z podnetu výkonného orgánu Sociálnej poisťovne.

(5) Za fyzickú osobu, ktorá zo zdravotných dôvodov nie je schopná sama podať žiadosť o dávku, môže s jej súhlasom a na základe potvrdenia ošetrujúceho lekára o zdravotnom stave tejto fyzickej osoby podať písomnú žiadosť iná fyzická osoba, ak je spôsobilá na právne úkony.

(6) Žiadosť o priznanie dávky sa podáva na tlačive určenom Sociálnou poisťovňou. Fyzická osoba uvedená v odseku 1 je povinná preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na dávku a nárok na jej výplatu spôsobom určeným Sociálnou poisťovňou.

(7) Sociálna poisťovňa je povinná spísať žiadosť o dávku aj vtedy, ak sa domnieva, že fyzická osoba nespĺňa podmienky ustanovené na vznik nároku na dávku a nároku na jej výplatu, alebo ak žiadosť nie je doložená potrebnými dokladmi.

(8) Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti sa považuje za žiadosť o nemocenské a úrazový príplatok, potvrdenie o potrebe ošetrovania osôb uvedených v § 42 sa považuje za žiadosť o ošetrovné, potvrdenie o potrebe prevedenia na inú prácu sa považuje za žiadosť o vyrovnávaciu dávku a potvrdenie o očakávanom dni pôrodu sa považuje za žiadosť o materské.

(9) Žiadosť o začatie dávkového konania sa podáva v pobočke príslušnej podľa miesta trvalého pobytu fyzickej osoby, ktorá si uplatňuje nárok na dávku a nárok na jej výplatu, ak tento zákon neustanovuje inak.

(10) Žiadosť o začatie dávkového konania sa podáva

a) v ústredí, ak fyzická osoba, ktorá si uplatňuje nárok na dôchodkovú dávku, úrazovú rentu a pozostalostnú úrazovú rentu a nárok na jej výplatu, nemá na území Slovenskej republiky trvalý pobyt,

b) v pobočke príslušnej podľa miesta prechodného pobytu, ak fyzická osoba, ktorá si uplatňuje nárok na dôchodkovú dávku a nárok na jej výplatu, sa prechodne zdržiava mimo svojho trvalého pobytu a zo zdravotných dôvodov nie je schopná podať žiadosť v pobočke príslušnej podľa miesta trvalého pobytu.

(11) Fyzická osoba, ktorá je vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, žiadosť o začatie dávkového konania podáva prostredníctvom ústavu Zboru väzenskej a justičnej stráže v pobočke príslušnej podľa sídla tohto ústavu.

(12) Nedávkové konanie sa začína na základe písomnej žiadosti účastníka konania alebo z podnetu výkonných orgánov Sociálnej poisťovne.

(13) Žiadosť o začatie nedávkového konania podáva

a) zamestnanec a zamestnávateľ v pobočke príslušnej podľa sídla zamestnávateľa,

b) povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba a povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba, dobrovoľne nemocensky poistená osoba a dobrovoľne dôchodkovo poistená osoba a dobrovoľne poistená osoba v nezamestnanosti v pobočke príslušnej podľa miesta svojho trvalého pobytu.

§ 183

(1) Za deň začatia konania sa považuje deň, keď bola žiadosť doručená príslušnému výkonnému orgánu Sociálnej poisťovne. Za deň začatia konania o dôchodkových dávkach a úrazových dávkach sa považuje aj deň spísania žiadosti o dávku pobočkou.

(2) Za deň uplatnenia nároku na nemocenské dávky a úrazový príplatok a nároku na výplatu týchto dávok sa považuje deň, v ktorom bola žiadosť fyzickej osoby doručená miestne príslušnej pobočke.

(3) Za deň uplatnenia nároku na dôchodkové dávky a úrazové dávky s výnimkou rehabilitačného a rekvalifikačného a nároku na ich výplatu sa považuje deň, keď fyzická osoba prvýkrát požiadala príslušný výkonný orgán Sociálnej poisťovne o spísanie žiadosti o priznanie dávky.

(4) Konanie, ktoré sa začína na podnet výkonného orgánu Sociálnej poisťovne, je začaté odo dňa, keď príslušný výkonný orgán Sociálnej poisťovne urobil voči účastníkovi konania prvý úkon.

§ 184
Podanie

(1) Podanie možno urobiť písomne, ústne, telegraficky, telefaxom alebo elektronickými

prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného predpisu,[87]) ak sa jeho predloženie nevyžaduje na tlačive určenom Sociálnou poisťovňou. Podanie, ktoré bolo urobené telegraficky, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní a podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada.

(2) Podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, akej veci sa týka, čo sa navrhuje a musí byť podpísané a označené dátumom podania.

(3) Ak podanie neobsahuje predpísané náležitosti alebo nebolo predložené na tlačive určenom Sociálnou poisťovňou, výkonný orgán Sociálnej poisťovne pomôže účastníkovi konania nedostatky odstrániť, prípadne vyzve účastníka konania, aby v určenej lehote nedostatky odstránil. Súčasne upozorní účastníka konania na dôsledky neodstránenia nedostatkov na ďalší priebeh konania.

(4) Na žiadosť účastníka konania výkonný orgán Sociálnej poisťovne potvrdí prijatie podania.

§ 185
Postúpenie

Ak výkonný orgán Sociálnej poisťovne nie je príslušný na rozhodnutie, je povinný podanie bez meškania postúpiť príslušnému výkonnému orgánu Sociálnej poisťovne a upovedomiť o tom účastníka konania.

§ 186
Ústne pojednávanie

(1) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu.

(2) Na ústne pojednávanie výkonný orgán Sociálnej poisťovne prizve všetkých účastníkov konania a požiada ich, aby pri ústnom pojednávaní uplatnili svoje pripomienky a námety.

(3) Ústne pojednávanie je neverejné.

§ 187
Zápisnica

(1) O ústnych podaniach, o dôležitých úkonoch a o dôležitých dôkazoch v konaní príslušný výkonný orgán Sociálnej poisťovne vyhotovuje zápisnicu.

(2) Zo zápisnice musí byť zrejmé, kto, kde a kedy podanie uplatnil a kto, kde, kedy konanie uskutočňoval, predmet konania, ktoré fyzické osoby a právnické osoby sa na konaní zúčastnili, ako konanie prebiehalo, aké návrhy boli podané a aké opatrenia boli prijaté.

(3) Zápisnicu podpisujú po prečítaní zástupcovia výkonného orgánu Sociálnej poisťovne, ktorí uskutočňujú konanie, a podľa povahy veci po oboznámení s obsahom zápisnice aj ostatní účastníci konania, ktorí sa na konaní zúčastnili. Zástupca výkonného orgánu Sociálnej poisťovne je povinný v zápisnici uviesť námietky, ktoré účastník konania vyjadril k obsahu zápisnice, a dôvody, pre ktoré odmietol zápisnicu podpísať.

§ 188
Nazeranie do spisov

(1) Účastníci konania a ich zástupcovia majú právo nazerať do spisov a robiť si z nich výpisy, odpisy alebo fotokópie okrem údajov o zdravotnom stave.

(2) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne je povinný zabezpečiť, aby nazretím do spisu, jeho odpisom a fotokópiou nebola porušená zákonom uložená povinnosť mlčanlivosti a ochrany osobných údajov. Výkonný orgán Sociálnej poisťovne je povinný o každom nazretí do spisu, vyhotovení odpisu a fotokópie spísať zápisnicu.

Lehoty

§ 189

(1) Ak je to potrebné, výkonný orgán Sociálnej poisťovne určí na vykonanie úkonu v konaní primeranú lehotu, ak ju neustanovuje tento zákon.

(2) Do lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty. Na počítanie lehôt platí § 32 rovnako.

(3) V pochybnostiach sa považuje lehota za zachovanú, ak sa nepreukáže opak.

§ 190

(1) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne zo závažných dôvodov odpustí zmeškanie lehoty, ak o to účastník konania požiada do 15 dní odo dňa, keď zanikla príčina zmeškania, a ak v tej istej lehote urobí zmeškaný úkon. Výkonný orgán Sociálnej poisťovne môže tejto žiadosti priznať odkladný účinok.

(2) Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť, ak odo dňa, keď sa mal úkon urobiť, uplynul jeden rok.

(3) Proti rozhodnutiu o návrhu na odpustenie zmeškania lehoty sa nemožno odvolať.

§ 191
Prerušenie konania

(1) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne konanie preruší, ak sa začalo konanie o predbežnej otázke alebo ak bol účastník konania vyzvaný, aby odstránil nedostatky podania (§ 184 ods. 3).

(2) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne môže prerušiť konanie najdlhšie na 30 dní, ak to z dôležitých dôvodov navrhnú zhodne účastníci konania.

(3) Proti rozhodnutiu o prerušení konania sa nemožno odvolať.

(4) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne v konaní pokračuje z vlastného podnetu alebo na podnet účastníka konania, len čo odpadnú dôvody, pre ktoré sa konanie prerušilo.

(5) Ak je konanie prerušené, lehoty podľa tohto zákona neplynú.

§ 192
Zastavenie konania

(1) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne konanie zastaví, ak

a) účastník konania vzal žiadosť alebo podanie na začatie konania späť skôr, ako bolo o nich rozhodnuté, a ak s tým súhlasia ostatní účastníci konania,

b) odpadol dôvod konania začatého z podnetu výkonného orgánu Sociálnej poisťovne alebo

c) prebieha v tej istej veci konanie na inom výkonnom orgáne Sociálnej poisťovne.

(2) Ak sa začalo konanie o povinnosti uhradiť preplatok na dávke, o povinnosti platiť poistné na

nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie, poistné na poistenie v nezamestnanosti, pokuty a penále pred úmrtím účastníka konania, konanie sa dňom jeho úmrtia zastaví; rozhodnutie o zastavení konania sa nevydáva.

(3) Konanie sa zastaví, ak účastník konania neodstránil nedostatky podania podľa § 191 ods. 1 v lehote určenej výkonným orgánom Sociálnej poisťovne.

(4) Konanie sa zastaví aj vtedy, ak sa účastník konania v lehote určenej výkonným orgánom Sociálnej poisťovne nepodrobil vyšetreniu zdravotného stavu potrebného na rozhodnutie o nároku na dávku a nároku na výplatu dávky.

§ 193
Podklad rozhodnutia

(1) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistil skutočný stav veci a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

(2) Podkladom na rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe výkonnému orgánu Sociálnej poisťovne z jej činnosti.

(3) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne pri posudzovaní veci objasňuje rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech alebo v neprospech účastníka konania.

§ 194
Dokazovanie

(1) Dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných osôb. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne.

(2) Ako dôkaz možno použiť tlačené produkty alebo fotografické produkty výpočtovej techniky, mikrografickej techniky a inej podobnej techniky namiesto originálu listiny, podľa ktorého boli vyhotovené.

(3) Účastník konania je povinný navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Výkonný orgán Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Výkonný orgán Sociálnej poisťovne je povinný vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

(4) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

§ 195
Čestné vyhlásenie

(1) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne môže namiesto dôkazu pripustiť čestné vyhlásenie účastníka konania.

(2) Čestné vyhlásenie výkonný orgán Sociálnej poisťovne nepripustí, ak tomu bráni všeobecný záujem alebo ak by tým bola porušená rovnosť medzi účastníkmi konania. Čestným vyhlásením nemožno nahradiť znalecký posudok.

(3) V čestnom vyhlásení je účastník konania povinný uviesť pravdivé údaje. Výkonný orgán Sociálnej poisťovne je povinný upozorniť účastníka konania na právne následky nepravdivého čestného vyhlásenia.

§ 196
Predbežné otázky

(1) Ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je výkonný orgán Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaný; inak si výkonný orgán Sociálnej poisťovne môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

(2) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne si nemôže ako o predbežnej otázke urobiť úsudok o tom, či a kto spáchal trestný čin, priestupok, správny delikt alebo o osobnom stave fyzickej osoby, ak patrí o ňom rozhodovať súdu.

Zabezpečenie priebehu konania a účelu konania

§ 197

(1) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne predvolá osoby, ktorých osobná účasť pri prejednávaní veci je nevyhnutná.

(2) V predvolaní výkonný orgán Sociálnej poisťovne upozorní na právne následky nedostavenia sa na predvolanie.

§ 198

(1) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne môže pred skončením konania v rozsahu nevyhnutne potrebnom na zabezpečenie jeho účelu predbežným opatrením uložiť účastníkom konania, aby niečo vykonali, niečoho sa zdržali alebo niečo strpeli.

(2) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne predbežné opatrenie zruší, len čo zanikne dôvod, pre ktorý bolo nariadené; inak stráca účinnosť odo dňa, keď rozhodnutie vo veci nadobudlo právoplatnosť.

(3) Odvolanie proti rozhodnutiu o predbežnom opatrení nemá odkladný účinok.

§ 199

(1) Výkonné orgány Sociálnej poisťovne vykonávajú procesné úkony v obvode svojej pôsobnosti.

(2) Ak výkonný orgán Sociálnej poisťovne nemôže vykonať niektorý procesný úkon v obvode svojej pôsobnosti alebo ak je to účelné z iných dôvodov, je oprávnený dožiadať o jeho vykonanie iný výkonný orgán Sociálnej poisťovne.

(3) Dožiadaný výkonný orgán Sociálnej poisťovne je povinný v medziach svojej pôsobnosti dožiadaniu vyhovieť najneskôr v lehote 15 dní, ak v dožiadaní nie je určená dlhšia lehota.

§ 200

Tomu, kto sťažuje priebeh konania najmä tým, že sa bez závažných dôvodov nedostaví na výzvu výkonného orgánu Sociálnej poisťovne, bezdôvodne odmieta svedeckú výpoveď, predloženie listiny, môže výkonný orgán Sociálnej poisťovne uložiť poriadkovú pokutu až do 500 Sk.

§ 201
Trovy konania

(1) Trovy konania, ktoré vznikli Sociálnej poisťovni, uhrádza Sociálna poisťovňa. Trovy konania, ktoré vznikli účastníkovi konania, znáša účastník konania. Účastník konania má právo na ich náhradu, ak bol v konaní úspešný. Náhradu poskytne účastníkovi konania Sociálna poisťovňa.

(2) Sociálna poisťovňa môže uhradiť svedkovi hotové výdavky a zárobok, ktorý svedkovi preukázateľne ušiel. Toto právo treba uplatniť do troch dní od jeho vzniku, inak zaniká.

(3) Trovy konania spojené s predložením listiny, ktoré vznikli tomu, kto nie je účastníkom konania, uhrádza Sociálna poisťovňa.

(4) Náhradu hotových výdavkov a poskytnutie odmien znalcovi ustanovuje osobitný predpis.[19])

Rozhodnutie

§ 202

(1) Rozhodnutie výkonného orgánu Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti. Za rozhodnutie sa považuje aj poskytnutie dávky podľa tohto zákona.

(2) Rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní alebo o opravnom prostriedku. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v celom rozsahu.

(3) Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Ak sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, výkonný orgán Sociálnej poisťovne určí pre ňu lehotu.

(4) V odôvodnení rozhodnutia výkonný orgán Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodoval.

(5) Poučenie o odvolaní alebo o opravnom prostriedku obsahuje údaj, či je rozhodnutie konečné alebo či sa možno proti nemu odvolať alebo podať opravný prostriedok, v akej lehote a kde možno odvolanie alebo opravný prostriedok podať.

(6) V rozhodnutí sa uvedie aj výkonný orgán Sociálnej poisťovne, ktorý rozhodnutie vydal, dátum vydania rozhodnutia, meno a priezvisko účastníkov konania. Na rozhodnutí musí byť odtlačok úradnej pečiatky a podpis s uvedením mena, priezviska a funkcie oprávnenej osoby.

(7) Chyby v písaní, v počtoch a iné zrejmé nesprávnosti v písomnom vyhotovení rozhodnutia výkonný orgán Sociálnej poisťovne kedykoľvek aj bez návrhu opraví a upovedomí o tom účastníkov konania.

§ 203

(1) Výkonné orgány Sociálnej poisťovne vydávajú rozhodnutie

a) o vzniku, prerušení a zániku poistenia v sporných prípadoch,

b) o vzniku, prerušení a zániku poistenia v nezamestnanosti v sporných prípadoch,

c) o nemocenských dávkach v sporných prípadoch, o úrazovom príplatku v sporných prípadoch a o nemocenských dávkach štátnych zamestnancov,

d) o dôchodkových dávkach a úrazových dávkach,

e) o povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávkach,

f) o vylúčení nároku na dávku, o obmedzení sumy dávky,

g) o poistnom a o príspevku do garančného fondu v sporných prípadoch a v zákonom ustanovených prípadoch,

h) o uložení penále a pokuty,

i) o prirážke a o zľave,

j) o povolení splátok dlžných súm poistného, prirážky a príspevku do garančného fondu, pokuty a penále,

k) o odpustení povinnosti zaplatiť penále alebo o znížení penále,

l) o odpísaní pohľadávky,

m) o odpustení zmeškania lehoty,

n) o prerušení konania,

o) o zastavení konania,

p) o zaradení zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy,

q) o ustanovení opatrovníka.

(2) Výkonné orgány Sociálnej poisťovne sú povinné rozhodnúť vo veciach uvedených v odseku 1 najneskôr do 60 dní od začatia konania, v mimoriadne zložitých prípadoch možno túto lehotu predĺžiť najviac o 30 dní, čo treba oznámiť účastníkom konania.

§ 204

Rozhodnutie vyhotovené s použitím výpočtovej techniky možno vydať v medzinárodnej abecede s predtlačeným odtlačkom pečiatky Sociálnej poisťovne a uvedením mena a priezviska generálneho riaditeľa.

§ 205
Oznámenie rozhodnutia a doručovanie písomností

(1) Rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

(2) Účastníkovi konania, ktorý je prítomný na ústnom vyhlásení rozhodnutia, môže sa rozhodnutie oznámiť ústnym vyhlásením. Deň ústneho vyhlásenia rozhodnutia je deň oznámenia rozhodnutia len vtedy, ak sa prítomný účastník konania vzdal nároku na doručenie písomného vyhotovenia rozhodnutia.

(3) Rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk". Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia

a) o nepriznaní dávky, odňatí, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,

b) o uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,

c) o zastavení konania.

(4) Rozhodnutie je doručené, len čo ho účastník konania prevezme, len čo pošta doporučenú zásielku vrátila ako nedoručiteľnú, alebo ak doručenie rozhodnutia bolo zmarené konaním alebo opomenutím účastníka konania. Účinky doručenia rozhodnutia nastanú aj vtedy, ak účastník konania odmietol rozhodnutie prijať.

(5) Ak má účastník konania, ktorý sa zdržiava v cudzine alebo tam má sídlo, opatrovníka alebo zástupcu v tuzemsku, doručí sa písomnosť tomuto opatrovníkovi alebo zástupcovi.

(6) Písomnosti, ktoré sú určené právnickým osobám, doručujú sa zamestnancom oprávneným za právnické osoby prijímať písomnosti. Ak niet takých zamestnancov, doručuje sa písomnosť, ktorá je určená do vlastných rúk, tomu, kto je oprávnený za právnickú osobu konať.

(7) Písomnosti určené advokátom sa doručujú advokátskej kancelárii. Písomnosti určené advokátom možno doručovať aj advokátskym koncipientom a iným zamestnancom advokátskej kancelárie, ktorých advokát poveril prijímaním jemu určených písomností. To platí primerane aj na doručovanie písomností určených komerčným právnikom.

(8) Ak má účastník konania zástupcu s plnomocenstvom na celé konanie, doručuje sa písomnosť iba tomuto zástupcovi. Ak účastník konania má osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi s plnomocenstvom, ale aj účastníkovi konania.

(9) Doručenie verejnou vyhláškou použije výkonný orgán Sociálnej poisťovne v prípade, keď účastníci konania alebo ich pobyt nie sú mu známi.

(10) Doručenie verejnou vyhláškou sa vykoná tak, že písomnosť sa vyvesí na obdobie 15 dní na vývesnej tabuli vo verejne prístupných priestoroch príslušného výkonného orgánu Sociálnej poisťovne. Posledný deň tejto lehoty je deň doručenia.

(11) Ak je doručovanie účastníkovi konania spojené s ťažkosťami alebo s prieťahmi, môže výkonný orgán Sociálnej poisťovne uložiť účastníkovi konania, aby si zvolil na prijímanie písomností zástupcu, ktorému ich možno bez ťažkostí a bez prieťahov doručovať. Ak si zástupcu nezvolí, budú sa pre neho písomnosti ukladať vo výkonnom orgáne Sociálnej poisťovne s účinkami doručenia; o tom treba účastníka konania poučiť.

(12) Rozhodnutie o odpísaní pohľadávky sa neoznamuje.

§ 206
Právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia

(1) Rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať, je právoplatné.

(2) Rozhodnutie je vykonateľné, ak sa proti nemu nemožno odvolať alebo ak odvolanie nemá odkladný účinok.

Odvolacie konanie

§ 207

(1) Proti rozhodnutiu výkonného orgánu Sociálnej poisťovne má účastník konania právo podať odvolanie, ak tento zákon neustanovuje inak alebo ak sa účastník konania nevzdal odvolania písomne alebo ústne do zápisnice.

(2) Odvolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu

a) o povolení splátok dlžných súm poistného, prirážky, príspevku do garančného fondu, pokuty

a penále,

b) o odpustení alebo znížení sumy penále.

§ 208

(1) Odvolanie sa podáva na výkonnom orgáne Sociálnej poisťovne, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

(2) Odvolanie treba podať v lehote do 30 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia.

(3) Odvolanie je podané včas a na príslušnom orgáne aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty uvedenej v odseku 2 alebo nepríslušnému výkonnému orgánu preto, že účastník konania sa riadil nesprávnym poučením, alebo preto, že nebol poučený vôbec. V tomto prípade možno podať odvolanie do troch mesiacov odo dňa, keď bolo rozhodnutie oznámené účastníkovi konania.

(4) O odvolaní proti rozhodnutiu ústredia rozhoduje generálny riaditeľ.

(5) Včas podané odvolanie má odkladný účinok, ak tento zákon neustanovuje inak.

(6) Odvolanie nemá odkladný účinok proti rozhodnutiu

a) o znížení, o zastavení výplaty a o odňatí nemocenskej dávky, úrazového príplatku, rehabilitačného a rekvalifikačného,

b) o poistnom, o prirážke, o príspevku do garančného fondu, o pokute a o penále,

c) o skončení dočasnej pracovnej neschopnosti podľa osobitného predpisu.[86])

(7) Účastník konania, ktorý podal odvolanie, môže toto odvolanie stiahnuť. Ak účastník konania stiahol odvolanie späť, nemôže podať odvolanie znova.

(8) Ak účastník konania stiahol odvolanie podľa odseku 7, odvolací orgán konanie zastaví.

§ 209

Výkonný orgán Sociálnej poisťovne, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal, upovedomí ostatných účastníkov konania o obsahu podaného odvolania, vyzve ich, aby sa o ňom v určenej lehote vyjadrili, a podľa potreby doplní konanie vykonaním novonavrhnutých dôkazov.

§ 210

(1) Výkonný orgán Sociálnej poisťovne, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal, môže o odvolaní sám rozhodnúť, ak odvolaniu v plnom rozsahu vyhovie a ak sa rozhodnutie netýka iného účastníka konania ako účastníka konania, ktorý sa odvolal, alebo ak s tým ostatní účastníci konania súhlasia.

(2) Ak o odvolaní nerozhodne výkonný orgán Sociálnej poisťovne, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal, predloží odvolanie spolu s výsledkami doplneného konania a so spisovým materiálom odvolaciemu orgánu najneskôr do 30 dní odo dňa, keď mu odvolanie došlo.

§ 211

(1) Odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni.

(2) Ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

(3) Odvolací orgán rozhodnutie zruší a vec vráti výkonnému orgánu Sociálnej poisťovne, ktorý rozhodnutie vydal, na nové prejednanie a rozhodnutie, ak je to vhodnejšie najmä z dôvodov rýchlosti alebo hospodárnosti. Výkonný orgán Sociálnej poisťovne je viazaný právnym názorom odvolacieho orgánu.

(4) Proti rozhodnutiu o odvolaní sa nemožno ďalej odvolať.

§ 212
Rozhodovanie o opravnom prostriedku

(1) Proti neprávoplatnému rozhodnutiu ústredia podľa § 177 ods. 1 písm. a) až c) možno podať opravný prostriedok. O opravnom prostriedku rozhoduje ústredie, ak opravnému prostriedku v celom rozsahu vyhovie.

(2) Opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje súd, môže účastník konania, ktorý podal opravný prostriedok, stiahnuť bez súhlasu súdu, ak sa novým rozhodnutím podľa odseku 1 opravnému prostriedku v celom rozsahu vyhovelo.

(3) Ak ústredie nerozhodne o opravnom prostriedku podľa odseku 1, predloží opravný prostriedok spolu so svojím vyjadrením a spisovým materiálom súdu najneskôr do 60 dní odo dňa doručenia opravného prostriedku.

(4) Ak účastník konania pred uplynutím lehoty na podanie opravného prostriedku požiada o oznámenie podkladov, na ktorých základe výkonný orgán Sociálnej poisťovne rozhodoval, začína plynúť nová lehota na podanie opravného prostriedku odo dňa, keď sa tieto podklady doručili účastníkovi konania.

(5) Ak navrhovateľ nemá všeobecný súd v Slovenskej republike, o opravnom prostriedku je príslušný rozhodovať súd, v ktorého obvode má sídlo ústredie.

(6) Odkladný účinok nemá opravný prostriedok proti rozhodnutiu

a) o znížení alebo o odňatí dôchodkovej dávky,

b) o zastavení výplaty dôchodkovej dávky.

§ 213
Súdne preskúmavanie rozhodnutí

Súdy preskúmavajú neprávoplatné rozhodnutia vo veciach, o ktorých v prvom stupni rozhodovalo ústredie, a právoplatné rozhodnutia výkonného orgánu Sociálnej poisťovne v ostatných veciach.

Výkon rozhodnutia

§ 214

(1) Ak účastník konania nesplní v určenej lehote dobrovoľne povinnosť uloženú právoplatným rozhodnutím, uskutoční Sociálna poisťovňa výkon rozhodnutia podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.[76])

(2) Výkon rozhodnutia uskutočňuje výkonný orgán Sociálnej poisťovne, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

(3) Rozhodnutie možno vykonať najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej na plnenie uloženej povinnosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

(4) Rozhodnutie podľa § 203 ods. 1 písm. g), h) a i) možno vykonať najneskôr do desiatich rokov odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti.

§ 215

Výkonný orgán Sociálnej poisťovne uskutočňujúci výkon rozhodnutia je povinný oznámiť účastníkovi konania, ktorého sa výkon rozhodnutia týka, začatie výkonu rozhodnutia.

§ 216

Na návrh účastníka konania alebo z vlastného podnetu výkonný orgán Sociálnej poisťovne uskutočňujúci výkon rozhodnutia od výkonu tohto rozhodnutia upustí, ak

a) vymáhaný nárok zanikol alebo sa jeho vymáhanie stalo bezpredmetným,

b) podklad na výkon rozhodnutia bol zrušený,

c) splnenie tej istej povinnosti vymáha súd,

d) výkon rozhodnutia je neprípustný.

§ 217

(1) Proti jednotlivým úkonom a opatreniam spojeným s výkonom rozhodnutia možno podať námietky.

(2) Námietky majú odkladný účinok len vtedy, ak

a) smerujú proti upusteniu od výkonu rozhodnutia,

b) sa v nich uplatňuje, že vymáhané plnenie sa už vykonalo alebo že ešte neuplynula lehota na plnenie.

(3) O námietkach rozhoduje výkonný orgán Sociálnej poisťovne uskutočňujúci výkon rozhodnutia. Proti rozhodnutiu o námietkach sa nemožno odvolať.

§ 218

(1) Výkon rozhodnutia sa uskutočňuje zrážkami zo mzdy alebo prikázaním pohľadávky.

(2) Príkaz na vykonanie zrážok zo mzdy vydá výkonný orgán Sociálnej poisťovne tomu, kto vypláca dlžníkovi mzdu, inú odmenu za prácu alebo náhradu za pracovný príjem.

(3) Prikázanie pohľadávky výkonný orgán Sociálnej poisťovne vykoná tak, že tomu, voči komu má dlžník pohľadávku, prikáže, aby pohľadávku do výšky dlžnej sumy zaplatil výkonnému orgánu Sociálnej poisťovne.

(4) Výkon rozhodnutia prikázaním pohľadávky z účtu v príslušnej banke sa uskutoční jej odpísaním z účtu dlžníka. Výkon rozhodnutia sa uskutoční na základe príkazu výkonného orgánu Sociálnej poisťovne vydaného podľa odseku 3.

(5) Pri výkone rozhodnutia zrážkou zo mzdy a prikázaním pohľadávky sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu.[88])

§ 219
Zrážky z dávok

(1) Dohoda o zrážkach z dávok sa môže uzatvoriť iba na pohľadávky na výživnom, na príspevok na výživu a na úhradu preplatku na dávke, a to až do sumy, ktorú možno postihnúť výkonom rozhodnutia.

(2) Na výkon rozhodnutia zrážkami z dávok platia osobitné predpisy.[89])

ŠTVRTÁ ČASŤ
PRÁVA A POVINNOSTI, ZODPOVEDNOSŤ, POKUTY A PENÁLE V ZÁKLADNOM SOCIÁLNOM POISTENÍ A V POISTENÍ V NEZAMESTNANOSTI

PRVÁ HLAVA
PRÁVA A POVINNOSTI V ZÁKLADNOM SOCIÁLNOM POISTENÍ A V POISTENÍ V NEZAMESTNANOSTI

§ 220
Povinnosti Sociálnej poisťovne

(1) Sociálna poisťovňa je povinná

a) zasielať poistencom každoročne v termíne určenom Sociálnou poisťovňou informáciu o obdobiach dôchodkového poistenia, o obdobiach prerušenia dôchodkového poistenia, o platbách poistného na dôchodkové poistenie a o výškach vymeriavacích základov (ďalej len „informácia o stave individuálneho účtu"),

b) vydávať na žiadosť poberateľa dávky potvrdenie o nároku na dávku, o nároku na jej výplatu a o jej sume,

c) určiť dni splatnosti pravidelných výplat pre dôchodkové dávky, úrazovú rentu a pozostalostnú úrazovú rentu,

d) kontrolovať plnenie povinností vyplývajúcich ostatným účastníkom právnych vzťahov základného sociálneho poistenia a poistenia v nezamestnanosti upraveného týmto zákonom,

e) oznámiť ministerstvu financií priemernú mesačnú sumu poistného na dôchodkové poistenie, ktorú boli povinní zaplatiť poistenci a zamestnávatelia,

f) viesť register zamestnávateľov,

g) viesť register poistencov a

h) viesť register ostatných platiteľov poistného na poistenie v nezamestnanosti.

(2) Sociálna poisťovňa je povinná predkladať Národnému úradu práce dohodnutým elektronickým nosičom

a) register zamestnávateľov a

b) register ostatných platiteľov poistného na poistenie v nezamestnanosti.

§ 221
Práva a povinnosti poistencov a poberateľov dávok

(1) Poistenec a poberateľ dávky majú právo

a) uplatniť si nárok na dávku a nárok na jej výplatu,

b) požiadať Sociálnu poisťovňu o vydanie potvrdenia o nároku na dávku, o nároku na jej výplatu a o jej sume.

(2) Poistenec a poberateľ dávky sú povinní

a) preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik, trvanie, prerušenie a zánik základného sociálneho poistenia,

b) preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik a zánik nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu; ak poberateľ dávky bol písomne vyzvaný Sociálnou poisťovňou, aby preukázal tieto

skutočnosti, je povinný výzve vyhovieť v lehote do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak Sociálna poisťovňa neurčila inú lehotu,

c) zúčastniť sa na kontrole posudzovania spôsobilosti na prácu počas trvania dočasnej pracovnej neschopnosti,

d) zúčastniť sa na posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na účely poskytovania dôchodkových dávok a poklesu pracovnej schopnosti na účely poskytovania úrazových dávok,

e) zúčastniť sa na posudzovaní predpokladov na opätovné zaradenie do pracovného procesu na účely pracovnej rehabilitácie a rekvalifikácie,

f) dodržiavať liečebný režim určený ošetrujúcim lekárom počas trvania dočasnej pracovnej neschopnosti podľa osobitného predpisu,[46])

g) plniť ďalšie povinnosti ustanovené týmto zákonom.

(3) Lehota na splnenie povinnosti podľa odseku 2 písm. b) je zachovaná aj vtedy, ak doklad preukazujúci skutočnosti rozhodujúce na vznik a zánik nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu sa v ustanovenej lehote odovzdal na prepravu poštou alebo odoslal faxom.

(4) Doklad uvedený v odseku 3 podaný faxom treba potvrdiť písomne, najneskôr do troch dní odo dňa jeho doručenia Sociálnej poisťovni.

§ 222
Povinnosti samostatne zárobkovo činnej osoby

(1) Samostatne zárobkovo činná osoba je povinná, ak tento zákon neustanovuje inak, predložiť príslušnej pobočke do 30. júna kalendárneho roka výpis z daňového priznania vrátane výpisu z opravného daňového priznania za predchádzajúci kalendárny rok; dodatočné daňové priznanie, ktoré má vplyv na vznik a zánik povinného alebo dobrovoľného nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a poistenia v nezamestnanosti v bežnom roku je povinná predložiť do ôsmich dní od jeho predloženia správcovi dane.

(2) Samostatne zárobkovo činná osoba, ktorej bola predĺžená lehota na podanie daňového priznania podľa osobitného predpisu,[41]) je povinná predložiť do 30. septembra kalendárneho roka príslušnej pobočke výpis z daňového priznania vrátane výpisu z opravného daňového priznania za predchádzajúci kalendárny rok. Časť vety za bodkočiarkou v odseku 1 platí rovnako.

(3) Samostatne zárobkovo činná osoba je povinná prihlásiť sa na povinné nemocenské poistenie, na povinné dôchodkové poistenie a na povinné poistenie v nezamestnanosti najneskôr do ôsmich dní od vzniku povinného poistenia a odhlásiť sa z tohto poistenia do ôsmich dní od zániku povinného poistenia.

(4) Samostatne zárobkovo činná osoba je povinná odhlásiť spolupracujúcu osobu z dobrovoľného nemocenského poistenia, z dobrovoľného dôchodkového poistenia a z dobrovoľného poistenia v nezamestnanosti najneskôr do ôsmich dní od zániku svojho povinného poistenia alebo od zániku svojho dobrovoľného poistenia.

(5) Samostatne zárobkovo činná osoba je povinná oznámiť pobočke prerušenie povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti z dôvodu uvedeného v § 27 ods. 2 do 30 dní od prerušenia, a to prostredníctvom ústavu Zboru väzenskej a justičnej stráže; splnenie povinnosti podľa odseku 3 sa nevyžaduje.

(6) Samostatne zárobkovo činná osoba je povinná plniť povinnosti podľa odsekov 3 a 4 na tlačive, ktorého obsah určí Sociálna poisťovňa.

(7) Lehota na splnenie povinností podľa odsekov 1 až 5 je zachovaná aj vtedy, ak doklady uvedené v odsekoch 1 a 2 a doklad preukazujúci prerušenie povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa odseku 5 a tlačivo uvedené v odseku 6 sa v ustanovenej lehote odovzdali na prepravu poštou alebo odoslali faxom.

(8) Doklady a tlačivo uvedené v odseku 7 podané faxom treba potvrdiť písomne, najneskôr do troch dní odo dňa ich doručenia Sociálnej poisťovni.

§ 223
Povinnosti fyzických osôb, za ktoré platí poistné na dôchodkové poistenie štát

(1) Občan Slovenskej republiky vykonávajúci základnú službu, náhradnú službu, zdokonaľovaciu službu,[34]) mimoriadnu službu[35]) alebo prípravnú službu[55]) v rámci vojenskej služby v ozbrojených silách a občan Slovenskej republiky vykonávajúci civilnú službu[36]) je povinný prihlásiť sa na povinné dôchodkové poistenie a odhlásiť sa z tohto poistenia do ôsmich dní od vzniku skutočnosti zakladajúcej vznik a zánik povinného dôchodkového poistenia prostredníctvom vojenskej správy v pobočke príslušnej podľa sídla vojenskej správy.

(2) Fyzická osoba, ktorá sa po dovŕšení 18 rokov veku sústavne pripravuje na povolanie na strednej škole alebo na vysokej škole a považuje sa za nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona, je povinná prihlásiť sa na povinné dôchodkové poistenie a odhlásiť sa z tohto poistenia do ôsmich dní od vzniku skutočnosti zakladajúcej vznik a zánik povinného dôchodkového poistenia prostredníctvom školy v pobočke príslušnej podľa jej sídla.

(3) Fyzická osoba uvedená v § 65, ktorá sa osobne a celodenne stará o dieťa do troch rokov jeho veku alebo o dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom do šiestich rokov jeho veku, je povinná prihlásiť sa na povinné dôchodkové poistenie a odhlásiť sa z tohto poistenia do 30 dní od vzniku skutočnosti zakladajúcej vznik a zánik povinného dôchodkového poistenia v pobočke príslušnej podľa miesta svojho trvalého pobytu.

(4) Fyzická osoba je povinná plniť povinnosti podľa odsekov 1 až 3 na tlačive, ktorého obsah určí Sociálna poisťovňa.

(5) Lehota na splnenie povinností podľa odsekov 1 až 3 je zachovaná aj vtedy, ak sa tlačivá odovzdali v ustanovenej lehote na prepravu poštou alebo odoslali faxom.

(6) Tlačivo podané faxom treba potvrdiť písomne, najneskôr do troch dní odo dňa jeho doručenia Sociálnej poisťovni.

§ 224
Ďalšie povinnosti poberateľa dôchodkových dávok

(1) Poberateľ starobného dôchodku alebo pomerného starobného dôchodku je povinný oznámiť ústrediu výkon zárobkovej činnosti zamestnanca, ktorý má trvať dlhšie ako tri roky, do ôsmich dní od začatia jej výkonu.

(2) Poberateľ invalidného dôchodku je povinný oznámiť ústrediu výkon zárobkovej činnosti do ôsmich dní od začatia jej výkonu.

(3) Poberateľ čiastočného invalidného dôchodku je povinný najneskôr do 31. januára kalendárneho roka predložiť ústrediu za obdobie, za ktoré sa zisťuje pokles zárobku,

a) potvrdenie zamestnávateľa o príjme zo zárobkovej činnosti alebo

b) čestné vyhlásenie, že nevykonával zárobkovú činnosť.

(4) Lehota na splnenie povinnosti podľa odsekov 1 až 3 je zachovaná aj vtedy, ak doklad preukazujúci skutočnosti uvedené v odsekoch 1 až 3 poberateľ dôchodkovej dávky v ustanovenej lehote odovzdal na prepravu poštou alebo odoslal faxom. Doklad podaný faxom treba potvrdiť písomne, najneskôr do troch dní odo dňa jeho doručenia Sociálnej poisťovni.

§ 225
Povinnosti zamestnávateľa

(1) Zamestnávateľ je povinný

a) prihlásiť sa do registra zamestnávateľov vedeného príslušnou pobočkou do ôsmich dní odo dňa, v ktorom začal zamestnávať aspoň jedného zamestnanca, a odhlásiť sa z tohto registra do ôsmich dní odo dňa, v ktorom nezamestnáva už žiadneho zamestnanca,

b) prihlásiť zamestnanca na povinné nemocenské poistenie, na povinné dôchodkové poistenie a na povinné poistenie v nezamestnanosti do ôsmich dní od vzniku týchto poistení a odhlásiť zamestnanca v rovnakej lehote od zániku týchto poistení,

c) oznámiť pobočke prerušenie povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti zamestnanca do ôsmich dní od tohto prerušenia; splnenie povinnosti podľa písmena b) sa nevyžaduje,

d) predkladať pobočke výkaz poistného a príspevku do garančného fondu za príslušný kalendárny mesiac; tento výkaz je zamestnávateľ povinný predložiť v lehote splatnosti ním odvádzaného poistného a príspevku do garančného fondu v členení na jednotlivých zamestnancov a na jednotlivé druhy poistenia,

e) poskytovať výkonným orgánom Sociálnej poisťovne súčinnosť pri vykonávaní základného sociálneho poistenia, výbere, kontrole a vymáhaní poistného na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu,

f) písomne oznámiť pobočke pracovný úraz, ktorý si vyžiadal lekárske ošetrenie alebo dočasnú pracovnú neschopnosť, najneskôr do troch dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedel,

g) predkladať pobočke záznam o pracovnom úraze, ktorý podlieha evidencii a registrácii podľa osobitného predpisu,[90]) najneskôr do ôsmich dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedel, a výsledky vyšetrovania pracovných úrazov a hlásenia o zistení chorôb z povolania do ôsmich dní od ich doručenia,

h) viesť o svojich zamestnancoch evidenciu na účely základného sociálneho poistenia a poistenia v nezamestnanosti a predložiť túto evidenciu pobočke do troch dní od uplatnenia nároku na dávku alebo od skončenia pracovného pomeru alebo iného právneho vzťahu k zamestnávateľovi,

i) umožniť povereným zamestnancom výkonných orgánov Sociálnej poisťovne vstup do svojich objektov, vykonanie kontroly a nazeranie do záznamov o príjmoch zamestnancov a do iných záznamov dôležitých na účely základného sociálneho poistenia a poistenia v nezamestnanosti,

j) vydávať zamestnancom na ich žiadosť potvrdenia o rozhodujúcich skutočnostiach na účely základného sociálneho poistenia a poistenia v nezamestnanosti.

(2) Povinnosti podľa odseku 1 písm. a) až d) je zamestnávateľ povinný plniť na tlačivách, ktorých obsah a spôsob zasielania určí Sociálna poisťovňa.

(3) Lehota na splnenie povinnosti podľa odseku 1 písm. a) až d), f) a g) je zachovaná aj vtedy, ak sa tlačivo v ustanovenej lehote odovzdalo na prepravu poštou alebo odoslalo faxom.

(4) Tlačivo podané faxom treba potvrdiť písomne najneskôr do troch dní odo dňa jeho doručenia Sociálnej poisťovni.

§ 226
Evidencia na účely základného sociálneho poistenia a na účely poistenia v nezamestnanosti

(1) Zamestnávateľ je povinný viesť evidenciu na účely základného sociálneho poistenia a poistenia v nezamestnanosti zamestnanca; táto evidencia sa vedie od vzniku základného sociálneho poistenia a poistenia v nezamestnanosti zamestnanca po celé obdobie, počas ktorého toto poistenie trvá.

(2) Evidencia musí obsahovať tieto údaje:

a) priezvisko (vrátane všetkých predošlých priezvísk), meno, dátum a miesto narodenia, stav a miesto trvalého pobytu,

b) rodné číslo,

c) vznik pracovného pomeru a skončenie pracovného pomeru alebo iného právneho vzťahu k zamestnávateľovi,

d) vymeriavací základ zamestnanca neobmedzený podľa § 138 ods. 15,

e) obdobie, počas ktorého sa zamestnancovi prerušuje nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie a poistenie v nezamestnanosti podľa § 27,

f) obdobie materskej dovolenky, obdobie rodičovskej dovolenky.

(3) Potrebné údaje zamestnávateľ zaznamenáva na mzdových listoch.

§ 227
Povinnosti ďalších právnických osôb

(1) Národný úrad práce je povinný predložiť ústrediu zoznam fyzických osôb, za ktoré platí poistné na dôchodkové poistenie najneskôr do 15. dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý zaplatil poistné na dôchodkové poistenie.

(2) Na účely evidencie obdobia dôchodkového poistenia ministerstvo školstva je povinné zaslať ústrediu do 31. augusta kalendárneho roka zoznam inštitúcií, na ktorých štúdium alebo výučbu považuje svojím rozhodnutím za rovnocenné štúdiu na stredných školách a vysokých školách.

(3) Zdravotnícke zariadenia sú povinné

a) poskytovať výpis zo zdravotnej dokumentácie a zhodnotenie liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja a ďalšej liečby do ôsmich dní od doručenia žiadosti Sociálnej poisťovne o tieto údaje; v odôvodnených prípadoch do 30 dní od doručenia žiadosti o tieto údaje, ak je potrebné doplniť zdravotnú dokumentáciu na účely posudzovania dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu nezaopatreného dieťaťa a poklesu pracovnej schopnosti,

b) prerokovať s pobočkou vývoj obnovy pracovnej schopnosti každého poistenca, ktorého dočasná pracovná neschopnosť trvá dlhšie ako 26 týždňov,

c) prerokovať s pobočkou vývoj obnovy pracovnej schopnosti poistenca, ktorého dočasná pracovná neschopnosť má trvať dlhšie ako 52 týždňov,

d) poskytovať pobočke hlásenia o zistení choroby z povolania.

(4) Orgány inšpekcie práce a orgány štátnej banskej správy sú povinné poskytovať pobočke

výsledky vyšetrovaní pracovných úrazov a súčinnosť potrebnú na výkon úrazového poistenia podľa tohto zákona.

(5) Orgány na ochranu zdravia poskytujú pobočke na požiadanie výsledky šetrenia pracovných podmienok vo vzťahu k možnému vzniku choroby z povolania pri priznaných chorobách z povolania.

(6) Štatistický úrad je povinný oznámiť ministerstvu najneskôr do 30. apríla kalendárneho roka sumu priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky a index rastu spotrebiteľských cien za predchádzajúci kalendárny rok.

(7) Orgán, ktorý vydáva povolenie na výkon činnosti, ktorá sa podľa tohto zákona považuje za činnosť samostatne zárobkovo činnej osoby, je povinný oznámiť raz ročne ústrediu kompletný zoznam vydaných povolení a zrušených povolení.

(8) Obec, ktorá vedie matriku, je povinná zaslať ústrediu oznámenie o úmrtí každej fyzickej osoby, ktorú zapísali do knihy úmrtí.

(9) Policajný zbor Slovenskej republiky (ďalej len „policajný zbor") je povinný oznámiť pobočke príslušnej podľa jeho sídla vydanie rozhodnutia o zrušení prechodného pobytu alebo o zrušení povolenia na trvalý pobyt a lehotu určenú na vysťahovanie cudzinca, ktorý na území Slovenskej republiky vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť.

(10) Správca dane je povinný oznámiť pobočke zmenu základu dane z príjmov samostatne zárobkovo činnej osoby, ktorá vyplynula z právoplatného dodatočného platobného výmeru.

(11) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky, Slovenská informačná služba, Národný bezpečnostný úrad, policajný zbor, Zbor väzenskej a justičnej stráže, Železničná polícia, Colné riaditeľstvo, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, úrad sociálneho zabezpečenia ministerstva vnútra a Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia sú povinné Sociálnej poisťovni v lehotách ňou určených bezplatne oznamovať potrebné údaje, poskytovať požadované doklady a súčinnosť potrebnú na výkon základného sociálneho poistenia.

§ 228

V žiadostiach, oznámeniach a podaniach adresovaných Sociálnej poisťovni sú právnické osoby a fyzické osoby povinné uvádzať rodné číslo poistenca alebo poberateľa dávky, ktorého sa žiadosť, oznámenie alebo podanie týka; ak ide o sirotský dôchodok alebo pozostalostnú úrazovú rentu jednostranne osiroteného dieťaťa, uvádza sa aj rodné číslo žijúceho rodiča, a ak ide o sirotský dôchodok alebo pozostalostnú úrazovú rentu obojstranne osiroteného dieťaťa, aj rodné číslo zomretého rodiča, ktorý zomrel posledný. Zákonný zástupca uvádza rodné číslo, ktoré by bol povinný uvádzať poistenec alebo poberateľ dávky, ktorého zastupuje.

DRUHÁ HLAVA
ZODPOVEDNOSŤ V ZÁKLADNOM SOCIÁLNOM POISTENÍ

§ 229

(1) Poberateľ dávky je povinný vrátiť dávku alebo jej časť odo dňa, od ktorého nepatrila vôbec alebo nepatrila v poskytovanej sume, ak

a) nesplnil povinnosť uloženú týmto zákonom,

b) prijímal dávku alebo jej časť, hoci vedel alebo musel z okolností predpokladať, že sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila alebo

c) vedome inak spôsobil, že dávka alebo jej časť sa vyplatila neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila.

(2) Neprávom prijaté sumy sa môžu zrážať z bežne vyplácanej alebo neskôr priznanej dávky alebo zo mzdy poberateľa dávky; pritom primerane platia predpisy o výkone rozhodnutí zrážkami zo mzdy.

(3) Právo na vrátenie dávky poskytnutej neprávom alebo v nesprávnej sume sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa túto skutočnosť zistila, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa, za ktorý sa dávka vyplatila. Tieto lehoty neplynú počas konania o opravnom prostriedku, počas výkonu rozhodnutia alebo ak sa na úhradu preplatku vykonávajú zrážky z dávky.

§ 230

(1) Ak zamestnávateľ potvrdil nesprávne údaje rozhodujúce na vznik nároku na dávku, nároku na jej výplatu alebo jej sumu a v dôsledku toho sa dávka poskytla neprávom alebo vo vyššej sume, ako patrila, je povinný nahradiť neprávom vyplatené sumy.

(2) Právo na náhradu neprávom vyplatených súm sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila, že sumy sa vyplatili neprávom, najneskôr však uplynutím desiatich rokov odo dňa ich výplaty. Tieto lehoty neplynú počas konania o opravnom prostriedku a počas výkonu rozhodnutia.

§ 231

(1) Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania.

(2) Na účely náhrady škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatou dávok, sú orgány štátnej správy, právnické osoby a fyzické osoby povinné bezplatne poskytovať výkonným orgánom Sociálnej poisťovne potrebnú súčinnosť, najmä predkladať v lehote, ktorú Sociálna poisťovňa určila, požadované doklady a oznamovať potrebné údaje.

(3) Právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila sumu vyplatených dávok, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr však uplynutím desiatich rokov odo dňa výplaty dávok.

(4) Právo na náhradu škody podľa odseku 1 uplatňuje Sociálna poisťovňa v súdnom konaní podľa osobitných predpisov.[45])

TRETIA HLAVA
POKUTY A PENÁLE V ZÁKLADNOM SOCIÁLNOM POISTENÍ A V POISTENÍ V NEZAMESTNANOSTI

§ 232
Pokuty

Za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom môže Sociálna poisťovňa uložiť za nesplnenie povinností ustanovených v § 221 ods. 2, § 222 až 227 pokutu až do 500 000 Sk.

Penále

§ 233

(1) Osobám povinným odvádzať poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu, ktoré neodviedli poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu za príslušný kalendárny mesiac včas alebo v správnej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,2 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného, prirážky alebo príspevku do garančného fondu do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v banke, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Predpísané penále podľa odseku 1 nemôže presiahnuť dlžnú sumu poistného, prirážky alebo príspevku do garančného fondu za kontrolované obdobie. Sociálna poisťovňa penále nepredpíše, ak penále za kontrolované obdobie nie je vyššie ako 100 Sk.

(3) Sociálna poisťovňa môže na základe písomnej žiadosti osoby povinnej odvádzať poistné, prirážku a príspevok do garančného fondu v odôvodnených prípadoch odpustiť povinnosť zaplatiť penále alebo znížiť penále, ak táto osoba zaplatila dlžné sumy poistného, prirážky alebo príspevku do garančného fondu najneskôr v deň podania žiadosti. Na odpustenie povinnosti zaplatiť penále alebo znížiť penále na príspevku do garančného fondu je potrebný súhlas predstavenstva Národného úradu práce.

§ 234

(1) Na pokuty a na penále platia ustanovenia o poistnom primerane.

(2) Na povolenie splátok dlžných súm pokút a penále platí § 146 rovnako.

(3) Ak poistné, pokuta alebo penále je príjmom štátneho rozpočtu podľa osobitného predpisu,[77]) Sociálna poisťovňa môže uplatniť postup podľa § 233 ods. 3 len so súhlasom ministerstva financií.

PIATA ČASŤ
KONTROLNÁ ČINNOSŤ SOCIÁLNEJ POISŤOVNE

§ 235

(1) Kontrolná činnosť podľa tohto zákona je kontrola

a) plnenia povinností ustanovených v § 222, 223 a v § 225 až 227 (vonkajšia kontrola) a

b) výkonu činnosti Sociálnej poisťovne vyplývajúca z tohto zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (vnútorná kontrola).

(2) Kontrolnú činnosť uvedenú v odseku 1 vykonávajú poverení zamestnanci výkonných orgánov Sociálnej poisťovne (ďalej len „zamestnanec kontroly").

(3) Ak majú kontrolované subjekty pochybnosti o nezaujatosti zamestnancov kontroly alebo prizvaných osôb so zreteľom na ich vzťah k predmetu kontroly, ku kontrolovaným subjektom alebo k ich zamestnancom, môžu vzniesť proti ich účasti na kontrole písomné námietky s uvedením dôvodu. Podanie námietok nemá odkladný účinok. Zamestnanci kontroly, ktorí vedia o skutočnostiach zakladajúcich pochybnosti o ich nezaujatosti, sú povinní tieto skutočnosti bez zbytočného odkladu oznámiť vedúcemu zamestnancovi kontroly. Sú oprávnení vykonať pri kontrole len také úkony, ktoré nedovoľujú odklad.

(4) Vedúci zamestnanec kontroly je povinný rozhodnúť o námietkach najneskôr do troch dní od ich uplatnenia a písomne oboznámiť s rozhodnutím toho, kto námietku uplatnil.

§ 236
Oprávnenia a povinnosti zamestnancov kontroly

(1) Zamestnanci kontroly sú pri výkone kontroly oprávnení v nevyhnutnom rozsahu

a) vstupovať do objektov, zariadení a prevádzok, na pozemky a do iných priestorov patriacich kontrolovaným subjektom, ak bezprostredne súvisia s predmetom kontroly; nedotknuteľnosť obydlia nesmie byť dotknutá výkonom tohto oprávnenia,

b) vyžadovať od kontrolovaného subjektu a jeho zamestnancov, aby im v určenej lehote poskytli doklady, iné písomnosti, vyjadrenia a informácie (vrátane technických nosičov údajov) potrebné na výkon kontroly a prvopisy dokladov,

c) v odôvodnených prípadoch odoberať a aj mimo priestorov kontrolovaného subjektu premiestňovať prvopisy dokladov, písomné dokumenty a iné materiály, ktorých vydanie nie je všeobecne záväzným právnym predpisom zakázané, na účely zabezpečovania dôkazov, ako aj vykonať ďalšie nevyhnutné úkony súvisiace s kontrolou,

d) vyžadovať súčinnosť kontrolovaného subjektu a jeho zamestnancov potrebnú na vykonanie kontroly. Túto súčinnosť možno vyžadovať len v nevyhnutnom rozsahu a vtedy, ak nemožno účel kontroly dosiahnuť inak a len s ich súhlasom. Súčinnosť nemožno vyžadovať, ak by tým bol ohrozený život alebo zdravie osôb, alebo ak by sa porušila zákonom ustanovená povinnosť mlčanlivosti, ak nedošlo k jej oslobodeniu oprávneným orgánom.

(2) Zamestnanci kontroly sú pri výkone kontroly povinní

a) vopred oznámiť kontrolovanému subjektu predmet a účel kontroly a preukázať sa svojím oprávnením na vykonanie kontroly spolu s preukazom totožnosti,

b) vydať kontrolovanému subjektu potvrdenie o odňatí prvopisov dokladov, písomných dokumentov a iných materiálov a zabezpečiť ich riadnu ochranu pred stratou, zničením, poškodením a zneužitím; ak tieto veci nie sú potrebné na ďalší výkon kontroly alebo na iné konanie podľa osobitných predpisov,[91]) sú povinní vrátiť ich tomu, komu boli odňaté,

c) oznámiť podozrenie z trestnej činnosti orgánom činným v trestnom konaní a iné skutočnosti orgánom príslušným podľa osobitných predpisov,[92])

d) v potrebnom rozsahu oboznámiť vedúceho kontrolovaného subjektu a zodpovedných zamestnancov s protokolom o výsledku kontroly pred jeho prerokovaním a vyžiadať od nich v určenej lehote písomné vyjadrenia ku všetkým skutočnostiam, ktoré odôvodňujú uplatnenie právnej zodpovednosti,

e) preveriť opodstatnenosť námietok ku kontrolným zisteniam a zohľadniť opodstatnené a preukázané námietky v dodatku k protokolu alebo v zázname o kontrole, oboznámiť s ním vedúceho kontrolovaného subjektu a zodpovedných zamestnancov,

f) neopodstatnenosť námietok písomne oznámiť zodpovedným zamestnancom kontrolovaného subjektu najneskôr do termínu prerokovania protokolu o výsledku kontroly,

g) prerokovať protokol o výsledku kontroly s vedúcim kontrolovaného subjektu a zodpovednými zamestnancami, ktorých sa kontrolné zistenia týkajú,

h) v zápisnici o prerokovaní protokolu uložiť vedúcemu kontrolovaného subjektu, aby v určenej lehote po skončení kontroly predložil orgánu kontroly opatrenia prijaté na odstránenie zistených nedostatkov, príčin ich vzniku a v určenej lehote predložil aj písomnú správu o ich splnení,

i) odovzdať protokol o výsledku kontroly, ako aj zápisnicu o prerokovaní protokolu vedúcemu kontrolovaného subjektu,

j) zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri výkone kontroly, ak ich od

tejto povinnosti písomne neoslobodil ten, v koho záujme túto povinnosť majú, alebo vo verejnom záujme vedúci orgánu kontroly; tým nie je dotknutá povinnosť zachovávať mlčanlivosť o utajovaných skutočnostiach.[93])

(3) Oprávnenia podľa odseku 1 a povinnosti podľa odseku 2 písm. b), d), e), g) a j) sa vzťahujú aj na prizvané osoby.

§ 237
Oprávnenia a povinnosti kontrolovaného subjektu

(1) Kontrolovaný subjekt a zodpovední zamestnanci sú oprávnení počas výkonu kontroly najneskôr v čase oboznámenia sa s protokolom o výsledku kontroly písomne sa vyjadriť ku kontrolným zisteniam zamestnancov kontroly.

(2) Kontrolovaný subjekt je povinný vytvárať vhodné materiálne a technické podmienky na vykonanie kontroly a poskytnúť súčinnosť zodpovedajúcu oprávneniam zamestnancov kontroly.

(3) Vedúci kontrolovaného subjektu a zodpovední zamestnanci, ktorých sa kontrolné zistenia týkajú, sú povinní na požiadanie zamestnancov kontroly dostaviť sa na prerokovanie protokolu o výsledku kontroly.

(4) Kontrolovaný subjekt je v určenej lehote povinný na základe výsledku kontroly

a) prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku a predložiť ich vedúcemu zamestnancovi kontroly,

b) predložiť vedúcemu zamestnancovi kontroly písomnú správu o splnení opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov a o vyvodení dôsledkov voči zamestnancom zodpovedným za tieto nedostatky.

§ 238
Protokol o výsledku kontroly

(1) O výsledku vykonanej kontroly vypracujú zamestnanci kontroly protokol, ktorý musí obsahovať označenie kontrolovaného subjektu, miesto a dátum vykonania kontroly, predmet kontroly, kontrolované obdobie, kto kontrolu vykonal, preukázané kontrolné zistenia, dátum vypracovania protokolu, vlastnoručné podpisy zamestnancov kontroly, podpisy zodpovedných zamestnancov, ktorí boli s protokolom oboznámení a dátum oboznámenia sa s protokolom. Súčasťou protokolu je vyjadrenie vedúceho kontrolovaného subjektu, vyjadrenia zodpovedných zamestnancov ku kontrolným zisteniam a ďalšie písomnosti a materiály potvrdzujúce kontrolné zistenia vrátane priebežného protokolu a čiastkového protokolu.

(2) Rovnako ako v odseku 1 sa postupuje aj vtedy, ak je počas kontroly potrebné ku konkrétnemu kontrolnému zisteniu vypracovať priebežný protokol alebo čiastkový protokol.

(3) Priebežný protokol obsahuje výsledok kontroly stavu priamo na mieste v určenom období za účasti zamestnancov, ktorí sú za príslušný úsek zodpovední, alebo ďalších zamestnancov, ak to vyžaduje osobitnosť alebo náročnosť preverovaného stavu. Čiastkový protokol obsahuje výsledok kontroly stavu len jednej časti predmetu kontroly na účely osobitného postupu a riešenia zistených nedostatkov.

(4) Ak sú proti kontrolným zisteniam podané námietky, zamestnanci kontroly vypracujú dodatok k protokolu alebo k záznamu o kontrole, ktorý je jeho súčasťou. Pri ich vypracúvaní sa primerane postupuje podľa odseku 1.

(5) O prerokovaní protokolu vypracujú zamestnanci kontroly zápisnicu, ktorá musí obsahovať

dátum oboznámenia sa kontrolovaného subjektu a zodpovedných zamestnancov s protokolom, dátum prerokovania protokolu, mená prítomných na prerokovaní a ich vlastnoručné podpisy. V zápisnici sa uloží povinnosť vedúcemu kontrolovaného subjektu v určenej lehote

a) prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a ich príčin a predložiť ich vedúcemu zamestnancovi kontroly,

b) predložiť vedúcemu zamestnancovi kontroly správu o splnení opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a ich príčin,

c) uplatniť právnu zodpovednosť za zistené nedostatky voči zamestnancom zodpovedným za tieto nedostatky.

(6) Ak sa kontrolou nezistí porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov alebo interných predpisov, vypracuje sa len záznam o kontrole. Pri jeho vypracúvaní sa postupuje primerane podľa odseku 1.

(7) Kontrola je skončená v deň prerokovania protokolu o kontrole alebo podpísania záznamu. Protokol o kontrole sa považuje za prerokovaný aj vtedy, ak vedúci kontrolovaného subjektu, prípadne niektorý z jeho zodpovedných zamestnancov odmietne sa oboznámiť s protokolom, písomne sa k nemu vyjadriť alebo podpísať zápisnicu o prerokovaní protokolu. Túto skutočnosť treba uviesť v zápisnici o prerokovaní protokolu.

ŠIESTA ČASŤ
DOZOR ŠTÁTU NAD VYKONÁVANÍM ZÁKLADNÉHO SOCIÁLNEHO POISTENIA A POISTENIA V NEZAMESTNANOSTI

§ 239
Výkon dozoru štátu

(1) Štát vykonáva dozor nad vykonávaním nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, úrazového poistenia, nad výberom, kontrolou a vymáhaním poistného na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu prostredníctvom orgánov dozoru štátu, ktorými sú Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „orgán dozoru štátu"). Kontrolné oprávnenia iných orgánov podľa osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.

(2) Orgány dozoru štátu dohodnú rozsah výkonu dozoru podľa odseku 1 na príslušný kalendárny rok.

(3) Orgán dozoru štátu je povinný dozerať najmä na dodržiavanie tohto zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov Sociálnou poisťovňou a na hospodárenie Sociálnej poisťovne podľa rozpočtu na príslušný kalendárny rok.

(4) Orgán dozoru štátu je povinný

a) oznámiť vopred generálnemu riaditeľovi predmet a účel výkonu dozoru štátu a preukázať sa oprávnením na výkon tohto dozoru spolu s preukazom totožnosti zamestnancov orgánu dozoru štátu,

b) vydať výkonnému orgánu Sociálnej poisťovne potvrdenie o odobratí prvopisov dokladov a písomností a zabezpečiť ich riadnu ochranu pred stratou, zničením, poškodením a zneužitím; ak tieto prvopisy už nie sú potrebné na ďalší výkon dozoru štátu, je povinný ich vrátiť tomu, komu boli odobraté,

c) vypracovať správu o výsledku výkonu dozoru štátu (ďalej len „správa") a prerokovať s generálnym riaditeľom a s riaditeľom pobočky (ďalej len „príslušný riaditeľ"), ak sa dozor štátu vykonával v príslušnej pobočke, výsledky výkonu dozoru štátu; ak zistí nedostatky, uloží

príslušnému riaditeľovi v správe, aby v určenej lehote prijal opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, predložil písomnú správu o ich splnení vrátane zodpovednosti zamestnancov zodpovedných za zistené nedostatky,

d) odovzdať správu príslušnému riaditeľovi,

e) zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri výkone dozoru štátu, ak nebol od tejto povinnosti písomne oslobodený tým, v koho záujme túto povinnosť má, alebo vo verejnom záujme vedúci orgánu dozoru štátu; uvedené sa nevzťahuje na povinnosti ustanovené osobitným predpisom,[94])

f) oznámiť podozrenie z trestnej činnosti orgánom činným v trestnom konaní a iné skutočnosti orgánom príslušným podľa osobitných predpisov,[92])

g) kontrolovať plnenie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

(5) Orgán dozoru štátu má právo pri vykonávaní činnosti uvedenej v odseku 1

a) vstupovať do priestorov Sociálnej poisťovne,

b) požadovať od Sociálnej poisťovne poskytnutie prvopisov dokladov a písomností; vyhotoviť na náklady Sociálnej poisťovne primeraný počet fotokópií dokladov, vyjadrení a informácií potrebných na výkon dozoru štátu vrátane informácií na technických nosičoch údajov v lehote ním určenej,

c) v odôvodnených prípadoch odniesť aj mimo priestorov Sociálnej poisťovne prvopisy dokladov a písomností potrebných na zabezpečenie dôkazov najneskôr do skončenia výkonu dozoru štátu; Sociálna poisťovňa môže prvopisy na svoje náklady nahradiť kópiami osvedčenými podľa osobitných predpisov,[95]) ak s tým orgán dozoru štátu súhlasí,

d) vyžadovať súčinnosť orgánov Sociálnej poisťovne potrebnú na výkon dozoru štátu,

e) zúčastňovať sa na schôdzach správnej rady a dozornej rady s poradným hlasom,

f) navrhovať zvolanie správnej rady a dozornej rady, najmä ak zistí nedostatky v činnosti Sociálnej poisťovne,

g) ukladať orgánom Sociálnej poisťovne opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,

h) podávať návrhy na odvolanie člena správnej rady orgánu, ktorý člena správnej rady navrhol.

(6) Na výkon dozoru štátu môže orgán dozoru štátu prizvať zamestnancov iných ústredných orgánov štátnej správy alebo znalcov podľa osobitného predpisu,[19]) ak to vyžaduje výkon dozoru štátu. Požadovať uvoľnenie zamestnancov na výkon dozoru štátu možno najviac na 12 dní v kalendárnom roku; toto uvoľnenie sa považuje za iný úkon vo všeobecnom záujme. Ustanovenie odseku 4 písm. e) platí aj pre prizvaných zamestnancov a znalcov. Oprávnenia orgánu dozoru štátu podľa odseku 5 sa vzťahujú aj na prizvaných zamestnancov a znalcov.

(7) Výkon dozoru štátu je skončený v deň prerokovania správy s príslušným riaditeľom.

Povinnosti Sociálnej poisťovne pri výkone dozoru štátu

§ 240

(1) Sociálna poisťovňa je na požiadanie povinná poskytnúť orgánu dozoru štátu najmä

a) potrebné doklady a písomnosti,

b) potrebné informácie a vysvetlenia, ktoré súvisia s činnosťou Sociálnej poisťovne.

(2) Sociálna poisťovňa je povinná

a) zúčastniť sa na prerokovaní správy,

b) prijať v určenej lehote opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,

c) predložiť orgánu dozoru štátu písomnú správu o splnení opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov,

d) uplatniť právnu zodpovednosť za zistené nedostatky voči zamestnancom zodpovedným za tieto nedostatky.

(3) Sociálna poisťovňa je na požiadanie povinná po-skytnúť orgánu dozoru štátu súčinnosť, ktorá zodpovedá povinnostiam podľa odsekov 1 a 2 a utvoriť primerané materiálne a technické podmienky na výkon dozoru štátu.

§ 241

(1) Ak Sociálna poisťovňa pri vykonávaní základného sociálneho poistenia a pri vykonávaní pôsobnosti podľa § 1 ods. 2 poruší povinnosti ustanovené týmto zákonom alebo ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, alebo nesplní opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v určenej lehote alebo v určenom rozsahu, orgán dozoru štátu jej môže uložiť pokutu až do

a) 2 000 000 Sk za nesplnenie povinnosti nepeňažnej povahy,

b) 5 000 000 Sk za nesplnenie povinnosti peňažnej povahy.

(2) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa orgán dozoru štátu o porušení povinnosti dozvedel, najneskôr však do troch rokov odo dňa porušenia povinnosti. Pokutu podľa odseku 1 nemožno uložiť, ak už bola Sociálnej poisťovni za to isté porušenie povinnosti uložená pokuta iným orgánom dozoru štátu. Orgány dozoru štátu sa vzájomne informujú o uložení pokuty. Na rozhodovanie o pokute sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.[96])

(3) Sociálna poisťovňa na úhradu pokuty podľa odseku 1 použije finančné prostriedky zo správneho fondu.

(4) Orgán dozoru štátu je za nesplnenie povinností podľa § 240 oprávnený uložiť Sociálnej poisťovni poriadkovú pokutu od 1 000 Sk do 20 000 Sk. Ak povinnosť nebola splnená v určenej lehote alebo v požadovanom rozsahu, poriadkovú pokutu možno uložiť aj opakovane, najviac 50 000 Sk.

SIEDMA ČASŤ
PRECHODNÉ USTANOVENIA

Poistenec

§ 242

Poistenec podľa tohto zákona je aj fyzická osoba, ktorá bola zúčastnená na nemocenskom poistení a na dôchodkovom zabezpečení podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2003.

§ 243

Zamestnanec podľa § 5 ods. 1 písm. h) je doktorand v dennej forme doktorandského štúdia, ktorý študuje podľa predpisov platných do 31. marca 2002.[97])

§ 244
Pracovný úraz a choroba z povolania

Pracovný úraz a choroba z povolania uznané podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2003 sa

považujú od 1. júla 2003 za pracovný úraz a chorobu z povolania podľa tohto zákona.

Obdobie nemocenského poistenia

§ 245

Do obdobia 270 dní nemocenského poistenia na vznik nároku na nemocenské dobrovoľne nemocensky poistenej osoby a na vznik nároku na materské sa započítava aj obdobie účasti na nemocenskom poistení získané podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2003.

§ 246

(1) Nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona nie je dieťa, ktoré sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom na vysokej škole podľa predpisov platných do 31. marca 2002, ak už skončilo vysokoškolské štúdium a bol mu priznaný akademický titul podľa týchto predpisov.

(2) Sústavná príprava na povolanie podľa tohto zákona je aj štúdium študenta na vysokej škole podľa osobitného predpisu.[97])

(3) Sústavná príprava na povolanie študenta, ktorý študuje na vysokej škole podľa odseku 2, sa začína odo dňa zápisu na vysokú školu.

(4) Sústavná príprava na povolanie študenta, ktorý študuje na vysokej škole podľa odseku 2, sa končí vykonaním štátnej skúšky a priznaním akademického titulu najneskôr koncom školského roka, v ktorom malo byť toto štúdium skončené podľa predpisov platných do 31. marca 2002, vylúčením zo štúdia alebo zanechaním štúdia podľa predpisov platných do 31. marca 2002.

§ 247
Obdobie dôchodkového poistenia a výška osobného mzdového bodu za náhradnú dobu

(1) Za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. júlom 2003 podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2003.

(2) Za obdobie dôchodkového poistenia sa nepovažuje obdobie dôchodkového poistenia fyzickej osoby uvedenej v § 16 ods. 1 písm. c) získané pred 1. júlom 2003 a obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané pred 1. júlom 2003, ak tieto obdobia boli

a) získané v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa predpisov účinných do 30. júna 2003,

b) získané v rozsahu zakladajúcom nárok na starobný dôchodok zo zamestnania I. alebo II. kategórie funkcií podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2003,

c) zhodnotené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok, vdovský výsluhový dôchodok, vdovecký výsluhový dôchodok a sirotský výsluhový dôchodok podľa predpisov účinných do 30. júna 2003,

d) zhodnotené na nárok na invalidný dôchodok, čiastočný invalidný dôchodok, vdovský dôchodok a sirotský dôchodok priznané zo zamestnania I. alebo II. kategórie funkcií podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2003.

(3) Za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie v cudzine získané po 30. apríli 1990, ak bolo za toto obdobie zaplatené poistné v sume určenej podľa predpisov účinných v čase doplatenia poistného. Toto obdobie sa hodnotí najskôr odo dňa zaplatenia poistného.

(4) Za náhradnú dobu získanú podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2003 patrí osobný

mzdový bod vo výške 0,3; § 67 ods. 2 druhá veta platí rovnako.

(5) Za náhradnú dobu získanú podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2003, po ktorú sa rodič staral o dieťa do šiestich rokov veku alebo o dlhodobo ťažko zdravotne postihnuté maloleté dieťa, ktoré vyžaduje mimoriadnu starostlivosť alebo osobitne náročnú mimoriadnu starostlivosť, ak nebolo umiestnené v zariadení pre takéto deti s celoročným alebo týždenným pobytom, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,5; § 67 ods. 2 druhá veta platí rovnako.

§ 248
Osobný vymeriavací základ

Osobný vymeriavací základ v období pred 1. januárom 1993 je úhrn hrubých zárobkov za príslušný kalendárny rok, ktoré podliehali dani zo mzdy bez odpočítania tejto dane.

§ 249
Výchova dieťaťa na určenie dôchodkového veku žien v období od 1. júla 2003 do 31. decembra 2019

Poistenkyni, ktorá v období od 1. júla 2003 do 31. decembra 2019 dovŕši dôchodkový vek podľa § 70 ods. 3 až 8, sa výchova dieťaťa posudzuje podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2003.

Nároky na dávky vzniknuté pred 1. júlom 2003

§ 250

V konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu a o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, ktoré vznikli pred 1. júlom 2003, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky alebo náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania za obdobie pred 1. júlom 2003, aj keď o uvedenej dávke alebo náhrade škody už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 30. júna 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

§ 251

(1) Dávky nemocenského poistenia, dávky dôchodkového zabezpečenia a plnenia vyplývajúce z nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania priznané podľa predpisov účinných pred 1. júlom 2003 sa považujú po 30. júni 2003 za dávky podľa tohto zákona, a to v sume, v akej patrili pred 1. júlom 2003; ak nárok na výplatu týchto dávok a plnení trval k 30. júnu 2003, dávky sa vyplácajú aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 30. júna 2003, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Kde sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch vydaných pred 1. júlom 2003 používa formulácia

a) „podpora pri ošetrovaní člena rodiny", rozumie sa tým „ošetrovné",

b) „peňažná pomoc v materstve", rozumie sa tým „materské",

c) „vyrovnávací príspevok v tehotenstve a materstve", rozumie sa tým „vyrovnávacia dávka",

d) „dávky nemocenského poistenia" s výnimkou kúpeľnej starostlivosti, rozumie sa tým „nemocenské dávky",

e) „dávka dôchodkového zabezpečenia" s výnimkou kúpeľnej starostlivosti, rozumie sa tým „dôchodková dávka",

f) „dôchodkové zabezpečenie", rozumie sa tým „dôchodkové poistenie",

g) „príspevok na poistenie v nezamestnanosti", rozumie sa tým „poistné na poistenie v nezamestnanosti".

§ 252

Suma starobného dôchodku a suma pomerného starobného dôchodku poistenca, ktorý splnil podmienky nároku na tento dôchodok pred 1. júlom 2003, je po vzniku nároku na starobný dôchodok alebo pomerný starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 30. júnu 2003 a nepoberal tento dôchodok alebo jeho časť, sa určí podľa tohto zákona. Táto suma nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 30. júna 2003, a to vrátane úpravy dôchodkov prislúchajúcej podľa osobitného predpisu.[98])

§ 253

(1) V konaniach o priznanie invalidného dôchodku a čiastočného invalidného dôchodku, ktoré neboli právoplatne skončené pred 1. júlom 2003, sa posudzujú podmienky nároku na tieto dôchodky podľa tohto zákona.

(2) Sociálna poisťovňa podľa tohto zákona preskúma najneskôr do 30. júna 2005 trvanie invalidity a čiastočnej invalidity na nárok na invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok, o ktorých bolo právoplatne rozhodnuté pred 1. júlom 2003, ak nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok trvá aj po 30. júni 2003.

§ 254

(1) Poistencovi, ktorému pred 1. júlom 2003 zanikol nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku pre nesplnenie poklesu zárobku, rozhodne sa o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku na jeho žiadosť najskôr od 1. júla 2004. Rozhodujúce obdobie na zistenie poklesu zárobku je obdobie od 1. januára 2003 do 31. decembra 2003.

(2) Poistencovi, ktorý má podľa predpisov účinných do 30. júna 2003 nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku aj po 30. júni 2003 a v roku 2002 sa čiastočný invalidný dôchodok vyplácal šesť mesiacov alebo menej ako šesť mesiacov, nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku trvá do 30. júna 2004.

(3) Rozhodujúce obdobie, za ktoré sa poistencovi uvedenému v odseku 2 zisťuje pokles zárobku k 1. júlu 2004, je obdobie od 1. januára 2003 do 31. decembra 2003.

(4) Priemerný porovnateľný osobný mzdový bod je podiel súčtu porovnateľných osobných mzdových bodov za kalendárne roky rozhodujúceho obdobia uvedeného v odseku 6 a počtu zárobkovo najlepších kalendárnych rokov, z ktorých sa zisťoval priemerný mesačný zárobok na určenie sumy čiastočného invalidného dôchodku.

(5) Porovnateľný osobný mzdový bod za každý kalendárny rok rozhodujúceho obdobia uvedeného v odseku 6 sa určí ako podiel príjmu zo zárobkovej činnosti uvedeného v § 80 ods. 8 a všeobecného vymeriavacieho základu.

(6) Rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného porovnateľného osobného mzdového bodu poberateľa čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných do 30. júna 2003 je rozhodujúce obdobie, z ktorého sa zisťovalo päť zárobkovo najlepších kalendárnych rokov na určenie priemerného mesačného zárobku.

§ 255

(1) Vdove, ktorá má podľa predpisov účinných do 30. júna 2003 nárok na vdovský dôchodok aj po 30. júni 2003, vypláca sa vdovský dôchodok aj po tomto dni, ak spĺňa podmienky nároku na vdovský dôchodok podľa predpisov účinných do 30. júna 2003.

(2) Ak vdova spĺňa po 30. júni 2003 podmienky nároku na vdovský dôchodok a tento dôchodok sa k 1. júlu 2003 nevypláca z dôvodu súbehu s príjmom zo zárobkovej činnosti alebo z tohto dôvodu sa vypláca v nižšej sume, vdovský dôchodok sa od splátky dôchodku splatnej po 30. júni 2003 na základe žiadosti upraví na sumu, v akej by sa vyplácal k 30. júnu 2003 bez obmedzenia z dôvodu súbehu s príjmom zo zárobkovej činnosti.

§ 256

Ak nárok na sirotský dôchodok priznaný podľa predpisov účinných do 30. júna 2003 zanikol pred 1. júlom 2003 alebo po 30. júni 2003, nárok na sirotský dôchodok vznikne znova, ak sú splnené podmienky nároku na tento dôchodok podľa tohto zákona. Nárok na sirotský dôchodok vznikne najskôr od 1. júla 2003 a jeho suma sa určí podľa tohto zákona.

§ 257

(1) Dôchodok za výsluhu rokov priznaný do 30. júna 2003 sa považuje po tomto dni za čiastočný invalidný dôchodok, a to v sume, v akej patril do 30. júna 2003, bez obmedzenia z dôvodu súbehu s príjmom zo zárobkovej činnosti.

(2) Poberateľovi čiastočného invalidného dôchodku podľa odseku 1 sa splnenie podmienky čiastočnej invalidity neskúma; pokles zárobku na nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku sa zisťuje od 1. júla 2004.

§ 258

Dôchodok manželky, ktorý sa vypláca k 30. júnu 2003, vypláca sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 30. júna 2003, a to v sume, v akej patril do 30. júna 2003.

§ 259

Sociálny dôchodok, ktorý sa vypláca k 30. júnu 2003, vypláca sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 30. júna 2003, a to v sume, v akej patril do 30. júna 2003.

§ 260

(1) Ak bol starobný dôchodok, invalidný dôchodok, vdovský dôchodok, vdovecký dôchodok alebo sirotský dôchodok obojstranne osirelého dieťaťa upravený do 30. júna 2003 z dôvodu jediného zdroja príjmu poberateľa dôchodku, tento dôchodok sa vypláca po 30. júni 2003 za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 30. júna 2003, a to v sume, v akej patril k 30. júnu 2003. Zvýšenie dôchodku podľa § 91 patrí k sume dôchodku pred jeho úpravou z dôvodu jediného zdroja príjmu.

(2) Ak bol starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok upravený do 30. júna 2003 z dôvodu jediného zdroja príjmu poberateľa dôchodku a jeho rodinného príslušníka, tento dôchodok sa vypláca po 30. júni 2003 za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 30. júna 2003, a to v sume, v akej patril k 30. júnu 2003. Zvýšenie dôchodku podľa § 91 patrí k sume dôchodku pred jeho úpravou z dôvodu jediného zdroja príjmu.

§ 261

Zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť priznané podľa predpisov účinných do 31. decembra 2000 sa od 1. júla 2003 vypláca za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2000.

Nároky na dôchodkové dávky vzniknuté po 30. júni 2003

§ 262

Suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku a čiastočného invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok v období od 1. júla 2003 do 30. júna 2006, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 30. júna 2003, a to vrátane úpravy dôchodku patriacej podľa osobitného predpisu.[98]) To platí aj vtedy, ak sa suma dôchodkov uvedených v prvej vete určuje na účely určenia sumy vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku.

§ 263

(1) Nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

(2) Suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku a čiastočného invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 30. júna 2003, a to vrátane úpravy dôchodku patriacej podľa osobitného predpisu.[98]) To platí aj vtedy, ak sa suma dôchodkov uvedených v prvej vete určuje na účely určenia sumy vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku.

§ 264

Dávky nemocenského poistenia, dávky dôchodkového zabezpečenia a plnenia vyplývajúce z nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, ktoré sa vyplácali k 30. júnu 2003 a nárok na ich výplatu trvá aj po tomto dni, sa vyplácajú spôsobom ustanoveným predpismi účinnými do 30. júna 2003.

§ 265

Ak povinnosť platiť poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové zabezpečenie, poistné na poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze alebo pri chorobe z povolania a povinnosť platiť príspevok na poistenie v nezamestnanosti a príspevok do garančného fondu vznikla pred 1. júlom 2003 a táto povinnosť nebola do 30. júna 2003 splnená, pri ich platení a vymáhaní sa po 30. júni 2003 postupuje podľa predpisov účinných do 30. júna 2003.

§ 266

(1) V období do 31. decembra 2006 zamestnávateľ platí poistné na úrazové poistenie vo výške 0,8 % z vymeriavacieho základu ustanoveného v § 138 ods. 8 a 16.

(2) V období do 31. decembra 2006 sa prirážka podľa § 135 neukladá a zľava podľa § 135 neposkytuje.

(3) Zaradenie jednotlivých skupín ekonomických činností podľa odvetvovej klasifikácie

ekonomických činností do desiatich nebezpečnostných tried diferencovaných sadzieb poistného na úrazové poistenie vykoná prvýkrát Sociálna poisťovňa v roku 2006 s účinnosťou od 1. januára 2007 podľa priemerného porovnateľného bezpečnostného rizika zisteného za jednotlivé skupiny ekonomických činností na základe štatistických údajov Sociálnej poisťovne získaných z výkonu úrazového poistenia za roky 2003 až 2005.

§ 267

(1) Zostatok finančných prostriedkov základného fondu zodpovednosti za škodu k 30. júnu 2003 je s účinnosťou od 1. júla 2003 príjmom základného fondu úrazového poistenia.

(2) Sumy na dlžnom poistnom z poistenia zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania vzniknuté pred 1. júlom 2003, ktoré boli zaplatené alebo vymožené po 30. júni 2003, sú príjmom základného fondu úrazového poistenia.

§ 268

Zostatok finančných prostriedkov rezervného fondu k 30. júnu 2003 sa s účinnosťou od 1. júla 2003 prevedie do rezervného fondu nemocenského poistenia vo výške 17 % tohto zostatku a do rezervného fondu dôchodkového poistenia vo výške 83 % tohto zostatku.

§ 269

(1) Štát poskytuje finančné prostriedky na osobitný účet Sociálnej poisťovne na úhradu nákladov na

a) dôchodok manželky,

b) sociálny dôchodok,

c) zvýšenie dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu,

d) zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť,

e) zvýšenie dôchodku z dôvodu účasti v odboji a rehabilitácie,

f) kúpeľnú starostlivosť vrátane zdravotných výkonov predchádzajúcich vystaveniu návrhu na kúpeľnú starostlivosť a na vystavenie návrhu na kúpeľnú starostlivosť,

g) odškodnenie pracovných úrazov a chorôb z povolania zamestnancov zrušených zamestnávateľov, ktorých zakladateľom bol štát alebo Fond národného majetku Slovenskej republiky,

h) plnenia vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania vzniknuté pred 1. aprílom 2002 u zamestnávateľa, ktorý mal podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu,

i) úrazové dávky poskytované osobám uvedeným v § 18 ods. 2 a 3.

(2) Finančné prostriedky na dávky uvedené v odseku 1 sa poukazujú prostredníctvom rozpočtových výdavkov kapitoly štátneho rozpočtu ministerstva.

§ 270

(1) Sociálna poisťovňa podľa tohto zákona je Sociálna poisťovňa zriadená podľa právneho predpisu účinného do 30. júna 2003.

(2) Od účinnosti tohto zákona funkciu generálneho riaditeľa vykonáva riaditeľ Sociálnej poisťovne, ktorý túto funkciu vykonával do 30. júna 2003; funkciu správnej rady vykonáva správna rada Sociálnej poisťovne, ktorá túto funkciu vykonávala do 30. júna 2003 a funkciu

dozornej rady vykonáva dozorná rada Sociálnej poisťovne, ktorá túto funkciu vykonávala do 30. júna 2003.

(3) Do dĺžky funkčného obdobia generálneho riaditeľa a do dĺžky funkčného obdobia správnej rady a dozornej rady podľa tohto zákona sa započítava aj obdobie výkonu funkcie riaditeľa Sociálnej poisťovne a obdobie výkonu činnosti správnej rady Sociálnej poisťovne a dozornej rady Sociálnej poisťovne pred 1. júlom 2003.

§ 271

(1) Sociálna poisťovňa je povinná prevziať výkon nemocenského poistenia od zamestnávateľa najneskôr do 31. decembra 2004 s výnimkou zamestnávateľa policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby.

(2) Do prevzatia výkonu nemocenského poistenia Sociálnou poisťovňou podľa odseku 1 o nemocenských dávkach podľa tohto zákona rozhodujú a vyplácajú ich zamestnávatelia, ktorí boli príslušní na ich výplatu do 30. júna 2003.

(3) Zamestnávateľ, ktorý do 30. júna 2003 vykonával nemocenské poistenie, je povinný vykazovať miestne príslušnej pobočke poistné na nemocenské poistenie za príslušný kalendárny mesiac spolu s vyplatenými nemocenskými dávkami do dňa prevzatia výkonu nemocenského poistenia od zamestnávateľov.

§ 272

V konaniach o prechode z dočasnej pracovnej neschopnosti do invalidity alebo čiastočnej invalidity, ktoré neboli právoplatne skončené pred 1. júlom 2003, sa postupuje podľa právneho predpisu účinného do 30. júna 2003.

§ 273

V konaniach o odstránení tvrdostí, ktoré sa vyskytli pri vykonávaní nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia a ktoré neboli právoplatne skončené pred 1. júlom 2003, sa postupuje podľa predpisov účinných do 30. júna 2003.

§ 274

(1) Sociálna poisťovňa od 1. júla 2003 preberá od zamestnávateľa výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania, ktoré vznikli pred 26. novembrom 1993; to platí aj na nároky vzniknuté pred 1. aprílom 2002 u zamestnávateľa, ktorý mal podľa osobitného predpisu postavenie štátneho orgánu vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania.

(2) Nároky na výplatu plnení uvedených v odseku 1 sa posudzujú podľa predpisov účinných do 30. júna 2003. Ak nárok na výplatu týchto plnení trvá aj po 30. júni 2003, poskytujú sa v sume v akej patrili do 30. júna 2003. Náhrada za stratu na dôchodku sa považuje za úrazovú rentu a na jej zvyšovanie platí § 91 primerane. Náhrada za stratu na zárobku po skončení dočasnej pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity a náhrada nákladov na výživu pozostalých sa zvyšujú od 1. júla príslušného kalendárneho roka o percento medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky vykázané štatistickým úradom. Percento medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky sa ustanoví opatrením, ktoré vydá ministerstvo a vyhlási jeho úplné znenie zverejnením v Zbierke zákonov.

(3) Zamestnávateľ ku dňu účinnosti tohto zákona odovzdá Sociálnej poisťovni evidenciu ním vyplácaných plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a chorobe

z povolania.

§ 275

Zamestnávateľ je povinný viesť evidenčné listy dôchodkového zabezpečenia do 31. decembra 2023 podľa predpisov účinných do 30. júna 2003.

§ 276

(1) S účinnosťou od 1. júla 2003 Sociálna poisťovňa preberá od Národného úradu práce výber, kontrolu a vymáhanie príspevku na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu za obdobie pred 1. júlom 2003.

(2) Práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov zamestnancov Národného úradu práce zabezpečujúcich k 30. júnu 2003 činnosti spojené s výberom, kontrolou a vymáhaním príspevku na poistenie v nezamestnanosti a príspevku do garančného fondu prechádzajú s účinnosťou od 1. júla 2003 z Národného úradu práce na Sociálnu poisťovňu v rozsahu určenom dohodou uzatvorenou medzi Sociálnou poisťovňou a Národným úradom práce.

§ 277
Použitie príjmov Fondu národného majetku Slovenskej republiky

Príjmy Fondu národného majetku Slovenskej republiky z výnosu predaja 49 %-ného podielu v spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s., Bratislava, ktoré sa získajú z jej privatizácie, vo výške výnosu z predaja 25 %-ného podielu a úroky plynúce z týchto príjmov možno použiť len na zavedenie kapitalizačného piliera dôchodkového poistenia, ktorý upraví osobitný zákon.

ÔSMA ČASŤ

§ 278
Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. zákon č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení zákona č. 16/1959 Zb., zákona č. 58/1964 Zb., zákona č. 65/1965 Zb., zákona č. 87/1968 Zb., zákona č. 88/1968 Zb., zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 8/1982 Zb., zákona č. 73/1982 Zb., zákona č. 148/1983 Zb., zákona č. 109/1984 Zb., zákona č. 51/1987 Zb., zákona č. 110/1990 Zb., zákona č. 180/1990 Zb., zákona č. 134/1991 Zb., zákona č. 306/1991 Zb., zákona č. 235/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 7/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 376/1996 Z. z., zákona č. 154/1997 Z. z., zákona č. 132/1998 Z. z., zákona č. 235/1998 Z. z. a zákona č. 238/1998 Z. z.,
2. zákon č. 88/1968 Zb. o predĺžení materskej dovolenky, o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti z nemocenského poistenia v znení nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 98/1971 Zb., zákona č. 99/1972 Zb., zákona č. 73/1982 Zb., zákona č. 57/1984 Zb., zákona č. 109/1984 Zb., nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 112/1984 Zb., zákona č. 51/1987 Zb., zákona č. 103/1988 Zb., zákona č. 180/1990 Zb., zákona č. 134/1991 Zb., zákona č. 306/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 195/1992 Zb., zákona č. 235/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 14/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1995 Z. z., zákona č. 154/1997 Z. z., zákona č. 132/1998 Z. z. a zákona č. 235/1998 Z. z.,

3. zákon č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 76/1979 Zb., zákona č. 150/1979 Zb., zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 7/1982 Zb., zákona č. 73/1982 Zb., zákona č. 116/1982 Zb., zákona č. 56/1984 Zb., zákona č. 108/1984 Zb., zákona č. 56/1987 Zb., zákona č. 1/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z.,
4. zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 110/1990 Zb., zákona č. 180/1990 Zb., zákona č. 1/1991 Zb., zákona č. 46/1991 Zb., zákona č. 246/1991 Zb., zákona č. 306/1991 Zb., zákona č. 578/1991 Zb., zákona č. 116/1992 Zb., zákona č. 235/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 7/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 14/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 59/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 97/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 240/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 285/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 39/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 71/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 195/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 365/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 78/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 135/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 137/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 110/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 376/1996 Z. z., zákona č. 154/1997 Z. z., zákona č. 278/1997 Z. z., zákona č. 376/1997 Z. z., zákona č. 132/1998 Z. z., zákona č. 195/1998 Z. z., zákona č. 235/1998 Z. z., zákona č. 236/1998 Z. z., zákona č. 238/1998 Z. z., zákona č. 107/1999 Z. z., zákona č. 300/1999 Z. z., zákona č. 344/1999 Z. z., zákona č. 355/1999 Z. z., zákona č. 233/2000 Z. z., zákona č. 446/2000 Z. z., zákona č. 242/2001 Z. z., zákona č. 385/2001 Z. z. a zákona č. 306/2002 Z. z.,
5. zákon Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 195/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 240/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 301/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z., zákona č. 195/1998 Z. z., zákona č. 235/1998 Z. z., zákona č. 236/1998 Z. z., zákona č. 238/1998 Z. z., zákona č. 155/1999 Z. z., zákona č. 300/1999 Z. z. a zákona č. 450/2000 Z. z.,
6. zákon č. 46/1991 Zb. o zvyšovaní dôchodkov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 97/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 285/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 195/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 374/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 135/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 110/1996 Z. z., zákona č. 154/1997 Z. z., zákona č. 132/1998 Z. z., zákona č. 107/1999 Z. z., zákona č. 233/2000 Z. z., zákona č. 385/2001 Z. z. a zákona č. 306/2002 Z. z.,
7. zákon č. 246/1991 Zb. o druhom zvýšení dôchodkov v roku 1991,
8. zákon č. 297/1991 Zb. o úprave náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania,
9. zákon č. 116/1992 Zb. o zvýšení dôchodkov v roku 1992,
10. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 97/1993 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 1993,
11. § 9 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení zákona č. 175/2002 Z. z.,
12. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 285/1993 Z. z. o druhom zvýšení dôchodkov v roku 1993,
13. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 320/1993 Z. z. o úprave náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania v znení zákona č. 231/2002 Z. z.,

14. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1994 Z. z. o úprave dôchodkov priznaných v roku 1994,
15. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 195/1994 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 1994 a o úprave dôchodkov priznaných v roku 1995,
16. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 374/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 58/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 304/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 376/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 386/1996 Z. z., zákona č. 354/1997 Z. z., zákona č. 366/1997 Z. z., zákona č. 235/1998 Z. z., zákona č. 236/1998 Z. z., zákona č. 238/1998 Z. z., zákona č. 56/1999 Z. z., zákona č. 300/1999 Z. z., zákona č. 345/1999 Z. z., zákona č. 232/2000 Z. z., zákona č. 233/2000 Z. z., zákona č. 243/2000 Z. z., zákona č. 245/2000 Z. z., zákona č. 467/2000 Z. z., zákona č. 242/2001 Z. z., zákona č. 385/2001 Z. z., zákona č. 505/2001 Z. z. a zákona č. 291/2002 Z. z.,
17. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 135/1995 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 1995, o úprave dôchodkov priznaných v roku 1996 a o zmene niektorých predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia,
18. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 110/1996 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 1996 a o zmene niektorých zákonov,
19. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 376/1996 Z. z. o úprave dôchodkov priznaných v roku 1997 a o zmene niektorých predpisov,
20. zákon č. 154/1997 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 1997 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia,
21. zákon č. 357/1997 Z. z. o úprave dôchodkov priznaných v roku 1998,
22. zákon č. 132/1998 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 1998, o úprave dôchodkov v roku 1999 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia v znení zákona č. 107/1999 Z. z.,
23. zákon č. 107/1999 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 1999, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2000 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia,
24. zákon č. 233/2000 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2000, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2001 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia,
25. zákon č. 385/2001 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2001, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2002 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia,
26. zákon č. 306/2002 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2002, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia,
27. § 35 ods. 3, § 195 ods. 5, v § 198 ods. 1 písmená a) až c), § 199 až 213, § 214 ods. 4, § 217 ods. 3, § 219 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce,
28. nariadenie vlády Československej socialistickej republiky č. 138/1976 Zb. o úprave niektorých náhrad za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania,
29. nariadenie vlády Československej socialistickej republiky č. 60/1982 Zb. o úprave niektorých náhrad za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania,
30. nariadenie vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky č. 231/1990 Zb. o zvýšení vyplácaných dôchodkov a hraníc nízkych dôchodkov, ktoré sú jediným zdrojom príjmu,
31. vyhláška Ministerstva zdravotníctva, Ústrednej rady odborov a Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 76/1957 Ú. v. o prechode z pracovnej neschopnosti do invalidity (čiastočnej invalidity) v znení vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 268/1990 Zb.,
32. vyhláška predsedu vlády č. 91/1958 Zb., ktorou sa uverejňuje opatrenie Ústrednej rady odborov o organizácii a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov v znení vyhlášky

č. 191/1960 Zb., vyhlášky č. 6/1967 Zb., vyhlášky č. 178/1968 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 123/1990 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 262/1990 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z.,

33. vyhláška Ústrednej rady odborov a Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 141/1958 Ú. l. o nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení odsúdených v znení zákona č. 16/1959 Zb., vyhlášky Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 102/1964 Zb., vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 143/1965 Zb., vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 95/1968 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 155/1983 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 263/1990 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1995 Z. z.,

34. vyhláška Ústrednej rady odborov č. 143/1965 Zb. o poskytovaní peňažných dávok v nemocenskom poistení v znení vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 95/1968 Zb., vyhlášky č. 178/1968 Zb., vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 113/1975 Zb., vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 165/1979 Zb., vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 79/1982 Zb., vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 154/1983 Zb., vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 80/1984 Zb., vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 134/1984 Zb., vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 239/1988 Zb. a vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 263/1990 Zb.,

35. vyhláška Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 182/1968 Zb. o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti uchádzačom o zamestnanie v znení vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 132/1984 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 58/1987 Zb., vyhlášky Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 50/1991 Zb., zákona č. 306/1991 Zb. a zákona Slovenskej národnej rady č. 195/1992 Zb.,

36. vyhláška Ústrednej rady odborov č. 165/1979 Zb. o nemocenskom poistení niektorých pracovníkov a o poskytovaní dávok nemocenského poistenia občanom v osobitných prípadoch v znení vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 155/1983 Zb., vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 79/1984 Zb., vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 135/1984 Zb., vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 59/1987 Zb., vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 148/1988 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 123/1990 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 263/1990 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 501/1990 Zb. a zákona č. 306/1991 Zb.,

37. vyhláška Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 123/1990 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 260/1990 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 313/1990 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 501/1990 Zb., zákona č. 1/1991 Zb., zákona č. 306/1991 Zb., zákona č. 578/1991 Zb., vyhlášky Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 111/1992 Zb., zákona č. 235/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 7/1993 Z. z., vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 250/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 365/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 137/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 197/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1995 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z.,

38. vyhláška Ministerstva zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky č. 151/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení v znení vyhlášky Ministerstva zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 145/1990 Zb., vyhlášky Ministerstva zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 273/1990 Zb., vyhlášky Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 319/1990 Zb., vyhlášky Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 353/1990 Zb., vyhlášky Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 590/1990 Zb., vyhlášky Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 259/1992 Zb., zákona č. 195/1998 Z. z., zákona č. 235/1998 Z. z., zákona č. 265/1998 Z. z. a zákona č. 300/1999 Z. z.,

39. vyhláška Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 356/1991 Zb. o kontrole dodržiavania liečebného režimu,
40. vyhláška Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 106/1992 Zb. o spôsobe kontroly posudzovania spôsobilosti na prácu,
41. vyhláška Ministerstva práce a sociálnych vecí Slovenskej republiky č. 446/1992 Zb. o predpoklade osobitnej odbornej spôsobilosti v správe sociálneho zabezpečenia,
42. vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 290/1994 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o sociálnom zabezpečení,
43. opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 132/1995 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška percenta a obdobie, za ktoré sa bude upravovať náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania,
44. opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 151/1996 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška percenta a obdobie, za ktoré sa bude upravovať náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania,
45. opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 98/1997 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška percenta a obdobie, za ktoré sa bude upravovať náhrada za stratu na zárobku po skončení dočasnej pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania,
46. opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 120/1998 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška percenta a obdobie, za ktoré sa bude upravovať náhrada za stratu na zárobku po skončení dočasnej pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania,
47. opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 125/1999 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška percenta a obdobie, za ktoré sa bude upravovať náhrada za stratu na zárobku po skončení dočasnej pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania,
48. opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 194/2000 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška percenta a obdobie, za ktoré sa bude upravovať náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania,
49. opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 235/2001 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška percenta a obdobie, za ktoré sa bude upravovať náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania a náhrada nákladov na výživu pozostalých, ak zamestnanec následkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania zomrel.

§ 279
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2003 okrem § 122 ods. 4, ktorý nadobúda účinnosť nadobudnutím platnosti zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky do Európskej únie, a § 277, ktorý nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha č. 1
k zákonu č. 413/2002 Z. z.

ZOZNAM CHORÔB Z POVOLANIA

Číslo	Choroba z povolania	Podmienky vzniku
1.	Choroba z olova alebo z jeho zlúčenín	K číslam 1 - 18:Pri výrobe, spracovaní, používaní, doprave uvedených látok alebo ak sa tieto látky v uvedených prípadoch vyskytujú ako vedľajšie produkty, medziprodukty alebo odpadové látky.
2.	Choroba z fosforu alebo z jeho zlúčenín	
3.	Choroba z fluóru alebo z jeho zlúčenín	
4.	Choroba z ortuti alebo z jej zlúčenín	
5.	Choroba z arzénu alebo z jeho zlúčenín	
6.	Choroba z mangánu alebo z jeho zlúčenín	
7.	Choroba z kadmia alebo z jeho zlúčenín	
8.	Choroba z vanádia alebo z jeho zlúčenín	
9.	Choroba z chrómu alebo z jeho zlúčenín	
10.	Choroba zo sírouhlíka	
11.	Choroba zo sírovodíka	
12.	Choroba z oxidu uhoľnatého	
13.	Choroba z kyanovodíka alebo z kyanidov	
14.	Choroba z benzénu alebo z jeho homológov	
15.	Choroba z nitrozlúčenín a z aminozlúčenín benzénu alebo jeho homológov	
16.	Choroba z halogenizovaných uhľovodíkov	
17.	Choroba z esterov kyseliny dusičnej	
18.	Choroba z bojových látok alebo z chemických látok s rovnakým účinkom, aký majú bojové látky	
19.	Choroba z ionizujúceho žiarenia a zo žiarenia s obdobným účinkom	K číslam 19 - 20:Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu.
20.	Choroba z elektromagnetického žiarenia vrátane lasera	
21.	Rakovina kože	Pri výrobe, spracovaní, používaní, doprave škodlivín vyvolávajúcich rakovinu kože.
22.	Kožné choroby okrem rakoviny kože a prenosné kožné choroby	Pri vystavení sa vplyvu chemickým, fyzikálnym (okrem ionizujúceho žiarenia) a biologickým škodlivinám v pracovnom prostredí a pri práci vyvolávajúcej profesionálne dermatózy.
23.	Rakovina pľúc z rádioaktívnych látok	Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu.
24.	Infekčné choroby a parazitárne choroby okrem tropických infekčných chorôb a parazitárnych chorôb a chorôb prenosných zo zvierat na ľudí	Pri vyšetrovaní a opatrovaní osôb, tam, kde je preukázateľný styk s týmito chorobami alebo s infekčným materiálom ako súčasť plnenia pracovných úloh alebo činností.
25.	Tropické prenosné a parazitárne choroby	Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu.
26.	Choroby prenosné zo zvierat na ľudí buď priamo, alebo prostredníctvom prenášačov	Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu vrátane nakladania, vykladania a dopravy takýchto zvierat.
27.	Choroba vyvolaná prácou v hyperbarických alebo hypobarických podmienkach	Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu.
28.	Choroba z vibrácií - ochorenie kostí, kĺbov, svalov, ciev a nervov končatín spôsobené vibráciou	Pri kontakte so zdrojmi vibrácií.
29.	Choroba z dlhodobého, nadmerného a jednostranného zaťaženia končatín - ochorenie kostí, kĺbov, šliach a nervov končatín	Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu.
30.	Choroba lakťového nervu z mechanických vplyvov	Pri nútenej polohe horných končatín.
31.	Choroba dolných dýchacích ciest a pľúc spôsobená hliníkovým prachom z hliníkových zliatin (zaprášenie pľúc hliníkom - fibróza pľúc)	Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu.
32.	Choroba z berýlia a z jeho zlúčenín	Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu.

33.	Choroba zaprášenia pľúc prachom obsahujúcim oxid kremičitý (silikóza, silikotuberkulóza) vrátane (uhľokopskej) pneumokoniózy:	Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu.
	a) s typickými rtg znakmi s prihliadnutím na dynamiku choroby,	
	b) v spojení s aktívnou tuberkulózou	
34.	Choroba zaprášenia pľúc azbestovým prachom (azbestóza):	Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu.
	a) s typickými rtg znakmi,	
	b) v spojení s pľúcnou rakovinou	
35.	Choroba pri výrobe tvrdokovov	Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu.
36.	Choroba dolných dýchacích ciest a pľúc z Thomasovej múčky	Pri práci s Thomasovou múčkou.
37.	Bronchiálna astma (záduch)	Pri preukázaní činností s látkami s alergizujúcim účinkom a pri pôsobení senzibilizujúcich a dráždivých činiteľov.
38.	Porucha sluchu z hluku, pri ktorej dosahuje strata sluchu podľa Fowlera pri poškodených mladších ako 30 rokov najmenej 40 %. Pri poškodených nad 30 rokov sa uvedená hranica každé dva roky zvyšuje o 1 % až do dosiahnutia 50 rokov veku poškodeného, odkedy už musí prevyšovať strata sluchu 50 %	Pri vystavení nadmernému hluku.
39.	Sivý zákal	Pri vystavení nadmernému pôsobeniu krátkovlnných tepelných lúčov.
40.	Nystagmus	V baniach pri mínerských prácach.
41.	Rozdutie pľúc fúkačov skla a hudobníkov na dychové nástroje	Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu.
42.	a) Ťažká hyperkmetická dysfónia, uzlíky na hlasivkách alebo ťažká nedomykavosť hlasiviek, ktoré znemožňujú výkon povolania kladúceho zvýšené nároky na hlas	Pri vystavení zvýšenej hlasovej námahe, najmä v divadlách, školách, profesionálnych hlasových telesách, profesionálnych kultúrnych podnikoch a zábavných podnikoch. Pri speve sólistu.
	b) Ťažká fonasténia	
43.	Bronchopulmonálne choroby spôsobené prachom z bavlny (byssinóza), ľanu, konopí alebo sisalu	Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu.
44.	Vonkajšie alergické alveolitídy a ich následky spôsobené vdychovaním organických prachov typu farmárske pľúca	Pri vystavení uvedenému nebezpečenstvu.
45.	Alergické choroby horných dýchacích ciest s dokázanou precitlivenosťou na alergény z pracovného prostredia poškodeného	Pri plnení pracovných úloh, činností s alergizujúcimi látkami a pri pôsobení senzibilizujúcich a dráždivých činiteľov, ktoré sú za také uznané.
46.	Nádorové choroby vznikajúce následkom práce s dokázanými chemickými karcinogénmi v pracovnom prostredí poškodeného a prejavujúce sa u neho v príslušných cieľových orgánoch, ktoré nie sú uvedené v tomto zozname	Pri vystavení riziku chemickej karcinogenity, a keď je karcinogén dokázaný v jeho pracovnom prostredí a je s prevažnou mierou pravdepodobnosti rozhodnutím Celoslovenskej komisie pre posudzovanie chorôb z povolania uznaný za hlavný príčinný faktor vzniku danej nádorovej choroby.
47.	Iné poškodenie zdravia z práce. Ide o poškodenie zdravia z práce, ktoré nie je ani pracovným úrazom, ani chorobou z povolania uvedenou v tomto zozname	Pri vykonávaní práce, ktorá je preukázateľne a v porovnateľnej miere s inými chorobami z povolania uvedenými v tomto zozname v príčinnej súvislosti so zisteným poškodením zdravia, a táto súvislosť je uznaná Celoslovenskou komisiou pre posudzovanie chorôb z povolania.

Príloha č. 2
k zákonu č. 413/2002 Z. z.

VŠEOBECNÉ VYMERIAVACIE ZÁKLADY V KALENDÁRNYCH ROKOCH PRED ROKOM 2002

Rok	Priemerná mesačná mzda v hospodárstve	Všeobecný vymeriavací základ
1 949	792	9 504
1 950	854	10 248
1 951	903	10 836
1 952	940	11 280
1 953	1 036	12 432
1 954	1 125	13 500
1 955	1 148	13 776
1 956	1 202	14 424
1 957	1 235	14 820
1 958	1 262	15 144
1 959	1 281	15 372
1 960	1 330	15 960
1 961	1 358	16 296
1 962	1 362	16 344
1 963	1 375	16 500
1 964	1 423	17 076
1 965	1 456	17 472
1 966	1 510	18 120
1 967	1 594	19 128
1 968	1 733	20 796
1 969	1 863	22 356
1 970	1 910	22 920
1 971	1 980	23 760
1 972	2 065	24 780
1 973	2 133	25 596
1 974	2 203	26 436
1 975	2 271	27 252
1 976	2 338	28 056
1 977	2 412	28 944
1 978	2 483	29 796
1 979	2 549	30 588
1 980	2 606	31 272
1 981	2 642	31 704
1 982	2 695	32 340
1 983	2 745	32 940
1 984	2 790	33 480
1 985	2 843	34 116
1 986	2 888	34 656
1 987	2 941	35 292
1 988	3 020	36 240
1 989	3 142	37 704
1 990	3 278	39 336
1 991	3 770	45 240
1 992	4 543	54 516
1 993	5 379	64 548
1 994	6 294	75 528
1 995	7 195	86 340

1 996	8 154	97 848
1 997	9 226	110 712
1 998	10 003	120 036
1 999	10 728	128 736
2 000	11 430	137 160
2 001	12 365	148 380

Príloha č. 3
k zákonu č. 413/2002 Z. z.

PERCENTUÁLNA MIERA POKLESU ZÁROBKOVEJ ČINNOSTI PODĽA DRUHU ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA ORGÁNOV A SYSTÉMOV

KAPITOLA I - INFEKČNÉ A PARAZITÁRNE CHOROBY

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Vírusové infekcie a bakteriálne choroby, zoonózy, protozoárne choroby, riketsiózy, helmintózy, mykózy a ich následky	
	a) ľahké formy s funkčným obmedzením ľahkého stupňa, so zníženou výkonnosťou organizmu	20 - 30
	b) stredne ťažké formy s postihnutím funkcie niektorých orgánov, systémov alebo formy chronické, pomaly progredujúce s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu	40 - 60
	c) stredne ťažké formy s postihnutím funkcie niektorých orgánov, systémov alebo formy chronické, pomaly progredujúce s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu	40 - 60
	Posudkové hľadisko:Ak infekčná choroba vyvolá dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, určí sa miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti podľa prevažujúceho funkčného postihnutia orgánu (systému) a vplyvu na celkovú výkonnosť organizmu.	
2.	Ochorenia vírusom získanej ľudskej imunodeficiencie (HIV)	
2.1.	AIDS s ťažšími alebo s občasnými klinickými príznakmi, so značným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu	20 - 40
2.2.	AIDS, úplne rozvinutý, s orgánovými komplikáciami a zlyhávaním imunity	70 - 80
	Posudkové hľadisko:HIV pozitivita bez klinickej symptomatológie nepredpokladá pokles schopnosti sústavnej zárobkovej činnosti. Sprievodné duševné prejavy sa posúdia psychologickým a psychiatrickým vyšetrením.	
3.	Tuberkulóza a iné mykobakteriózy	
3.1.	Tuberkulóza dýchacieho ústrojenstva	
	a) počas aktívneho štádia ochorenia s funkčným obmedzením stredného až ťažkého stupňa alebo s komplikáciami	50 - 80
	b) počas aktívneho štádia ochorenia, bez obmedzenia pľúcnych funkcií a výkonnosti organizmu	20 - 40
	c) tuberkulóza v inaktívnom štádiu, bez poruchy dýchacích funkcií	10
3.2.	Tuberkulóza iných orgánov a systémov	
	a) počas aktivity ochorenia s funkčným obmedzením stredného až ťažkého stupňa s komplikáciami	50 - 80
	b) počas aktivity ochorenia, bez funkčného obmedzenia	20 - 40
	c) tuberkulóza v inaktívnom štádiu, bez porúch dýchacích funkcií	10
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa stupňa aktivity ochorenia, obmedzenia pľúcnych funkcií a celkového stavu organizmu.	

KAPITOLA II - CHOROBY KRVI A KRVOTVORNÝCH ORGÁNOV

Všeobecné posudkové hľadisko:

Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti pre chorobu krvi a krvotvorných orgánov sa určí podľa závažnosti hematologických zmien, podľa porúch orgánových funkcií, pôsobenia na iné orgány a podľa vplyvu na celkový stav organizmu.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Strata sleziny (bez prítomnosti krvnej choroby)	10
2.	Chronická lymfatická leukémia (myeloidná)	
	a) s miernymi prejavmi, v remisii (bez výraznejších ťažkostí, bez celkových	10 - 20

	symptómov, bez hematologickej liečby, bez známok progresie)	
	b) so stredne ťažkými klinickými a laboratórnymi prejavmi s potrebou opakovanej hematologickej liečby, v remisii, znížená výkonnosť organizmu	25 - 40
	c) s ťažkými prejavmi	60 - 80
	veľké zväčšenie sleziny, znížená imunita, výrazne znížená výkonnosť organizmu, v sústavnej hematologickej liečbe opakovanými hospitalizáciami	
3.	Plazmocytóm (myelóm)	
	a) s miernymi prejavmi, v remisii bez výraznejších ťažkostí, bez celkových symptómov, bez hematologickej liečby, bez známok progresie	10 - 20
	b) so stredne ťažkými klinickými a laboratórnymi prejavmi, so zníženou výkonnosťou organizmu	25 - 40
	c) s ťažkými prejavmi, anémia pod 10 g/dl hemoglobínu, s typickými bolesťami, osteolýzou, poruchou funkcie obličiek a zníženou výkonnosťou organizmu	70 - 80
4.	Hodgkinov lymfóm (lymfogranulóm), primárne lokalizovaný non- Hodgkinov lymfóm	
	a) s ľahkými prejavmi, v remisii, s klinicky a laboratórne priaznivým nálezom, ľahké subjektívne ťažkosti	10 - 20
	b) so stredne ťažkými prejavmi, v remisii, s klinicky a laboratórne stacionárnym nálezom, s podstatným znížením výkonnosti organizmu	25 - 40
	c) s ťažkými klinickými a laboratórnymi prejavmi, rozsiahly, aktívny proces, v sústavnom liečení, s ťažkým vplyvom na celkový stav organizmu	70 - 80
	Posudkové hľadisko:Po skončení hematologického liečenia treba spravidla do dvoch rokov, po stabilizácii zdravotného stavu, výsledku liečby, určiť mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti.	
5.	Malígne lymfómy	
	a) akútne stavy	70 - 80
	b) v remisii, s dvojročnou stabilizáciou, so zníženou imunitou s miernymi klinickými prejavmi a zníženou výkonnosťou organizmu	35 - 50
6.	Myeloproliferačné ochorenia (napr. polycytémia, trombocytémia, myelofibróza)	
	a) ľahká forma s miernymi prejavmi, v dobrom celkovom stave	10 - 20
	b) v remisii, s dvojročnou stabilizáciou, so zníženou imunitou s miernymi klinickými prejavmi a zníženou výkonnosťou organizmu	20 - 40
	c) s ťažkými prejavmi, anémia pod 10 g/dl hemoglobínu, trombocytopénia pod 80 000/µl, zväčšenie sleziny, polycytémia	60 - 80
7.	Terapeutické odstránenie sleziny pre chorobu krvi	
	a) počas rekonvalescencie, do stabilizácie zdravotného stavu	50 - 70
	b) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po jednom roku)	15
8.	Akútna leukémia (lymfatická, myeloidná)	
	a) aktívne prejavy ochorenia	70 - 80
	b) v štádiu remisie, po dvojročnej stabilizácii zdravotného stavu, pri stacionárnom klinickom a laboratórnom náleze, so zníženou výkonnosťou organizmu	30 - 50
9.	Anémia (bez ohľadu na etiológiu)	
	a) s miernymi prejavmi (prejavujúce sa predčasnou unaviteľnosťou)	10
	b) so závažnými prejavmi (pod 10 g/dl hemoglobínu, opakované podávanie transfúzií, trvalá imunosupresívna liečba, podstatné zníženie výkonnosti organizmu)	25 - 40
10.	Panmyelopatia s ťažkou trombocytopéniou (trombocytopénia pod 20 000/µl, granulocytopénia pod 1 000/µl)	60 - 80
11.	Krvácavé stavy (bez ohľadu na etiológiu, podľa sklonu ku krvácaniu, obmedzenie výkonnosti organizmu)	
	a) forma so zriedkavým krvácaním, s ľahkým obmedzením výkonnosti organizmu	10 - 20
	b) s častým (niekoľkokrát ročne) typickým krvácaním, príp. komplikáciami a podstatným obmedzením výkonnosti organizmu	30 - 50
	c) ťažká forma, krvácanie už pri ľahkých úrazoch, s ťažkým postihnutím pohyblivosti a výkonnosti organizmu	50 - 70

KAPITOLA III - PORUCHY IMUNITY

ODDIEL A - IMUNODEFICITNÉ STAVY

Všeobecné posudkové hľadisko:

Imunologické poruchy sa musia dokázať imunologickým vyšetrením. Stupeň a rozsah komplikácií vzniknutých na základe zistenej poruchy musí mať posudkový význam na celkovú telesnú výkonnosť posudzovanej osoby.

Autoimunitný (laboratórny) syndróm sa posudkovo nehodnotí (prítomnosť jednej autoprotilátky alebo viacerých autoprotilátok v sére, disproporčné zmeny hodnôt imunoglobulínov, zvýšenie hodnôt cirkulujúcich imunukomplexov, zníženie percenta alebo absolútneho množstva lymfocytov tvoriacich E rozety, napr. pri dysgamaglobulinémii IV. typu, po prekonaných bakteriálnych a vírusových ochoreniach, pri chronických Epstein - Barrovej virózach, v relapse ochorenia).

Na určenie miery poklesu schopnosti zárobkovej činnosti nie je rozhodujúca etiológia poruchy, ale predovšetkým celkový stav a výkonnosť organizmu.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Deficity protilátkovej imunity s postihnutím funkcie lymfocytov B, s častým výskytom mikrobiálnych infekcií (sinusitíd, pneumónií, zápalov močových ciest, adnexitíd a pod.), so zníženou výkonnosťou organizmu	20 - 40
2.	Deficity imunity bunkového typu s defektom alebo znížením množstva T-lymfocytov a s výskytom plesňových a parazitárnych infekcií	20 - 40
3.	Deficity imunity fagocytárneho systému s nedostatkom alebo absenciou fagocytujúcich buniek alebo poruchou jednotlivých fáz fagocytózy, s reciduvujúcimi kožnými infekciami, pyogénnymi abscesmi, flegmonóznymi zápalmi a septickými stavmi	20 - 40
4.	Deficity imunity komplementového systému s absenciou, znížením alebo poruchou funkcie jednotlivých komplementových komponentov a podstatným poklesom celkovej výkonnosti organizmu	20 - 40
5.	Kombinované poruchy imunity sprevádzané dlhotrvajúcimi alebo recidivujúcimi infekčnými prejavmi s podstatným znížením celkovej výkonnosti organizmu	20 - 40
6.	Ťažké imunodeficitné stavy s rozsiahlymi a opakovanými alebo aktívnymi infekčnými komplikáciami vzdorujúcimi liečbe, s ťažkým obmedzením výkonnosti organizmu	70 - 80

ODDIEL B - HYPERIMÚNNE STAVY

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Systémové ochorenia spojivového tkaniva	
	a) poruchy ľahkého stupňa	10 - 20
	b) poruchy stredného stupňa	30 - 40
	c) poruchy ťažkého stupňa	60 - 80
	Posudkové hľadisko:Pri určení miery poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa vychádza z funkčného postihnutia organizmu, aktivity chorobného procesu, vplyvu na celkový stav organizmu a z prípadných ďalších komplikácií.	

ODDIEL C - CHRONICKÝ ÚNAVOVÝ SYNDRÓM (CFS)

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	a) ľahká forma, s miernym poklesom celkovej výkonnosti organizmu	10 - 15
	b) stredná forma so závažným poklesom celkovej výkonnosti organizmu	30 - 50
	c) ťažká forma so stratou zárobkovej schopnosti z hľadiska duševných a telesných schopností	70 - 90
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí pri klinicky dokázanom, pri CFS pozitivite všetkých hlavných kritérií, pozitivite aspoň šiestich vedľajších symptómov a aspoň troch fyzikálnych kritérií (podľa Holmesa).	

KAPITOLA IV - ENDOKRINNÉ CHOROBY, PORUCHY VÝŽIVY A PREMENY LÁTOK

Všeobecné posudkové zásady:

Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti pri poruchách látkovej výmeny a žliaz s vnútornou sekréciou závisí od dôsledkov týchto porúch. Odchýlky od normy v laboratórnych hodnotách nepodmieňujú pokles schopnosti zárobkovej činnosti.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Cukrovka	
	a) kompenzovateľná diétou alebo diétou a perorálnymi antidiabetikami, bez komplikácií	10 - 20
	b) kompenzovateľná inzulínom a diétou, bez komplikácií, s ohľadom na pracovné zaradenie	20 - 40
	c) ťažko kompenzovateľná inzulínom, s opakovanými stavmi kolísania hodnôt glykémie a diabetickými komplikáciami (chronické komplikácie cukrovky, angiopatia, neuropatia, diabetická noha)	50 - 80
2.	Dna	10 - 20
	Posudkové hľadisko:Percentuálna miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa prevažujúcich komplikácií z postihnutia kĺbov a orgánov.	
3.	Poruchy metabolizmu tukov	10 - 20
	Posudkové hľadisko:Percentuálna miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa prevažujúcich komplikácií z postihnutia orgánov alebo systémov.	
4.	Alimentárna obezita	
	a) mierna nadváha	5 - 10
	b) ťažká nadváha - so závažným poklesom výkonnosti organizmu, neovplyvniteľná liečbou a diétou (BMI nad 40, RW nad 200 %)	25 - 50
	c) ťažká nadváha s komplikáciami (ventilačnou poruchou a s postihnutím kardiovaskulárneho systému)	60 - 80
	Posudkové hľadisko:Obezita nepodmieňuje pokles schopnosti zárobkovej činnosti. Následky a sprievodné postihnutia najmä srdcovocievneho, pľúcneho systému alebo podporného a pohybového aparátu môžu byť príčinou poklesu schopnosti zárobkovej činnosti. Hodnotí sa relatívna hmotnosť (RW) a index telesnej hmotnosti (BMI).	
5.	Fenylketonúria	
	a) ľahká forma (bez prejavov poškodenia mozgu)	20 - 30
	b) ťažká forma (s prejavmi poškodenia mozgu)	50 - 70
	Posudkové hľadisko:Percentuálna miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa prevažujúcich komplikácií z postihnutia orgánov a systémov.	
6.	Mukoviscidóza (cystická fibróza) pľúc s komplikáciami z poškodenia podžalúdkovej žľazy a pečene	
	a) ľahký stupeň (bronchitída ľahkého stupňa, porucha ventilácie ľahkého stupňa, takmer normálna stolica, telesný vývoj zodpovedajúci veku)	10 - 20
	b) stredný stupeň (peribronchiálne infiltrácie, začínajúce bronchiektázie, začínajúci emfyzém, stredne ťažká ventilačná porucha, časté a riedke stolice)	35 - 50
	c) ťažký stupeň (ťažká bronchitída, bronchiektázie, emfyzém, porucha ventilácie ťažkého stupňa, riedka stolica, ťažká porucha funkcie podžalúdkovej žľazy a pečene)	60 - 80
7.	Postihnutia hypofýzy	
7.1.	Hypopituitarizmus dospelých (insuficiencia predného laloka hypofýzy, Simmondsova kachexia, Sheehanov syndróm, posthypofyzektomický syndróm)	
	a) s ľahkým obmedzením výkonnosti organizmu, pri dobrej hormonálnej substitúcii	10 - 25
	b) s ťažkým obmedzením výkonnosti organizmu pri substitučnej hormonálnej liečbe	50 - 80
7.2.	Hypofyzárny nanizmus (telesná výška nedosahuje 120 cm)	40
7.3.	Akromegália	
	a) s ľahkým obmedzením výkonnosti organizmu	10 - 25
	b) s komplikáciami (artropatia, postihnutie srdca, adynamia)	40 - 60
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa stupňa adynamie a prítomných orgánových komplikácií.	
7.4.	Gigantizmus	10 - 20
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa stupňa	

	zníženej svalovej sily.	
7.5.	Diabetes insipidus kompenzovaný substitučnou liečbou, ak príčinou choroby nieje nádorové ochorenie	10 - 25
7.6.	Nádory hypofýzy	
	a) počas chirurgickej a onkologickej liečby	80
	b) neliečiteľné formy	90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch) so závažnejšími komplikáciami.	30 - 55
	Posudkové hľadisko:Posudzuje sa typ nádoru, neurologická symptomatológia, vplyv na psychiku, zmyslové funkcie a hormonálna aktivita.	
8.	Hypotalamické syndrómy s endokrinnou manifestáciou	
	a) v kompenzovanom stave	10 - 20
	b) pri rozvinutých komplikáciách, pri podstatnom obmedzení výkonnosti organizmu	30 - 60
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa druhu poruchy s ohľadom na prítomné komplikácie (poruchy prijímania potravy a tekutín, obezitu, vegetatívne poruchy, galaktoreu a pod.).	
9.	Poruchy funkcie štítnej žľazy	
9.1.	Hyperfunkcia štítnej žľazy	
	a) ľahkého stupňa, kompenzovaná liečbou (prevažne vegetatívne poruchy)	10 - 20
	b) stredného stupňa, s pretrvávajúcimi orgánovými a psychickými zmenami	30 - 50
	c) ťažkého stupňa, chudnutie, tyreotoxické poškodenie srdca, závažné očné postihnutia, psychické zmeny vyžadujúce odbornú psychiatrickú liečbu	60 - 70
9.2.	Hypofunkcia štítnej žľazy	
	a) dlhodobo kompenzovaná substitúciou (stavy po operáciách štítnej žľazy s miernymi poruchami)	10
	b) nedostatočne kompenzovaná substitučnou liečbou, s prítomnými komplikáciami a s obmedzením výkonnosti organizmu	20 - 40
9.3.	Zhubný nádor štítnej žľazy	
	a) počas onkologickej liečby	70 - 80
	b) neliečiteľné formy	90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
10.	Tetánia, tetanický syndróm	
	a) ľahkého stupňa (prechodné parestézie, ľahké orgánové spazmy)	5 - 10
	b) stredného stupňa (veľké záchvaty kŕčov viackrát do mesiaca, ťažšie alebo častejšie orgánové spazmy, najmä bronchiálne spazmy)	20 - 30
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa klinických prejavov a počtu záchvatov. Normokalcemické a idiopatické tetánie majú spravidla ľahší priebeh ako tetánie strumiprivné.	
11.	Poruchy funkcie nadobličiek	
11.1.	Chronická insuficiencia kôry nadobličiek	
	a) ľahká forma (rýchla unaviteľnosť organizmu, ortostatické poruchy, bez významnejšieho obmedzenia výkonnosti organizmu)	10 - 20
	b) stredne ťažká forma (podstatné zníženie výkonnosti organizmu a nedostatočná reakcia na záťaž pri trvalej substitučnej liečbe)	30 - 50
	c) ťažká forma (adynamia, poruchy elektrolytového, vodného metabolizmu, metabolizmu cukrov, so stratou hmotnosti, ťažkými žalúdočnými a črevnými prejavmi, málo účinná substitučná liečba)	60 - 70
11.2.	Hyperfunkcia kôry nadobličiek (Cushingov syndróm, Connov syndróm, adrenogenitálny syndróm)	
	Posudkové hľadisko:Cushingov syndróm (iatrogénny) sa na účely určenia miery poklesu schopnosti zárobkovej činnosti z posudkového hľadiska nehodnotí. Percentuálna miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa prevažujúcich symptómov z poškodenia orgánov alebo systémov (hypertenzia, insuficiencia srdca, diabetes mellitus, osteoporóza, psychické zmeny, svalová slabosť).	
11.3.	Hyperfunkcia drene nadobličiek	
	a) pri závažných prejavoch (paroxyzmálne alebo trvalé zvýšenie krvného tlaku, poruchy srdcového rytmu, psychické zmeny, strata hmotnosti, počas chirurgickej liečby, v prípadoch neúspešnej farmakologickej liečby)	60 - 80
	b) po stabilizácii zdravotného stavu (s prihliadnutím na funkčné zmeny a pretrvávajúce symptómy)	20 - 40

KAPITOLA V - DUŠEVNÉ CHOROBY A PORUCHY SPRÁVANIA

Všeobecné posudkové hľadisko:

Pri stanovení poklesu schopnosti zárobkovej činnosti je potrebné prihliadnuť na vývoj osobnosti v afektívnej, emocionálnej oblasti, na schopnosti adaptácie, vplyvy prostredia, možnosti pracovného a sociálneho zaradenia.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Organické duševné poruchy, poruchy intelektu, emotivity, afektivity (organický psychosyndróm rôznej etiológie, perinatálne poškodenie, po úrazoch a zápaloch mozgu, metabolický a cievny pôvod)	
	a) ľahké formy	5 - 15
	b) stredne ťažké formy	20 - 40
	c) ťažké poruchy (ťažká demencia)	50 - 80
2.	Schizofrénia, poruchy schizotypové a poruchy s bludmi	
	a) ľahké formy	5 - 15
	b) stredne ťažké formy	20 - 40
	c) ťažké formy (floridný proces, ťažký defekt osobnosti)	50 - 80
3.	Afektívne poruchy nálady (manické, depresívne, periodické)	
	a) ľahké formy	5 - 15
	b) stredne ťažké formy	20 - 40
	c) ťažké formy	50 - 80
4.	Neurotické, stresové a somatomorfné poruchy	
	a) ľahké formy	5 - 10
	b) stredne ťažké formy	15 - 20
	c) ťažké formy (napr. ťažké obsedantné neurózy)	60 - 70
5.	Poruchy osobnosti a poruchy správania	
	a) mierne narušenie osobnosti so zachovanou výkonnosťou organizmu	5 - 10
	b) stredne ťažké narušenie osobnosti s miernym obmedzením výkonnosti organizmu	20 - 35
	c) ťažké narušenie osobnosti so závažným obmedzením výkonnosti organizmu, dezintegrácia	50 - 80
6.	Mentálna retardácia	
	a) ľahká mentálna retardácia (horné, stredné a dolné pásmo, IQ v pásme 50 - 69, s prihliadnutím na sociálnu prispôsobivosť)	20 - 40
	b) stredná mentálna retardácia (IQ v pásme 35 - 49)	80
	c) ťažká mentálna retardácia (IQ v pásme 20 - 34)	100
	d) hlboká mentálna retardácia (IQ pod 20)	100
7.	Duševné poruchy a poruchy správania spôsobené užívaním psychoaktívnych látok (alkoholizmus, toxikománia)	
	a) ľahká forma	
	b) stredne ťažká forma (do dvoch rokov od vzniku)	
	c) ťažká forma	
	Posudkové hľadisko:Percentuálna miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa prevažujúcich symptómov z orgánového alebo psychického postihnutia uvedeného v tejto prílohe.	
8.	Syndrómy porúch správania spojené s fyziologickými poruchami a somatickými faktormi (mentálna anorexia, sexuálne poruchy, ktoré nie sú spôsobené organickou poruchou ani chorobou)	
	a) ľahké poruchy, s trvalou ambulantnou liečbou alebo miernou poruchou výživy a zníženou výkonnosťou organizmu psychického pôvodu	5 - 10
	b) ťažké poruchy, poruchy ohrozujúce život, nezvládnuteľné primitívne pudové správanie, stavy v ústavnom liečení alebo stavy s ťažkou poruchou výživy a podstatným znížením výkonnosti organizmu (adynamia, anémia, hypoproteinémia)	70 - 80

KAPITOLA VI - CHOROBY NERVOVÉHO SYSTÉMU

ODDIEL A - POSTIHNUTIE MOZGU

Všeobecné posudkové hľadisko:

Poškodenie mozgových funkcií sa prejavuje znížením vštiepivosti a koncentrácie, unaviteľnosti, orientácie, stratou schopnosti adaptácie, psychickou a vegetatívnou labilitou (napr. poruchy spánku, afektívna labilita, vazomotorické poruchy, bolesti hlavy a pod.).

Porucha osobnosti na báze porúch funkcií mozgu je charakteristická oploštením záujmov, otupením osobnosti, degradáciou osobnosti s poruchami nálad a ich ovládaním, s obmedzením schopnosti náhľadu, kritiky a kontaktu s okolím, od ľahkých až po najťažšie zmeny osobnosti.

Postihnutie mozgu môže byť spôsobené poruchou vývoja mozgu, pôsobením vonkajšieho násilia (úrazu), choroby, toxických vplyvov, poruchami krvného zásobenia. Rozhodujúci na určenie miery poklesu schopnosti zárobkovej činnosti je rozsah a stupeň pretrvávajúcich neurologických symptómov s ohľadom na neurologický nález (dokázanými pyramídovými javmi zánikovými a iritačnými), psychické zmeny s prihliadnutím na premorbidnosť osobnosti.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Poruchy osobnosti, poruchy správania a poruchy intelektu vyvolané ochorením, poškodením alebo dysfunkciou mozgu (encefalopatia, demencia, stavy po kraniocerebrálnom poranení, cievne poruchy, ložiskové ischémie mozgu, krvácanie do mozgu)	
	a) ľahká forma	5 - 15
	b) stredne ťažká forma	20 - 40
	c) ťažká forma s narušením integrity mozgových funkcií	50 - 80
2.	Tvárové neuralgie (napr. neuralgie n. trigeminu)	
	a) ľahká forma (zriedka sa vyskytujúce záchvaty bolesti)	5
	b) stredne ťažká forma (záchvaty bolestí sa vyskytujú častejšie, sú vyvolané už ľahkým podráždením)	20 - 40
	c) ťažké (časté záchvaty bolestí, niekoľkokrát do mesiaca, resp. trvalá bolesť alebo ataky bolestí viackrát týždenne)	50 - 70
3.	Migréna	
	a) ľahká forma (záchvaty v priemere jedenkrát mesačne)	5
	b) stredne ťažká forma (častejšie záchvaty, spravidla jedenkrát týždenne)	10 - 20
	c) ťažká forma (dlhotrvajúce záchvaty so sprievodnými javmi, intervaly medzi záchvatmi len niekoľko dní, status migrenosus)	25 - 35
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa počtu záchvatov, dĺžky trvania záchvatu a výskytu sprievodných javov (vegetatívne poruchy, očné symptómy, iné dráždenie mozgu).	
4.	Periférna paréza n. facialis	
	a) jednostranná kompletná obrna alebo zohyzďujúca svalová kontraktúra	10 - 20
	b) obojstranná kompletná obrna s trvalými komplikáciami	30 - 50
5.	Čiastočné a úplné mozgové obrny (parézy, plégie pyramídového a extrapyramídového pôvodu, hodnotí sa dominantnosť končatiny)	
	a) ľahké parézy dvoch končatín (frustné), príp. akroparézy	10 - 20
	b) stredne ťažké parézy dvoch končatín	30 - 50
	c) ťažké parézy dvoch končatín	60 - 80
	d) plégia dvoch končatín	80
6.	Epileptické záchvaty a iné záchvatovité ochorenia	
	a) sporadické veľké záchvaty spravidla jedenkrát ročne, malé záchvaty spravidla jedenkrát mesačne	5 - 10
	b) veľké záchvaty spravidla jedenkrát mesačne, malé záchvaty spravidla jedenkrát týždenne	10 - 25
	c) veľké záchvaty spravidla jedenkrát týždenne, malé záchvaty spravidla jedenkrát denne, bez duševných porúch	30 - 40

	d) série generalizovaných kŕčových záchvatov, malé záchvaty niekoľkokrát denne, s poruchami osobnosti	60 - 70
	e) po troch rokoch od zániku záchvatov pri ďalšej nutnosti antikonvulzívnej liečby (pre pretrvávajúcu pohotovosť k záchvatom)	10
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa typu, počtu záchvatov a prípadných povahových zmien.	
7.	Narkolepsia, hypersomnia	
	a) ľahká forma, neobmedzujúca výkonnosť	10 - 20
	b) ťažká forma, obmedzujúca výkonnosť	30 - 60
8.	Postkomočný syndróm	10 - 20
9.	Stav po subarachnoideálnom krvácaní, aneuryzmy mozgových ciev	
	a) ľahké poruchy	5 - 15
	b) stredne ťažké poruchy	25 - 50
	c) ťažké poruchy	65 - 80
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa výsledného funkčného neurologického, psychiatrického a psychologického nálezu s prihliadnutím na lokalizáciu aneuryzmy, zdroj krvácania a vykonaný operačný zákrok.	
10.	Roztrúsená mozgomiechová skleróza	
	a) ľahké formy, bez výraznejšej poruchy funkcie (benígne formy, spinálne, očné, vestibulárne poruchy, dysestézie, jeden atak choroby, Kurtského škála 1 - 2)	5 - 15
	b) ľahké formy obmedzujúce výkonnosť organizmu (ľahké centrálne hemiparézy, ľahké spastické paraparézy, Kurtského škála 3)	20 - 40
	c) stredne ťažké formy s poruchou motoriky a zníženou výkonnosťou organizmu (Kurtského škála 4)	50 - 65
	d) ťažké formy s poruchami motoriky (vrátane zvieračov, Kurtského škála nad 4)	70 - 80
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa neurologického nálezu (Kurtského škála), aktivity choroby a klinického priebehu.	
11.	Parkinsonova choroba	
	a) ľahká forma s ojedinelými mimovoľnými pohybmi, so znížením pohyblivosti	5 - 15
	b) stredne ťažká forma	30 - 50
	c) ťažká forma s tremorom, rigiditou a bradykinézou	60 - 80
12.	Stavy po cievnych mozgových príhodách (prechodné ischemické ataky, hemoragické ikty a pod.)	
	a) ľahké formy	5 - 15
	b) stredne ťažké formy	20 - 40
	c) ťažké formy (hemiparézy ťažkého stupňa, organický psychosyndróm)	50 - 70
	d) zvlášť ťažké formy (s ťažkým poškodením mozgových funkcií, hemiplégií končatín, organický psychosyndróm a pod.)	80 - 100
13.	Zápalové choroby mozgu a miechy, neurodegeneratívne ochorenia, polyradikuloneuritídy a polyneuropatie	
	a) ľahké formy	5 - 15
	b) stredne ťažké formy	30 - 60
	c) ťažké formy	70 - 80
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa výslednej poruchy funkcie centrálnej nervovej sústavy a periférnej inervácie s prihliadnutím na neurologický, psychiatrický a psychologický nález, celkovú výkonnosť organizmu a diagnostikované ďalšie komplikácie.	
14.	Mozgové nádory	
	a) po odstránení nádoru počas onkologickej liečby	50
	b) neliečiteľné formy so stredne ťažkým až ťažkým poškodením mozgu	90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu, s ľahkým reziduálnym neurologickým nálezom (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa neurologického, psychiatrického a psychologického nálezu, prípadne zmyslových porúch, s ohľadom na možnosti operačného zákroku a výsledku onkologickej liečby.	

ODDIEL B - POŠKODENIA MIECHY

Všeobecné posudkové hľadisko:

Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa stupňa nervových porúch - parézy (plégie) na končatinách, porúch močového mechúra a konečníka. Hodnotí sa postihnutie dominantnej končatiny a stupeň parézy (plégie).

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Monoplégia	40
2.	Hemiplégia	75
3.	Paraplégia	75
4.	Kvadruplégia	100
5.	Monoparéza	
	a) ľahká	20 - 25
	b) stredne ťažká	30 - 40
	c) ťažká monoparéza až plégia	45 - 50
6.	Hemiparéza	
	a) ľahká	20 - 30
	b) stredne ťažká	40 - 50
	c) ťažká hemiparéza až plégia	75
7.	Paraparéza	
	a) ľahká	20 - 30
	b) stredne ťažká	35 - 50
	c) ťažká paraparéza až paraplégia	75
8.	Kvadruparéza	60 - 90

KAPITOLA VII - CHOROBY ZMYSLOVÝCH ORGÁNOV

ODDIEL A - ZRAK

Všeobecné posudkové hľadisko:

Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa zrakovej ostrosti dosiahnutej s korekciou do blízka a do diaľky, vyšetrením perimetra (zorného poľa) s ohľadom na intelektové schopnosti.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Stredná slabozrakosť (zraková ostrosť s najlepšou možnou korekciou: maximum menšie ako 6/18 alebo lepšie ako 6/60; 3/10 - 1/10, kategória 1)	20 - 40
2.	Stredne ťažká slabozrakosť (zraková ostrosť s najlepšou možnou korekciou: maximum menšie ako 6/60, minimum rovné alebo lepšie ako 3/60; 1/10 - 10/20, kategória 2)	40 - 60
3.	Ťažká slabozrakosť (zraková ostrosť s najlepšou možnou korekciou: maximum menšie ako 3/60, minimum rovné alebo lepšie ako 1/60; 1/20 - 1/50, kategória 3)	60 - 70
4.	Praktická slepota (zraková ostrosť s najlepšou možnou korekciou 1/60, 1/50 až svetlocit alebo zúženie zorného uhla do 5° okolo centrálnej fixácie, aj keď centrálna ostrosť nieje postihnutá, kategória 4)	70 - 80
5.	Úplná slepota (strata zraku zahrňujúca stavy od úplnej straty svetlocitu až po zachovanie svetlocitu s chybnou svetelnou projekciou, kategória 5)	80 - 90
6.	Chyby zorného poľa	
	a) malé defekty zorného poľa	5 - 15
	b) úplné, polovičné alebo kvadrantové defekty obojstranné	20 - 25
	c) koncentrické zúženie obojstranné (zúženie zorného poľa na 10° - 5° okolo centrálnej fixácie bez ohľadu na zrakovú ostrosť zodpovedá kategórii 3 - ťažká slabozrakosť - zraková ostrosť nieje postihnutá)	60 - 70
	d) centrálne skotómy znižujúce zrakovú ostrosť najmä do blízka (nemožnosť čítania tlače bežnej veľkosti)	15 - 30

7.	Strata jedného oka (úrazového pôvodu) pri zachovaní zrakových funkcií na druhom oku	20 - 30
8.	Obrna hornej mihalnice s úplným uzatvorením očnej štrbiny, príp. blefarospazmus, paraspazmus facialis, lagoftalmus	10 - 15
9.	Obrny očných svalov na jednom oku, ak je oko vylúčené z videnia	10 - 15
10.	Iné poruchy videnia	
	a) trvalé diplopie pri pohľade dopredu	10 - 30
	b) strata binokulárneho videnia	10
11.	Iné poruchy a choroby oka	
11.1.	Ľahké, ustálené formy bez poruchy funkcie oka	5 - 15
11.2.	Ľahké, dlhotrvajúce alebo ustálené formy čiastočne poškodzujúce funkciu oka, ktoré majú vplyv na pracovné zaradenie	5 - 15
	a) jednostranné	20 - 30
	b) obojstranné	40 - 50
11.3.	Ťažké, dlhotrvajúce, liečeniu vzdorujúce formy, trvalé poškodzujúce zrakové funkcie	
	a) jednostranné	40 - 50
	b) obojstranné	60 - 80
12.	Zhubný nádor oka	
	a) počas onkologického liečenia	70 - 80
	b) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla do dvoch rokov)	40 - 60

ODDIEL B - SLUCH

Všeobecné posudkové hľadisko:

Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa miery zníženia sluchu pre reč, prítomnosti ušných šelestov, bolestí, porúch rovnováhy, závratov alebo porúch reči.

Porucha sluchu sa hodnotí v % podľa Fowlera na frekvencii 500 - 4 000 Hz.

Úplná hluchota znamená, že sluchovo postihnutý s akýmkoľvek zosilnením zvuku nevníma zvuk, len prípadné vibrácie (strata počutia 100 %, viac ako 90 dB).

Praktická hluchota znamená, že sluchovo postihnutý vybavený načúvacím prístrojom vníma zvuk hovorovej reči (strata počutia 85 - 90 %, viac ako 70 dB), ale nerozumie.

Nedoslýchavosť znamená, že sluchovo postihnutý vybavený načúvacím prístrojom v tichej miestnosti, v ktorej úroveň rušivých zvukov nepresahuje 50 dB, rozumie bez odzerania zmyslu vyslovených jednoduchých viet aspoň na 90 %.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Obojstranná úplná hluchota (100 % podľa Fowlera, 100 dB)	50
2.	Obojstranná praktická hluchota (viac ako 85 % - 90 % podľa Fowlera, viac ako 70 dB)	40
3.	Obojstranná úplná alebo praktická hluchota s ťažkým porušením komunikačných schopností v hovorovej reči a sociálnou dezintegráciou	60 - 80
4.	Obojstranná ťažká nedoslýchavosť (80 % podľa Fowlera, 60 - 65 dB)	30 - 40
5.	Obojstranná stredne ťažká nedoslýchavosť (55 % podľa Fowlera, 40 - 45 dB)	20 - 25
6.	Obojstranná ľahká nedoslýchavosť (25 % podľa Fowlera, 30 - 40 dB)	10
7.	Objektivizované poruchy rovnováhy (poruchy vestibulárneho ústrojenstva)	
	a) ľahká forma (ľahká neistota stoja, mierne prejavy závratov pri celodennom zaťažení, pri vyššej psychickej a fyzickej záťaži)	5 - 15
	b) stredne ťažká forma (výraznejšia neistota a prejavy závratov pri celodenných zaťaženiach alebo opakované prudké závraty s vegetatívnymi prejavmi, prípadne s nevoľnosťou, zvracaním pri psychickej a fyzickej záťaži)	15 - 25
	c) ťažká forma (prudké závraty, neistota pri chôdzi, státí a iných fyziologických	70 - 80

	zaťaženiach, prípadne pri neschopnosti bez opory ísť alebo stáť)	
8.	Komplikovaný chronický zápal stredného ucha	20 - 40
9.	Zhubné nádory v oblasti hlavy a krku	
	a) po odstránení nádoru, počas onkologickej liečby	80
	b) neliečiteľné formy zhubných nádorov	90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50

KAPITOLA VIII - CHOROBY DÝCHACEJ SÚSTAVY

ODDIEL A - CHOROBY HORNÝCH DÝCHACÍCH CIEST

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Stavy po operáciách rázštepov pier, čeľustí, podnebia	15 - 25
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa porúch prehltania, prijímania stravy, schopnosti reči a kozmetického defektu.	
2.	Ťažká porucha funkcie jazyka, defekt čeľuste, poruchy artikulácie, žuvania a mimiky s možnosťou prijímať len tekutú stravu	40
3.	Zúženie nosných priechodov, najmä opakované obojstranné polypy, so závažnými poruchami dýchania a čuchu, ak nieje možná korekcia chirurgickou liečbou	10
4.	Alergická alebo vazomotorická nádcha	
	a) ľahké formy bez alergologickej liečby, s občasnými klinickými prejavmi a sezónnym výskytom	10
	b) ťažké recidivujúce formy, dokázané alergologickým vyšetrením, s častými klinickými prejavmi	15 - 20
5.	Chronický zápal prínosných dutín ťažkého stupňa s komplikáciami (hnisavou sekréciou, prejavmi dráždenia n. trigeminus, tvorbou polypov, vnútrolebkovými a očnými komplikáciami)	20 - 40
6.	Úplná strata čuchu a s ňou spojené poruchy chuti	10 - 20
7.	Trvalá tracheostómia, stavy po operačnom odstránení hrtana	40 - 70
8.	Zúženie priedušnice (trachey) klinicky a funkčne významné, s dýchacími ťažkosťami (podľa hodnôt spirometrického vyšetrenia)	50 - 70
9.	Obrna návratného nervu (n. laryngeus recurrens)	
	a) kompenzovaná, s dobrým hlasom	5 - 10
	b) s trvalým chrapotom	15 - 25
	c) obojstranná, s dýchacími ťažkosťami a poruchou hlasu	30 - 50
10.	Porucha artikulácie a iné poruchy reči	
	a) ťažko zrozumiteľná reč	20 - 40
	b) nezrozumiteľná reč	50 - 60

ODDIEL B - CHOROBY DOLNÝCH DÝCHACÍCH CIEST

Všeobecné posudkové hľadisko:

Pri chronických chorobách priedušiek, pľúc a pohrudnicových zrastov sa určí miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti podľa zníženia funkcie pľúc, vplyvu na celkový stav organizmu a podľa vplyvu na iné orgány a systémy (napr. cor pulmonale) a pri chorobách podmienených alergiou.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Dlhotrvajúci zápal priedušiek	
	a) bez poruchy ventilácie	10 - 15
	b) s poruchou ventilácie	
	1 . ľahký stupeň	10 - 20
	2. stredný stupeň	30 - 60

2.	Brochiektázia	
	a) ľahká forma, s malým rozsahom, bez trvalého obmedzenia pľúcnych funkcií (bezpríznakové intervaly niekoľko mesiacov, občasný kašeľ, nepatrná expektorácia)	10 - 20
	b) stredne ťažká forma s intervalovými ťažkosťami	30 - 50
	c) ťažká forma so závažným obmedzením pľúcnych funkcií a častými akútnymi relapsami	60 - 70
3.	Bronchiálna astma	
	a) ľahká intermitentná astma klinické príznaky krátko trvajúce, ich výskyt je menej častý ako jedenkrát až dvakrát do týždňa, nočné príznaky sa vyskytujú menej ako dvakrát mesačne, medzi záchvatmi je bezpríznakové obdobie, hodnoty vrcholového prietoku - PEF - sú vyššie ako 80 referenčných percent alebo najlepších osobných hodnôt, variabilita PEF je menšia ako 20 %. PEF sa normalizuje po brochodilatanciách	10 - 15
	b) ľahká perzistujúca astma exacerbácie sú častejšie ako 1- až 2-krát týždenne. Nočné príznaky sa vyskytujú častejšie ako 2-krát mesačne	20 - 30
	c) stredná perzistujúca astma príznaky vyžadujú takmer dennú inhaláciu beta - 2 mimetík, PEF je medzi 50 až 80 referenčných percent alebo najlepších osobných hodnôt, variabilita je medzi 20 - 30 %. Po aplikácii bronchodilatancií dochádza k normalizácii	30 - 50
	d) ťažká perzistujúca astma každodenné exacerbácie, kontinuálne príznaky, časté nočné záchvaty astmy, ťažké obmedzenie telesnej aktivity. PEF je menšia ako 50 referenčných percent alebo najlepších osobných hodnôt a ich variabilita je pod normálnymi hodnotami aj pri optimálnej liečbe	60 - 90
4.	Zaprášenie pľúc (pneumokonióza uhľokopov, silikóza, azbestóza)	
4.1.	Bez podstatného obmedzenia pľúcnych funkcií, v počiatočnom klinickom a rtg štádiu	10 - 15
4.2.	Rozvinuté štádiá ochorenia	
	a) ľahká forma	20 - 25
	b) stredne ťažká forma	35 - 60
	c) ťažká forma	60 - 90
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa výslednej poruchy pľúcnej funkcie, kardiovaskulárnych komplikácií, s prihliadnutím na dynamiku ochorenia.	
5.	Choroby pľúc a pohrudnice (zrasty pohrudnice, vrodené chyby a stavy po úrazoch, po embolizáciách pľúc, fibrotizujúce alveolitídy a iné pneumopatie, emfyzém pľúc, stavy po operáciách pľúc s trvalým obmedzením pľúcnych funkcií, podľa rozsahu a obmedzenia pľúcnych funkcií)	
	a) ľahkého stupňa	10 - 20
	dýchavičnosť presahujúca obvyklú mieru pri stredne ťažkom zaťažení (napr. rýchla chôdza 5 - 6 km/h, stredne ťažká telesná práca), s malým zhoršením statických a dynamických hodnôt pľúcnych funkcií	
	b) stredného stupňa	30 - 60
	dýchavičnosť presahujúca obvyklú mieru už pri každodennom ľahkom zaťažení (napr. prechádzka 3 - 4 km/h, stúpanie do schodov do prvého poschodia, ľahká telesná práca), zníženie hodnôt pľúcnych funkcií až o 2/3 príslušných hodnôt	
	c) ťažkého stupňa	60 - 90
	dýchavičnosť už pri minimálnom zaťažení alebo v pokoji, zníženie statických a dynamických hodnôt pľúcnych funkcií o viac ako 2/3 príslušných hodnôt	
6.	Nádory dýchacích ciest, pľúc a medzipľúcia (mediastina)	
	a) po odstránení nádoru a počas onkologickej liečby	70 - 80
	b) neliečiteľné formy	90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch), pri obmedzení pľúcnych funkcií stredného až ťažkého stupňa	50 - 80
8.	Sarkoidóza	
8.1.	Zväčšenie vnútrohrudníkových lymfatických uzlín	
	a) bez klinickej symptomatológie, bez funkčného obmedzenia	5
	b) s klinickou symptomatológiou alebo s funkčným obmedzením mierneho stupňa	10 - 15
8.2.	Postihnutia pľúcneho tkaniva	
	a) bez klinickej symptomatológie a funkčného obmedzenia	5
	b) s klinickou symptomatológiou, so stredne ťažkou poruchou pľúcnych funkcií	30 - 60
	c) rozsiahle jazvovité štádium s funkčným obmedzením pľúcnych funkcií ťažkého stupňa	60 - 80
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti sústavnej zárobkovej činnosti sa určí podľa stupňa aktivity procesu a výsledných porúch funkcie postihnutých orgánov.	

KAPITOLA IX - CHOROBY OBEHOVEJ SÚSTAVY

Všeobecné posudkové hľadisko:

Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí na základe funkčných vyšetrení obehovej sústavy (ergometria, echokardiografia v pokoji a po záťaži, angiografia, flebografia, rádionuklidové vyšetrenie a pod.).

ODDIEL A - SRDCOVÉ CHOROBY

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Vrodené alebo získané chlopňové chyby, ischemická choroba srdca, kardiomyopatie, stavy po srdcovom infarkte, stavy po myokarditíde a iné	
	a) bez podstatného zníženia výkonu, pri obvyklom telesnom zaťažení (napr. veľmi rýchla chôdza 7 - 8 km/h, ťažká telesná práca, žiadne obmedzenie fyzického výkonu), maximálna záťaž 100 W - NYHA I	10 - 15
	b) s poklesom výkonu pri stredne ťažkom zaťažení (napr. chôdza 4 - 5 km/h, stredne ťažká telesná práca), maximálna záťaž 75 W - NYHA II	20 - 45
	c) s poklesom výkonu už pri bežnom ľahkom zaťažení (napr. prechádzka 3 - 4 km/h, chôdza do schodov do prvého poschodia, ľahká telesná práca), maximálna záťaž 50 W - NYHA III	50 - 70
	d) s poklesom výkonu v pokoji (manifestná pokojová insuficiencia, dlhotrvajúce závažné prejavy dekompenzácie), maximálna záťaž do 25 W - NYHA IV	90
2.	Perikarditídy, myokarditídy, endokarditídy	
	a) s významnými poruchami výkonnosti obehového ústrojenstva, podľa stupňa poruchy	
	b) po odznení akútneho štádia, bez známok poškodenia obehového ústrojenstva	10 - 20
	Posudkové hľadisko:Percentuálna miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa klasifikácie NYHA.	
3.	Reumatická horúčka s postihnutím srdca, s trvalými funkčnými zmenami obehového ústrojenstva	
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa klasifikácie NYHA.	
4.	Chronické reumatické choroby srdca, reumatické chlopňové chyby jednoduché alebo kombinované	
	a) kompenzované	10 - 20
	b) čiastočne kompenzované (s podstatným poklesom výkonu)	30 - 50
	c) dekompenzované	70 - 80
5.	Angina pectoris (funkčné štádiá podľa NYHA)	
	a) I. štádium (bez ťažkostí)	10 - 15
	b) II. štádium (bolesť len pri väčšej námahe)	20 - 45
	c) III. štádium (bolesť už pri malej telesnej námahe)	50 - 70
	d) IV. štádium (pokojová bolesť)	90
6.	Chronické cor pulmonale (podľa stupňa hromadenia, krvi v pľúcach, pľúcnej hypertenzie, porúch výkonnosti srdcového svalu a pľúc)	
	a) stavy kompenzované	30 - 60
	b) stavy dekompenzované	70 - 80
7.	Poruchy srdcového rytmu	
	a) bez hemodynamických porúch, pri subjektívnych ťažkostiach	5 - 10
	b) s ľahkými hemodynamickými poruchami, pri fibrilácii predsiení, pri nahromadení supraventrikulárnych alebo komorových extrasystolov, prípadne pri paroxysmálnej tachykardii, Lown 2	15 - 25
	c) s hemodynamickými poruchami (záťažová insuficiencia), Lown 3	35 - 50
	d) nepriaznivé formy komorových arytmií (napr. extrasystoly v salvách alebo predčasné počas T-vlny), nepriaznivé formy blokád Tawarovho ramienka	60 - 70
8.	Implantácia kardiostimulátora bez podstatného zníženia výkonu	20 - 30
9.	Stavy po srdcových operáciách (revaskularizačné operácie, operácie chlopní, resekcia aneuryzmy, stavy po koronárnej angioplastike)	

	a) s dobrým funkčným výsledkom	25 - 30
	b) stavy s poklesom výkonnosti pri stredne ťažkom zaťažení	35 - 60
	c) neschopnosť záťaže	70 - 80
10.	Transplantácia srdca	50 - 70
11.	Hypertenzia	
	a) hypertenzia I - žiadne objektívne orgánové zmeny	10
	b) hypertenzia II - ľahké orgánové zmeny (hypertrofia ľavej komory, retinopatia II, proteinúria, vzostup sérového kreatinínu)	15 - 25
	c) hypertenzia III - ťažké orgánové zmeny (zlyhanie ľavej komory srdca, mozgové krvácanie, hypertenzná encefalopatia, angiopatia)	50 - 80

ODDIEL B - CHOROBY CIEV

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Arteriovenózna píšťala s poruchami periférneho prekrvenia	20
2.	Aneuryzmy - cievne vyduté (podľa polohy, veľkosti)	
	a) bez funkčnej poruchy (malé periférne aneuryzmy)	10 - 20
	b) disekujúce aneuryzmy aorty a veľké aneuryzmy brušnej aorty a veľkých panvových artérií, aneuryzmy mozgových ciev a stavy po operáciách aneuryziem, s funkčnou poruchou a s obmedzením výkonnosti organizmu	40 - 70
3.	Tepnové uzávery, funkčné cirkulačné poruchy (angioneuropatia), uzávery artérií na dolných končatinách (rozdelenie podľa Fontainea)	
3.1.	Štádium I	
	a) s dostačujúcim kolaterálnym obehom, bez ťažkostí alebo s miernymi ťažkosťami (dyzestézie v lýtku alebo v nohe pri rýchlej chôdzi)	10
	b) s obmedzeným kolaterálnym obehom (štádium latencie), nebolestivá chôdza po rovine (Dopplerov tlak na dolnej končatine všeobecne nad 100 mm Hg)	15 - 20
	c) nebolestivá chôdza po rovine 300 m, Dopplerov tlak na dolných končatinách 80 - 100 mm Hg, pri obojstrannom postihnutí	25 - 30
3.2.	Štádium II a	30 - 40
	nebolestivá chôdza po rovine nad 300 m, štádium intermitentných klaudikačných bolestí, Dopplerov tlak na dolných končatinách 60 - 80 mm Hg, jedno - alebo obojstranné postihnutie arteriálneho riečišťa	
3.3.	Štádium II b	40 - 60
	klaudikačné bolesti po menej ako 300 m, Dopplerov tlak na dolných končatinách pod 60 mm Hg, závažný arteriografický nález, nočné bolesti jedno - alebo obojstranné postihnutie arteriálneho riečišťa	
3.4.	Štádium III	60 - 70
	(bolestivá chôdza pod 50 m, bolesti v pokoji, ťažké obliterácie tepien, nehmatný pulz)	
3.5.	Štádium IV	80 - 90
	bolesti v pokoji s trofickými kožnými zmenami (defekty, nekrózy, gangrény)	
3.6.	Tepnové uzávery na horných končatinách, funkčné cirkulačné poruchy (angioneuropatie)	
	Posudkové hľadisko:Percentuálna miera poklesu zárobkovej činnosti sa určí podľa rozsahu ťažkostí a funkčných obmedzení v porovnaní s cievnymi postihnutiami dolných končatín.	
4.	Stavy po vykonanej operácii cievnych uzáverov alebo by-passe	
	a) po revaskularizačných operáciách s dobrým výsledkom	30 - 40
	b) pri stredne ťažkých funkčných poruchách	50 - 60
	c) s ťažkými funkčnými poruchami	70 - 80
	Posudkové hľadisko:Hodnotí sa podľa pretrvávajúceho cievneho postihnutia.	
5.	Kŕčové žily, posttrombotický syndróm, recidivujúce tromboflebitídy	
	a) s miernym opuchom po záťaži, bez ulceróznych kožných zmien bez výrazných ťažkostí z hromadenia krvi v žilách	10
	b) jednostranné alebo obojstranné postihnutie, s výraznými ťažkosťami z hromadenia krvi v žilách, časté viackrát v roku recidivujúce zápaly žíl, dermatitídy	15
5.1.	Postihnutie žilného systému s chronickými recidivujúcimi vredmi, podľa rozsahu	

	a opakovania	
	a) jednostranné	20 - 30
	b) obojstranné	30 - 60
6.	Miazgový (lymfatický) opuch na jednej, prípadne na oboch končatinách	10
	a) bez podstatného obmedzenia funkcie (diferencia objemu do 4 cm), bez kompresívnej bandáže	
	b) so zväčšením objemu nad 5 cm, s obmedzením pohybu pre väčšiu hmotnosť s ovplyvnením funkcie kĺbov	20 - 40
	c) pri neschopnosti používať postihnutú končatinu	40 - 60

KAPITOLA X - CHOROBY TRÁVIACEJ SÚSTAVY

ODDIEL A - CHOROBY PAŽERÁKA

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Trakčný divertikul (podľa veľkosti a subjektívnych ťažkostí)	10
2.	Pulzný divertikul	
	a) bez prekážky prijímania potravy, podľa veľkosti a ťažkostí	10
	b) s prekážkou pri prijímaní potravy (podľa vplyvu na celkový stav výživy, anémiu, pokles hmotnosti), ak nieje možná chirurgická liečba	20 - 40
3.	Chronické zápaly pažeráka s gastroezofageálnym refluxom a anémiou	20 - 40
4.	Funkčná alebo organická stenóza pažeráka	
	a) bez prekážky pri príjme potravy podľa veľkosti a subjektívnych ťažkostí	10
	b) s prekážkou pri prijímaní potravy (forma spracovania potravy, predĺžený čas jedla)	20 - 40
	c) s ťažkou poruchou stavu výživy a výkonnosti organizmu	50 - 70
5.	Zhubný nádor pažeráka	
	a) po chirurgickom odstránení počas onkologickej liečby	70 - 80
	b) neliečiteľné formy	90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	40 - 60
6.	Úplná náhrada pažeráka, s poruchou príjmu potravy, so stratou na hmotnosti a znížením výkonnosti organizmu	70 - 80

ODDIEL B - CHOROBY ŽALÚDKA

Všeobecné posudkové hľadisko:

Pri organických a funkčných ochoreniach žalúdka a čriev sa určí miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti podľa stupňa, rozsahu, vplyvu na stav výživy, subjektívnych ťažkosti, orgánových porúch, podľa nutnosti diétneho stravovania a ich vplyv na celkovú výkonnosť organizmu.

Alergicky podmienené choroby nespôsobujú pokles schopnosti zárobkovej činnosti.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Vredová choroba žalúdku a dvanástnika	
	a) sezónne opakované recidívy v posledných troch rokoch, klinicky dokázané (rtg	5 - 10

	vyšetrením, fibroskopiou), stavy konzervatívne liečené, ťažkosti v pravidelných intervaloch	
	b) často recidivujúce procesy, v medziobdobí s erozívnou gastritídou, konzervatívne liečené, zhojené s výraznou deformáciou a opakovanými dyspeptickými ťažkosťami	20 - 30
	c) operované formy pri trvalých funkčných poruchách a s postupným zhoršením zdravotného stavu, stavu výživy alebo s komplikáciami a so zníženou výkonnosťou organizmu	40 - 50
2.	Dráždivý žalúdok (funkčná porucha)	5 - 10
3.	Stavy po operáciách žalúdku (resekcia, spojkové operácie, vagotómia)	
	a) s dobrou funkciou	10 - 20
	b) s komplikáciami (napr. dumpingový syndróm)	25 - 35
	c) s ťažkou poruchou výživy a podstatným znížením výkonnosti organizmu	40 - 60
4.	Zhubný nádor žalúdka	
	a) čiastočné odstránenie žalúdka v ranom štádiu (early cancer T1 N0 M0)	50
	b) po resekcii žalúdka, počas onkologickej liečby	70 - 80
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	40 - 60
	d) neliečiteľné formy	90

ODDIEL C - CHOROBY TENKÉHO A HRUBÉHO ČREVA

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Chronický zápal čriev, divertikulóza, čiastočná resekcia čreva alebo iné črevné poruchy, bez klinických prejavov	
	a) bez podstatných ťažkostí a účinkov (napr. sy dráždivého čreva)	10
	b) s trvalými symptómami (napr. hnačky, spazmy čriev niekoľkokrát denne, obmedzenie výkonnosti organizmu)	20 - 25
	c) so zníženým stavom výživy, pokles hmotnosti, poruchy črevnej pasáže, anémia, krvácanie	30 - 60
2.	Ulcerózna kolitída, idiopatická proktokolitída, Crohnova choroba	
	a) pokojové štádium (žiadne alebo nepatrné zníženie výkonnosti organizmu, výživy, občasné hnačky, žiadne odchýlky v laboratórnych nálezoch)	10
	b) štádium, hemoragické, purulentné (znížená výkonnosť organizmu, poruchy výživy, časté hnačky, poruchy črevnej pasáže, kolonoskopicky dokázaná mierna aktivita, patologický laboratórny nález, recidívy choroby)	20 - 40
	c) floridné štádium s komplikáciami (tvorba vredov a polypov, ťažká malnutrícia, fistula, perforácia, poruchy črevnej pasáže s podstatným znížením výkonnosti organizmu)	60 - 70
3.	Črevná malabsorpcia (napr. celiakia, sprue, malabsorpcia spôsobená intoleranciou atď.)	
	a) bez podstatných klinických prejavov pri diéte a zavedenej terapii	5 - 10
	b) s obmedzením výkonnosti organizmu, poruchou výživy, pri nedostatočnej odpovedi na liečbu a diétny režim	30 - 40
	c) pokročilé formy rezistentné na liečbu, zlý stav výživy, znížená výkonnosť organizmu	50 - 70
4.	Zhubný nádor čreva a konečníka	
	a) po odstránení lokalizovaných črevných nádorov, časti hrubého čreva alebo rekta	50 - 70
	b) s vytvorenou kolostómiou, počas onkologickej liečby	70 - 80
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	50
	d) neliečiteľné formy	90
5.	Vyvrátenie konečníka, hemoroidy a rektálna píšťala	
	a) s trvalými príznakmi (hnačky, spazmy, občasné krvácanie alebo sekrécia z konečníka)	10 - 20
	b) s komplikáciami (opakované poruchy pasáže, stav po resekcii čreva, trvalá sekrécia z konečníka)	30 - 50
	c) s úplnou inkontinenciou zvierača	80 - 90
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa polohy a rozsahu operovanej časti čreva, vplyvu na zvierač a črevnú stenu, s prihliadnutím na celkový stav organizmu.	

6.	Fistula v okolí konečníka	
	a) s občasnou sekréciou	10
	b) vyvrátenie konečníka, umelý vývod konečníka, secernujúca sterkonálna znečisťujúca fistula	60 - 80
7.	Zrasty pobrušnice	
	a) bez poruchy črevnej pasáže	5 - 10
	b) s poruchami pasáže	20 - 30

ODDIEL D - CHOROBY PEČENE, ŽLČOVÝCH CIEST A PODŽALÚDKOVEJ ŽĽAZY

Všeobecné posudkové hľadisko:

Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa rozsahu funkčného postihnutia, stavu výživy a nutnosti dodržiavať diétny režim.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Choroby pečene	
	a) ľahkého stupňa	10 - 20
	b) stredne ťažkého stupňa	30 - 50
	c) ťažkého stupňa	60 - 70
	d) stavy so závažným portálnym hromadením krvi, pažerákové varixy, opakované krvácavé stavy, ascites, známky encefalopatie	80 - 90
2.	Stavy po resekcii pečeňového laloka, bez poruchy funkcie	
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí po dosiahnutí stabilizácie zdravotného stavu.	
3.	Zhubný nádor pečene	
	a) počas onkologickej liečby	70 - 80
	b) neliečiteľné formy	90
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
4.	Transplantácia pečene	60 - 70
5.	Choroby žlčníka a žlčových ciest (litiáza, chronické recidivujúce zápaly)	
	a) s kolikami s odstupom mesiacov, zápaly s odstupom rokov	5
	b) s častejšími kolikami (raz za mesiac) a so zápalmi liečenými antibiotikami, s ťažkosťami v medzizáchvatovom období	10
6.	Odstránenie žlčníka	
	a) bez podstatných porúch	5
	b) s funkčnými poruchami (postcholecystektomický syndróm), pri pretrvávajúcich kolikách	10
7.	Zhubný nádor žlčníka, žlčových ciest alebo papily	
	a) počas onkologickej liečby	70 - 80
	b) neliečiteľné formy	90
	c) po dosiahnutí stabilizácie zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
8.	Stavy po chirurgických výkonoch na papile a žlčových cestách (podľa funkčných porúch)	10 - 20
9.	Chronické ochorenia pankreasu podľa účinku na celkový stav organizmu	
	a) s hnačkami pri diétnych chybách	5 - 10
	b) s častejšími hnačkami, poruchami výživy, dyspeptickými ťažkosťami, občasnými bolesťami	20 - 25
	c) s poruchami výživy, výrazná symptomatológia, zníženie výkonnosti organizmu	30 - 50
	d) ťažká porucha výživy až kachektizácia, zníženie výkonnosti organizmu	60 - 70
10.	Malígny tumor pankreasu	
	a) počas onkologickej liečby	70 - 80
	b) neliečiteľné formy	90
	c) po dosiahnutí stabilizácie (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50

ODDIEL E - PRIETRŽE

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Slabinová alebo stehenná prietrž (podľa veľkosti a možnosti repozície)	5 - 10
2.	Pupočná prietrž alebo prietrž v bielej čiare (linea alba) brušných svalov	5 - 10
3.	Prietrž v jazvách po brušnej operácii	
	a) s poruchou funkcie brušných orgánov (pri poruchách pasáže)	10
	b) s rozsiahlym vyklenutím orgánov brušnej dutiny do prietrže, chirurgicky neriešiteľné stavy s vplyvom na kardiopulmonálny systém	60 - 70
4.	Prietrž bránice spôsobujúca refluxnú ezofagitídu	10 - 15

KAPITOLA XI - CHOROBY MOČOVEJ SÚSTAVY

Všeobecné posudkové hľadisko:

Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa stupňa aktivity zápalového procesu, rozsahu zmien, laboratórnych výsledkov, porúch funkcie uropoetického systému, ktoré treba zistiť špeciálnymi funkčnými skúškami (napr. určením kreatinínu, vyšetrením glomerulárnej filtrácie a koncentračnej schopnosti, urografie, urodynamickým vyšetrením, endoskopiou, sonografiou).

Pri posudzovaní zdravotného stavu sa posudzuje vplyv na iné orgány, vplyv na celkový stav organizmu a jeho výkonnosť.

ODDIEL A - POSTIHNUTIA OBLIČIEK

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Vývojová anomália obličiek a močových ciest bez funkčného obmedzenia	5 - 10
2.	Nefrolitiáza bez funkčného obmedzenia s častými kolikami (infekcia, hematúria)	5 - 10
3.	Postihnutie obličiek bez funkčného obmedzenia, s chorobným nálezom v moci ľahkého stupňa (diskrétna proteinúria, bakteriúria, mikroskopická hematúria)	5 - 10
4.	Postihnutie funkcie obličiek s obmedzením funkcie (bez ohľadu na etiológiu poškodenia)	
	a) ľahkého stupňa (hraničné hodnoty kreatinínu a urey, ľahké zníženie glomerulárnej filtrácie, zníženie tubulárnej filtrácie, zníženie resorpčnej funkcie, žiadna retencia katabolitov)	10 - 20
	b) stredne ťažkého stupňa (mierne zníženie filtračnej a resorpčnej funkcie obličiek, mierna až výrazná retencia katabolitov, mierne klinické príznaky nedostatočnosti obličiek, anémia, osteopatia)	30 - 50
	c) ťažkého stupňa (prítomnosť klinických príznakov nedostatočnosti obličiek zvládnuteľné konzervatívnym liečebným postupom)	60 - 70
	d) úplné zlyhanie obličiek	80
5.	Strata alebo výpadok funkcie jednej obličky pri zdravej druhej obličke	20
6.	Strata alebo výpadok funkcie jednej obličky s obmedzením funkcie druhej obličky	
	a) ľahkého stupňa	25 - 35
	b) stredného stupňa	50 - 70
	c) ťažkého stupňa (výrazná alterácia celkového stavu, obmedzenie výkonnosti organizmu)	70 - 90
7.	Stavy liečené umelou obličkou (dialýzou) s prihliadnutím na prítomné komplikácie	40 - 80
8.	Zhubný nádor obličky	
	a) počas onkologickej liečby	70 - 80
	b) po dosiahnutí stabilizácie zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
	c) neliečiteľné formy	90
9.	Stav po transplantácii obličky	
	a) do stabilizácie zdravotného stavu (spravidla jeden rok)	70
	b) po stabilizácii zdravotného stavu s prihliadnutím na pretrvávajúcu funkčnú	30 - 60

	poruchu a prípadné komplikácie	

ODDIEL B - CHOROBY MOČOVÝCH CIEST

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Chronický zápal močových ciest	5 - 10
2.	Poruchy vyprázdňovania močového mechúra	15 - 25
3.	Zhubný nádor močového mechúra	
	a) po odstránení v ranom štádiu (T1 - 2 N0 M0)	30 - 40
	b) po odstránení v neskorých štádiách, počas onkologickej liečby	70 - 80
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	80
	d) neliečiteľné formy	90
4.	Inkontinencia moču	
	a) relatívna	0
	b) stresová inkontinencia I. stupňa (odchod moču pri zaťažení)	10 - 15
	c) stresová inkontinencia II. stupňa	30 - 50
	d) úplná inkontinencia moču s prihliadnutím na etiológiu, riešená permanentným katétrom	60 - 70
5.	Umelý vývod moču (bez porúch obličkových funkcií)	
	a) do čreva	40 - 50
	b) navonok (extraabdominálne)	70 - 80
6.	Chronická píšťala (fistula) tráviaceho, močového a pohlavného ústrojenstva	
	a) chronická píšťala s trvalou miernou sekréciou	20 - 40
	b) chronická píšťala s trvalou sekréciou (stolice alebo hnisavou), s vplyvom na celkový stav organizmu	60 - 80

KAPITOLA XII - CHOROBY MUŽSKÝCH POHLAVNÝCH ORGÁNOV

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Choroby mužských pohlavných orgánov, dlhotrvajúce zápalové procesy spojené s poruchami močenia	10 - 20
2.	Zhubný nádor penisu	
	a) po odstránení v ranom štádiu (T1 - 2 N0 M0)	30 - 40
	b) po odstránení v neskorých štádiách, počas onkologickej liečby	70 - 80
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
	d) neliečiteľné formy	90
3.	Zhubný nádor semenníka	
	a) po odstránení lokalizovaného seminómu alebo lokalizovaného zhubného teratómu bez postihnutia uzlín (T1 - 3 N0 M0)	30 - 40
	b) po odstránení v pokročilých štádiách, počas onkologickej liečby	70 - 80
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
	d) neliečiteľné formy	90
4.	Chronické zápaly prostaty a adenómy prostaty s trvalými poruchami močenia a stavy po operáciách	10 - 20
5.	Zhubný nádor prostaty	
	a) po odstránení v ranom štádiu (T1 - 2 N0 M0)	30 - 40
	b) po odstránení v pokročilých štádiách, počas onkologickej liečby	70 - 80
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
	d) neliečiteľné formy	90

KAPITOLA XIII - CHOROBY ŽENSKÝCH POHLAVNÝCH ORGÁNOV

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %

1.	Choroby prsníka (zápalové ochorenia, benígne nádory, kozmetické záležitosti)	10
	Posudkové hľadisko:Pri posudzovaní miery poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa prihliada na prípadné obmedzenie funkcie v ramennom kĺbe ako následku operácie (napr. lymfedém, defekty svalov)	
2.	Zhubný nádor prsníka	
	a) po odstránení v štádiu I (T1 N0 M0) alebo po parciálnej resekcii	20 - 30
	b) po odstránení v štádiu II (T2 N1 M0)	40 - 60
	c) po odstránení v pokročilých štádiách - po odstránení prsníka s exenteráciou axily, počas onkologickej liečby	70 - 80
	d) neliečiteľné formy	90
	e) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
3.	Stav po odstránení maternice pre nezhubný nádor, endometriózu a pod.	10
4.	Zhubný nádor maternice (výnimka: carcinoma in situ)	
	a) po odstránení nádoru tela alebo krčka maternice vo FIGO - štádiu Ia a Ib (T1 NX M0)	20 - 30
	b) po odstránení nádoru vo FIGO - štádiu II (T2 NX M0)	40 - 70
	c) po odstránení nádoru v pokročilom štádiu, počas onkologickej liečby	70 - 80
	d) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
	e) neliečiteľné formy	90
5.	Strata vaječníkov pre zápalové ochorenia, nezhubný nádor	10
6.	Zhubný nádor vaječníka	
	a) po odstránení vo FIGO - štádiu Ia a Ib (T1 NX M0)	30 - 40
	b) po odstránení v pokročilých štádiách, počas onkologickej liečby	70 - 80
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
	d) neliečiteľné formy	90
7.	Chronický alebo často sa opakujúci zápal vaječníkov, závesového aparátu maternice alebo maternice	
	a) ľahkého stupňa	5
	b) stredného stupňa	10
	c) ťažkého stupňa, recidivujúce akútne výtoky viackrát do roka, s rozsiahlym palpačným nálezom, nutnosťou opakovanej ATB terapie, s recidivujúcou močovou infekciou, poruchami močenia	15
8.	Endometrióza ťažkého stupňa	20
9.	Pokles steny pošvy, prolaps pošvy alebo maternice	
	a) bez inkontinencie alebo so stresovou inkontinenciou I. stupňa	10
	b) s občasnou inkontinenciou moču	30 - 40
	c) s úplnou inkontinenciou moču, s prihliadnutím na etiológiu a možnosť riešenia permanentným katétrom	70 - 80
10.	Stav po plastickej operácii svalov panvového dna	
	a) s dobrým operačným efektom	10
	b) s funkčným oslabením svalov panvového dna s obmedzením výkonnosti organizmu, bez inkontinencie moču	20 - 25
11.	Craurosis vulvae so sekundárnymi zmenami, vredmi, ekzémami, jazvami	20 - 25
12.	Zhubný nádor pošvy (s výnimkou carcinoma in situ)	
	a) po odstránení vo FIGO - štádiu I (T1 N0 M0)	30 - 40
	b) po odstránení v pokročilých štádiách, počas onkologickej liečby	70 - 80
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
	d) neliečiteľné formy	90
13.	Zhubný nádor vonkajších rodidiel (s výnimkou carcinoma in situ)	
	a) po odstránení vo FIGO - štádiu I a II (T1 - 2 N0 M0)	30 - 40
	b) po odstránení v pokročilých štádiách, počas onkologickej liečby	70 - 80
	c) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
	d) neliečiteľné formy	90

KAPITOLA XIV - CHOROBY KOŽE A PODKOŽNÉHO VÄZIVA

Všeobecné posudkové hľadisko:

Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa lokalizácie procesu, vplyvu na celkový stav organizmu, prítomnosť sprievodných príznakov, pohotovosti k recidívam, resp. prechodu do chronicity.

Prihliada sa na sprievodné orgánové alebo systémové zmeny, infekčné komplikácie, vplyv na obmedzenie pohybu a podobne.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Infekcie kože a podkožného väziva (chronické pyodermie)	
	a) ohraničené procesy alebo procesy mierne rozšírené do okolia	10 - 15
	b) výrazné prejavy s vplyvom na celkový stav organizmu	30 - 40
	c) rozsiahle, dlhodobé aktívne formy odolávajúce liečbe so znížením celkovej výkonnosti organizmu	50 - 60
	d) formy s nepriaznivým priebehom (septické stavy)	70 - 80
2.	Pľuzgierovité kožné ochorenia (pemfigus, pemfigoid)	
	a) ohraničené procesy alebo procesy mierne rozšírené do okolia	10 - 15
	b) výrazné prejavy s vplyvom na celý organizmus	30 - 40
	c) rozsiahle, dlhodobé aktívne formy odolávajúce liečbe s podstatným znížením výkonnosti organizmu	50 - 60
	d) formy s nepriaznivým priebehom (septické stavy)	70 - 80
3.	Dermatitis a ekzém	
	a) ohraničené prejavy (predilekčné miesta), stabilizované formy, zriedkavé exacerbácie	5 - 15
	b) výrazné prejavy, s častými exacerbáciami alebo generalizované stabilizované formy	25 - 35
	c) rozsiahle, dlhodobo aktívne formy odolávajúce liečbe so zníženou výkonnosťou organizmu	50 - 60
	d) formy trvalo aktívne s nepriaznivým priebehom	70
4.	Papuloskvamózne ochorenie (psorióza, lichen)	
	a) ohraničené formy, intenzita procesu malá, zriedkavé exacerbácie alebo formy rozšírené, stabilizované, s dlhodobými remisiami	5 - 15
	b) výrazné prejavy, časté exacerbácie alebo generalizované formy s dlhodobými remisiami	25 - 35
	c) rozsiahle, dlhodobo aktívne formy odolávajúce liečbe s podstatným znížením výkonnosti organizmu	40 - 60
	d) formy s nepriaznivým priebehom alebo so závažným aktívnym kĺbovým postihnutím	70
5.	Urtikária a erytém	
	a) urtikárie často recidivujúce	5
	b) angioedém, často recidivujúci, bez trvalých somatických následkov	5
	c) angioedém trvalého charakteru so závažnými reziduálnymi následkami, obmedzujúce celkovú výkonnosť organizmu (pretrvávajúce lymfedémy, poruchy trofiky s postihnutím pohyblivosti kĺbov)	25 - 40
6.	Ochorenia kože a podkožného väziva spojené so žiarením (chronické expozície, choroby z mechanických, termických, fyzikálnych vplyvov, choroby z radiácie)	
	a) ohraničené procesy, mierne rozšírené, stabilizované formy, zriedkavé exacerbácie	15
	b) výrazné prejavy na exponovaných častiach tela alebo generalizované stabilizované formy, zriedkavé exacerbácie	25 - 35
	c) generalizované prejavy alebo formy s nepriaznivým priebehom a nepriaznivou lokalizáciou	40 - 60
	d) formy s nepriaznivým priebehom (napr. nekrotické zmeny)	70
7.	Choroby kožných adnex (ochorenie nechtov, alopécia, acne rosacea a pod.)	
7.1.	Postihnutie všetkých nechtov, s porušením nechtových platničiek	10 - 30
7.2.	Alopécia, bez ohľadu na etiológiu	10 - 20

7.3.	Acne vulgaris ťažkého stupňa	10 - 20
7.4.	Acne conglobata, s celkovým vplyvom na organizmus (febrilné stavy, artralgie, tvorba fistúl, obmedzenie pohyblivosti)	40 - 60
8.	Iné choroby kože a podkožného väziva (vitiligo, poruchy pigmentácie)	5
9.	Zhubné nádory kože	
	a) po odstránení melanómu v štádiu Ia (T1 N0 M0)	20 - 30
	b) po odstránení zhubných nádorov v štádiách (T1 - 2 N0 - 2 M0)	50 - 60
	c) po odstránení v pokročilých štádiách, počas onkologickej liečby	70 - 80
	d) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch rokoch)	30 - 50
	e) neliečiteľné formy	90

KAPITOLA XV - CHOROBY PODPORNÉHO A POHYBOVÉHO APARÁTU

Všeobecné posudkové hľadisko:

Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa funkčného postihnutia (postihnutia pohybu v kĺboch, v súvislosti so záťažou na príslušný kĺb) a vplyvu na ostatné systémy a orgány. Pri zistení pohybových a degeneratívnych zmien treba porovnať, či ich rozsah a výskyt presahuje zmeny typické pre porovnateľnú vekovú kategóriu. Samotné röntgenologicky zistené degeneratívne zmeny nezapríčiňujú pokles schopnosti zárobkovej činnosti, rovnako ako skutočnosť, či bola vykonaná operácia na končatine alebo na chrbtici, alebo súvislosť s úrazom. Pri chronických zápaloch kĺbov treba prihliadnuť popri poruche funkcie tiež na aktivitu chorobného procesu. Pri celkovej osteroporóze alebo osteomalácii (napr. pri hormonálnych poruchách, gastrointestinálnych resorpčných poruchách, pri poškodení obličiek) je miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti závislá od rozsahu a stupňa patologických zmien skeletu a z nich vyplývajúcej poruchy funkcie. Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti pri poraneniach svalov a šliach sa určí podľa miery funkčnej poruchy, podľa postihnutia krvného a lymfatického systému. Pri poraneniach fascie sa môžu objaviť ruptúry svalov, ktoré sú však len zriedkavo príčinou poklesu schopnosti zárobkovej činnosti.

ODDIEL A - ARTROPATIE A INÉ CHOROBY KĺBOV

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Infekčná artropatia, zápalová polyartropatia, artrózy	
	a) ľahké formy, zriedka recidivujúce, s miernou poruchou funkcie postihnutého kĺbu, s opakovanými subjektívnymi ťažkosťami, ak je záťažou len dlhé státie a chôdza, resp. schopnosť zaťaženia končatiny	10 - 15
	b) dlhotrvajúce neprogredujúce formy, občas recidivujúce, s poruchou funkcie (obmedzenie funkcie kĺbu o 1/3), so subjektívnymi ťažkosťami, stacionárnym röntgenologickým nálezom, ev. dôkazom laboratórnych pozitívnych zápalových parametrov, s postihnutím jedného kĺbu alebo viacerých kĺbov s výrazným obmedzením výkonnosti organizmu	25 - 50
	c) ťažké formy, trvalé aktívne, progredujúce, liečbou ťažko ovplyvniteľné, s deštruktívnym röntegenologickým nálezom, postihujúce viacero kĺbov	60 - 80

ODDIEL B - OSTEOPATIA A CHONDROPATIA

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Osteoporóza (bez ohľadu na etiológiu), osteomalácia, osteopatia	
	a) ľahká forma ovplyvňujúca celkovú zaťažiteľnosť organizmu, pri dlhom státí a chôdzi, T - skóre do - 2,5	10 - 15
	b) stredne ťažká forma, s podstatným poklesom výkonnosti a značným ovplyvnením pohyblivosti, T - skóre nad - 2,5	35 - 50
	c) ťažká forma, so zvýšenou lámavosťou kostí a s patologickými zlomeninami, ťažká deformácia chrbtice a dlhých kostí, T - skóre nad - 4,0	60 - 70
2.	Sudeckova dystrofia	

	a) mierna forma	15 - 25
	b) ťažká forma alebo nepriaznivá lokalizácia	50 - 70
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa stanoví podľa stupňa, rozsahu funkčnej poruchy a lokalizácie procesu.	
3.	Chronická osteomyelitída	
	a) ľahkého stupňa (lokalizovaná, s nepatrnou aktivitou procesu, drobné hnisanie vo fistule)	10 - 20
	b) stredného stupňa (mierna trvalá sekrécia z fistuly, známky aktivity v laboratórnych nálezoch)	30 - 40
	c) ťažkého stupňa (časté ataky s horúčkou, zreteľná infiltrácia mäkkých častí, hnisanie a vylučovanie sekvestrov, známky aktivity v laboratórnych nálezoch) s alteráciou celkového stavu	60 - 80
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa funkčného postihnutia vyplývajúceho z lokalizácie, rozsahu a aktivity procesu s jej účinkami na celkový stav a prípadné následné choroby (napr. anémiu, amyloidózu).	
4.	Chondrodystrofia	
	a) telesná výška (malý vzrast) nedosahuje 120 cm	40 - 60
	b) s ťažkými deformáciami končatín, hrudníka a obmedzením výkonnosti organizmu, zníženou pohyblivosťou, poruchami ventilácie. Telesná výška do 100 cm	70 - 80

ODDIEL C - INÉ CHOROBY MÄKKÉHO TKANIVA, SYNOVIÁLNEJ BLANY A ŠĽACHY

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Iné ochorenia mäkkého tkaniva, synoviálnej blany a šľachy	
	a) ľahké formy, zriedka recidivujúce, s miernou poruchou funkcie postihnutého systému, s opakovanými subjektívnymi ťažkosťami, pri záťaži v stoji a pri chôdzi, ak je obmedzená pohyblivosť končatín pri záťaži	10 - 15
	b) dlhotrvajúce neprogredujúce formy, občas recidivujúce, s menšou poruchou funkcie kĺbu (obmedzenie funkcie o 1/3), so značnými subjektívnymi ťažkosťami, stacionárnym röntgenovým nálezom, ev. občasným laboratórnym zápalovým nálezom s postihnutím jedného kĺbu i viacerých kĺbov, s výrazným obmedzením výkonnosti organizmu	25 - 50
	c) ťažké formy neovplyvniteľné liečbou, trvalé aktívne, progredujúce, s výraznými deštruktívnymi röntgenovými zmenami a ťažkou poruchou funkcie, postihujúce niekoľko kĺbov	60 - 80

ODDIEL D - CHOROBY SVALOV

Všeobecné posudkové hľadisko:

Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa poruchy funkcie svalov na jednotlivých končatinách a na trupe - analogicky k nasledujúcim uvedeným pohybovým obmedzeniam a obrnám. Samotné postihnutie svalov (bez ohľadu na etiológiu), ak nemá vplyv na výkonnosť organizmu a pracovné zaradenie, sa posudkovo nehodnotí. Treba prihliadnuť aj na zvláštne poruchy, ako sú nedostatočné telesné proporcie (napr. chondrodystrofia), deformácie končatín, poruchy kĺbových funkcií, svalových funkcií a statiky, neurologické poruchy. Treba vziať do úvahy aj stupeň adaptácie a kompenzácie poruchy.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Svalové dystrofie, myopatie, myositídy	
	a) ľahké poruchy s miernou alebo lokálnou atrofiou, dystrofiou a s obmedzením len na dlhé státie a chôdzu	30 - 50
	b) stredne závažné poruchy s podstatným obmedzením pohyblivosti a obmedzením výkonnosti organizmu	60 - 80
	c) ťažké poruchy s ťažkým obmedzením pohyblivosti	80 - 100
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu zárobkovej činnosti sa určí bez ohľadu na etiológiu ochorenia, s ohľadom na výslednú poruchu funkcie, pohyblivosti a výkonnosti.	
2.	Syndrómy svalovej paralýzy, myastenia gravis	

	a) okulálna forma	20 - 40
	b) okulobulbárna (anartria, dysfónia, regurgitácia tekutín nosom, diplópia)	60 - 80
	c) mierna generalizovaná forma (stabilizovaná imunosupresívnou liečbou a po tymektómii)	30 - 50
	d) ťažká generalizovaná forma (s dysartriou, dysfágiou, prehĺtacie ťažkosti, s postihnutím celého kostrového svalstva, stav po tymektómii, časté exacerbácie napriek imunosupresívnej liečbe)	60 - 80

ODDIEL E - DORZOPATIA, DEFORMUJÚCA DORZOPATIA A SPONDYLOPATIA

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Stavy po zlomeninách tŕňových výbežkov alebo priečnych výbežkov stavcov	10
2.	Stavy po zlomenine tela stavca, vrodené chyby	
	a) bez účinku na statiku	10
	b) s miernym účinkom na statiku, s deformáciou chrbtice, príznaky v stoji a pri chôdzi	20
	c) s výrazným účinkom na statiku (s obmedzením pohybu v danom úseku), s deformáciou, občasnými prejavmi svalového a nervového dráždenia, so slabosťou svalového korzetu	30 - 40
3.	Degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách	
	a) bez účinku na statiku	10
	b) s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi nervového a svalového dráždenia (napr. cervikokraniálny syndróm, cervikorachiálny syndróm, lumbálny, lumbosakrálny syndróm, syndróm sakroiliakálneho skĺbenia, blokády stavcov), slabosť svalového korzetu, obmedzenie pohybu v postihnutom úseku	20
	c) s trvalým ťažkým postihnutím funkcie a často recidivujúcimi, dlhotrvajúcimi prejavmi dráždenia nervov a svalov, s ťažkou poruchou statiky a dynamiky chrbtice, s výraznou poruchou svalového korzetu	40 - 50
4.	Stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice	
	a) s miernym reziduálnym funkčným nálezom	10 - 20
	b) často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu	30 - 50
	c) s nepriaznivým reziduálnym funkčným nálezom a trvalými prejavmi dráždenia nervov, s parézami a so svalovými atrofiami a s poruchou funkcie zvieračov	70 - 80
5.	Ostatné postihnutia chrbtice (vrodené alebo získané deformácie) s poruchou funkcie	
	a) ľahkého stupňa	10
	b) stredného stupňa (napr. vo viacerých pohybových segmentoch vyjadreným obmedzením až stuhnutím chrbtice, pri skolióze 40° - 75° pri klinových stavcoch, motýlikovitých stavcoch, pri fixovanom okrúhlom chrbte s tvorbou gibbu)	25 - 40
	c) ťažkého stupňa (napr. stuhnutie viacerých stavcov chrbtice, používanie trupovej ortézy, ktorá zahŕňa tri časti chrbtice, extrémne skoliózy s otočným sklzom, spondylolistéza so sklzom o 2/3 tela stavca)	60 - 70
6.	Scheuermannova choroba	
	a) s ťažkou poruchou funkcie (akútny stav)	20
	b) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po piatich rokoch)	10
7.	Bechterevova choroba (ankylozujúca spondylartritída)	
	a) ľahkého stupňa	20 - 30
	b) stredného stupňa - IV. stupeň (súčasné stuhnutie niekoľkých častí chrbtice)	40 - 55
	c) ťažkého stupňa - V. stupeň so stuhnutím viacerých úsekov chrbtice alebo veľkých kĺbov, s poruchami ventilácie	60 - 80
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa priebehu, aktivity a funkčných porúch chrbtice, potvrdené rtg diagnostikou chrbtice.	

ODDIEL F - STAVY PO ÚRAZOCH

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Stavy po zlomeninách kostí lebky	
	a) bez postihnutia mozgových funkcií	5 - 10

	b) ľahká porucha mozgových funkcií	15 - 20
	c) stredne ťažká porucha mozgových funkcií	30 - 45
	d) ťažká porucha s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti	50 - 70
	e) ťažká porucha narušujúca integritu mozgových funkcií	80 - 100
2.	Stavy po zlomeninách čeľuste	
	a) bez poruchy funkcie	5
	b) zle zahojené, s defektom, s ovplyvnením inervácie, žuvania, mimiky, hlasu	10 - 20
3.	Stavy po izolovaných zlomeninách rebier	5
4.	Stavy po zlomeninách skeletu hrudníka	
4.1.	Stavy po úrazoch hrudníka, sériové zlomeniny rebier, zlomeniny stehna so závažným obmedzením pohybu hrudníka a hrudnej steny, podľa stupňa poruchy pľúcnych funkcií a srdcovej činnosti	
	Posudkové hľadisko:Miera poklesu zárobkovej činnosti sa určí podľa stupňa poruchy podľa položky 5 oddielu B a položky 1 oddielu A kapitoly IX.	
4.2.	Následné stavy bez poruchy pľúcnych funkcií a srdcovej činnosti	10
5.	Stavy po úrazoch panvy, zlomeninách panvových kostí a symfýzy, stavy po zlomeninách krížovej kosti a kostrče	
	a) ľahké poruchy obmedzujúce dlhé státie a chôdzu, s miernymi subjektívnymi ťažkosťami	10 - 15
	b) stredne ťažké poruchy statiky a dynamiky chrbtice a dolných končatín	30 - 50
	c) ťažké poruchy pohybu, s trvalým dráždením nervov, poruchou funkcie zvieračov, so závažnými parézami a svalovými atrofiami	70 - 80
	Posudkové hľadisko:Porušenie celistvosti panvového pletenca s poruchou statiky a dynamiky chrbtice, funkcie dolných končatín sa posúdi podľa zostávajúcich porúch.	

ODDIEL G - POSTIHNUTIE KONČATÍN

Všeobecné posudkové hľadisko:

Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti sa určí podľa rozsahu a straty častí končatín po poranení, vrodených alebo získaných chýb, zostávajúcich následkoch po operáciách a úrazoch, zápalových a degeneratívnych ochoreniach.

Pri určovaní miery poklesu schopnosti zárobkovej činnosti pri posudzovaní postihnutia horných končatín treba vychádzať z postihnutia dominantnej končatiny. Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti pri amputačných stratách vychádza z funkcie kýpťov a susedných kĺbov.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Aseptické nekrózy	
	Posudkové hľadisko:Po aktívnom štádiu sa miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti určí podľa pretrvávajúcej funkčnej poruchy na postihnutom kĺbe končatiny.	
2.	Strata oboch horných končatín od zápästí a vyššie	50 - 70
3.	Strata jednej hornej a jednej dolnej končatiny	50 - 70
4.	Strata jednej hornej končatiny v ramennom kĺbe alebo krátky kypeť ramena	
	a) na dominantnej končatine	50 - 70
	b) na nedominantnej končatine	40 - 60
	c) s menej rozsiahlejšími amputačnými stratami hornej končatiny	30 - 40
5.	Stuhnutie ramenného kĺbu v priaznivej polohe pri dobre pohyblivom ramennom pletenci	15 - 25
6.	Obmedzenie pohyblivosti ramenného kĺbu	10 - 15
7.	Habituálne vykĺbenie ramena	
	a) ojedinelé vykĺbenie	10
	b) častejšie vykĺbenie (alebo vykývaný kĺb) s obmedzením výkonnosti končatiny	15 - 20
	c) vykĺbenia sternoklavikulárne alebo akromioklavikulárne s obmedzením funkcie končatiny	15 - 20
8.	Pseudoartróza kľúčnej kosti	5 - 10

9.	Stav po zlomenine ramennej kosti zhojenej v nepriaznivom postavení so značným obmedzením funkcie končatiny	20 - 30
10.	Roztrhnutie (ruptúra) svalov	5 - 10
11.	Chronická radiálna a ulnárna epikondylitída s poruchou funkcie končatiny pri záťaži (s ľahkým postihnutím motorickej inervácie a poruchami cievneho zásobenia)	
	a) postihnutie jednej končatiny	10 - 15
	b) postihnutie oboch končatín	20 - 25
12.	Stuhnutie v lakťovom kĺbe	
	a) v priaznivom postavení	20 - 30
	b) v nepriaznivom postavení	40
13.	Obmedzenie pohyblivosti v lakťovom kĺbe	
	a) ľahkého stupňa, pri voľnej rotačnej pohyblivosti predlaktia	10
	b) ťažšieho stupňa (vrátane obmedzenia rotačnej pohyblivosti predlaktia)	20 - 25
14.	Izolované obmedzenie rotačnej pohyblivosti predlaktia	
	a) v priaznivom postavení (stredné pronačné postavenie)	10
	b) v nepriaznivom postavení	20
15.	Vykývaný lakťový kĺb	20
16.	Pseudoartróza predlaktia	20 - 30
17.	Stav po zlomenine vretennej kosti a lakťové zahojenie s ľahkou dislokáciou	10 - 15
18.	Stav po zlomenine kosti/kostí predlaktia (vretennej a lakťovej) zhojené s dislokáciou a s poruchou funkcie susedných kĺbov	25 - 35
19.	Stuhnutie zápästného kĺbu	
	a) v priaznivom postavení (ľahká dorzálna extenzia)	10
	b) v nepriaznivom postavení	15
20.	Obmedzenie pohybu v zápästnom kĺbe	
	a) nepatrného stupňa	5
	b) závažnejšieho stupňa	10
21.	Zle zahojené alebo nezahojené zlomeniny zápästných kostí, jednej záprstnej kosti alebo viacerých záprstných kostí s poruchou funkcie ruky	10 - 30
22.	Stuhnutie kĺbov palca na ruke v priaznivom postavení	5
23.	Stuhnutie jedného prsta	5
24.	Strata koncového článku a polovice základného článku palca na dominantnej ruke	5
25.	Strata všetkých článkov palca na dominantnej ruke	25 - 35
26.	Strata jedného prsta ruky (okrem palca)	10 - 15
27.	Strata troch prstov ruky II + III + IV	
	a) dominantnej končatiny	25 - 35
	b) nedominantnej končatiny	20
28.	Strata všetkých desiatich prstov na oboch rukách	70 - 80
29.	Strata úchopovej schopnosti ruky na základe chýbania alebo stuhnutia všetkých prstov jednej ruky alebo niekoľkých prstov oboch rúk	50
30.	Nervové poškodenie úplné, jednostranné	
	Posudkové hľadisko:Pri postihnutí dominantnej končatiny sa určí vyššia miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti ako pri postihnutí nedominantnej končatiny. Izolované poškodenie senzitívnej inervácie sa nehodnotí. V prípade poškodenia senzitívnej inervácie celej končatiny sa miera schopnosti zárobkovej činnosti hodnotí dvadsiatimi percentami. Pri stredne ťažkom poškodení motorickej inervácie sa určí miera poklesu zárobkovej činnosti polovicou percentuálneho hodnotenia, ako je uvedené v ďalšom texte.	
30.1.	Nervové poškodenie hornej končatiny - plexus brachialis	60 - 70
30.2.	Poškodenie hornej časti plexus brachialis	40 - 50
30.3.	Poškodenie dolnej časti plexus brachialis	50 - 60
30.4.	Nervus axillaris	20 - 25
30.5.	Nervus radialis, celý nerv	25 - 35
30.6.	Nervus radialis - stredná časť alebo dolná časť	10 - 20
30.7.	Nervus ulnaris - horná časť alebo dolná časť	25 - 35
30.8.	Nervus medianus - horná časť	25 - 35
30.9.	Nervus medianus - dolná časť	30

30.10.	Nervus radialis a nervus axillaris	30 - 40
30.11.	Nervus radialis a nervus ulnaris	30 - 40
30.12.	Nervus radialis a nervus medianus	30 - 40
	Nervus radialis, ulnaris a medianus v oblasti predlaktia	40 - 50
31.	Strata oboch dolných končatín v predkolení a vyššie	75
32.	Strata jednej dolnej končatiny a jednej hornej končatiny	75
33.	Strata jednej dolnej končatiny v bedrovom kĺbe alebo s veľmi krátkym kypťom stehna	50 - 70
34.	Strata jednej dolnej končatiny v stehne	50
35.	Strata jednej dolnej končatiny v predkolení, priehlavku alebo v Chopartovom kĺbe	40
36.	Strata palca nohy so stratou hlavičky I. priehlavkovej kosti alebo strata iného prsta	10
37.	Strata II. - V. prsta alebo I. - III. prsta nohy	10 - 15
38.	Strata všetkých prstov jednej nohy	20 - 30
39.	Strata všetkých prstov oboch nôh podľa stavu kýpťa	30 - 60
40.	Stuhnutie oboch bedrových kĺbov v nepriaznivom postavení	70 - 80
41.	Stuhnutie jedného bedrového kĺbu v priaznivom postavení (flexia 20°, vonkajšia rotácia 20°, stredné postavenie medzi abdukciou a abdukciou)	30 - 40
42.	Stuhnutie jedného bedrového kĺbu v nepriaznivom postavení	40 - 50
43.	Obmedzenie pohybu bedrových kĺbov	10
43.1.	Ľahkého stupňa	
	a) jednostranné	10
	b) obojstranné	20
43.2.	Stredného stupňa	
	a) jednostranné	20 - 25
	b) obojstranné	40 - 45
43.3.	Ťažkého stupňa	
	a) jednostranné	30 - 40
	b) obojstranné	60 - 70
44.	Pseudoartróza krčka stehennej kosti	40
45.	Stavy po zlomenine stehennej kosti (krčka, diafýzy, epikondylu) liečené konzervatívne aj osteosyntézou, príp. endoprotézou	
	a) pri dobrej funkcii končatiny	20 - 30
	b) s porušenou funkciou končatiny (výrazná deformácia, svalová atrofia, porucha motorickej inervácie, skrátenie o 4 cm a viac)	40 - 45
46.	Stavy po vykonanej endoprotéze bedrového, kolenného kĺbu	
	Posudkové hľadisko:Pri endoprotézach kĺbov je miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti závislá od pretrvávajúcej poruchy pohyblivosti a vplyvu záťaže na končatinu (napr. porucha motorickej inervácie, výrazná svalová atrofia, skrátenie končatiny o viac ako 4 cm).	
46.1.	Jednostranná (totálna endoprotéza)	20 - 35
46.2.	Obojstranná (totálna endoprotéza)	40 - 60
47.	Stuhnutie oboch kolenných kĺbov	60 - 70
48.	Stuhnutie jedného kolenného kĺbu	
	a) v priaznivom postavení (ohnutie približne 10°)	25 - 30
	b) v nepriaznivom postavení	30 - 40
49.	Uvoľnenie väzivového aparátu kolena	
	a) svalovo kompenzovateľné	10
	b) svalovo nekompenzovateľné	20
	c) vyžadujúce spevnenie podporným aparátom, podľa postavenia a osovej odchýlky a porušenie funkcie končatiny	25 - 30
50.	Trvalé následky po vybratí menisku	
	a) pri dobrej stabilite a rozsahu pohybu	10
	b) pri stredne ťažkej poruche	20
	c) pri ťažkej poruche funkcie kolenného kĺbu	25 - 30
51.	Zlomenina pately nezhojená, s obmedzenou extenziou kolena, neistou chôdzou, nutnosťou používania podporného aparátu	20 - 25

52.	Obmedzenie pohybu v oboch kolenných kĺboch	
	a) ľahkého stupňa	10
	b) stredného stupňa	20 - 30
	c) ťažkého stupňa	40 - 50
53.	Stav po zlomenine tíbie	
	a) dobre zhojená	5
	b) zhojená so skrátením, v nesprávnom uhlovom postavení a s porušenou funkciou končatiny	30 - 40
54.	Pseudoartróza tíbie	30 - 40
55.	Stav po zlomenine vonkajšieho a vnútorného členka	
	a) dobre zahojené	10 - 20
	b) zhojená v nepriaznivom postavení s porušenou funkciou pohybu v končatine	30 - 40
56.	Stuhnutie horného členkového kĺbu	
	a) v priaznivom postavení (stuhnutie členka v neutrálnom postavení kĺbu)	10
	b) v nepriaznivom postavení	15
57.	Stuhnutie dolného členkového kĺbu	
	a) v priaznivom postavení (stredné postavenie)	10
	b) v nepriaznivom postavení	15
58.	Stuhnutie horného a dolného členkového kĺbu	
	a) v priaznivom postavení	15
	b) v nepriaznivom postavení	20 - 25
59.	Pes equinovarus (podľa poruchy funkcie nohy, s ťažkou deformáciou a poruchou chôdze ťažkého stupňa)	
	a) jednostranný	20 - 30
	b) obojstranný	30 - 50
60.	Ostatné deformity nohy	
	a) bez podstatných porúch statiky a dynamiky nohy (napr. zníženie klenby nohy, pes transversoplanus, pes excavatus, pes valgus, stavy po úrazoch)	5
	b) ťažšieho stupňa, s poruchou statiky a dynamiky nohy pri stoji a chôdzi v závislosti od funkčného rozsahu pohybu	10 - 30
61.	Stuhnutie alebo deformácia prstov nôh	5
62.	Nervové poruchy úplné, jednostranné	
	Posudkové hľadisko:V miere poklesu zárobkovej činnosti sú zahrnuté aj poruchy vazomotorické a trofické. Čiastočné poruchy inervácie nervov sa hodnotia tretinovými hodnotami. Stredne ťažké motorické poruchy sa hodnotia polovičnými hodnotami. Senzitívne poruchy inervácie pre celú dolnú končatinu sa hodnotia tridsiatimi percentami. Izolované senzitívne poruchy inervácie sa nehodnotia.	
62.1.	Plexus lumbosacralis	65 - 70
62.2.	Nervus femoralis	40 - 45
62.3.	Nervus ischiadicus	50 - 70
62.4.	Nervus tibialis	30
62.5.	Nervus fibularis	30

ODDIEL H - NÁDORY KOSTÍ, SVALSTVA A MÄKKÝCH TKANÍV

Všeobecné posudkové hľadisko:

Ak dôjde v dôsledku onkologickej liečby k amputácii končatiny, určí sa pokles schopnosti zárobkovej činnosti podľa príslušnej kapitoly. Podobne sa postupuje v prípadoch, keď nádorom alebo jeho odstránením došlo k porušeniu stability nosného alebo pohybového aparátu a k obmedzeniu pohybu.

Položka	Druh zdravotného postihnutia	Miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti v %
1.	Zhubné nádory kostí, svalstva a mäkkých tkanív	
	a) počas onkologickej liečby	80
	b) po stabilizácii zdravotného stavu (spravidla po dvoch	30 - 50

	rokoch)	
	c) neliečiteľné formy	90

1) Zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.Zákon č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.Zákon č. 241/2001 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2) Zákon č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe v znení neskorších predpisov.

3) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 123/1996 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom poistení zamestnancov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4) Napríklad zákon č. 200/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateľoch prokuratúry, zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

5) § 11 Zákonníka práce.

6) Zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

7) Napríklad zákon č. 154/2001 Z. z.

8) § 226 ods. 2 Obchodného zákonníka.

9) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

10) Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení zákona č. 445/2001 Z. z.

11) Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

12) § 54 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

13) § 29 zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení zákona č. 450/2000 Z. z.

14) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 156/1993 Z. z. o výkone väzby.

15) Zákon č. 59/1965 Zb. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov.

16) § 12a až 12e zákona č. 105/1990 Zb. o súkromnom podnikaní občanov v znení neskorších predpisov.

17) Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

18) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 132/1990 Zb. o advokácii v znení zákona č. 302/1999 Z. z., zákon Slovenskej národnej rady č. 129/1991 Zb. o komerčných právnikoch v znení neskorších predpisov.

19) Zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch v znení zákona č. 238/2000 Z. z.

20) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 78/1992 Zb. o daňových poradcoch a Slovenskej komore daňových poradcov v znení neskorších predpisov.

21) Zákon č. 383/1997 Z. z. Autorský zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa Colný zákon v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 234/2000 Z. z.

22) § 76 až 104 Obchodného zákonníka.

23) § 652 až 672a Obchodného zákonníka.

24) § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov.

25) § 8f zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov.

26) § 34 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.

27) § 53 ods. 1, 5 až 7 zákona č. 131/2002 Z. z.

28) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov.

29) Zákon č. 29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov.

30) Zákon č. 131/2002 Z. z.

31) § 25 ods. 1 zákona č. 29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov.

32) § 69 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z.

33) § 7 zákona č. 366/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.

34) § 10 ods. 2 písm. a) až c) zákona č. 320/2002 Z. z. o brannej povinnosti.

35) § 10 ods. 2 písm. d) zákona č. 320/2002 Z. z.

36) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1995 Z. z. o civilnej službe a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, zákona Slovenskej národnej rady č. 83/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky pri zabezpečovaní politiky zamestnanosti v znení neskorších predpisov a zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

37) § 99 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z.

38) Zákon č. 385/2000 Z. z.
Zákon č. 154/2001 Z. z.

39) Zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi.

40) Zákon č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.

41) § 38 ods. 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.

42) Napríklad § 136 ods. 1 Zákonníka práce.

43) Napríklad § 136 Zákonníka práce.

44) Zákon č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov.

45) Občiansky zákonník.

46) § 37 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. o Liečebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

47) § 11 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí.

48) Zákon č. 154/2001 Z. z.

49) § 4 ods. 2 zákona č. 280/2002 Z. z. o rodičovskom príspevku.

50) Napríklad § 162 Zákonníka práce.

51) § 22 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

52) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

53) Príloha č. 4 k zákonu Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z.

54) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

55) Zákon č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe v znení neskorších predpisov.

56) Zákon č. 328/2002 Z. z.

57) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov.

58) § 24 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.

59) Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách.

60) § 85 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. v znení zákona č. 386/1997 Z. z.

61) § 196 ods. 1 Zákonníka práce.

62) § 196 ods. 2 Zákonníka práce.

63) § 196 ods. 3 Zákonníka práce.

64) § 2 ods. 1, 2 a 5 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

65) Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.Zákon č. 106/1999 Z. z. o hospodárskom a sociálnom partnerstve (zákon o tripartite).

66) Napríklad zákon č. 312/2001 Z. z.

67) Opatrenie Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 236/1993 Z. z., ktorým sa ustanovujú klasifikácie, číselník a register v oblasti štátnej štatistiky v znení opatrenia Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 16/2001 Z. z.

68) § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 366/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.

69) Napríklad§ 136 až 144 Zákonníka práce.

70) § 77 až 80 Zákonníka práce.

71) Napríklad § 98 zákona č. 312/2001 Z. z. v znení zákona č. 143/2002 Z. z., § 39 zákona č. 313/2001 Z. z.

72) § 15 zákona č. 366/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.

73) § 49 Zákonníka práce.

74) § 142 Zákonníka práce.

75) § 16 zákona č. 366/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.

76) Zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov.Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

77) Čl. I § 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 374/1994 Z. z. o niektorých opatreniach na zabezpečenie hospodárenia Slovenskej republiky v roku 1995 a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

78) § 524 až 530 Občianskeho zákonníka.

79) Zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

80) § 31 ods. 3 a § 54 ods. 1 písm. c) zákona č. 328/1991 Zb. v znení zákona č. 238/2000 Z. z.

81) § 20, § 31 ods. 5 a § 56 zákona č. 328/1991 Zb. v znení zákona č. 238/2000 Z. z.

82) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov.

83) Zákon č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

84) Napríklad zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike.

85) § 8 zákona č. 52/1998 Z. z. o ochrane osobných údajov v informačných systémoch.

86) § 37 ods. 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

87) Zákon č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

88) Zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov.

89) § 278 a 279 zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov.§ 69 až 73 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.Zákon č. 59/1965 Zb. v znení neskorších predpisov.

90) § 8a ods. 1 písm. r) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 158/2001 Z. z.

91) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

92) Napríklad § 8 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.

93) Zákon č. 241/2001 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

94) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií).

95) Napríklad § 56 ods. 1 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok).

96) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení zákona č. 215/2002 Z. z.

97) § 109 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z.

98) Zákon č. 306/2002 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2002, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava,
tel.: 02 888 91 131, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.